Nr 23.

Ankom till Riksdagens kansli den 13 maj 1910, kl. 2 e. m.

Betänkande, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning med tulltaxa för inkommande varor, dels ock i ämnet väckta motioner.

(1:a A.)

I proposition nr 69 af den 25 februari 1910 har Kungl. Maj:t under åberopande af propositionen bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för samma dag föreslagit Riksdagen att antaga ett propositionen bilagdt förslag till förordning med tulltaxa för inkommande varor att tillämpas från och med den 1 december 1911.

Ifrågavarande proposition har hänvisats till förberedande behandling af bevillningsutskottet, som för samma ändamål jämväl fått emottaga följande inom kamrarna väckta motioner, helt eller delvis afseende tulltaxans bestämmelser efter den 30 november 1911, nämligen

dels från *Första kammaren:*

nr 55 af herr *Barthelson,*
nr 56 af herr *Stendahl,*
nr 57 af herrar *Danström* och *V. Berg,*
nr 58 af herr *Clason,*
nr 59 af grefve *A. Hamilton m. fl.*,
nr 60 af herr *Carlberg,*
nr 61 af herr *Larsson,*

nr 62 af herr *Edvin Håkanson,*
nr 63 af *densamme,*
nr 64 af *densamme,*
nr 65 af herr *Åkerberg,*
nr 66 af herr *Larsson* samt
nr 67 af herr *Knaust,*

dels från *Andra kammaren:*

nr 125 af herr *Sjöberg,*
nr 230 af herr *Ström* i Öfver-Torneå,
nr 231 af herr *Santesson,*
nr 234 af herr *Wilson,*
nr 235 af herr *Neiglick,*
nr 236 af herr *Wavrinsky m. fl.,*
nr 237 af herr *Fürst,*
nr 238 af herr *Bengtsson* i Bjärnalt *m. fl.,*
nr 239 af herrar *Larsson* i Klagstorp och *Linders,*
nr 240 af herr *Svensson* i Skyllberg,
nr 243 af herr *Carlson* i Herrljunga,
nr 244 af friherre *Lagerfelt m. fl.,*
nr 245 af herr *Larsson* i Klagstorp,
nr 246 af herr *Broström,*
nr 247 af herr *Olausson,*
nr 248 af herr *Eriksson* i Grängesberg *m. fl.,*
nr 250 af herr *Jesperson* samt
nr 251 af herr *Lundgren* i Göteborg.

Beträffande ej mindre innehållet i berörda kungl. proposition och densamma åtföljande utdrag af statsrådsprotokollet än äfven motiveringen i de särskilda motionerna tillåter sig utskottet hänvisa till sagda handlingar, i den mån desamma icke här nedan återgifvas. För motionärernas yrkanden kommer i allmänhet att redogöras i sammanhang med de särskilda bestämmelser i den kungl. propositionen, till hvilka dessa yrkanden hänföra sig.

Det af Kungl. Maj:t nu framlagda förslaget till förordning med tulltaxa för inkommande varor öfverensstämmer i allt väsentligt med det förslag i ämnet, som den af Kungl. Maj:t den 22 juni 1906 tillsatta kommitté för revision af gällande tulltaxa — den så kallade tulltaxekommittén — afgaf den 3 maj 1909. Till ledning för bedömandet af

det föreliggande förslaget synas därför lämpligen böra här i korthet framhållas de förhållanden, som föranledde den ifrågavarande revisionen, de syftemål, som därvid borde fullföljas, och de hufvudgrunder, hvarpå kommittéförslaget byggts.

Tulltaxekommittén.

I sin framställning i detta ämne erinrar tulltaxekommittén, hurusom, efter det att vid 1888 års riksdag det afgörande steget till ett tullpolitiskt systemskifte här i landet tagits genom införande af skydd för landtbrukets produkter och genom påbörjande af industritullarnas revision, omläggningen af tullförhållandena slutfördes vid 1892 års riksdag. I fråga om den år 1892 genomförda tulltaxerevisionen anser kommittén kunna såsom ett allmänt omdöme, hvad industritullarna anginge, sägas, att densamma vida öfvervägande tagit sikte på skydd för framställningen af de gröfre varuslagen. Detta förhållande, hvilket framträdde företrädesvis skarpt i fråga om t. ex. järngruppen samt vissa textilvaror och hvilket såväl där som annorstädes förklarade den efter nuvarande förhållanden alldeles otillräckliga specificeringen af de olika varuslagen, vore, framhåller kommittén, af flera skäl ganska naturligt. Särskildt borde i detta afseende framhållas, att den första förutsättningen för möjligheten af att upptaga en tillverkning af finare artiklar, nämligen tillgång till en för sådan industri nöjaktigt utbildad arbetarstam, ännu vid den tid, hvarom här är fråga, på de flesta områden saknades, och vidare att det inhemska afsättningsområdet då vida mera än nu var otillräckligt för att medgifva någon långt gående specialisering i tillverkningen. Gifvet vore emellertid, att en tulltariff, som på detta sätt sammanfattade gröfre och billigare, finare och dyrbarare fabrikat under en och samma — låt vara för det förra slaget tillräckligt hög — tullsats, med tiden blefve otillfredsställande, i samma mån som förutsättningar inträdde för tillverkning jämväl af finare fabrikat, vare sig sådan tillverkning kunde drifvas särskildt för sig eller endast i förening med de gröfre artiklarna. Välbekant vore ock, att förhållandena här i landet numera utvecklat sig så, att den år 1892 antagna, i hufvudsak ännu gällande taxan vore bland annat i nyssberörda hänseende mindre tillfredsställande och tarfvade revision i syfte att tillgodose industriens utvecklingsmöjligheter genom att, för så vidt skyddssystemet öfver hufvud taget fortfarande skulle utgöra grunden för vår tullagstiftning, bereda den mera utvecklade förädlingsindustrien ett bättre afpassadt skydd.

Efter att sålunda hafva konstaterat, att ett kvarstående på den nuvarande grunden för vår tullagstiftning i och för sig kräfde en revision af tulltaxan, redogör kommittén för den ekonomiska utvecklingen här i landet under senaste årtionden och finner därvid, att arbetet lika-

väl som kapitalet tillgodonjutit frukterna af näringslifvets utveckling under berörda tid, i följd hvaraf ock syntes kunna förutsättas, att, i mån som denna utvecklings fortgång sammanhängde med vår tulltariff, det icke minst för den upplysta kroppsarbetande befolkningen skulle framstå såsom ett lifsintresse, att medelst lämpliga tullsatser nödig konkurrensförmåga bereddes de svenska näringarna i täflan med utlandet. I detta hänseende erinrar kommittén vidare, att i själfva verket gemensamhet i intressen förefunnes för denna del af landets befolkning, oafsedt huruvida den näringsverksamhet, af hvilken arbetaren hade sin utkomst, kunde såsom sådan anses äga omedelbart intresse af skyddets upprätthållande eller icke; ty, i samma mån som näringsgrenar af brist på skydd skulle nödgas inskränka eller nedlägga sin verksamhet, skulle gifvetvis efterfrågan på arbetskraft minskas, arbetslöshet på många områden inträda och arbetslönerna i allmänhet sjunka. En likartad gemensamhet kunde äfven konstateras för näringarna såsom sådana. Då landets produktiva verksamhet låge till grund för och uppbure all landets förbrukning, måste det för näringarna, för så vidt de arbetade för afsättning på den inhemska marknaden, vara af vikt, att landets produktion blomstrade och att hvarje fara, som i afseende härå kunde hota från utlandet, afvärjdes. I afseende å rena exportnäringar finge bland annat icke förbises, att under våra dagars handelspolitiska förhållanden det ofta nog vore genom utlandet gjorda medgifvanden beträffande tulltariffen, som exporten möjliggjordes och främjades, likasom icke heller, att en kraftig export ofta växte fram ur och hade sitt starkaste stöd i en stor och jämn produktion för inhemsk förbrukning. Ur allmän samfundssynpunkt måste det slutligen anses vara ett viktigt intresse för alla klasser och alla landsdelar, att det kapital och de personliga värden, som nedlagts inom landets näringslif, såvidt möjligt icke förlorades eller äfventyrades.

Kommittén, som uti bland annat nu anförda förhållanden likasom ock i den allmänna insikten om vådorna för ett lands näringslif af täta rubbningar i de ledande principerna inom tullagstiftningen trott sig finna en förklaring därtill, att någon större meningsskiljaktighet inom landet icke syntes kunna förutsättas i fråga om skyddssystemets tillämpning under nu för handen varande förhållanden, har emellertid funnit en måhända icke mindre väsentlig förklaringsgrund till den relativa stadga och den frånvaro af skarpare meningsskiljaktigheter, som utmärkt vår tullpolitik under senare tid, i det sätt, hvarpå förhållandena utvecklat sig i andra länder, med hvilka vi till afsevärd grad hafva handelsgemenskap.

Kommittén erinrar härvid, att senare tiders tullpolitik företett ett oafbrutet fortgående på den väg, hvarpå de större europeiska fastlandsstaterna i slutet af 1870-talet slogo in, så till vida som man alltmera sökt att förbehålla den inhemska marknaden åt den inhemska produktionen. I ett flertal länder hade förutvarande skyddstariffer omarbetats och fullständigats, och vidare hade länder, som i det längsta hållit fast vid en frihandelsvänlig politik, till sist sett sig föranlåtna att bryta med denna och inrätta sig i enlighet med den förhärskande handelspolitiska strömningen. Bland dessa senare märktes särskildt vårt grannland Norge, där sedan år 1905 tullsatser tillämpades, hvilka på många punkter öfverstege våra. I åtskilliga länder hade man för öfrigt kunnat tillgodogöra sig såsom skydd äfven andra åtgärder än sådana, som omedelbart fallit inom tullagstiftningens område. Exempelvis hade bestämmelser inom patentlagstiftningen eller åtgärder, som motiverats med veterinärpolitiska hänsyn, verkat väl så kraftigt som skyddstullar. Man hade vidare — och detta till och med i frihandelslandet England — förbjudit införsel af varor, som tillverkats i utländska fängelser. Slutligen hade ock frakttarifferna visat sig kunna begagnas som ett verksamt medel till gynnande af inhemsk näringsverksamhet i konkurrensen med utlandet. Allmänt syntes man väl ock med hänsyn till dessa förhållanden vara böjd att äfven hos oss göra det uttalande, »att valet mellan frihandel och skyddspolitik icke står den nu lefvande generationen fritt».

Den europeiska tullpolitiken i vår tid har emellertid, framhåller kommittén, ännu en anmärkningsvärd sida att uppvisa, nämligen det system af tarifftraktater, som med Tyskland som medelpunkt under senaste årtionden upprättats. Härom lämnar kommittén närmare redogörelse å sidorna 245—247 i sitt betänkande, till hvilka torde få hänvisas; och yttrar kommittén vidare — efter att hafva framhållit, hurusom, sedan Sverige åter föranledts att beträda tarifftraktaternas väg, det naturligtvis borde framstå såsom en tvingande nödvändighet att tillse, det vi vid blifvande traktatsunderhandlingar måtte äga en tulltariff, som erbjöde lämplig underhandlingsbas — att det framginge af förhandlingarna inom den svenska Riksdagen vid godkännandet af 1906 års traktat med tyska riket, att nödvändigheten af vår tulltariffs omarbetning till lämplig underhandlingsbas vore oomtvistad. Till belysande häraf anför kommittén, att från regeringens sida i den kungl. propositionen rörande traktaten till 1906 års Riksdag framhållits bland annat, hurusom vår tulltaxa på grund af ålder och förändrade förhållanden, hvilka särskildt på industriens område inträdt sedan taxans upprättande, lede af det betydande felet af alltför ringa uppdelning af de olika varuslagen; att

olägenheterna häraf tydligast framträdde just vid förhandlingar med en främmande makt om bindningar för längre tid af gällande tullsatser, i det att i ett stort antal fall tullsatserna väl befunnes fullt tillräckliga för enklare slag af de under en tullposition hänförliga artiklar, men otillräckliga att gifva skydd åt den inhemska tillverkningen af de finare varuslag, som fölle under samma position; samt att detta framför allt gällde om de till textilgruppen hänförliga varuslag, om gruppen maskiner, redskap och verktyg äfvensom om kautschuksvaror, etuier, galanterivaror, vissa metallvaror m. fl. I sammanhang härmed — fortsätter kommittén — betonade chefen för finansdepartementet i sitt anförande till statsrådsprotokollet äfvenledes, hurusom den ställning gentemot den tyska industrien, hvari den svenska på grund af berörda förhållande befunne sig, kräfde så mycket mera försiktighet med hänsyn till de handelspolitiska förhållandenas ordnande för framtiden, som den svenska industrien — trots sitt starka uppsving under senare år och framför allt sin sträfvan att fortskrida till framställande af fabrikat af allt högre grad af bearbetning — ännu så länge just i detta hänseende vore den tyska industrien i synnerligen hög grad underlägsen; och anförde departementschefen vidare, att af sålunda anförda skäl det befunnits omöjligt att för längre tid binda något större antal af i Sverige gällande tullsatser, hvaremot hinder icke synts föreligga för tillmötesgående i erforderlig utsträckning af Tysklands fordringar om bindningar af tullsatser för så lång tid, som kunde anses erforderlig för en fullständig revision af vår tulltaxa. Härvid framhölls äfven möjligheten af att på grundval af den nya taxan underhandlingar kunde komma att inledas icke blott om ny traktat med Tyskland, utan äfven om traktater med andra länder. Samma uppfattning om behofvet af tulltaxans omarbetning kom, enligt hvad kommittén vidare erinrar, äfven allmänt till uttryck under kamrarnas förhandlingar i ämnet icke allenast från dem, som ansågo en sådan omarbetning böra föregå hvarje tarifftraktats afslutande och därför motsatte sig den kungl. propositionen, utan äfven från de talare, hvilka ställde sig på regeringens sida. Från dessa förhandlingar syntes vara tillräckligt att erinra om tvenne uttalanden, nämligen dels det, som fälldes af en för öfrigt frihandelsvänlig ledamot af Andra kammaren, då han framhöll såsom sin öfvertygelse, att, därest traktaten antoges, komme både frihandlare och protektionister att vara eniga om att sätta upp en taxa, med hvilken vi, när tid blefve, kunde med större förutsättningar inlåta oss på nya traktatsunderhandlingar, dels ock om ett i bägge kamrarna från regeringens sida gjordt uttalande i anledning af tyska inrikesstatssekreterarens vid den svensk-tyska handelstraktatens

behandling i tyska riksdagen fällda yttrande därom, att vid blifvande underhandlingar med Sverige om ny traktat Tyskland kunde med hela tyngden af sin autonoma tariff häfda sina intressen gentemot Sverige. Berörda uttalande lydde sålunda: »Dessa ord, så allvarliga de än kunna låta, böra dock ej alltför mycket afskräcka oss. Realiseras den ofvan antydda planen om en effektiv revision af den svenska tulltaxan, så finnes häri en tryggande motvikt».

I belysning af nu berörda förhållanden har kommittén ansett det densamma gifna uppdraget böra ses. Enligt hvad statsrådet och chefen för finansdepartementet anförde till statsrådsprotokollet vid sin hemställan om tillsättande af kommittén skulle detta uppdrag afse en fullständig revision af taxan, hvilken revision borde med hänsyn till den utveckling, industrien undergått, särskildt afse ett uppdelande och specialiserande af ett stort antal af taxans rubriker i syfte att ernå ett såvidt möjligt jämnt och väl afvägdt skydd för de inhemska näringarna, hvarvid, i den mån detta lämpligen syntes kunna ske, sådan förändring i tulltaxans uppställning borde vidtagas, att artiklar af sammanhörande eller närstående slag och arter systematiskt sammanfördes.

Vid fullgörande af sitt uppdrag hade alltså kommittén till en början haft att tillse, i hvad mån särskilda varuslag, som enligt gällande taxa vore sammanförda i en rubrik med gemensam tullsats, borde fördelas på olika rubriker eller eljest göras till föremål för olika bestämmelser. Vidare hade kommittén måst beakta, att den nya tulltaxan ingalunda kunde anses motsvara sin uppgift, för så vidt man icke vid dess antagande fäst tillbörlig uppmärksamhet vid det förhållande, att eventuella handelstraktater kunde komma att beröra de ursprungligen bestämda tullsatserna. Denna synpunkts vederbörliga beaktande, säger kommittén, vore af vikt i samma mån som afslutandet af tarifftraktater kunde ifrågakomma med länder, hvilkas industri vore mera utvecklad än vår. Förbises borde då icke, att de belopp, till hvilka tullsatserna genom traktater nedsattes eller bundes, vore, så länge vederbörande traktat gällde, maximalsatser för det skydd, som kunde beredas industrien i fråga, hvaremot äfven med afseende å tullsatser, angående hvilka sådant aftal träffades, Riksdagen alltjämt vore oförhindrad att, i händelse skyddet funnes för högt tillmätt, vidtaga den nedsättning däri, som kunde anses lämplig. Hvad i öfrigt tullsatserna beträffade, borde framhållas, att olikheterna med nu gällande taxa väsentligt sammanhängde med den mera vidtgående specialisering af varuslagen, som uppdelningen af nuvarande taxerubriker innebure. Då det härvid gällt att taga hänsyn till vår industris utveckling i senare tid och att tillgodose dess

utvecklingsmöjligheter under den tid, tullsatserna kunde komma att genom eventuella traktater blifva bundna, och då för sådant ändamål det varit nödigt att i högre grad än hittills fästa afseende vid de finare och mera förädlade samt i följd däraf dyrbarare varuslagen, hade gifvetvis för dessa senare, i den mån de utbrutits ur rubriker, som nu omfattade jämte sådana artiklar äfven gröfre och billigare, bort upptagas tullsatser, som stode i bättre förhållande till varuvärdet än de nuvarande.

Beträffande tullskyddets specialisering framhåller kommittén vidare, att, likasom kommittén med afseende å varuvärdet funnit finare artiklar kunna och böra draga högre tull än den nuvarande jämväl för gröfre varuslag afsedda, hade å andra sidan tullsatserna för åtskilliga af dessa senare varuslag i större eller mindre grad reducerats. Naturligtvis hade kommittén dock hvarken i det ena eller det andra afseendet kunnat helt tillmötesgå de sinsemellan stridiga önskningar, som från de närmast intresserade framförts. I betraktande af vårt för de flesta artiklar jämförelsevis inskränkta afsättningsområde torde väl kunna antagas, att inom åtskilliga industrigrenar utvecklingen till framställning af mera förädlade slutprodukter komme att försiggå endast så småningom och att den konkurrens de inhemska tillverkarna emellan, som eljest vore ägnad att motverka prisförhöjning såsom följd af tullförhöjningen, icke kunde genast göra sig gällande; och måste det vid sådant förhållande och med hänsyn till konsumenterna vara af vikt att begränsa tullsatserna till hvad som kunde antagas oundgängligen nödigt för att trygga produktionen. Att omsorgsfullt iakttaga denna begränsning kunde äfven anses påkalladt i produktionens eget intresse för att icke uppmuntra tillkomsten af företag, hvilka saknade väsentliga förutsättningar för att kunna bestå och utvecklas. I afseende å sådana finare artiklar, som icke hufvudsakligen vore att anse såsom slutprodukter, utan som efter framställning inom en industri blefve i afsevärd omfattning vidare förarbetade inom andra industrier, tillkomme dessutom hänsynen till produktionskostnaderna inom dessa senare industrier, en hänsyn, som stode i full öfverensstämmelse med den under skyddssystemet nödvändiga solidariteten mellan näringslifvets olika grenar. Å andra sidan hade kommittén också ansett sig böra iakttaga försiktighet i fråga om nedsättning i hittills existerande skydd för inhemsk näringsverksamhet och inskränkt förslagen om tullnedsättning till sådana fall, där kommittén ansett öfvervägande skäl tala för, att de nuvarande tullsatserna vore onödigt höga. Oafsedt att blifvande traktatsunderhandlingar kunde komma att medföra förnyad undersökning om möjligheten af ändringar i sådan riktning, hade det nämligen synts kommittén

icke kunna förbises, att under nuvarande ekonomiska förhållanden produktionskostnaderna i och för sig icke lika omedelbart som fordom bestämde varuprisen. Så vore det ju en ofta iakttagen och framhållen företeelse, att industriella företag, som inom mindre länder upptoge tillverkningen af artiklar, hvilka inom de större industriländerna vore föremål för masstillverkning, ofta under längre eller kortare tid utsattes för skarpt underbjudande på den inhemska marknaden från utländska konkurrenter, hvilka sökte att sålunda undertrycka det nya företaget samt trygga eller återeröfra ett hotadt eller förloradt afsättningsområde, något som, ifall det lyckades, i regel hade till följd, att priset åter höjdes och därmed äfven krigsomkostnaderna täcktes. Olika svenska industrigrenar syntes hafva haft erfarenhet häraf. Men därjämte hade man under den senaste tiden fått erfara, hurusom de större industriländernas på den egna marknaden skyddade industri kunnat på ett mera varaktigt sätt pressa ned prisen på främmande marknad vida under de pris, som betingades inom eget land.

Kommittén framhåller vidare i detta sammanhang, att, sedan utlandets industri i stor utsträckning organiserats i kartell, syndikat och truster, faran för dumping måste anses vida större än på den tid, då man endast hade att räkna med de utländska industriidkarnas oorganiserade konkurrens, och anser kommittén, att denna omständighet skäligen bör tillmätas åtminstone den betydelse, att den manar till betänksamhet vid nedsättning i det vår industri hittills medgifna skydd äfven i fråga om gröfre artiklar.

I fråga om de allmänna grunderna för tulltariffens anordning yttrar kommittén bland annat, att det låge i sakens natur, att, så länge de handelspolitiska förhållandena påkallade fortsatt tillämpning af skyddssystemet i vår tullagstiftning, det icke kunde undvikas, att äfven mer eller mindre oumbärliga lifsförnödenheter drabbades af tull. I motsats till hvad som ägde rum vid senaste revisionen af tyska tulltariffen — därvid särskildt afsetts att bereda det tyska jordbruket ökadt skydd — hade kommittén sökt undvika förändringar beträffande de egentliga s. k. lifsmedelstullarna. Icke heller de s. k. finanstullarna hade kunnat kräfva någon närmare granskning från kommitténs sida, då för deras storlek andra förhållanden borde vara bestämmande än de, som skulle ligga till grund för nu ifrågavarande revision af tulltaxan.

Beträffande den viktiga frågan om valet mellan *värdetullar* och *specifika tullar*, närmast vikttullar, erinrar kommittén till en början, att det låge i sakens natur, att tullsatserna för vissa så kallade slumprubriker måste i anseende till dithörande varors olikartade beskaffenhet

och värde uttryckas i procent af värdet, men att kommittén eljest sökt att i möjligaste mån undvika sådana tullsatser. I detta ämne yttrar kommittén vidare, att värdetullarnas förmenta företräde framför specifika tullsatser — eller som de vanligen kallades vikttullar, då de i allmänhet vore bestämda i förhållande till varans vikt — erkändes numera allmänt vara af rent teoretisk art. Och icke ens i detta afseende vore deras företräde obestridt. Man erinrade, och detta väl med fog, att, för så vidt tullsatserna vore åsatta till skydd för inhemsk näringsverksamhet, afsikten inskränkte sig till att bereda skydd för det arbete och det kapital, som nedlades på varans framställning inom landet. Det varuvärde, efter hvilket värdetullen utginge, omfattade emellertid äfven råvaran, hvaraf följden blefve, att tullen utginge vid stigande råvarupris med högre och vid fallande råvarupris med lägre belopp, utan att denna olikhet i skyddet motsvarades af ändrade produktionsförhållanden. Oegentligheten häraf framträdde särskildt, där råvaran representerade en väsentligare del af varuvärdet. För öfrigt kunde anmärkas, att tullbeloppets ökning i jämnbredd med varans värdestegring under en uppåtgående konjunktur, då konkurrensen från utlandet beredde mindre svårighet, ej allenast vore opåkallad utan ock, i den mån den inhemska produktionen bruste i förmåga att tillfredsställa landets ökade konsumtion, innebure en gifven olägenhet. Omvändt visade sig under en vikande konjunktur, då realisationsförsäljning från utlandet kunde befaras och ett kraftigare skydd därför vore af nöden, den i jämnbredd med varuvärdets nedgång sjunkande värdetullen vida mindre effektiv än eljest. Om sålunda värdetullen äfven rent principellt icke besutte uteslutande företräden framför vikttullen, kunde emellertid rent praktiskt sedt företrädet dem emellan icke lämna rum för synnerligt tvifvel. Äfven med den jämförelsevis ringa omfattning, hvari under senare tider här i landet värdetull kommit till användning, hade vi haft många och talande bevis på svårigheten för tullverket att kontrollera de vid förtullningen uppgifna varuvärdena och skydda sig mot falska fakturor. Men äfven oafsedt faran för falska eller eljest felaktiga fakturor innebure det förhållande, att fakturan finge dylik afgörande betydelse för värdebestämning och förtullning, bestämda olägenheter. Först och främst vållades däraf ojämnhet i tullbeskattningen. Den enskilda konsumenten, som införskrefve varor till eget bruk, likasom ock den mindre köpmannen, som införskrefve endast mindre varukvantiteter för hvarje gång, finge erlägga proportionsvis vida högre tull än den större importören, som kunde betinga sig hög rabatt; och den kapitalstarke importören, som vid sina inköp i utlandet kunde erlägga kontant betalning,

njöte likaledes förmånen af ett lägre förtullningsvärde än importör, som i följd af längre betalningsanstånd hos den utländska säljaren finge afstå från förmånen af sådant diskontoafdrag, som medgåfves den förre.

Vidare kunde det skydd, som afsetts åt den inhemska industrien, i väsentlig mån förringas genom tullsatsens bestämmande i form af värdetull, i det att utländska tillverkare genom att låta sina varor införtullas af egna, inom landet anställda agenter eller därstädes etablerade filialer undginge att låta någon handelsvinst inräknas i varuvärdet, som således komme att motsvara endast tillverkningskostnaden. En ytterligare och särskild anledning till öfvervägande, huruvida icke åtskilliga af de nu bestående värdetullarna kunde utbytas mot specifika tullsatser, hade kommittén haft i Riksdagens till Kungl. Maj:t aflåtna skrifvelse af den 12 maj 1906, hvilken skrifvelse sedermera till kommittén remitterats för beaktande vid kommitténs uppdrag och i hvilken Riksdagen — på anförda skäl och under uttalande af den mening, att ifrågasättas kunde, huruvida icke tidpunkten nu vore inne att ytterligare inskränka värdetullarnas antal — anhållit om utredning och framläggande för Riksdagen af förslag angående lämpligaste sättet för sådan förändring af tulltaxan, att maskiner, redskap och verktyg, såväl specificerade som ej specificerade, såvidt möjligt blefve åsatta vikttull i stället för värdetull.

I afseende å *taxeförslagets uppställning* anför kommittén, att den svenska tulltaxan hittills varit uppställd alfabetiskt efter de i taxan specificerade varuslagens benämning, med några smärre, hufvudsakligen enligt 1888 års tullkommittés förslag tillkomna ansatser till systematisering af enskilda grupper såsom t. ex. metallgruppen. En sådan alfabetisk uppställning visade sig, i mån som taxan utbildades på skyddssystemets grundval, alltmera otillfredsställande. Särskildt gällde det därvid, att lagstiftaren lätteligen förlorade öfverblicken af sammanhanget mellan taxans olika delar, och att därför ändringar lätteligen blefve vidtagna, utan att uppmärksamheten fästes vid de jämkningar i andra delar af taxan, som däraf borde blifva en följd. Senare tids riksdagshistoria visade ock, att så ofta nog varit förhållandet här i landet. Och uppenbart syntes vara, att med en så starkt specialiserad tulltaxa, som nu torde komma att antagas, den alfabetiska uppställningen icke längre kunde bibehållas. Kommittén hölle äfven före, att handhafvandet från tullmyndigheternas sida af en sålunda specialiserad taxa måste underlättas genom ett fullständigt systematiserande i enlighet med ofvanberörda, åt kommittén lämnade anvisning.

Slutligen torde böra omförmälas hvad kommittén anför såsom allmän karakteristik af det af kommittén framlagda författningsförslaget i de delar, hvilka icke tillhörde själfva tariffen. Kommittén framhåller i sådant hänseende, att jämte den egentliga tulltaxan omfattade kommitténs förslag äfven *tulltaxeförordningen* samt s. k. *tulltaxeunderrättelser*. Sedan länge hade vår tulltaxa varit försedd med särskilda bestämmelser, hvilka utgifvit sig för att innehålla »underrättelser om hvad vid taxans tillämpning iakttagas bör», men hvilka endast delvis kunde anses göra skäl för benämningen. De bland dessa bestämmelser, som befunnits vara af instruktionsnatur, hade, efter omständigheterna vederbörligen jämkade och kompletterade, bibehållits. De återstående — särskildt bestämmelserna om tullrestitution och de alldeles fristående bestämmelserna om lastpenningar — hade öfverförts till tulltaxeförordningen, där de lämpligare torde finna plats. Där hade äfven ansetts böra inrymmas bestämmelserna om den s. k. lilla gränstrafiken samt åtskilliga bestämmelser, som antingen återfunnes spridda i åtskilliga författningar eller nu saknade motsvarighet i lagstiftningen, äfven om rörande dithörande förhållanden viss praxis åtminstone delvis utbildat sig inom tullverket. I hvilketdera fallet som helst syntes dessa förhållanden böra regleras i den ordning, som gällde för tulltaxans beslutande, hvilket äfven öfverensstämde med hvad i allmänhet i utlandet ägde rum.

Hörda myndigheter.

Det af tulltaxekommittén framlagda förslaget har, såsom framgår af det här ofvan berörda statsrådsprotokollet, varit föremål för granskning af vederbörande myndigheter, sedan dessa lämnat i saken intresserade tillfälle att uttala sig. Öfver den granskning, som af kommerskollegium och generaltullstyrelsen verkställts, hafva dessa ämbetsverk afgifvit gemensamt utlåtande den 8 december 1909.

De förändringar i kommitténs förslag, som föranledts af ämbetsverkens erinringar och den därefter följande beredningen af ärendet inom finansdepartementet, äro, på sätt ofvan antydts, icke af mera ingripande art. Den viktigaste förändringen afser tullbehandlingen af maskiner och innebär, att för sådana maskiner och apparater samt delar däraf, för hvilka tullen är föreslagen att utgå efter vikt, tullbeloppet skall i hvarje fall motsvara minst viss procent af varans värde.

Departementschefen.

De skäl, som föranledt Kungl. Maj:t att i hufvudsak godkänna kommitténs förslag, torde vara sammanfattade i det uttalande af statsrådet och chefen för finansdepartementet till statsrådsprotokollet, hvari yttras: »Det låter sig naturligen icke bestridas, att ett industriellt tull-

skydd, som bestämts vid början af en industriell uppgångsperiod, måste, i mån som genom industriens utveckling en specialisering af industriens alster fortgår, underkastas revision, såvida icke det med tullskyddet afsedda ändamålet skall, om ej helt förfelas, så dock på ett alltför ofullständigt sätt tillgodoses. Under sådana omständigheter behöfver ju icke en i sammanhang med revision af tulltaxan vidtagen höjning af vissa industritullar betyda en omläggning af tullskyddet i syfte af en allmän ökning däraf. Att så ej heller i nu antydda fall varit meningen, framgår ju uppenbarligen däraf, att specialiseringen föranledt ej blott höjning af tullen för vissa industrialster utan äfven minskning i tullen för andra. Under nu angifna förhållanden och med afseende å hvad kommittén själf anfört till stöd för sitt förslag samt då kommittén synes mig med synnerlig omsorg och noggrannhet hafva fullgjort sitt värf samt i stort sedt på ett lyckligt sätt löst de uppgifter, som varit kommittén förelagda, har jag i allmänhet kunnat biträda de af kommittén föreslagna tullsatserna.»

Utskottet.

Riktigheten af detta uttalande om behofvet af vår tulltaxas revi-derande kan enligt utskottets åsikt näppeligen bestridas. En afsevärd tid har förflutit, sedan nu gällande taxa blef i sina hufvuddrag fastställd, och gifvet är, att hvad som då ur skyddssynpunkt kunde anses tillfredsställande för landets näringar icke nu med den utveckling, särskildt industrien sedan dess undergått, är tillfyllestgörande. Den gräns för industriens utvecklingsmöjligheter, som man tagit sikte på vid fastställande af nuvarande tullsatser, är i många fall uppnådd, och därmed försvåras ett vidare fortgående på vägen mot framställande af allt mer förädlad vara. Å andra sidan har industrien på många områden i framställningen af gröfre fabrikat vuxit sig så stark, att fråga måste uppstå, huruvida icke hittills gällande tullsatser för dylika artiklar åtminstone delvis skulle kunna utan större risk i någon mån sänkas. Under sådana omständigheter och då därtill kommer, att gällande tulltaxa lider af flera tekniska brister, måste gifvetvis krafvet på en revision af denna taxa med styrka göra sig gällande. Det är för öfrigt en i alla länder, hvilka söka medelst tullagstiftningen skydda sitt näringslif, vanlig företeelse, att tullsatserna periodiskt revideras för att bringas i öfverensstämmelse med näringslifvets behof. Ett ytterligare skäl för en sådan revision framträder gifvetvis, då man går att för en tid framåt traktatsenligt afsäga sig bestämmanderätten öfver en större eller mindre del af tulltaxan.

Icke minst denna sistberörda synpunkt, hänsynen till den handels-

politiska ställningen, föranleder med tvingande nödvändighet att nu bygga på den bestående grunden. Annat ifrågasattes icke heller från något håll, då vid 1906 års riksdag frågan om tulltaxans revision på allvar upptogs. Både regering och riksdag voro, såsom framgår af hvad ofvan anförts, i detta hänseende fullt ense.

Vid sådant förhållande synes krafvet på en utredning af det nuvarande tullsystemets verkningar, i öfverensstämmelse med hvad som påyrkats i motionen II: 248 af herr *Eriksson* i Grängesberg m. fl. — af huru stort intresse en sådan undersökning än i och för sig må anses vara — icke kunna utan våda för landets vitala intressen sammanbindas med den nu föreliggande frågan. För visso bör tulltaxerevisionen icke uppskjutas i afvaktan på en dylik utredning, lika tidskräfvande som svår att utföra, för så vidt den skulle kunna blifva af fullt objektiv beskaffenhet. Ett sådant förfarande ifrågasättes emellertid i den ifrågavarande motionen, däri yrkas — förutom annat, som här nedan skall omförmälas — att Riksdagen måtte besluta

Motion II: 248.

»*att* afslå Kungl. Maj:ts proposition nr 69, enär densamma afser att bibehålla och till och med skärpa det nu rådande tullsystemet, men icke är byggd på någon verklig utredning om detta systems verkningar för landets näringslif och befolkningens ekonomiska ställning, hvartill kommer, att den återstående riksdagstiden icke torde medgifva någon mera ingående pröfning af dess detaljer;

att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta skyndsamt verkställa en möjligast allsidig utredning rörande tullsystemets verkningar samt lämpligheten af dess afskrifning eller modifiering, hvarvid särskildt bör beaktas, i hvad mån lifsmedelstullarna till skada för befolkningens breda lager och till förfång för vårt lands konkurrenskraft på världsmarknaden verka till fördyring af lefnadskostnaderna, samt för Riksdagen framlägga de förslag, denna utredning må föranleda;

att likaledes hos Kungl. Maj:t anhålla, att i samband med denna utredning måtte uppgöras en plan för att, dels genom besparingar och dels genom beredande af andra inkomstkällor för staten, ordna frågans statsfinansiella sida, därest Riksdagen finner sig böra, sedan utredningen föreligger, besluta lifsmedelstullarnas fullständiga afskaffande samt däremot svarande eljest påkalladt borttagande af eller nedsättning i öfriga tullsatser».

Då utskottet finner det tillvägagående, som af ifrågavarande motionärer i nu anförda yrkanden förordas, böra af skäl, som nyss berörts,

lämnas utan beaktande, saknar utskottet jämväl anledning att närmare ingå på den vidlyftiga motivering, som till stöd därför anförts. För så vidt sagda motivering hänför sig till ett speciellt yrkande, nämligen om nedsättning i spannmålstullarna, kommer densamma dock här nedan att delvis beröras.

Utskottet.

Af det sagda framgår, att syftet med den nu företagna revisionen af tulltaxan har varit att erhålla en modernt anordnad, efter industriens nuvarande utvecklingsgrad anpassad taxa, som därjämte kunde läggas till grund för underhandlingar om tarifftraktater med främmande makter. Den på grund häraf viktigaste uppgiften har varit att åstadkomma en väl afvägd specialisering af tullskyddet. Tydligt är, såsom ock af kommittén framhålles, att denna specialisering måste i betydande omfattning innebära höjning af nu gällande tullsatser. Den nedsättning af tullarna för gröfre varuslag, som å andra sidan af omständigheterna betingades och som vore ägnad att motväga tullförhöjningarna, lärer af skäl, som i kommitténs betänkande beröras, och icke minst af hänsyn till syftet med nu ifrågavarande revision af tulltaxan, böra i fråga om ett flertal artiklar anstå till en senare tidpunkt. I stort sedt bör det föreliggande förslaget enligt utskottets uppfattning anses uppfylla fordringarna på en lämplig specialisering.

En annan viktig uppgift, som förelegat till lösning vid tulltaxerevisionen, har varit åstadkommandet af en mera genomförd systematisering i afseende å tulltaxans uppställning. Äfven i detta hänseende torde förslaget få anses tillfredsställande. Den gruppering af de olika varuslagen, som i förslaget förekommer, har på ett naturligt sätt sammanfört varorna till öfverskådlighet såväl i och för tullbehandlingen som för lagstiftningsarbetet på nu ifrågavarande område.

Beträffande tullarnas fastställande i form af specifika tullsatser eller till viss procent af varuvärdet, i hvilken fråga Riksdagen i förut omförmälda skrifvelse af den 12 maj 1906 uttalat sig, vill utskottet, som vid yttrandet rörande maskintullarna får tillfälle att närmare ingå på resultatet af kommitténs förslag härutinnan, i detta sammanhang endast uttala, att utskottet ansluter sig till den i förslaget genomförda grundsatsen, att vikttullsystemet bör genomföras i så stor utsträckning, som förhållandena, rent praktiskt sedt, medgifva. Utskottet vill dock här tillägga, att, när utan förändring i skyddet öfvergång från värde- till vikttull skall äga rum, man måste räkna med, att vikttullen allenast i

förhållande till *medelvärdet* å de under samma tullsats fallande artiklar, kan komma att motsvara nuvarande värdetull, och att man således utan svårighet kan påvisa fall, då i det föreliggande förslaget skyddet i sammanhang med och såsom en följd af evalveringen antingen blifvit höjdt eller ock sänkt. Det lärer emellertid ej vara något för vikttullar å maskiner säreget, att tullsatsen varierar i förhållande till varuvärdet, utan är detta fastmer ett utmärkande drag för alla vikttullar. Till belysande häraf torde vara tillfyllest att hänvisa till den i andra delen af tulltaxekommitténs betänkande (sid. 1 och följande) intagna tabell, som utvisar, bland annat, huru nuvarande vikttullar för spånadsvaror förhålla sig till värdet af samma varor. Uppenbart är emellertid, att det ligger stor vikt uppå, huru det material utväljes, som skall läggas till grund för medelvärdets bestämmande; och härvid har utskottet mött samma företeelse, som af tulltaxekommittén omförmälts, nämligen att vidt skilda värden kunna såsom medelpris uppgifvas af dem, som importera och idka handel med utländska artiklar inom samma bransch. En sannolik förklaring härtill finner dock utskottet i likhet med kommittén ligga i det förhållande, att hänsyn torde hafva tagits företrädesvis till högre eller ock till lägre kvaliteter. Med beaktande häraf och med hänsyn tagen till den kvantitet, hvarmed de olika varuslagen ingå i importen, har utskottet sökt bilda sig ett omdöme om de anförda värdeuppgifterna.

Efter att sålunda hafva angifvit sin uppfattning om de viktigaste grunderna för förslaget, öfvergår utskottet att redogöra för resultatet af den granskning, som inom utskottet ägnats förslagets detaljer. Utskottet vill emellertid förutskicka, att utskottet, för undvikande af onödig vidlyftighet, kommer att här nedan göra särskilda hemställanden, icke beträffande hvarje särskild paragraf eller rubrik i förslaget utan endast i de fall, där utskottet beslutit föreslå bestämmelser, afvikande från Kungl. Maj:ts förslag, eller haft motioner att besvara, eller eljest, då särskild anledning därtill förelegat, såsom då utskottets beslut väl utfallit för hemställan om bifall till Kungl. Maj:ts förslag oförändradt men afvikande mening af någon utskottets ledamot anmälts.

1:o.

Tulltaxeförordningen. § 2.

§ 2 i förslaget till tulltaxeförordning är af följande lydelse:

»Varor från land, där svenska fartyg eller varor åtnjuta mindre gynnsam behandling än andra länders, må kunna efter Konungens förordnande beläggas med tilläggstull, utöfver den enligt tulltaxan ut-

gående tullafgift, till högst samma belopp som denna senare, eller, där varan enligt taxan är tullfri, påföras tull till högst det belopp, hvartill varans värde uppgår.

Särskild tullafgift enligt hvad nu är sagdt må åsättas allenast å tid, då Riksdagen icke är samlad. Beslutet därom skall underställas näst sammanträdande Riksdag inom tio dagar efter Riksdagens öppnande och gäller, där Riksdagen icke godkänner detsamma oförändradt, högst tio dagar efter det Riksdagen fattat sitt beslut i frågan.»

Den rätt att i viss mån bestämma öfver tullbevillningen, som med detta stadgande skulle inrymmas åt Konungen, finner utskottet icke lämpligen böra fastställas att gälla för obestämd tid, utan synes det utskottet lämpligare, att rätten ifråga upplåtes allenast för särskildt begränsad tid, i hvilket afseende utskottet velat förorda tiden intill utgången af år 1912.

Med hänsyn till den förändrade karaktär, som enligt utskottets mening sålunda bör gifvas åt förevarande stadgande, synes detsamma böra såsom en öfvergångsbestämmelse fogas till tulltaxeförordningen.

Utskottet hemställer sålunda,

a) att § 2 i förslaget till tulltaxeförordning må utgå; samt

b) att till samma förordning må fogas en så lydande öfvergångsbestämmelse:

Öfvergångsbestämmelse att lända till efterrättelse intill utgången af år 1912.

Varor från land, där svenska fartyg eller varor åtnjuta mindre gynnsam behandling än andra länders, må kunna efter Konungens förordnande beläggas med tilläggstull, utöfver den enligt tulltaxan utgående tullafgift, till högst samma belopp som denna senare, eller, där varan enligt taxan är tullfri, påföras tull till högst det belopp, hvartill varans värde uppgår.

Särskild tullafgift enligt hvad nu är sagdt må åsättas allenast å tid, då Riksdagen icke är samlad. Beslutet därom skall underställas näst sammanträdande Riksdag inom tio dagar efter Riksdagens öppnande och gäller, där Riksdagen icke godkänner detsamma oförändradt, högst tio dagar efter det Riksdagen fattat sitt beslut i frågan.

2:o.

Tulltaxeförordningen. § 5 o).

Den i § 5 o) i förslaget till tulltaxeförordning för visst slag af emballage medgifna tullfrihet, som jämväl omfattar s. k. garneringsmaterial, uppenbarligen afsedt endast till att under transporten skydda godset och icke inkommande i handelsafsikt, har utskottet ansett böra utsträckas att likaledes gälla trummor af trävirke, afsedda för ventilation i fartygs lastrum. Enligt nu gällande bestämmelser kan tullfrihet för sådana trätrummor ej medgifvas, utan måste lastemottagaren för att få disponera desamma, erlägga tull för varan, såsom hänförlig till snickararbete. En lättnad i berörda afseende lärer ej kunna möta några som helst betänkligheter, och får utskottet alltså hemställa,

att § 5 o) i tulltaxeförordningen må erhålla följande förändrade lydelse:

o) emballage, hvari varor inkomma, för så vidt det icke skall i varans vikt inräknas eller ock af dess form och utseende eller af eljest förekommande omständigheter framgår, att det utgör icke blott emballage utan jämväl en för annat ändamål lika mycket eller mera användbar eller i och för sig i handelsafsikt införd artikel; skolande i detta hänseende med emballage likställas af trävirke hopfogade trummor för åstadkommande af ventilation i fartygs lastrum samt s. k. garneringsmaterial, såsom mattor, madrasser och dylikt, uppenbarligen afsedt endast till att under transporten skydda godset och icke inkommande i handelsafsikt.

3:o.

Tulltaxeförordningen. § 5 p).

Enligt de föreslagna bestämmelserna i § 5 p) tulltaxeförordningen skall emballage, särskildt inkommande, gammalt och begagnadt, såsom tomma fat, bleckkärl, lådor och dylikt, när det befinnes inkomma i retur eller för att återutföras med varor, åtnjuta tullfrihet.

I de ofvan omförmälda motionerna I: 59 af grefve *A. Hamilton* m. fl. och II: 244 af friherre *Lagerfelt* m. fl. har samstämmigt yrkats, »att Riksdagen ville besluta, att begagnade smördrittlar skola vid in-

försel vara underkastade samma tull som nya dylika drittlar, äfven när de befinnas inkomma i retur eller för att återutföras med varor».

Till stöd för dessa motioner har anförts bland annat, att hit till landet i afsevärd omfattning infördes begagnade smördrittlar, i hvilka smör ånyo förpackades och exporterades; att emellertid detta förfaringssätt så godt som uteslutande användes af en större engelsk smörfirma med eget kontor i Sverige, under det att de inhemska exportörerna icke begagnade sig af denna metod; att berörda förpackningssätt vore ägnadt att menligt inverka å det svenska smörets anseende på den engelska marknaden, i det att de gamla drittlarna till det yttre icke gåfve samma förmånliga intryck som nya drittlar och fara förelåge för försämring af smörets kvalitet; samt att dessa förhållanden vore så mycket beaktansvärdare, som det svenska smöret hade att på den utländska marknaden utstå en synnerligen hård konkurrens.

Riktigheten af de sålunda lämnade uppgifterna har inom utskottet bekräftats, och tillika har från sakkunnigt håll upplysts, att det för den inhemska mejerihandteringen skulle vara till gagn, om export af smör, förpackadt i begagnade drittlar, i möjligaste mån förhindrades. Det vill alltså synas, som om motionärernas yrkande borde vinna tillmötesgående; och hemställer utskottet,

att Riksdagen, i anledning af motionerna I: 59 och II: 244, må besluta, att § 5 p) tulltaxeförordningen skall erhålla följande lydelse:

— — — — — — — — — — — — — — — —

p) emballage, särskildt inkommande, gammalt och begagnadt, såsom tomma fat, bleckkärl, lådor och dylikt, när det befinnes inkomma i retur eller för att återutföras med varor; dock att hvad sålunda stadgats icke gäller i afseende å smördrittlar;

4:o.

Af samma skäl, som föranledt, att naturalier till vetenskapliga samlingar tillerkänts tullfrihet, synes enahanda förmån böra medgifvas för etnografiska föremål till dylika samlingar. **Tulltaxeförordningen. § 5 u).**

Utskottet hemställer alltså,

att § 5 u) i tulltaxeförordningen må erhålla följande förändrade lydelse:

u) naturalier och etnografiska föremål till vetenskapliga samlingar.

5:o.

Tulltaxeförordningen. § 6.

I sitt, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition till innevarande års Riksdag med förslag till förordning angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge dels ock en i ämnet väckt motion, afgifna betänkande nr 18 hade bevillningsutskottet på anförda skäl hemställt om viss ändrad lydelse af de föreslagna bestämmelserna i § 1 af nämnda förordning, hvilka bestämmelser voro till hufvudsaklig del lika lydande med stadgandena i § 6 af tulltaxeförordningen, och har denna hemställan af Riksdagen bifallits. Då motsvarande ändring lärer böra vidtagas jämväl i sistnämnda paragraf, hemställer utskottet,

att § 6 i tulltaxeförordningen måtte af Riksdagen godkännas med de ändringar, att i a) orden »Kalls socken» utbytas mot orden »riksröset nr 167», samt i b) orden »södra gränsen af Kalls socken i Jämtland och samma sockens norra gräns» utbytas mot orden »riksröset nr 167 och norra gränsen af Kalls socken i Jämtland».

6:o.

Tulltaxeförordningen. § 9 mom. 4 och § 10 mom. 2.

I motionen II: 230 af herr *Ström* i Öfver-Torneå har framställts yrkande »att Riksdagen ville besluta det tillägg i § 9 punkt 4 och § 10 punkt 2 af förordning med tulltaxa för inkommande varor enligt proposition nr 69, att efter orden Norge insättes — eller Finland —».

Till stöd för detta yrkande har motionären, efter att hafva redogjort för innehållet i nämnda författningsrum, vidare anfört:

»Då samma behof för gränsbefolkningen i fråga om varor för hushållet förefinnes vid gränsen mot Finland som vid norska gränsen, synes mig ett tillägg i dessa punkter erforderligt. Särskildt i fråga om förmalning af den spannmål gränsbefolkningen skördar å sina hemman vore utsträckande af detta undantagsstadgande till att gälla äfven nämnda gräns fördelaktigt. Kvarnarne äro ju till största antalet be-

lägna på den svenska sidan af gränsen och inkomsten af kvarndriften sålunda till större fördel för vårt lands invånare, och synes mig därför i motsvarighet härtill ett likartadt stadgande i fråga om varor som i förädlingsändamål föras från Sverige till Finland väl motiveradt.»

Vid behandlingen af denna motion har bevillningsutskottet ansett nödigt erhålla yttrande i ämnet från generaltullstyrelsen; och har utskottet därför i vederbörlig ordning utverkat Kungl. Maj:ts befallning till generaltullstyrelsen att till utskottet inkomma med dylikt yttrande.

I anledning häraf har generaltullstyrelsen i en den 18 april 1910 dagtecknad skrifvelse anfört följande:

»Tullkammaren i Haparanda har i detta ärende afgifvit infordradt yttrande och därvid anfört, att för tillämpning af de ifrågasatta bestämmelserna icke erfordrades inrättande af särskilda gränsstationer samt att de göromål, som med afseende å kontrollen vid sådana bestämmelsers tillämpning komme att åligga gränsbevakningspersonalen, icke kunde föranleda någon ökning af den ordinarie gränsbevakningspersonalen utöfver hvad Kungl. Maj:t föreslagit innevarande års Riksdag.

Då sålunda kontrollen skulle kunna ordnas på enahanda sätt som i motsvarande fall för närvarande gäller beträffande gränsen mot Norge, hvarest densamma utöfvas af den närmast platsen för in- eller utförseln posterade gränsridaren, utan att de i dessa gränstrakter inrättade gränsstationerna såsom sådana därmed taga befattning, får styrelsen äran meddela, att styrelsen icke funnit något att från tullverkets sida erinra emot de af motionären föreslagna tillägg till § 9 punkt 4 och § 10 punkt 2 i förslaget till förordning med tulltaxa.»

Af tulltaxekommittén hade i dess betänkande ifrågasatts, om icke vissa delar af bestämmelserna angående den norska gränstrafiken borde göras tillämpliga äfven för den landväga samfärdseln med Finland, men då kommittén icke försport, att något behof däraf gifvit sig tillkänna, hade kommittén icke ansett sig böra väcka förslag därom. Då emellertid nu upplyst blifvit, att lättnader i gränstrafiken mot Finland äro af behofvet påkallade, och då hinder från tullverkets sida icke synes möta för tillgodoseende af detta kraf, har utskottet utan tvekan kunnat förorda ifrågavarande motion, hvarvid dock det förtydligande tillägget ansetts lämpligt, att medgifvandet endast afser nära gränsen belägen ort i Sverige, för så vidt angår införsel hit till riket af norska eller finska varor.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen måtte, i anledning af motionen II : 230, besluta

a) att § 9 mom. 4 i tulltaxeförordningen skall erhålla följande förändrade lydelse:

»Varor, som af gränsbefolkningen för hushållsbehof föras från Norge eller Finland till närbelägen ort i Sverige för att här förädlas genom blekning, färgning, garfning, malning, spinning, väfning eller annan dylik bearbetning eller för reparation, och som efter sådan förädling eller reparation till ursprungslandet återutföras, äro vid införseln fria från tullumgälder, för så vidt varuägaren ställer sig till efterrättelse de närmare kontrollföreskrifter, hvilka till förekommande af missbruk kunna varda meddelade af generaltullstyrelsen eller, i särskilda fall, af tullmyndighet vid gränsen»; samt

b) att § 10 mom. 2 i samma förordning skall erhålla följande förändrade lydelse:

»Varor, som af gränsbefolkningen för hushållsbehof föras från Sverige till Norge eller Finland för att förädlas genom blekning, färgning, garfning, malning, spinning, väfning eller annan dylik bearbetning eller för reparation, och som efter sådan förädling eller reparation återinföras, skola vid återinförseln vara fria från tullumgälder, för så vidt varuägaren ställer sig till efterrättelse de närmare kontrollföreskrifter, hvilka, till förekommande af missbruk, kunna varda meddelade af generaltullstyrelsen eller, i särskilda fall, af tullmyndighet vid gränsen.»

7:o.

Tulltaxeförordningen, § 13.

I fråga om § 13 i förslaget till tulltaxeförordning har i motionen II : 246 af herr *Broström* hemställts, »att Riksdagen måtte besluta:

att till § 13 uti förordningen med tulltaxa för inkommande varor göres sådant tillägg, att den i nämnda paragraf medgifna rätten till restitution af tullmedel för från utrikes ort införda tullpliktiga materialier och skeppsförnödenheter måtte utsträckas till att gälla äfven fartyg af mindre än 40 tons afgiftspliktig dräktighet, som bygges, förbygges eller

repareras för utländsk ägares räkning och som således öfvergå till eller äga utländsk nationalitet; samt

att bestämmelsen härom äfvenledes måtte träda i kraft från och med dag, som af Kungl. Maj:t bestämmes.»

I den till stöd för dessa yrkanden anförda motiveringen erinras, att Kungl. Maj:t till skydd för den inhemska varfsindustrien föreslagit tull för fartyg och båtar af järn med en nettodräktighet af 40 registerton eller därunder, hvarefter framhålles, att, som den svenska marknaden vore väl liten för att möjliggöra en rationell drift vid byggande af småfartyg vid våra varf, det äfven syntes föreligga skäl att så mycket som möjligt underlätta exporten af dylika fartyg. Som en åtgärd i detta syfte framlägger motionären ifrågavarande förslag.

Utskottet finner det vara önskligt, att lämpligt understöd beredes skeppsbyggerinäringen, hvilken, som kändt är, arbetar under rätt tryckta förhållanden, och hvad motionären i detta afseende föreslagit torde vara värdt allt beaktande. Emellertid finner sig utskottet icke kunna förorda omedelbart bifall till detta förslag. Ett antagande af förslaget lärer nämligen böra föregås af utredning, huruvida icke vissa kontrollföreskrifter äro af nöden till betryggande af statsverkets säkerhet gentemot möjliga missbruk af en sådan restitutionsförmån.

En dylik utredning, som icke lämpligen kan af utskottet åstadkommas, torde böra verkställas genom Kungl. Maj:ts försorg. Då utredningen icke lärer vara af någon mera omfattande beskaffenhet, torde förslag i ämnet kunna föreläggas redan nästkommande Riksdag, hvarom framställning synes böra göras hos Kungl. Maj:t.

Utskottet har visserligen icke förbisett, att, enligt hvad af den kungl. propositionen framgår, kommerskollegium och generaltullstyrelsen anbefallts att verkställa en mera omfattande utredning i fråga om lämpligaste formen för skeppsbyggnadsgodtgörelse i anledning af tullpliktighet för erforderliga materialier till skeppsbyggnad; men, då häraf möjligen icke kan förväntas något positivt lagstiftningsresultat under den allra närmaste framtiden, synes förhållandet icke böra utgöra hinder för att motionärens önskningsmål under tiden vinner beaktande.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

a) att § 13 i tulltaxeförordningen måtte af Riksdagen oförändrad antagas;

b) att Riksdagen måtte besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t,

för så vidt hinder däremot ej möter, till nästkommande års Riksdag afgifva förslag i syfte, att den, som verkställt nybyggnad, förbyggnad eller reparation af fartyg af högst 40 tons afgiftspliktig dräktighet, hvilket omedelbart skall erhålla eller äger utländsk nationalitet, må kunna restitutionsvis återbekomma erlagd tullafgift för vid sådant arbete använda införtullade materialier och skeppsförnödenheter eller njuta befrielse från gäldande af därför belöpande tullafgift; samt

c) att motionen II : 246 måtte anses i nu förevarande delar besvarad genom hvad utskottet här ofvan under a) och b) hemställt.

8:o.

Tulltaxeförordningen. § 14.

Rörande den i § 14 mom. 1 af förslaget till tulltaxeförordning upptagna bestämmelsen om tullrestitution vid utförsel af brändt eller rostadt, icke malet kaffe vill utskottet framdeles i sammanhang med utlåtande angående tullsatserna för kaffe och kaffesurrogat afgifva yttrande, hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

a) anmäla.

Beträffande öfriga bestämmelser i förevarande § 14 har utskottet intet att erinra, och hemställer utskottet alltså,

b) att dessa bestämmelser måtte af Riksdagen godkännas.

9:o.

Fläsk. Nr 55 och 56.

Förslagets bestämmelser rörande tullsatserna för fläsk, upptagna i rubrikerna nr 55 och 56, äro lika med gällande taxas föreskrifter i ämnet och lyda sålunda:

Fläsk:

55.	rökt	1 kg.	30	öre
56.	andra slag	1 »	20	»

I motionen II: 248 af herr *Eriksson* i Grängesberg m. fl. framställes beträffande artikeln fläsk det yrkandet, att, i afvaktan på den i motionen ifrågasatta utredning och tullfrågans därpå följande upptagande till afgörande i hela dess omfattning, Riksdagen måtte besluta, att »borttaga tullen å fläsk, rökt och andra slag (nr 55 och 56), nu respektive 30 och 20 öre per kilogram».

Utskottet, som, på sätt redan anförts, finner det oförenligt med landets intressen att förorda uppskof med tulltaxans revision och som förty anser förutsättningen för motionärernas ifrågavarande yrkande böra förfalla, kan redan af denna anledning icke förorda detta yrkande. Oafsedt detta formella skäl mot bifall till motionen i förevarande del kunna emellertid mot fläsktullens borttagande åberopas tungt vägande sakliga skäl, hvilka så ofta inom Riksdagen framförts och godkänts, att de icke nu lära behöfva återupprepas.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen måtte, med afslag å motionen II: 248 i hvad den afser tullsatserna för fläsk, godkänna förevarande rubriker nr 55 och 56 i Kungl. Maj:ts förslag.

10:o.

Förslagets rubriker nr 62—64 äro af följande lydelse: **Fisk. Nr 62—64.**

Fisk:

62. kryddad skarpsill (hvassbuk) i tunnor ..... — *fri.*
63. ansjovis, annan, samt sardeller och tonfisk, saltade eller inlagda, kärlens vikt inberäknad ..... 1 kg. 50 öre.
64. andra slag ..... — *fria.*

Beträffande vissa slag af fisk finnes yrkande framställdt i motionen II: 247 af herr *Olausson.* I detta afseende hemställes i motionen,

»att Riksdagen ville besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 69 med förslag till förordning med tulltaxa för inkommande varor, att saltad fisk, ej särskildt nämnd, utom sill, må åsättas en tullsats af 5 öre för kilogram samt torkad fisk, alla slag, åsättas en tullsats af 8 öre för kilogram».

Då, såvidt utskottet kunnat utröna, det icke bland landets fiskeriidkande befolkning i allmänhet torde råda den uppfattning, att tull å saltad,

nu tullfri fisk eller å torkad fisk är af något mera trängande behof påkallad, har bevillningsutskottet, med hänsyn till dessa artiklars förbrukning icke minst bland de mindre bemedlade befolkningslagren, ej funnit skäl tillstyrka motionärens ifrågavarande yrkande.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen ville, med afslag å motionen II: 247 i hvad den afser tull å vissa slag af fisk, godkänna förevarande rubriker nr 62—64 i Kungl. Maj:ts förslag.

11:o.

Spannmål. Nr 74—79.

Beträffande spannmål innehåller taxeförslaget följande bestämmelser, upptagna i rubrikerna nr 74—79.

	Spannmål:	
	omalen:	
74.	råg, hvete och korn; äfvensom ärter och bönor, tjänliga till människoföda	100 kg. 3 kr. 70 öre
75.	hafre; äfvensom vicker, sojabönor samt andra ärter och bönor, ej till nästföregående rubrik hänförliga	— *fria.*
76.	malt, äfven krossadt	100 kg. 5 kr.
77.	majs	100 kg. 1 kr. 50 öre
78.	andra slag	100 kg. 3 kr. 70 öre
	malen:	
79.	mjöl och gryn, alla slag; äfvensom mjöl af andra vegetabilier, ej till annan rubrik hänförligt	100 kg. 6 kr. 50 öre

I fråga om dessa bestämmelser hafva yrkanden framställts i tre inom Andra kammaren väckta motioner, nämligen nr 248 af herr *Eriksson* i Grängesberg m. fl., nr 247 af herr *Olausson* och nr 250 af herr *Jesperson.*

I den förstnämnda motionen hemställes, i sammanhang med yrkande om afslag å Kungl. Maj:ts förevarande proposition och om anställande af i motionen ifrågasatt utredning rörande tullfrågan, att Riks-

dagen måtte besluta, »att i afvaktan på att sålunda tullfrågan må kunna upptagas till afgörande i hela dess omfattning nedsätta tullen å *spannmål*, *omalen* (tulltaxa nr 74 och 78 i Kungl. Maj:ts proposition) från kronor 3: 70 till kronor 2: 50 per 100 kilogram samt å *spannmål*, *malen*, (nr 79) från 6: 50 till 4: 30 per 100 kilogram och borttaga tullen å *majs*, (nr 77) nu kronor 1: 50 per 100 kilogram».

I motionen II : 247 framställes det förslag, »att Riksdagen ville besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 69 med förslag till förordning med tulltaxa för inkommande varor, att tullen å spannmål, malen, mjöl och gryn alla slag, fastställes till 5 kronor för 100 kilogram».

Yrkandet i motionen II : 250 innefattar en hemställan, att »Riksdagen ville besluta, att tullen å malt måtte bestämmas till 6 kronor 50 öre i stället för, såsom Kungl. Maj:t föreslagit, 5 kronor per 100 kilogram».

Såsom redan berörts, framställas i motionen II : 248 långt mera vidtgående yrkanden än krafvet på nedsättning af spannmålstullarna. Den motivering, som i motionen innehålles, går emellertid till en hufvudsaklig del ut på att stödja nu ifrågavarande yrkande, och det synes därför lämpligt att i detta sammanhang till behandling upptaga de hufvudsynpunkter i detta ämne, som i motionen framföras.

I motionen anföres till en början, efter framhållande af att tulltaxekommittén sökt bevisa lifsmedeltullarnas nytta för jordbruket genom att hänvisa till ökningen i jordens afkastning och kreaturens antal, att dessa siffror finge verkligt värde först i det fall, att det kunde bevisas, att jordbrukets afkastning ökats i högre grad i det tullskyddade Sverige än i något med Sverige jämförligt land, där frihandel rådde i afseende på lifsmedel. Ett sådant land anse motionärerna Danmark trots vissa olikheter i öfrigt vara. Jämförelse anställes sedermera af motionärerna mellan skörden i de båda länderna, hvarvid motionärerna med åberopande af den officiella statistikens siffror hänvisa till, att under åren 1893—1907 skördens totalvärde ökats i Sverige med 46 procent och i Danmark med 77 procent. Under åren 1888—1903 har enligt af motionärerna anförda statistiska siffror ökningen af antalet kreatur i Sverige och Danmark utgjort, för hästar resp. 13 och 29 procent, för hornboskap resp. 10 och 26 procent, för svin resp. 33 och 89 procent samt för fjäderfä resp. 163 och 304 procent. »Dessa statistiska siffror» — yttra motionärerna — »säga något helt annat än hvad kommittén antyder».

Motionärerna framhålla vidare, hurusom det svenska landtbruket under de senaste årtiondena utvecklats från *sädesodling* till *boskapsskötsel*. Den förut påvisade ökningen af boskapsstammen vore ett vittnesbörd därom. Minskningen af fläskimporten och ökningen af fläsk- och smörexporten talade samma språk. Denna utveckling vore visserligen långt ifrån tillfredsställande i jämförelse med den danska, men förskjutningen vore dock påtaglig, och följaktligen hade behofvet af från andra länder importerad brödsäd, framför allt hvete, ständigt ökats, under det att exporten af såväl hvete som råg efter hand gått tillbaka och numera nästan alldeles afstannat.

Efter att sedermera hafva anfört de svenska in- och utförselvärdena beträffande spannmål och produkter däraf för åren 1871—1905, meddela motionärerna följande tabell rörande in- och utförseln af landtmannaprodukter i Danmark:

	Införsel genomsnitt 1890—1894 milj. kr.	Utförsel genomsnitt 1890—1894 milj. kr.	Införsel 1908 milj. kr.	Utförsel 1908 milj. kr.
Fläsk och skinkor	4.2	34.5	0.2	102.0
Smör	21.2	88.5	3.5	183.1
Ägg	1.0	7.6	1.2	27.4
Hornboskap	1.6	18.6	0.2	27.1

Dessa siffror talade — mena motionärerna — ett tydligt språk och bure äfven vittne om, att de medel, af hvilka det danska jordbruket begagnade sig för vinnandet af dylikt resultat, vore efterföljansvärda.

Beträffande spannmålstullarna framhålla motionärerna slutligen, såsom sin åsikt, att de skäl, som riktades mot spannmålstullarna vid deras införande här i landet, eller att de i själfva verket blott komme att blifva till fördel för ett fåtal godsägare, med den utveckling jordbruket tagit ännu mera vunnit i styrka. För den stora mängden smärre jordbrukare vore de till ingen fördel, men däremot hade de öfvergått till att blifva, hvad de från början sades icke afse, nämligen en väsentlig skattekälla för staten.

Det hufvudargument, som i nu omförmälda motion anföres till förmån för en reduktion af spannmålstullarna, kan sålunda sägas vara det, att en jämförelse mellan förhållandena i vårt land och i Danmark

skulle gifva vid handen, att ställningen på jordbrukets område i det senare landet vore förmånligare än hos oss. Det torde emellertid vid en sådan jämförelse vara nödvändigt att tillse, huruvida förhållandena i de båda länderna äro så jämförbara, som af motionärerna anses, och torde jämväl böra undersökas, huruvida de slutsatser, motionärerna af jämförelsen dragit, i öfrigt äro fullt grundade.

Till en början bör då anmärkas, att skiljaktigheterna mellan Sverige och Danmark med afseende å jordbruksförhållandena ingalunda kunna hufvudsakligen hänföras till olikheten i tullsystem inom de bägge länderna. Ett flertal andra faktorer spela här i hvarje fall in. Sålunda har jordbruket i Danmark en långt mera förhärskande ställning i förhållande till industrien, än hvad fallet är i Sverige. Det borde med hänsyn härtill vara helt naturligt, att den utveckling af landets näringslif, som under senare tiden ägt rum, skall hvad Danmark angår hufvudsakligen hänföra sig till jordbruket och dess binäringar, likasom ock å andra sidan att ett ensidigt beaktande af in- och utförseln af jordbrukets produkter alldeles lämnar åsido den viktiga omständigheten, att det industriellt vida mera utvecklade landet för sin industri och den däri sysselsatta folkmängden själf måste konsumera en ojämförligt större del af sin jordbruksnärings alster. Vidare måste man hvad Danmark angår taga hänsyn till landets ringa utsträckning och dess geografiska läge med däraf ur kommunikationssynpunkt gynnsamma förutsättningar för jordbrukets och mejerinäringens uppdrifvande likasom ock därtill, att de inom landets olika delar i hufvudsak likartade klimatiska förhållandena i helt annan omfattning än hos oss gynna en sådan utveckling.

Med beaktande af dessa och andra på frågan inverkande omständigheter är det föga rimligt att uppställa en jämförelse i förevarande afseende mellan Danmark å ena sidan och vårt land i dess helhet å den andra. Inskränker man däremot jämförelsen till, såsom rimligt torde vara, Skåne och motsvarande del af Danmark, torde resultatet blifva ett helt annat än det, hvartill motionärerna kommit. Men för öfrigt torde äfven med antagande af motionärernas utgångspunkt befogade erinringar kunna göras mot jämförelsen i fråga. Sålunda torde densamma böra göras betydligt mera omfattande, än hvad i motionen förekommer. De af motionärerna meddelade uppgifterna angående värdet af skörden i de bägge länderna behöfva nämligen belysas med siffror, utvisande huru särskildt sädesproduktionen gestaltar sig i hvartdera landet samt till hvilka belopp in- och utförseln af spannmål i båda länderna uppgår. Vidare är af vikt, att jämförelse anställes mellan

sädesodlingens och viktualieproduktionens utveckling i förhållande till hvarandra. En utredning i dessa afseenden synes erbjuda så mycket större intresse, som densamma torde komma att utvisa, att Sverige, trots en fortgående industriell utveckling, är till och med bättre än Danmark i stånd att producera sitt behof af brödsäd samt att den danska viktualieproduktionen utvecklat sig på bekostnad af spannmålsodlingen. Den begränsade tid, som stått till utskottets förfogande för behandling af det vidlyftiga tulltaxeförslaget, har icke medgifvit anställandet af den mycket vidlyftiga utredning, som skulle varit erforderlig för att fullständigt belysa nu berörda förhållanden. Utskottet anser sig dock böra meddela nedanstående, ur den danska statistiken hämtade uppgifter rörande sädesodlingen i Danmark, hvilka uppgifter visa, att därstädes denna produktionsgren är i sin helhet stillastående och i fråga om hveteodlingen stadd i tillbakagång.

	Med säd odlad jord:		Med hvete odlad jord:
År	Danska tunnland		Danska tunnland
1875—78	2,024,450	I medeltal per år.	110,140
1879—82	2,085,840		102,480
1883—86	2,123,230		94,650
1887—90	2,148,520		86,050
1891—94	2,149,250		73,570
1895—98	2,148,090		62,360
1901	2,076,918		74,245
1907	2,035,379		73,441

Beträffande de danska jordbruksförhållandena vill utskottet endast ytterligare tillägga, att Danmarks viktualieexport visserligen företer lysande resultat, men att det icke bör förglömmas, att denna export lärer vara för sitt fortbestånd i mycket hög grad beroende af obehindrad utförsel till ett enda land, nämligen England.

Hvad sålunda anförts synes utskottet ådagalägga, att de i motionen II : 248 åberopade danska förhållandena icke kunna utan vidare tagas till intäkt för yrkandet om en revision af spannmålstullarna i vårt land. Icke heller för öfrigt synas tillräckliga skäl för en dylik åtgärd föreligga. Utskottet torde i afseende härå kunna inskränka sig till att hänvisa till de skäl, som af bevillningsutskottet vid 1908 års Riksdag i dess betänkande nr 15 anfördes mot då gjorda yrkanden på upphäfvande af tullen å spannmål — skäl, hvilka ofta

framförda, då af Riksdagens bägge kamrar godkändes och sedermera icke i någon som helst mån förlorat sin giltighet.

Beträffande särskildt frågan om spannmålstullarnas inverkan på lefnadskostnaderna torde denna inverkan ofta nog väsentligen öfverskattas. Kändt och erkändt är nämligen, att förhållandet i detta hänseende väsentligen bestämmes af en hel del andra faktorer, hvaribland särskildt må framhållas omsättningens förmedlande genom mellanhänder mellan producent och konsument samt mindre gynnsamma kommunikationsförhållanden.

Sedan utskottet sålunda angifvit sin ställning till frågan om spannmålstullarna i allmänhet, återstår att behandla några detaljer rörande dessa tullar.

Till stöd för yrkandet om höjning af malttullen har motionären åberopat den af honom i denna fråga till tulltaxekommitténs betänkande fogade reservation, i hvilken två andra af kommitténs ledamöter instämt. Ifrågavarande reservation är af följande lydelse:

»Från flera håll hafva framställningar gjorts till kommittén om höjning af tullen å malt, enär den nuvarande tullen, 5 kronor per 100 kilogram, icke lämnar något skydd för det vid mältningen nedlagda arbetet utan, i den mån den öfverskjuter korntullen för samma kvantitet, endast täcker den råämnesförlust, som uppstår vid mältningen. Till 100 kilogram malt åtgå nämligen 133 à 135 kilogram korn, hvarå, efter en tullsats af 3 kronor 70 öre per 100 kilogram korn, en tullafgift af ungefär 5 kronor belöper.

Mälterierna borde dock lika väl som den närstående kvarnindustrien kunna skäligen göra anspråk på skydd, i synnerhet som mältningskostnaden — hvilken lärer uppgå till i medeltal 3 kronor 50 öre per 100 kilogram — till stor del utgöres af arbetslön. Förbises bör ej heller, att vid mältningen icke såsom vid förmalning af spannmål några värdefulla affallsprodukter uppstå.

Man har visserligen invändt, att importen af malt hittills varit jämförelsevis ringa, åtminstone under de år, då kornskörden inom landet varit af god beskaffenhet, och att priset å importeradt malt alltid ställt sig högre än å inhemskt; men då det importerade maltet vanligen är något extraktrikare och dessutom lättare att arbeta med, hvarför det af bryggmästarna lärer ganska allmänt föredragas, kan man befara, att importen skall tilltaga till men äfven för den inhemska kornodlingen. Detta antagande får ännu mera sannolikhet för sig, om maltskatten höjes, ty den utgår ju per viktenhet oberoende af varans kvalitet. Till

ökning af importen kunna ock andra omständigheter, såsom exempelvis förhållandena på arbetsmarknaden, tänkas medverka, så att bryggerierna äfven med hänsyn därtill möjligen kunde föredraga att importera malt framför att själfva mälta. På grund af hvad sålunda anförts och då råämnesförlusten vid mältning af korn ställer sig ungefär lika med råämnesförlusten vid förmalning af hvete till sikt, anser jag, att kommittén bort föreslå förhöjd tull på malt till belopp af 6 kronor 50 öre per 100 kilogram.»

De skäl, som sålunda anförts till förmån för en höjning af malttullen, finner utskottet tungt vägande och anser sig på grund häraf böra förorda ifrågavarande motion.

I fråga om yrkandet på borttagande af tullen å majs vill utskottet erinra om hvad föredragande departementschefen enligt ofvan omförmälda statsrådsprotokoll anfört beträffande ett förslag i denna riktning. Departementschefen yttrar, sedan han angifvit som sin principiella uppfattning, att de egentliga jordbrukstullarna låge utom den förevarande revisionen, att i fråga om tullen å majs tillkomme äfven en annan omständighet, som måste beaktas. »Riksdagen har nämligen», fortsätter så departementschefen, »efter att upprepade gånger hafva afslagit framställningar om borttagande af den år 1895 till ett belopp af 3 kronor 70 öre per 100 kilogram fastställda tullen å majs, så nyligen som år 1907 bestämt sig för frågans lösande genom att slå in på en medelväg, då, utan votering i någondera kammaren, tullen nedsattes till 1 krona 50 öre per 100 kilogram, och det synes då vara riktigast, att verkningarna af denna tullnedsättning få göra sig gällande under en något längre tid och betydelsen af densamma klarare framträda, än nu är fallet, innan majstullfrågan upptages till förnyad behandling.»

Till hvad sålunda blifvit anfördt har utskottet endast att tillägga, att, på sätt af nedanstående tabell öfver införseln af majs under tioårsperioden 1900—1909, framgår, importsiffrorna icke gifva vid handen, att den år 1907 företagna tullnedsättningen framkallat någon ökad användning inom landet af majs.

År.	Införsel. Kvantitet. Ton.
1900	15,974
1901	14,879
1902	4,876
1903	4,810
1904	5,969

År.	Införsel. Kvantitet. Ton.
1905	12,473
1906	14,350
1907	8,374
1908	12,390
1909	6,909

Som skäl för nedsättning af mjöltullen har i motionen II : 247 framhållits, att denna tull vore för hög i förhållande till tullen å den omalna spannmålen. Utskottet vill emellertid erinra om, att jämväl denna fråga förut upprepade gånger varit underställd Riksdagens pröfning och att några särskilda, nya skäl, som skulle kunna föranleda ändring i den uppfattning, hvartill Riksdagen förut anslutit sig, icke nu förebragts.

Med hänsyn till hvad utskottet här nedan i punkten 18 föreslår beträffande arrowrot torde emellertid en mindre jämkning af rubriken för mjöl vara erforderlig.

På grund af hvad sålunda anförts hemställer utskottet,

att Riksdagen ville besluta

a) att, med afslag å motionen II : 248 i hvad den afser rubrikerna nr 74 och 78 i Kungl. Maj:ts förslag, godkänna samma rubriker oförändrade;

b) att godkänna rubriken nr 75 i Kungl. Maj:ts förslag;

c) att, med bifall till motionen II : 250, godkänna rubriken nr 76 i Kungl. Maj:ts förslag med den förändring, att tullsatsen fastställes till 6 kronor 50 öre per 100 kilogram;

d) att, med afslag å motionen II : 248 i hvad den afser tullen å majs, godkänna rubriken nr 77 i Kungl. Maj:ts förslag oförändrad; samt

e) att, med afslag å motionerna II : 247 och II : 248 i hvad de afse tullen å malen spannmål, godkänna rubriken nr 79 i Kungl. Maj:ts förslag, med den ändring dock att före orden »andra vegetabilier» insättas orden »arrowrot och».

12:o.

Tallfrö etc. Nr 86.

I tulltaxeförslaget upptages under rubriken nr 86 en tullsats af 4 kronor per kilogram för tallfrö och kottar af pinus silvestris. Förslaget innebär i denna del ingen annan förändring i bestående tullförhållanden, än att dylika kottar, hvilka nu åtnjuta tullfrihet, likställts med tallfrö.

Nu föreligger emellertid förslag om höjning af ifrågavarande tullsats, i det att herr *Barthelson* i motionen I : 55 hemställt »att Riksdagen ville, med afslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 69 med förslag till förordning med tulltaxa för inkommande varor af 25 februari 1910, i hvad densamma rör punkten 86 af tulltaxan, besluta, att nämnda punkt 86 må erhålla följande lydelse:

Frö: tall-; äfvensom kottar af Pinus silvestris åsättes för en kvantitet af 1 kilogram en tullsats af 6 kronor.»

I motionen åberopas det kända förhållandet, att tyskt tallfrö i allmänhet visat sig otjänligt till frambringande här i landet af en växtkraftig skog, då den skog, som uppvuxit efter sådd med dylikt frö, måst efter några tiotal år såsom oduglig nedhuggas. Motionären framhåller vidare, att äfven efter den tullförhöjning å varan, som år 1898 vidtogs, en icke obetydlig införsel ägt rum; och motionären anser, att 1903 års skogslag, som ålägger afverkaren att sörja för återväxten, måste antagas öka benägenheten för användning af det prisbilligare tyska fröet i sådana fall, då den planteringsskyldige afverkaren icke tillika är ägare till marken.

Utskottet, som inhämtat, att med ett kilogram tallfrö kan besås omkring ett tunnland mark, har icke kunnat undgå att finna det betänkligt, att det för våra skogsplanteringar olämpliga tyska tallfröet på grund af sin prisbillighet kan komma till användning å afsevärda vidder. Det synes därför vara välbetänkt, att skillnaden i pris å svenskt och utländskt frö utjämnas genom åsättande af förhöjd tull å sistnämnda vara. Visserligen skulle tullförhöjningen komma att drabba äfven annat än tyskt tallfrö, exempelvis sibiriskt och kanadensiskt, hvilka sorter lära med godt resultat användas särskildt i södra Sverige, men för dessa senare torde tullen spela föga roll. Vid sådant förhållande har utskottet ansett sig böra förorda motionärens förslag; och hemställer utskottet alltså,

att Riksdagen, i anledning af motionen I: 55, må bestämma tullsatsen för tallfrö äfvensom kottar af pinus silvestris till 6 kronor per kilogram.

13:o.

Rubrikerna nr 88 och 89 i Kungl. Maj:ts förslag äro af följande lydelse: **Rödklöfver etc. Nr 88 och 89.**

Frö:

— —

88.	timotej-	1 kg. 5 öre
89.	andra slag, ej särskildt nämnda; äfvensom fröstoft (sporer)	— fria.

I motionen I: 65 af herr *Åkerberg* yrkas, »att Riksdagen ville med anledning af Kungl. Maj:ts proposition nr 69 med förslag till förordning med tulltaxa för inkommande varor besluta den ändring i förberörda förslag, att rubrikerna nr 88 och 89 erhölle följande lydelse:

Frö:

— —

88.	rödklöfver	1 kg. kr. 0,20
89.	andra slag, ej särskildt nämnda	1 kg. kr. 0,10

samt att linfrö äfvensom fröstoft (sporer) finge fritt införas.»

Till stöd för sitt yrkande, hvad beträffar tull å klöfverfrö, har motionären anfört, bland annat, att vår klöfverfröodling under förutsättning af ett tullskydd, som vore påkalladt af de jämförelsevis höga produktionskostnaderna här i landet, när som helst kunde ökas i den utsträckning, att utländskt frö ej behöfde importeras, hvilket vore önskligt bland annat med hänsyn därtill, att det inhemska klöfverfröet gåfve afsevärdt rikare skörd.

Tulltaxekommittén har beträffande timotejfrö, annat gräsfrö samt klöfverfrö anfört följande:

»Hos kommittén har hemställts dels om höjande af tullen å timotejfrö, dels ock om åsättande af tull å andra slag af gräsfrö samt å klöfverfrö. Såsom af förslaget framgår, har kommittén dock icke ansett sig kunna biträda dessa framställningar. Kommittén har visserligen icke

förbisett, att det, särskildt med hänsyn därtill att svenskt frö som utsäde i allmänhet gifver bättre skörd än importeradt sådant, vore förmånligt, om landets behof af klöfver- och gräsfrö kunde fyllas af inhemsk vara. Då emellertid de upplysningar, kommittén inhämtat, gifva vid handen, såväl att någon möjlighet icke för närvarande finnes att erhålla tillräckligt med frö inom landet som ock att allt det svenska frö, som utsläppes på den inhemska marknaden, med lätthet vinner afsättning på grund af sin goda beskaffenhet, oaktadt detsamma vanligen betingar dubbelt så högt pris som utländsk vara, synas öfvervägande skäl tala för att icke vidtaga ändring i nuvarande bestämmelser.»

Enligt hvad utskottet inhämtat, är prisskillnaden mellan svenskt och utländskt rödklöfverfrö ingalunda så afsevärd, som för kommittén uppgifvits. Denna prisskillnad lärer dock vara tillräcklig att locka förbrukare, som ej äga full insikt om det svenska fröets företräde framför det utländska, att inköpa frö af sistnämnda slag. Importen af klöfverfrö omfattar också lika väl som importen af timotejfrö afsevärda kvantiteter. Under år 1908 infördes sålunda 859,499 kilogram klöfverfrö och 1,041,834 kilogram timotejfrö.

För att till förmån för afsättningen af svenskt frö nedbringa denna betydande införsel och för att underlätta utvecklingen af den inhemska fröproduktionen synes motionärens förslag om åsättande af en tull af 20 öre per kilogram å rödklöfverfrö och om höjande af tullen å timotejfrö till 10 öre per kilogram förtjäna beaktande.

Hvad åter beträffar motionärens förslag, i hvad det afser tull å åtskilliga andra slag af frö, har utskottet ansett sig icke kunna förorda detsamma. De jämförande försöksodlingar af vissa af ifrågavarande fröslag, som bedrifvits inom landet, lära nämligen ännu ej hafva blifvit slutförda, och i fråga om vissa andra slag, såsom betfrö och trädgårdsfrö, gäller, att de hittills icke varit föremål för någon större inhemsk produktion.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen ville, i anledning af motionen I: 65, besluta, att i stället för rubrikerna nr 88 och 89 i förslaget skola i taxan upptagas följande bestämmelser:

Frö:

timotej-	1 kg.	10 öre
rödklöfver-	1 kg.	20 öre
andra slag, ej särskildt nämnda; äfvensom fröstoft (sporer)	—	fria.

14:o.

Rubriken nr 93 i Kungl. Maj:ts förslag har följande lydelse: **Potatis. Nr 93.**

Potatis:

93. af det löpande årets skörd och inkommande under tiden 15 februari—31 juli 100 kg. 2 kr. 50 öre.

Bestämmelse af enahanda lydelse var jämväl intagen i det af tulltaxekommittén framlagda taxeförslaget och motiverades af kommittén sålunda:

»Ehuruväl sålunda kommittén icke velat föreslå, att tull åsättes all potatis, har kommittén dock funnit sig oförhindrad att förorda en tull för färsk potatis, som införes under den del af året, då den färska potatisen i öfvervägande grad har karaktären af en öfverflödsartikel. En dylik tull vore dessutom ägnad att främja den inhemska trädgårdsodlingen, äfven den, som drifves i mindre skala. För att tullsatsen skall i detta afseende kunna medföra någon verkan, synes den icke böra sättas lägre än 2 kronor 50 öre per 100 kilogram; och tiden, hvarunder densamma skall gälla, torde kunna bestämmas lika som för denna säsongtull i Tyskland eller från och med den 15 februari till och med den 31 juli».

I sitt öfver tulltaxekommitténs förslag afgifna betänkande hafva kommerskollegium och generaltullstyrelsen beträffande ifrågavarande bestämmelse anfört följande:

»Med afseende å den tid, under hvilken enligt kommitténs förslag tull skulle utgå för potatis af det löpande årets skörd, har framhållits, att den potatis, som införes under juli månad, icke kan räknas såsom lyxvara, samt att import af potatis kan vara nödvändig under sådana förhållanden, då förrådet af föregående års skörd tagit slut, innan det nya årets skörd kan tillfredsställa konsumtionen. På grund häraf yrkas, att tullpliktigheten bör inskränkas att gälla potatis, som importeras till utgången af juni månad.

Ämbetsverken instämma till fullo i de åsikter, som i nämnda framställning funnit uttryck, och hemställa, att rubriken må ändras till följande lydelse:

93. af det löpande årets skörd och inkommande under tiden 15 februari—*30 juni* 100 kg. 2: 50».

De skäl, som af ämbetsverken sålunda anförts för begränsandet af tullpliktigheten till juni månads utgång, finner utskottet beaktansvärda; och får utskottet därför hemställa,

att rubriken nr 93 i Kungl. Maj:ts förslag må erhålla följande förändrade lydelse:

Potatis:
af det löpande årets skörd och inkommande under tiden 15 februari—30 juni ..... 100 kg. 2 kr. 50 öre.

15:o.

Frukter etc. Nr 105—107, 109 och 113.

Rubrikerna nr 105—107 samt 109 och 113 i Kungl. Maj:ts förslag hafva följande lydelse:

Frukter (af träd) och bär:
färska eller enbart kokade, äfven krossade eller på annat sätt sönderdelade:

105. apelsiner, citroner, pomeranser och bananer 1 kg. 10 öre.
106. vindrufvor och jordgubbar ..... 1 kg. 50 »
107. andra slag, ej särskildt nämnda ..... 1 kg. 15 »

torkade:

— —

109. plommon, sviskon, bruneller, fikon och dadlar; äfvensom apelsinskal, citronskal och pomeransskal, torkade eller saltade ..... 1 kg. 25 öre.

— —

113. nötter, val- och andra slag, ej särskildt nämnda; äfvensom hasselnötter och kastanjer ..... 1 kg. 25 öre.

I motionen II: 236 af herr *Wavrinsky* m. fl. framställas ändringsförslag beträffande flertalet af här ofvan upptagna artiklar. I motionen yrkas nämligen, »att Riksdagen ville besluta följande ändringar i Kungl. Maj:ts förslag till tulltaxa:

citroner, bananer, vindrufvor		fria
äpplen och päron	1 kg.	10 öre.
fikon och dadlar, förpackade i askar	1 kg.	25 »
d:o » d:o lösa i mattor eller säckar		fria
nötter, val- och andra slag, ej särskildt nämnda		fria»

Hvad till en början beträffar tullen å äpplen och päron, anser utskottet i likhet med motionärerna, att gällande tull, 10 öre per kilogram, bör bibehållas. Då denna tull synes — i öfverensstämmelse med hvad nu är fallet — böra gälla jämväl för de föga betydande artiklar, som i öfrigt äro hänförliga till rubriken nr 107, torde ett sammanförande af denna rubrik och rubriken nr 105 böra äga rum.

I fråga härefter om tullarna å de i motionen omförmälda sydfrukter och nötter må framhållas, att desamma äro att anse företrädesvis som finanstullar. Till belysande af deras betydelse i detta afseende har utskottet tillåtit sig att här nedan upptaga följande, ur den officiella statistiken hämtade uppgifter rörande tullinkomsterna under åren 1907 och 1908 af ifrågavarande artiklar:

	Tullinkomst 1907 Kr.	1908 Kr.	Summa Kr.
Citroner	46,444	57,438	103,882
Bananer	45,526	44,045	89,571
Vindrufvor	134,350	157,699	292,049
Fikon	116,457	112,643	229,100
Dadlar	8,483	8,325	16,808
Valnötter	22,752	20,302	43,054
Nötter, andra slag	7,906	8,589	16,495
Summa kronor	381,918	409,041	790,959

Af dessa uppgifter framgår, att tullinkomsten af berörda varor under nämnda två år utgjort i medeltal omkring 395,000 kronor per år.

I betraktande ej mindre däraf, att det torde vara betänkligt att, särskildt under nuvarande statsfinansiella förhållanden, beröfva statskassan

en så pass afsevärd inkomst, som tullafgifterna för nu berörda sydfrukter och nötter inbringa, än ock af den omständigheten, att dessa artiklar icke äro att anse som nödvändighetsvaror för befolkningens långt öfvervägande flertal, finner utskottet sig icke böra tillstyrka borttagande af tullen å ifrågavarande sydfrukter och nötter.

Utskottet hemställer alltså,

a) att i stället för rubrikerna nr 105 och 107 i förslaget må efter förslagets rubrik nr 106 upptagas en så lydande rubrik:

Frukter (af träd) och bär:

färska eller enbart kokade, äfven krossade eller på annat sätt sönderdelade:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

andra slag, ej särskildt nämnda 1 kg. 10 öre;

b) att rubrikerna nr 106, 109 och 113 i förslaget må godkännas oförändrade; samt

c) att motionen II : 236 må få anses besvarad genom hvad utskottet här ofvan under a) och b) hemställt.

16:o.

Chopped apples. Nr 108.

Rubriken nr 108 i Kungl. Maj:ts förslag lyder sålunda:

Frukter (af träd) och bär:

— —

torkade:

äpplen i skifvor eller bitar, från hvilka skal och kärnhus icke borttagits (s. k. chopped apples till beredning af läskedrycker) samt kärnhus och skal af äpplen ..... 1 kg. 4 öre.

I motionen II : 239 af herrar *Larsson* i Klagstorp och *Linders* yrkas, »att Riksdagen måtte besluta

att afslå Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 69, i hvad den afser nr 108, rubrik: III B, Frukter, bär, grönsaker etc., och att ifrågavarande punkt måtte erhålla följande förändrade lydelse:

B. Frukter, bär, grönsaker och lefvande växter.

torkade:

108. äpplen i skifvor eller bitar, — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — —
samt kärnhus och skal af äpplen ..... 1 kg. 15 öre».

I afseende å nu ifrågavarande tullsats hafva före tulltaxeförslagets framläggande för Riksdagen hvarandra motsatta meningar sökt göra sig gällande. Utförlig redogörelse härför lämnas i Kungl. Maj:ts proposition (sid. 209—217).

Den under de senare åren inom landet framträdande rörelsen för ett rationellt tillgodogörande af fallfrukt och annan mindrevärdig frukt samt för anordnandet af torkhus, där sådan frukt kunde undergå erforderlig beredning, synes omfattas med stort intresse inom vida kretsar bland landsbygdens befolkning. Vid de frukttorkningsföretag, som blifvit igångsatta, hade man till en början trott sig kunna erhålla afsättning för varan vid läskdryckstillverkningen. Emellertid hafva målsmän för denna tillverkning framhållit, att den torkade svenska frukten åtminstone icke för närvarande kunde med fördel användas vid fabrikation af läskdrycker. Det vill dock synas utskottet, som om det ännu vore för tidigt att fälla ett afgörande omdöme i denna fråga. Ännu sker emellertid afsättningen af den inhemska torkade frukten hufvudsakligen till matlagning, hvartill denna artikel, enligt uppgift, visat sig lämplig. Af de uttalanden, som framkommit från den svenska trädgårdsodlingens representanter, framgår, att redan den af tulltaxekommittén föreslagna nedsättningen i tullen å här ifrågavarande artikel från 25 öre till 15 öre per kilogram väckt betänkligheter. En ytterligare tullnedsättning, på sätt af Kungl. Maj:t föreslagits, befaras komma att medföra en för frukttorkningsföretagens vidare utveckling synnerligen ödesdiger verkan. Utskottet har ej heller kunnat undgå att finna det betänkligt, att, då berörda för trädgårdsodlingen gagneliga rörelse synes på väg att uppnå resultat af värde, tullskyddet alltför starkt rubbas. Å andra sidan torde dock hänsynen till läskdryckstillverkningens berättigade kraf på tillgång till billig råvara påkalla någon nedsättning af den nu mycket höga tullen å chopped apples; och i likhet med motionärerna anser utskottet den nedsättning af tullsatsen i fråga, som af tulltaxekommittén föreslagits, lämplig.

Med stöd af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att Riksdagen ville, med bifall till förevarande motion II : 239, besluta, att tullsatsen för de i förslagets rubrik nr 108 upptagna artiklarna skall utgöra 15 öre per kilogram.

17:o.

Liljekonvaljerötter. Nr 126.

Liljekonvaljerötter hafva upptagits i rubriken nr 126 i Kungl. Maj:ts förslag med en tullsats af 10 öre per kilogram.

Ifrågavarande artikel är nu tullfri; och då den föreslagna tullsatsen skulle kunna lända särskildt de mindre, inhemska trädgårdsodlarna till förfång, har utskottet ansett artikeln ifråga böra, i likhet med öfriga under rubriken nr 128 upptagna icke ätbara rötter, ej särskildt nämnda, fortfarande åtnjuta tullfrihet, hvarvid någon särskild bestämmelse för liljekonvaljerötter icke skulle erfordras.

Utskottet hemställer alltså,

att rubriken nr 126 med tillhörande anmärkning må ur förslaget utgå.

18:o.

Maniokarot. Nr 127.

Rubriken nr 127 i Kungl. Maj:ts förslag har följande lydelse:

127. Manioka-, tapioka-, kassava- eller arrowrot, äfven pulveriserad eller på annat sätt sönderdelad ..... 1 kg. 10 öre.

I motionen II : 235 af herr *Neiglick* framställes det yrkandet,

»att Riksdagen, med afslag af föreslagen tullsats af 10 öre per kilogram manioka-, tapioka-, kassava- eller arrowrot, äfven pulveriserad eller sönderdelad, måtte för sin del besluta,

att manioka-, tapioka-, kassava- och arrowrot må till riket fritt införas, samt att brännvinstillverkning af manioka, tapioka-, kassava- eller arrowrot eller andra utländska rötter eller vegetabilier eller produkter däraf måtte åsättas en extra tillverkningsskatt af 5 öre per liter 50 procents brännvin, eller, därest denna tilläggsafgift ej är rätt afvägd, den extra tilläggsafgift, som befinnes lämplig».

Såväl af de upplysningar, hvilka lämnats i motionen, som af de uppgifter, hvilka eljest varit för utskottet tillgängliga, framgår, att ifrågavarande artikel har industriell användning äfven för annat ändamål än vid brännvinsbränning och stärkelsetillverkning. Vid sådant förhållande torde det icke vara rådligt att tullbelägga varan. Det intresse, som skulle skyddas medelst tullen nämligen potatisodlarnas afsättningsmöjligheter för sin produkt, torde kunna på annan väg tillgodoses. Motionären har anvisat ett sätt för frågans lösning, hvad beträffar brännvinstillverkningen. Hvad angår varans användning vid stärkelsetillverkningen, torde sannolikt en liknande anordning, som nu gäller i fråga om användning af majs vid dylik tillverkning, kunna vidtagas. Emellertid återstå de betänkligheter mot fortfarande tullfrihet, hvilka till äfventyrs kunna härledas ur det förhållande, att varan på grund af sin betydande halt af ren stärkelse möjligen skulle kunna utan fabriksmässig beredning i viss mån undanträngа stärkelsen, och frågan hvilka åtgärder, som i sådant fall kunna erfordras för att ej stärkelsetullen må kunna kringgås. Såväl i ena som andra hänseendet erfordras dock tvifvelsutan närmare utredning, innan nödiga lagstiftningsåtgärder kunna vidtagas, och torde i afbidan på dem någon ändring icke lämpligen böra ske i hvad nu gäller.

Utskottet — som i öfverensstämmelse med denna uppfattning i punkten 11:o) här ofvan afgifvit förslag rörande mjöl af arrowrot — får alltså hemställa,

att Riksdagen, i anledning af motionen II : 235, måtte besluta

a) att förevarande rubrik nr 127 i Kungl. Maj:ts förslag skall i taxan erhålla följande förändrade lydelse:

Manioka-, tapioka-, kassava- eller arrowrot..... *fri;*

samt

b) att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t snarast möjligt låta verkställa närmare utredning angående lämpligaste sättet för beredande af erforderligt skydd åt den inhemska potatisodlingen mot konkurrensen från användningen af maniokaroten och andra likartade tullfria utländska vegetabilier, samt, såvidt hinder därför icke möter, förelägga nästkommande års Riksdag de förslag, hvartill utredningen kan föranleda.

19:o.

Kondenserad mjölk. Anm. till nr 136.

I tulltaxekommitténs betänkande uppgifves, att kondenserad mjölk alltid lärer importeras i hermetiskt slutna kärl och i följd däraf vid tullbehandlingen hänföras till konserver. I anslutning härtill har kommittén, som icke velat föreslå ändring i gällande praxis, under rubriken för mjölk och grädde upptagit en anmärkning af innehåll, att ifrågavarande artikel skulle hänföras till konserver. Denna anmärkning återfinnes ock i det af Kungl. Maj:t framlagda förslaget, under rubrik nr 136. Emellertid har, enligt hvad inom utskottet upplysts, på senare tid kondenserad mjölk af viss beskaffenhet börjat att införas, förpackad i fat. Denna vara, som lärer betinga ett pris af ungefär 58 öre per kilogram, har vid tullbehandlingen hänförts till rubriken för varor i taxan, ej specificerade, arbetade, med tullsats af 15 procent af värdet. Enär sådan vara med hänsyn till sitt värde icke lärer kunna draga så hög tull, som för konserver stadgas, och då kondenserad mjölk i hermetiskt tillslutna kärl måste tullbehandlas såsom konserver äfven utan uttryckligt stadgande därom, hemställer utskottet,

att förevarande anmärkning under rubriken nr 136 må ur förslaget utgå.

20:o.

Margarin. Nr 140. Ister. Nr 57. Oleomargarin. Nr 61. Flott. Nr 141.

För konstgjordt smör (margarin) upptages i Kungl. Maj:ts förslag i rubrik nr 140 en tullsats af 15 öre per kilogram i stället för nu gällande tullsats, 20 öre.

I motionen II : 248 har af herr *Eriksson* i Grängesberg m. fl., i sammanhang med hemställan om afslag å förevarande kungl. proposition och verkställande af ytterligare utredning i ämnet, yrkats, bland annat, att Riksdagen måtte besluta att, i afvaktan på att tullfrågan sålunda må kunna upptagas till afgörande i hela dess omfattning, »borttaga tullen å margarin (nr 140), nu föreslagen till 15 öre per kilogram, samt i öfverensstämmelse härmed borttaga eller nedsätta tullen å för margarinindustrien behöfliga råämnen eller halffabrikat».

Af enahanda formella skäl, som föranledt utskottet att afstyrka ett af motionärerna framställdt, härofvan i punkt 9:o) behandladt yrkande, finner utskottet ej heller motionärernas nu förevarande förslag

böra bifallas. Utskottet vill dessutom åberopa den utredning, som i denna fråga verkställts af tulltaxekommittén, och hvilken utredning synes visa, att det icke för närvarande är tillrådligt att utöfver hvad tulltaxekommittén föreslagit ändra tullförhållandena för margarinindustrien.

På grund häraf hemställer utskottet,

a) att Riksdagen ville, med afslag å motionen II : 248 i hvad den afser tullen å margarin, godkänna rubriken nr 140 i Kungl. Maj:ts förslag oförändrad.

Utskottet hemställer vidare,

b) att förslagets rubrik nr 57, så lydande:
Ister ..... 1 kg. 15 öre
må godkännas;

c) att den i förslaget upptagna rubriken nr 61 med anmärkning, så lydande:
Oleomargarin ..... 1 kg. 10 öre

Anm. Med oleomargarin afses det ur talg afskilda, till margarinberedning tjänliga fettämne, hvars smältpunkt ligger vid eller under + 42° Celsius.

må godkännas; samt

d) att förslagets rubrik nr 141, hvilken lyder sålunda:
Flott (smult) ..... 1 kg. 15 öre
må godkännas.

21:o.

Ägg. Nr 143.

Enligt gällande tulltaxa åtnjuter artikeln ägg tullfrihet. Härutinnan föreslås i Kungl. Maj:ts proposition icke någon förändring. Emellertid har i ofvan nämnda, inom Andra kammaren väckta motioner, nr 125 och 247, föreslagits åsättande af tull å nämnda artikel. I motionen nr 125 af herr *Sjöberg*, afseende tiden från och med nästa års början, yrkas, »att Riksdagen ville besluta åsättande af från utlandet införda ägg en tull, som lämpligen torde kunna bestämmas till 25 öre per kilogram».

Af herr *Olausson* har i motionen II : 247, bland annat, hemställts, »att Riksdagen ville besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 69 med förslag till förordning med tulltaxa för inkommande varor, att ägg åsättas en tullsats af 15 öre för kilogram».

Införseln och utförseln af ägg under tioårsperioden 1899—1908 framgår af nedanstående sammanställning af uppgifter, hämtade ur den officiella statistiken:

År	Införsel		Utförsel	
	styck.	kr.	styck.	kr.
1899	43,886,346	1,755,454	4,206,192	168,248
1900	63,770,209	2,550,808	2,901,060	116,042
1901	74,806,634	2,992,265	5,586,372	223,455
1902	71,339,446	2,853,578	8,674,755	346,990
1903	71,123,643	2,844,946	14,044,784	702,239
1904	84,704,021	3,388,161	22,757,664	1,137,883
1905	69,203,342	2,837,337	32,027,476	1,633,401
1906	69,806,141	2,862,052	35,721,938	1,821,819
1907	68,032,370	3,129,489	36,112,479	2,022,299
1908	55,876,176	2,570,304	38,837,492	2,174,900

Häraf framgår, att införseln af ägg under de senare åren visat en nedåtgående tendens, under det att utförseln samtidigt företett stadig ökning. Det vill sålunda synas, som om den svenska äggproduktionen befunne sig i rätt godt läge. Under sådana omständigheter och då det icke torde vara lämpligt att utan tvingande skäl tullbelägga en sådan i den allmänna lifsmedelsförbrukningen ingående artikel, har utskottet ansett sig icke böra förorda motionärernas förslag, utan hemställer utskottet,

a) att Riksdagen må, med afslag å ej mindre motionen II : 125 i hvad densamma afser tiden efter den 30 november 1911 än ock motionen II : 247 i hvad denna afser tull å ägg, godkänna rubriken n:r 143 i Kungl. Maj:ts förslag.

Beträffande motionen II : 125, i hvad densamma afser tiden före den 1 december 1911, kommer utskottet att framdeles afgifva utlåtande, hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

b) anmäla.

22:o.

I motionen I:58, som jämväl synes afse tiden före den 1 december 1911, yrkar herr *Clason,* »att tullsatsen å artikeln gåslefverpastej höjes till (förslagsvis) 2 kronor per kilogram». **Gåslefverpastej. Nr 145.**

Enligt hvad för utskottet uppgifvits, inkommer gåslefverpastej under tiden oktober—april, då varan företrädesvis är föremål för import, antingen i bakverk eller i porslinsterriner och hänföres i båda fallen, enligt för närvarande vid tullbehandlingen tillämpad praxis, till taxans sista rubrik med en tull af 15 procent af värdet. Det slags gåslefverpastej, som i handelsstatistiken finnes upptagen under rubriken konserver, lärer till största delen utgöras af s. k. gåslefverpuré, som alltid inkommer i hermetiskt tillslutna kärl och hvars pris uppgifvits utgöra endast 3 à 4 kronor per kilogram, under det att priset å den egentliga gåslefverpastejen lärer uppgå till omkring 13 kronor per kilogram, om priset beräknas efter varans nettovikt.

I och med införandet af den bestämmelse, som återfinnes under förslagets rubrik nr 148, skulle emellertid sistberörda vara komma att draga tull med 50 öre per kg.

Ehuru sålunda färsk gåslefverpastej för närvarande i allmänhet drager högre tull, än motionären antagit, finner utskottet i likhet med motionären artikeln i dess egenskap af öfverflödsvara väl tåla vid en högre tull, än som enligt förslaget skulle åsättas densamma, och synes den för kaviar under rubriken nr 145 föreslagna tullsatsen af 2 kronor 50 öre per kilogram lämplig äfven för gåslefverpastej; i följd hvaraf varan i fråga torde lämpligen kunna upptagas i nämnda rubrik. Någon anledning att höja tullen å ofvannämnda till konserver hänförliga gåslefverpuré synes däremot icke förefinnas.

Med stöd af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa,

a) att Riksdagen ville, i anledning af motionen I:58 i hvad den afser tiden efter den 30 november 1911, besluta, att den i Kungl. Maj:ts förslag upptagna rubriken nr 145 med anmärkning skall erhålla följande förändrade lydelse:

Kaviar och saltad fiskrom, ej särskildt nämnd, äfven för-

varade i hermetiskt tillslutna kärl; äfvensom gåslefverpastej, ej hänförlig till konserver 1 kg. 2 kr. 50 öre.

Anm. Därest kaviar eller saltad fiskrom inkommer i hermetiskt tillslutet kärl, inräknas detta i varans vikt.

Beträffande herr Clasons ifrågavarande motion, i hvad den rör tiden före den 1 december 1911, kommer utskottet att i annat sammanhang afgifva yttrande, hvilket utskottet härmed får för Riksdagen

b) anmäla.

23:o.

Småbröd. Nr 149.

Den viktigaste under förslagets rubrik nr 149 fallande artikeln utgöres af käx, en vara som är föremål för afsevärd tillverkning inom landet.

Priset å de vanligaste slagen, hvilka nu draga tull med 30 öre per kilogram, lärer uppgå till 1 krona à 1 krona 10 öre per kilogram, under det att den dyrare, med öfverdrag eller mellanlägg af socker, choklad eller liknande ämne försedda käxen, hvilken tullbehandlas som konfityrer med tull af 50 öre per kilogram, uppgifvits betinga ett pris, per kilogram räknadt, af 1 krona 90 öre eller mera.

Den mest vägande erinran mot gällande tullsatser, som förekommit, har varit, att olägenhet vid tullbehandlingen skulle förorsakas däraf, att skillnad behöfde göras mellan olika slag af käx; men då detta förhållande icke i och för sig synts utskottet tillräckligt motivera den tullförhöjning, förslaget innebär, har utskottet ansett nuvarande tullbehandling böra bibehållas och sålunda ifrågavarande rubrik böra bringas i öfverensstämmelse med nu gällande bestämmelser i ämnet.

Utskottet får med stöd af hvad sålunda anförts, hemställa,

att rubriken nr 149 i förslaget må erhålla följande förändrade lydelse:

Finare småbröd, bakelser, käx, pepparkakor med flera dylika slag af bröd, hvilka ej kunna hänföras till konfityrer, närmaste emballagets vikt inberäknad 1 kg. 30 öre.

24:o.

I afseende å de i Kungl. Maj:ts förevarande proposition upptagna rubrikerna, nr 156 och 157, för kaffe och kaffesurrogat likasom ock rörande ofvan omförmälda motion I: 67 af herr *Knaust* kommer utskottet att afgifva särskildt yttrande i sammanhang med förnyadt utlåtande rörande Kungl. Maj:ts proposition nr 24 angående ändring af tullsatserna för kaffe och kaffesurrogat, hvilket utskottet härmed får för Riksdagen **Kaffe etc. Nr 156 och 157.**

anmäla.

25:o.

Beträffande artikeln te upptager förslagets rubrik nr 158 nu gällande bestämmelse oförändrad. **Te. Nr 158.**

Enligt denna skall nettoförtullning af varan äga rum och medgifves sålunda vid tullbehandlingen afdrag i vikten, bland annat, för pappersomslag, folier, etiketter och dylik utstyrsel, hvarmed varan i den form, hvari densamma vid detaljförsäljning i allmänhet tillhandahålles, är försedd.

Beträffande åtskilliga i förslaget upptagna artiklar har det med detaljförpackningen förenade arbetet, som hvad denna artikel beträffar på senare tiden börjat alltmera utföras här i landet, skyddats genom särskild högre tullsats för på sådant sätt förpackad vara.

Ehuru en sådan åtgärd beträffande te i småförpackningar ej torde vara lämplig, synes dock tillbörligt, att de, som inom landet sysselsätta sig med förpackningsarbetet, icke till följd af tullen å förpackningsmaterialet, som i regel måste köpas utifrån, blifva sämre ställda än deras utländska konkurrenter; och torde med hänsyn härtill omslagets vikt vid tullbehandlingen böra inräknas i vikten af varan.

Utskottet hemställer fördenskull,

att till rubriken nr 158 i förslaget må fogas en så lydande anmärkning:

Anm. Afdrag i vikten medgifves ej för askar, folier, papper och dylikt omslag.

26:o.

Senap, malen etc. Nr 171.

Rubrikerna nr 170 och 171 i Kungl. Maj:ts förslag hafva följande lydelse:

Senap:

170. omalen (senapsfrö) ..... 1 kg. 10 öre
171. malen eller preparerad, kärlens vikt inberäknad 1 kg. 50 öre

Nu gällande tulltaxa innehåller beträffande senap följande bestämmelser:

Senap:

omalen ..... 1 kg. 10 öre
malen, kärlens vikt inberäknad ..... 1 kg. 30 öre
preparerad, kärlens vikt inberäknad ..... 1 kg. 50 öre

I det föreliggande förslaget hafva alltså den malna och den preparerade senapen upptagits med gemensam tullsats af 50 öre per kg., eller samma belopp, som nu gäller för den preparerade varan. Såsom skäl för denna förändring i nuvarande bestämmelser har af tulltaxekommittén i dess betänkande anförts, *att* skillnaden mellan malen och preparerad senap vore svår att bestämma, hvilket ock förorsakat ojämnhet vid tullbehandlingen; *att* malen senap icke importerades för vidare industriell bearbetning här i landet; *men att* däremot en stor mängd dylik senap för utländska firmors räkning infördes för att efter någon preparering förpackas i för detaljhandeln afsedt emballage och föras ut på den inhemska marknaden till förfång för den svenska beredningsindustrien.

Enligt utskottets mening bör emellertid den malna senapen, som ej undergått vidare beredning, i tullhänseende ej likställas med den färdigberedda varan, utan har utskottet ansett sig böra för densamma föreslå samma tull som den nu utgående eller 30 öre per kilogram. Hvad beträffar svårigheten att vid tullbehandlingen skilja mellan den enbart malna och den preparerade senapen, har utskottet ansett, att denna svårighet kunde afhjälpas genom att, i enlighet med inom affärsvärlden gängse praxis, till preparerad senap hänföra endast sådan vara, som förekommer i degform.

Med stöd af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att i stället för rubriken nr 171 må i taxan upptagas två så lydande rubriker:

Senap:

— — — — — — — — — — — — —

malen, kärlens vikt inberäknad 1 kg. 30 öre
preparerad (i degform) kärlens vikt inberäknad ..... 1 kg. 50 öre

27:o.

Rubrikerna nr 173 och 174 i Kungl. Maj:ts förslag hafva följande lydelse: **Peppar etc., malen. Nr 174.**

Peppar, alla slag, ingefära samt nejlikor och nejlikstjälkar:

173. omalna ..... 1 kg. 25 öre
174. malna, vikten af askar, papper, burkar, flaskor och dylikt emballage inberäknad ..... 1 kg. 40 öre

Ifrågavarande kryddor draga enligt gällande taxa en tull af 25 öre per kilogram, oafsedt om de äro malna eller icke. Utskottet, som visserligen ansett, att högre tull bör åsättas den malna varan, har likväl icke kunnat finna, att tullsatsen bör sättas så högt, som af Kungl. Maj:t föreslagits. Enligt upplysningar, som tulltaxekommittén lämnat, uppgår förmalningskostnaden för peppar till 20 öre samt för ingefära och nejlikor till 30 öre allt per kilogram räknadt. Vid sådant förhållande, och då viktförlusten vid malningen icke lärer uppgå till mera än 3 à 5 procent, har utskottet funnit en med 5 öre per kilogram förhöjd tullsats för den malna varan utgöra ett fullt tillräckligt skydd för den inhemska förmalningen, särskildt då den malna varan enligt förslaget skulle underkastas bruttoförtullning.

På grund häraf hemställer utskottet,

att tullsatsen för rubriken nr 174 i Kungl. Maj:ts förslag må bestämmas till 30 öre per kilogram.

28:o.

För kardemumma, muskot och muskotblomma hafva i förslagets rubrik nr 175 upptagits nuvarande tullsats, 2 kronor per kilogram. **Kardemumma etc. Nr 175.**

Utskottet meddelade upplysningar gifva vid handen, att medelvärdet utgör, för kardemumma 2 kronor 75 öre och för muskot samt muskotblomma 2 kronor 40 öre, allt per kilogram räknadt. Med hänsyn härtill och då den viktigaste af artiklarna i fråga ingår såsom ingrediens i allmänt använda brödsorter, har utskottet ansett tullsatsen böra nedsättas till hälften af nuvarande belopp; och hemställer utskottet alltså,

att tullsatsen för rubriken nr 175 må bestämmas till 1 krona per kilogram.

29:o.

Kanel etc., malen. Nr 177.

Rubrikerna nr 176 och 177 i Kungl. Maj:ts förslag äro af följande lydelse:

Kanel, härunder inbegripna äfven kanelknopp och cassia lignea:
176. omalen ..... 1 kg. 50 öre.
177. malen, vikten af burkar, papper och dylikt emballage inberäknad ..... 1 kg. 65 öre.

Af enahanda skäl, som i punkten 27:o anförts i fråga om reduktion af skyddet för malning af peppar, anser utskottet jämväl en nedsättning af tullen å malen kanel påkallad; och hemställer utskottet,

att tullsatsen för rubriken nr 177 må bestämmas till 55 öre per kilogram.

30:o.

Hudar och skinn, beredda etc. Nr 198—200, 204 och 205.

Rubrikerna nr 198—200 samt 204 och 205 i Kungl. Maj:ts förslag hafva följande lydelse:

Hudar och skinn, ej hänförliga till pälsverk:

— —

beredda, halfberedda härunder inbegripna:
sul- och bindsulläder samt hvalross- och flodhästhudar:

— —

andra slag:
198. i stycken, vägande netto minst 2.5 kg. ..... 1 kg. 65 öre

i stycken af mindre nettovikt:

199. lackerade; äfvensom gull- och silfverskinn ..... 1 kg. 2 kr.

200. andra ..... 1 kg. 1 kr. 20 öre

— —

Läder- och skinnstycken, utstansade, utskurna eller utklippta, men icke vidare bearbetade, ej särskildt nämnda:

— —

andra slag:

204. lackerade eller af gull- eller silfverskinn ... 1 kg. 2 kr. 40 öre

205. andra, ränder, äfven hopskarfvade, härunder inbegripna ..... 1 kg. 1 kr. 20 öre.

Anm. till nr 203—205. Krökning af resefter anses icke såsom bearbetning.

De till rubrikerna nr 198—200 hänförliga artiklarna draga nu tull med 65 öre per kilogram.

Ehuru utskottet — med hänsyn därtill att lädret numera, genom tillämpandet af modernare garfningsmetoder, är lättare per ytenhet räknadt än vid fastställandet af nu gällande tullsats — finner rättvist, att en reglering af lädertullen genomföres, kan utskottet dock ej i allt ansluta sig till förslaget i här föreliggande form.

Genom fastställande af en viktgräns vid 2.5 kilogram skulle nästan alla de skinn, som skofabrikerna använda för sin tillverkning, komma att hänföras till rubriken nr 200 och sålunda beläggas med nära nog dubbelt så hög tull som den nu gällande; och detta synes så mycket mera betänkligt, som vissa skinnsorter ej lära beredas inom landet. Äfven andra industrier än skofabrikationen skulle genom de föreslagna bestämmelserna få sina råmaterialier väsentligt fördyrade. Med hänsyn härtill och då garfverinäringen här i landet åtminstone för närvarande lärer arbeta med ett gynnsammare resultat än skoindustrien, anser utskottet rådligt att viktgränsen icke sättes högre än vid 1 kilogram.

Med afseende å tulltatsernas storlek finner utskottet, som väl ansluter sig till den af tulltaxekommittén uttalade uppfattningen om lämpligheten af att med en högre tull belägga vissa lyxskinn, att den för rubriken nr 199 föreslagna tullsatsen dock bör nedbringas till 1 krona 50 öre, hvilken tullnedsättning torde vara särskildt påkallad med hänsyn till de lackerade skinnens användning för flera olika ändamål och däri-

bland äfven vid tillverkning af vissa slag af billiga skodon. Hvad vidare beträffar tullsatsen i rubriken nr 200, lärer densamma utan olägenhet kunna nedsättas till 1 krona per kilogram.

I anslutning till hvad sålunda blifvit af utskottet ifrågasatt torde en jämkning af tullsatserna för de ur ifrågavarande skinn utstansade, utskurna eller utklippta läder- och skinnstyckena böra vidtagas; och vill utskottet med afseende härå för rubrikerna nr 204 och 205 förorda tullsatser af respektive 1 krona 80 öre och 1 krona per kilogram.

Med stöd af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förslagets rubriker nr 198—200 samt 204 och 205 må i taxan erhålla följande förändrade lydelse:

	Hudar och skinn, ej hänförliga till pälsverk:	
— — — — — — — — — — — — — — — —		
	beredda, halfberedda härunder inbegripna:	
	sulläder och bindsulläder samt hvalross- och flodhästhudar:	
— — — — — — — — — — — — — — — —		
	andra slag:	
198.	i stycken, vägande netto minst 1 kg.	1 kg. 65 öre
	i stycken af mindre nettovikt:	
199.	lackerade; äfvensom gull och silfverskinn	1 kg. 1 kr. 50 öre
200.	andra	1 kg. 1 kr.
— — — — — — — — — — — — — — — —		
	Läder- och skinnstycken, utstansade, utskurna eller utklippta, men icke vidare bearbetade, ej särskildt nämnda:	
— — — — — — — — — — — — — — — —		
	andra slag:	
204.	lackerade eller af gull- eller silfverskinn	1 kg. 1 kr. 80 öre

205. andra, ränder, äfven hopskarfvade, härunder inbegripna ..... 1 kg. 1 kr.

Anm. till nr 203—205 (lika med förslaget).

31:o.

I rubriken nr 240 i Kungl. Maj:ts förslag hafva block och läster för tillverkning af skodon upptagits med en tullsats af 15 öre per kilogram. Enligt gällande taxa draga dessa artiklar en tull af 10 öre per kilogram. Enär varorna i fråga utgöra en viktig förbrukningsartikel vid den inhemska skotillverkningen, har utskottet särskildt med hänsyn till de mindre gynnsamma förhållanden, under hvilka denna industri arbetar, icke kunnat tillstyrka den föreslagna tullförhöjningen utan ansett gällande tullsats böra bibehållas, hvarvid de ifrågavarande artiklarna lämpligen torde kunna sammanföras med de i rubriken nr 239 upptagna, för hvilka jämväl förslaget upptager en tullsats af 10 öre per kilogram. **Block etc. Nr 240.**

Utskottet hemställer alltså,

att tullsatsen för block och läster för tillverkning af skodon må bestämmas till 10 öre per kilogram samt att artiklarna i fråga må öfverflyttas till förslagets rubrik nr 239, och att denna i följd häraf, erhåller följande förändrade lydelse:

Block och läster för tillverkning af skodon; äfvensom träskor och ämnen till infattning af borstar (s. k. borstträn) samt formar för industriella ändamål 1 kg. 10 öre.

32:o.

Rubrikerna nr 276—279 i Kungl. Maj:ts förslag äro af följande lydelse: **Borstbindarbeten. Nr 276—279.**

Borstbindararbeten, såsom borstar, penslar, kvastar och viskor m. m.:

276. af fiber, gräs, rötter, eller andra vegetabiliska ämnen, utan afseende å infattning eller montering ..... 1 kg. 15 öre

af andra ämnen:

277. med infattning eller montering af järn eller opoleradt eller måladt trä; äfvensom penslar samt murar- och målarborstar, alla slag, ej till nästföregående rubrik hänförliga, samt tandborstar med infattning af ben eller celluloid ..... 1 kg. 60 öre

278. med infattning eller montering af guld eller silfver ..... 1 kg. 6 kr.

Anm. Borstbindararbeten med infattning af guld eller silfver skola förses med kontrollstämpel enligt hvad för guld- och silfverarbeten är stadgadt.

279. med annan infattning eller montering, damm- och pudervippor härunder inbegripna 1 kg. 1 kr. 50 öre

Anm. till nr 276—279. Afdrag i vikten medgifves ej för etuier, askar, papper och dylikt omslag, ej heller för kartor.

I motionen II : 245 har herr *Larsson* i Klagstorp yrkat, »att Riksdagen, med afslag å kungl. propositionen i förevarande afseende, måtte besluta, att sista delen af nr 277 under rubriken 'VI. Trävaror, flätade varor etc.' i kungl. propositionen nr 69, som börjar med orden, 'samt tandborstar — — och slutar med — — celluloid', skall ur förevarande förslag utgå».

Till stöd för detta yrkande har motionären anfört följande:

»I Kungl. Maj:ts proposition nr 69 till innevarande års Riksdag föreslår Kungl. Maj:t, i enlighet med tulltaxekommitténs förslag, under rubriken 'VI. Trävaror, flätade varor etc.', samt nr 277, att tandborstar med infattning af ben eller celluloid skola åsättas en tull af 60 öre pr kg. Enligt nu gällande tulltaxa är denna artikel åsatt tull med 1 kr. 20 öre pr kg. Såsom motiv för den föreslagna nedsättningen har kommittén meddelat, att en importör gjort framställning härom, samt vidare, att 'dylika borstar icke lära tillverkas inom landet'.

Emellertid har under förra året åtminstone en fabrik inom landet igångsatt sådan tillverkning, — — — — — — — och fabrikationen anses, enligt meddelad upplysning, kunna ekonomiskt bära sig, om denna vara får åtnjuta det skydd den hittills haft och hänföras till den rubrik, hvarunder den hittills hört (i gällande tulltaxa nr 60).»

Då tillverkning af tandborstar numera upptagits inom landet och den förutsättning, hvarpå förslaget om åsättande af en lägre tullsats för ifrågavarande artikel än den, som skulle gälla för de i rubriken nr 279 upptagna artiklar, sålunda förfallit, hemställer utskottet,

att Riksdagen måtte, med bifall till förevarande motion II : 245, godkänna rubrikerna nr 276—279 med den ändring, att ur rubriken nr 277 uteslutas orden »samt tandborstar med infattning af ben eller celluloid».

33:o.

Glaspärlor etc. Nr 289.

För den inhemska fabrikationen af belysningsartiklar importeras ett visst slags, hufvudsakligen af glaspärlor bestående, fransar. Denna artikel drager för närvarande tull med 3 kronor per kilogram, hvilken tullsats äfven enligt föreliggande förslag skulle drabba densamma. För utskottet har emellertid påvisats, att denna tullsats vore oskäligt hög, och då ifrågavarande artikel ej lärer vara föremål för tillverkning här i landet, synes en nedsättning af tullsatsen påkallad, vid hvilket förhållande det torde vara lämpligt att upptaga sistnämnda artikel i rubriken för glaspärlor.

Utskottet hemställer alltså,

att rubriken nr 289 i förslaget må erhålla följande förändrade lydelse:

Pärlor:
oinfattade:
— — — — — — — — — —
oäkta:
glas-; härunder inbegripna jämväl s. k. pärlfransar till lampor, amplar och dylika belysningsartiklar 1 kg. 60 öre.

34:o.

Asfalttak-papp. Nr 298.

Rubriken nr 298 i det af Kungl. Maj:t framlagda förslaget har följande lydelse:

Papp:

— —

asfalttakpapp och annan med asfalt, tjära eller tjäroljor bestruken eller impregnerad papp, härunder jämväl inbegripen s. k. asfalt- och tjärfilt; äfvensom förhydnings- och grålumppapp utan impregnering .... 1 kg. 2 öre

I motionen II : 243 har af herr *Carlson* i Herrljunga yrkats, »att den under nr 298 i föreliggande förslag till ny tulltaxa angifna tullsatsen af 2 öre per kilogram för asfalttakpapp och annan med asfalt, tjära eller tjäroljor bestruken eller impregnerad papp etc. måtte sänkas till nuvarande belopp eller 1 öre per kilogram».

De af motionären till stöd för hans yrkande anförda skälen, i fråga om hvilka hänvisas till motionen, synas icke utskottet till fyllest motivera en nedsättning af den under ofvanstående rubrik upptagna tullsatsen. Till stöd för sin uppfattning i detta hänseende hänvisar utskottet, oafsedt hvad tulltaxekommittén i ämnet anfört, till det förhållande, att en icke obetydlig import äger rum af dylik vara, ofta nog af mindre god beskaffenhet. Importen under år 1908 omfattade nära 530,000 kilogram, till större delen inkommande från Tyskland.

Med hänsyn härtill hemställer utskottet,

att Riksdagen ville, med afslag å förevarande motion II : 243, godkänna rubriken nr 298 i Kungl. Maj:ts förslag oförändrad.

35:o.

Tidnings-papper. Nr 303.

Rubriken nr 303 i Kungl. Maj:ts förslag har följande lydelse:

Papper:

— — — — — — — — — — — — — — —

skrif- och rit-, tryck-, läsk- och filtrer-, kopie-, silkes- och annat fint omslagspapper samt andra, ej särskildt nämnda slag af papper, allt försåvidt det är naturfärgadt, hvitt eller färgadt i massan:

— — — — — — — — — — — — — —

andra slag:

— — — — — — — — — — — — — —

icke försedt med vattenmärke och ej linjeradt ..... 1 kg. 10 öre.

Beträffande den till ofvanstående rubrik hänförliga artikeln tidningspapper yttrar tulltaxekommittén i sitt betänkande följande:

»I det ofvanberörda utlåtandet af representanter för pappersbruken m. fl. har föreslagits att nedsätta tullen å tidningspapper från 10 till 4 öre per kilogram. Medgifvas måste ock, att den nuvarande tullsatsen är alltför hög i förhållande till varans värde, som allt efter olika kvaliteter växlar mellan 15 och 30 öre per kilogram. Emot ett särskiljande af tidningspapper från öfriga pappersslag talar emellertid den tulltekniska svårigheten vid att snabbt och säkert konstatera den för tidningspapper bestämmande halten af slipmassa. Mindre halt af slipmassa låter sig rätt väl fastställa medelst vissa reagenser; men om slipmassan ingår till hälften eller däröfver af papperets vikt, kan bestämningen ske endast genom en omständlig mikroskopering. Därtill kommer också, att tidningspapperets pris hittills, tack vare konkurrensen mellan de inhemska fabrikanterna, varit lägre i Sverige än å världsmarknaden. Sålunda uppgifves, att 1907 års svenska, till 25,000 tons uppgående konsumtion såldes till ett genomsnittspris af 15.5 öre vid ett samtidigt världsmarknadspris af 18.75 öre per kilogram. Då under sådana omständigheter tullsatsens större eller mindre belopp synes vara utan egentlig betydelse, torde åtminstone tills vidare, så länge icke någon varaktig sammanslutning till skyddets utnyttjande fabrikanterna emellan kan konstateras, ej vara skäl att närmare inlåta sig på en så svårlöst fråga.»

Vid behandlingen inom utskottet af ifrågavarande rubrik hafva framförts vägande skäl för lämpligheten af att åsätta tidningspapper en

lägre tull än den nu föreslagna. Härvid har visserligen icke blifvit förbisedt, att tullsatsens storlek under normala förhållanden, då allt för landets behof erforderligt tidningspapper anskaffas inom landet och import sålunda icke äger rum, saknar betydelse för varans pris, men å andra sidan har framhållits de olägenheter, som vore att motse, därest förbrukarna af förevarande artikel — såsom förhållandet blefve, om den inhemska tillverkningen af tidningspapper af en eller annan anledning under någon tid inställdes — tillfälligtvis blefve hänvisade att fylla sitt behof af varan från utlandet. Under sådana omständigheter skulle nämligen denna komma att i väsentlig grad fördyras genom den i förhållande till varans värde mycket höga tullen. Det lärer ej heller kunna förnekas, att införandet af en lägre tull å tidningspapper vore i princip riktigt. Häremot möta emellertid, såsom af tulltaxekommittén påvisats, tulltekniska svårigheter. Utskottet har emellertid icke blifvit af den förebragta utredningen öfvertygadt om, att dessa svårigheter skulle vara oöfverstigliga. Ett stöd för denna mening hämtar utskottet från den omständigheten, att i den nya danska tulltaxan tidningspapper upptagits med särskild tullsats. Utskottet anser därför, att en förnyad utredning bör verkställas angående möjligheten att tulltekniskt skilja tidningspapper från annat tryckpapper; och torde Riksdagen böra hos Kungl. Maj:t göra framställning om anordnande af en dylik utredning. I afbidan på resultatet af denna utredning torde dock den föreslagna tullsatsen böra åsättas.

På grund af hvad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

a) att Riksdagen ville godkänna rubriken nr 303 i förslaget, samt

b) att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa utredning, huruvida med hänsyn till möjligheten af att vid tullbehandlingen skilja mellan tidningspapper och annat tryckpapper särskild, lägre tullsats må kunna åsättas förstnämnda slag af papper, samt därefter för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill denna utredning kan gifva anledning.

36:o.

Rubrikerna nr 358 och 359 i Kungl. Maj:ts förslag lyda sålunda: **Ullvadd. Nr 358 och 359.**

Vadd:

358. bestruken med gummi, lim eller annat liknande ämne ..... 1 kg. 20 öre

359. annan ..... — *fri.*

Under hänvisning till hvad utskottet här nedan i punkt 40:o föreslår rörande bomullsvadd, och då för ullvadd torde böra gälla enahanda bestämmelser, hemställer utskottet,

att Riksdagen ville besluta, att i stället för rubrikerna nr 358 och 359 i förslaget skall i taxan upptagas en så lydande bestämmelse:

Vadd ..... 1 kg. 10 öre.

37:o.

Utskottets uppmärksamhet har fästs därå, att ett vid tillverkning af mattor användt halffabrikat, s. k. sniljgarn, enligt nu gällande bestämmelser tullbehandlas såsom ylleväfnad med tull af 1 krona 75 öre per kilogram, hvilken tullsats torde få anses vara alltför hög i betraktande ej mindre däraf, att inom landet icke lärer förekomma någon tillverkning af sniljgarn, än äfven af det förhållande, att tullen å det färdiga fabrikatet, s. k. Axminstermattor, utgår med endast 60 öre per kilogram. Enligt den i Kungl. Maj:ts förslag under rubriken nr 494 intagna anmärkningen — hvilken enligt rubriken nr 390 äger tillämpning jämväl i fråga om yllevaror — skulle säkerligen artikeln i fråga komma att tullbehandlas såsom band med tull af 2 kronor 25 öre per kilogram. Till afhjälpande af nu anmärkta missförhållande torde vara lämpligt, att ifrågavarande artikel får draga samma tull som blekt, färgadt eller tryckt effekt- eller fantasigarn af ull, med hvilken artikel sniljgarnet jämväl ur teknisk synpunkt ansetts kunna med fördel sammanföras, och hemställer förty utskottet, **Sniljgarn. Nr 372.**

att rubriken nr 372 må erhålla följande förändrade lydelse:

Garn:
af ull, med eller utan inblandning af annat spånadsämne med undantag af silke:
— — — — — — — —
effekt- eller fantasigarn:
— — — — — — — — — — — —

372.	blekt, färgadt eller tryckt; äfvensom s. k. snilj-garn för mattillverkning	1 kg. 50 öre.

38:o.

Garn af lin etc. Nr 402—405.

Rubrikerna nr 402—405 i Kungl. Maj:ts förslag äro af följande lydelse:

Garn:
— —
af andra till Afd. VIII C hörande spånadsämnen, äfven i förening med bomull eller jute:
enkelt, oblekt och ofärgadt:

402.	nr 25 (engelsk numrering) och därunder	1 kg. 20 öre
403.	öfver nr 25	1 kg. 25 „

enkelt, blekt, färgadt eller tryckt:

404.	nr 25 (engelsk numrering) och därunder	1 kg. 40 „
405.	öfver nr 25	1 kg. 45 „

Anm. till nr 402—405. Därest ett och samma kolli innehåller garn af olika nummer, på grund hvaraf garnet är underkastadt olika tull, och den olika finleken icke är genom varan åsatt nummerbeteckning angifven, tillämpas den högre tullsatsen äfven för det gröfre garnet.

I det af tulltaxekommittén framlagda förslaget hade för de under ofvannämnda rubriker upptagna artiklarna föreslagits nedanstående bestämmelser:

Garn:
— —
af andra till Afd. VIII C hörande spånadsämnen, äfven i förening med bomull eller jute:
enkelt, oblekt och ofärgadt:

nr 25 (engelsk numrering) och därunder	1 kg. 20 öre
öfver nr 25 till och med nr 75	1 kg. 25 „
öfver nr 75	— *fritt.*
enkelt, blekt, färgadt eller tryckt:	
nr 25 (engelsk numrering) och därunder	1 kg. 40 öre
öfver nr 25 till och med nr 75	1 kg. 45 „
öfver nr 75	— *fritt.*

Anm. till nr 400—405. Därest ett och samma kolli innehåller garn af olika nummer, på grund hvaraf garnet är underkastadt olika tull, och den olika finleken icke är genom varan åsatt nummerbeteckning angifven, tillämpas den högre tullsatsen äfven för det gröfre garnet eller för garn, som eljest på grund af finleken skolat åtnjuta tullfrihet.

Såsom motivering för de sålunda föreslagna bestämmelserna anför kommittén i sitt betänkande följande:

»Någon tillverkning af lingarn nr 75 eller finare nummer förekommer, såsom redan nämnts, icke inom landet och torde enligt lämnade upplysningar ej heller för framtiden komma att uppstå. Dessa garnnummer framställas nämligen knappast ens i Tyskland utan nästan uteslutande i Storbritannien eller Irland, hvarest tillgången på lämpligaste råvara och ett för spinningen gynnsamt klimat utgöra särskilda förutsättningar för denna tillverkning. Garn af denna finlek användes till framställning af finare linneväfnader, afsedda för broderiändamål eller för tillverkning af kragar, manschetter och dylikt. Under det att för öfriga linneväfnader tullsatserna höjts, har i fråga om dessa finare slag just med hänsyn till deras nyssnämnda användning såsom halffabrikat för viktiga grenar af sömnadsindustrien den nuvarande tullsatsen bibehållits. Den för det finare lingarnet föreslagna tullfriheten torde emellertid i och för sig kunna bidraga till, att framställningen af finare linneväfnader inom landet i större utsträckning än hittills upptages.»

Hvad kommittén sålunda anfört till förmån för tullfrihet för de finare slagen af linnegarn anser utskottet böra tillmätas afgörande betydelse och hemställer sålunda,

att Riksdagen må besluta, att de i förevarande rubriker nr 402—405 med tillhörande anmärkning i Kungl. Maj:ts förslag upptagna bestämmelser måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Garn:

— —

af andra till Afd. VIII C hörande spånadsämnen, äfven i förening med bomull eller jute:

enkelt, oblekt och ofärgadt:

nr 25 (engelsk numrering) och därunder	1 kg. 20 öre
öfver nr 25 till och med nr 75	1 kg. 25 „
öfver nr 75	— *fritt.*

enkelt, blekt, färgadt eller tryckt:

nr 25 (engelsk numrering) och därunder	1 kg. 40 öre
öfver nr 25 till och med nr 75	1 kg. 45 „
öfver nr 75	— *fritt.*

Anm. Därest ett och samma kolli innehåller garn af olika nummer, på grund hvaraf garnet är underkastadt olika tull, och den olika finleken icke är genom varan åsatt nummerbeteckning angifven, tillämpas den högre tullsatsen äfven för det gröfre garnet eller för garn, som eljest på grund af finleken skolat åtnjuta tullfrihet.

39:o.

Juteväfnad. Nr 420 och 421.

Beträffande juteväfnad utan inblandning af annat spånadsämne innehåller Kungl. Maj:ts förslag, bland annat, följande bestämmelser:

— —

Väfnader:

— —

af jute:

utan inblandning af annat spånadsämne:

säck- och packväfnad, oblekt och ofärgad, som på en yta af 2 cm. i kvadrat innehåller sammanlagdt:

420.	högst 17 varp- och inslagstrådar	1 kg. 10 öre
421.	mer än 17 varp- och inslagstrådar	1 kg. 13 »

Anm. till 420 och 421. Till färgade ränder i eller invid kanterna eller i midten af väfnaden, afsedda att tjäna till märke å däraf förfärdigade säckar, tages vid tullbehandlingen icke hänsyn.

I två lika lydande motioner, den ena, nr 57 inom Första kammaren, af herrar *Danström* och *V. Berg*, och den andra, nr 238 inom Andra

kammaren, af herr *Bengtsson* i Bjärnalt m. fl., har yrkats, »att den del af Kungl. Maj:ts proposition, som rör tullsatserna för juteväfnader, må erhålla följande förändrade lydelse:

420. högst 15 varp- och inslagstrådar ..... 1 kg. kr. 0.10
421. mer än 15 varp- och inslagstrådar ..... 1 kg. » 0.13.»

Såsom motivering för nyssnämnda yrkande har i de båda motionerna anförts följande:

»I kungl. propositionen nr 69 till årets Riksdag med förslag till förordning med tulltaxa för inkommande varor föreslås under rubrikerna 420 och 421 beträffande juteväfnader följande reviderade tullsatser (sid. 69):

»utan inblandning af annat spånadsämne:
säck- och packväfnad, oblekt och ofärgad, som på en yta af 2 cm. i kvadrat innehåller sammanlagdt:
högst 17 varp- och inslagstrådar ..... 1 kg. 10 öre
mer än 17 varp- och inslagstrådar ..... 1 kg. 13 öre,»

hvarom tulltaxekommittén i sitt betänkande på sidan 480 lämnar motivering.

Med gillande af hvad i propositionen i öfrigt anförts beträffande tullsatserna för juteväf och nya jutesäckar, bedja vi härmed endast få yrka på en mindre förändring i det föreslagna antalet trådar, som är för högt tilltaget, enär den inhemska juteindustrien eljest icke kan ernå det åsyftade gagnet af de ifrågasatta tullsatserna.

För de glesare juteväfsarter, som användas af trämassefabrikerna, har i tulltaxeförslaget, just med hänsyn till nämnda industri, ingen förändring vidtagits i den hittills gällande tullsatsen, 10 öre per kilogram, som dessutom vid export af trämassa restitueras. Dessa fabriker behöfva för emballage af sin massa ingen juteväfnad med högre antal trådar än 15 på en yta af 2 cm. i kvadrat. De allmännaste för detta ändamål använda kvaliteterna innehålla dock endast 12 à 13 trådar på nämnda yta.

Den juteväfnad, som på grund af ofvan berörda restitutionsförfarande företrädesvis tillverkas vid de svenska fabrikerna, och för hvilken det högre tullskyddet är afsedt, är tätare väfd och innehåller alltid mera än 15 trådar per 2 cm. i kvadrat samt användes för tillverkning af säckar för olika industrier. Af dessa väfnader räkna de mest gängse sorterna nu 18 à 19 trådar per 2 cm. i kvadrat, men för ändamålet lika lämpliga kvaliteter kunna utan svårighet tillverkas genom användande

af ett något gröfre garn, hvarigenom antalet trådar nedbringas till 16 à 17. Genom appretering kan denna sålunda framställda väf blifva lika användbar som den med tätare trådinställning, och den föreslagna tullförhöjningen för väfnader *öfver* 17 trådar blefve just i de flesta fall intet bättre skydd än hittills för de inhemska jutefabrikaten.

Att genom det nu omnämnda tillvägagångssättet kringgå den högre tullsatsen med nu föreslagna affattningen af rubriken är från utländska fabrikanters sida lätt möjligt, men denna omständighet har icke framhållits för tulltaxekommittén, och denna har gifvetvis icke kunnat tänka på en sådan möjlighet, då härtill skulle erfordras en ingående kännedom om juteväfnaders fabrikation.

Hur betänklig den utländska konkurrensen är för landets jute-industri, framgår tydligt af den stora import, som under en längre följd af år ägt rum och som för de sista fem åren belöpte sig till följande kvantiteter:

	Juteväfnad.	*Jutesäckar* (nya).
1905	1,454,801	90,931 kg.
1906	1,417,267	172,268 »
1907	2,234,985	342,718 »
1908	2,408,894	369,135 »
1909	1,949,030	311,651 »

Sistnämnda års import är på grund af då rådande strejk- och lockoutförhållanden något mindre än föregående år, men likväl mycket afsevärd.

Utom att dessa stora beställningar gått ur landet, ha emellertid de inhemska fabrikanterna, för att bemöta den utländska konkurrensen och för att kunna upprätthålla driften, sett sig nödsakade att exempelvis för 1909 och 1910 antaga order på flera miljoner säckar dels med ren förlust, uppgående till emellan cirka 3 och 7 ½ procent under själfkostnadspris, dels med ingen eller en ytterst minimal förtjänst. Detta förhållande är, utom på i utlandet existerande exportpremier, synbarligen beroende på s. k. dumping för att undertrycka den svenska tillverkningen.

Äfven genom tullfriheten på brukade säckar är afsättningsmöjligheten för de svenska jutefabrikerna redan betydligt kringskuren. Importen af brukade säckar uppgick sålunda:

År.	Värde kronor.
1902	365,733
1903	466,464
1904	461,893
1905	502,697
1906	530,744
1907	722,797,

hvilket för sistnämnda år vid beräkning af ett genomsnittspris af 35 öre per säck utgör ett antal af något öfver 2 miljoner stycken eller, då dessa säckar torde väga omkring 1 kilogram stycket, 2,000,000 kilogram.

När härtill kommer restitutionsbestämmelsen angående trämasseväf, hvarå jutefabrikerna icke kunna tillgodoräkna sig någon tull, återstår endast en mycket begränsad tillverkning, hvarpå desamma kunna erhålla en måttlig vinst.

Då det i de fyra svenska jutefabrikerna nedlagda kapitalet uppgår till omkring 8 miljoner kronor och arbetslönerna till i rundt tal årligen 1 miljon kronor, samt dessutom de industrier, som äro afnämare af jutefabrikat, för sina tillverkningar åtnjuta ett rikligt tullskydd, anse vi, att ett något så när effektivt skydd bör tillförsäkras äfven landets juteindustri, som sysselsätter omkring 2,000 arbetare.»

Den högre tullsats, som i Kungl. Maj:ts förslag förekommer för den under ofvanstående rubrik nr 421 upptagna tätare juteväfnaden, har, såsom af tulltaxekommitténs betänkande framgår, afsett i främsta rummet den för tillverkning af säckar ämnade väfven, hvaremot den nuvarande tullsatsen ansetts böra bibehållas för den glesare väfnad, som funne användning såsom emballage för trämassa. Enligt hvad för utskottet påvisats, har väfnad, innehållande allenast 17 varp- och inslagstrådar på en yta af 2 centimeter i kvadrat, genom appretering kunnat göras användbar såsom säckväfnad. Då, vid dylikt förhållande, den af Kungl. Maj:t föreslagna gränsen mellan ifrågavarande rubriker icke lämpligen torde böra bibehållas vid 17 trådar och då trämasseväf nästan utan undantag är glesare än 15 trådar, har utskottet ansett, att ifrågavarande gräns lämpligen bör sättas i öfverensstämmelse med hvad motionärerna påyrkat. Beträffande storleken af den tullsats, som bör åsättas den tätare juteväfnaden, har emellertid utskottet icke kunnat dela den uppfattning, som i detta afseende kommit till uttryck såväl i Kungl. Maj:ts på tulltaxekommitténs utredning grundade förslag som i de båda

ofvannämnda motionerna. Utskottet har nämligen ansett, att en till 12 öre per kilogram förhöjd tull borde kunna bereda juteindustrien ett tillräckligt skydd.

Utskottet hemställer alltså,

a) att Riksdagen ville besluta, att förslagets rubriker nr 420 och 421 skola i taxan erhålla följande förändrade lydelse:

Väfnader:

— — — — — — — — — — — — — — — — —

af jute:
utan inblandning af annat spånadsämne:
säck- och packväfnad, oblekt och ofärgad, som på en yta af 2 cm. i kvadrat innehåller sammanlagdt:

420. högst 15 varp- och inslagstrådar..... 1 kg. 10 öre

421. mer än 15 varp- och inslagstrådar ..... 1 kg. 12 öre.

Anm. till nr 420 och 421 (lika med förslaget).

b) att ifrågavarande motioner I: 57 och II: 238 må få anses besvarade genom hvad utskottet här ofvan under a) hemställt.

40:o.

Bomull och Vadd. Nr 447, 448 450 och 451.

De i Kungl. Maj:ts förslag upptagna rubrikerna nr 447, 448, 450 och 451 hafva följande lydelse:

Bomull:

447. oblekt, blekt eller färgad ..... — *fri.*

448. för medicinskt behof beredd, äfvensom kemiskt renad: tullbehandlas såsom vadd.

— —

Vadd:

450. bestruken med gummi, lim eller annat liknande ämne, i större eller mindre förpackningar;

äfvensom kemiskt renad eller för medicinskt behof beredd i småförpackningar för detaljförsäljning ..... 1 kg. 20 öre.

Anm. Afdrag i vikten medgifves ej för askar, papper och dylikt omslag.

451. annan ..... — *fri.*

I den ofvannämnda inom Första kammaren väckta motionen nr 62 har herr *Edvin Håkanson* hemställt, att »Riksdagen i stället för det af Kungl. Maj:t framlagda förslaget måtte antaga följande lydelse af tulltaxerubrikerna 448, 450 och 451.

Bomull:

— —

448. för medicinskt behof beredd, äfvensom kemiskt renad ..... — *fri.*

Vadd:

450. bestruken med gummi, lim eller annat liknande ämne, äfvensom kemiskt renad eller för medicinskt behof beredd i större eller mindre förpackningar ..... 1 kg. 20 öre.

annan ..... 1 kg. 10 öre.»

Härjämte har i motionen nr 231 inom Andra kammaren herr *Santesson* yrkat, »det Riksdagen ville besluta,

att rubriken nr 450 i förslaget till tulltaxa erhåller följande tillägg: kemiskt renad eller för medicinskt behof, beredd i större förpackningar, 1 kg. 0: 10.»

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle den limmade vadden fortfarande vara åsatt en tull af 20 öre per kilogram, hvaremot den olimmade — frånsedt den kemiskt renade eller för medicinskt behof beredda varan i småförpackningar för detaljhandeln — skulle åtnjuta tullfrihet.

Af de officiella statistiska uppgifterna framgår, att importen af den limmade vadden under de senaste åren varit högst obetydlig, hvaremot den olimmade varit föremål för en betydande och i ökning stadd införsel.

Såsom af tulltaxekommitténs betänkande framgår, hade tio af landets vaddfabriker hos kommittén hemställt, att, med bibehållande af tullfrihet för all okardad bomull, rå, blekt, färgad eller kemiskt renad, tull måtte åsättas alla *kardade* tillverkningar af bomull eller bomullsaffall, vare sig dessa infördes i balar eller paket. Såsom skäl för denna hemställan framhölls, yttrar kommittén, den svåra konkurrensen med utlandet,

äfvensom att de flesta konkurrerande länder, såsom Norge, Danmark, Finland, Tyska riket, Österrike, Ryssland och Frankrike, hade skyddat sin fabrikation af hithörande slag genom tullar, hvarjämte anfördes, att, om enbart vadd i småförpackningar skulle beläggas med tull, apotek och större affärer skulle importera varan i balar och själfva förpacka densamma och att sålunda därigenom intet skydd bereddes tillverkningen af vadd inom landet. Hvad kemiskt ren bomull beträffade, önskades fortfarande tullfrihet, emedan den utgjorde en viktig råvara för vaddfabrikationen, ehuruväl samma vara, därest denna industrigren gåfves tillfälle att utveckla sig, helt visst med fördel skulle kunna tillverkas inom landet.

Utskottet har ock funnit öfvervägande sannolikt, att den inhemska vaddfabrikationen för sitt fortbestånd behöfver ett mera omfattande skydd än det, som nu af densamma åtnjutes. I fråga om anordnandet af sådant skydd, har utskottet ansett lämpligast, att all kardad bomull — vadd — vare sig den är limmad eller icke, åsättes en gemensam tullsats af 10 öre per kilogram. Härigenom skulle, å ena sidan, den, såsom det vill synas, i viss mån för höga tullsatsen å limmad vadd reduceras och, å andra sidan, en måttlig och efter förhållandena afpassad tullsats åsättas öfrig vadd. Ett visst stöd för en dylik uppdelning har utskottet trott sig finna i den föreslagna rubriken för silkesvadd, i fråga om hvilken afseende icke skulle fästas vid dess egenskap af limmad eller icke limmad. Utskottet har härvid icke förbisett, att jämväl den för sjukvårdsändamål afsedda vadden skulle komma att tullbeläggas äfven utan sådan förpackning, hvarom i Kungl. Maj:ts förslag förmäles. De betänkligheter, som af statsrådet och chefen för finansdepartementet i detta hänseende uttalats vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t, har utskottet visserligen ansett beaktansvärda men dock icke funnit dem vara af den betydelse, att desamma böra tillerkännas uteslutande inflytande på frågans afgörande. Det har nämligen framstått såsom synnerligen viktigt, för att icke säga nödvändigt, att inom landet tillverkning af dylik vadd äger bestånd, och utskottet har vid sådant förhållande icke tvekat att för denna tillverkning föreslå det skydd, som ansetts erforderligt. Ytterligare ett skäl synes ock tala för uppmuntrande af tillverkningen i fråga, då nämligen genom utveckling af vaddfabrikationen större utsikt beredes bomullsspinnerierna att inom landet vinna afsättning för det vid desamma uppkommande affallet, hvilket utgör den hufvudsakligaste råvaran vid beredningen af artikeln vadd. Under nuvarande förhållanden exporteras ofta detta affall till utlandet för att måhända sedermera återinföras i förädlad form.

Kemiskt renad äfvensom, där sådan möjligen förekommer, för medicinskt behof beredd okardad bomull torde enligt Kungl. Maj:ts förslag städse komma att åtnjuta tullfrihet, enär dylik vara icke lärer förekomma i småförpackningar för detaljhandeln. Härutinnan har utskottet, likasom ock i fråga om öfrig okardad bomull, icke ifrågasatt någon ändring i sak, hvaremot den formella affattningen af förevarande rubriker ansetts böra i viss mån ändras; och hemställer utskottet i anslutning till hvad sålunda anförts,

a) att Riksdagen ville besluta, att de i rubrikerna nr 447, 448, 450 och 451 i förslaget upptagna bestämmelserna skola i taxan erhålla följande förändrade lydelse:

Bomull:
okardad, äfven blekt, färgad eller kemiskt renad ..... — *fri.*
kardad: tullbehandlas såsom vadd.

— — — — — — — — — — — — — —

Vadd ..... 1 kg. 10 öre.

Anm. Afdrag i vikten medgifves ej för askar, papper och dylikt omslag.

b) att förevarande motioner I : 62 och II : 231 må få anses besvarade genom hvad utskottet här ofvan under a) hemställt.

41:o.

Bomullsgarn. Nr 452—459.

För enkelt samt två- eller flertrådigt, en gång tvinnadt, bomullsgarn innhåller det af Kungl. Maj:t framlagda förslaget, som i detta hänseende i hufvudsak ansluter sig till det af tulltaxekommittén afgifna, följande rubriker:

Garn:
enkelt:
oblekt och ofärgadt:
452. under nr 23 (engelsk numrering); äfvensom s. k. förspinning..... 1 kg. 15 öre.
453. nr 23 och däröfver ..... 1 kg. 20 öre.

blekt, färgadt eller tryckt:

454. under nr 23 (engelsk numrering); äfvensom s. k. förspinning ..... 1 kg. 30 öre.

455. nr 23 och däröfver ..... 1 kg. 35 öre.

två- eller flertrådigt, en gång tvinnadt:

oblekt och ofärgadt:

456. under nr 23, efter det enkla garnet räknadt 1 kg. 20 öre.

457. nr 23 och däröfver ..... 1 kg. 25 öre.

blekt, färgadt eller tryckt:

458. under nr 23, efter det enkla garnet räknadt 1 kg. 35 öre.

459. nr 23 och däröfver ..... 1 kg. 40 öre.

Såsom af tulltaxekommitténs betänkande framgår, hade i ett flertal till kommittén inkomna framställningar föreslagits en nedsättning af tullen å gröfre garn (under nr 12) till 12 öre per kilogram. Till detta förslag hade kommittén emellertid icke anslutit sig. Anledningen härtill vore, att genom ett särskiljande af detta gröfre garn och den däraf föranledda nya rubriken skulle uppstå en ökning af arbetet vid tullbehandlingen, som icke synts uppvägas af någon verklig fördel för garnförbrukarna, i det att tillverkarna af dessa gröfre nummer inom landet på grund af inbördes konkurrens eller af andra orsaker icke till fullo utnyttjat det nu bestående skyddet af 15 öre per kilogram. Det borde vidare anmärkas, att export af svenskt bomullsgarn förekomme i ej ringa utsträckning, och att, enligt uttalanden af samtliga i ärendet hörda sakkunniga, det just vore gröfre garn, som exporterades.

Den sålunda uttalade uppfattningen angående obehöfligheten af en särskild lägre tullsats för bomullsgarn under nr 12 har utskottet icke kunnat dela, likasom utskottet icke heller kunnat anse, att de anförda betänkligheterna ur tullteknisk synpunkt böra hindra den ytterligare uppdelning i tullbehandlingshänseende, som sålunda ifrågasatts beträffande detta garn. Det kan, enligt utskottets förmenande, knappast bestridas, att en nedsättning med 3 öre per kilogram af tullen å denna råvara för tillverkning af ett stort antal gröfre bomullsväfnader kan äga berättigande. Från den svenska spinneriindustriens sida har förslag om dylik tullnedsättning äfven rönt understöd.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställes,

att Riksdagen ville besluta, att de i förslagets rubriker nr 452—459 upptagna bestämmelser skola i taxan erhålla följande förändrade lydelse:

Garn:
enkelt:
oblekt och ofärgadt:
under nr 12 (engelsk numrering); äfvensom s. k. förspinning ..... 1 kg. 12 öre
nr 12 och däröfver men under nr 23 ..... 1 kg. 15 öre
nr 23 och däröfver ..... 1 kg. 20 öre
blekt, färgadt eller tryckt:
under nr 12 (engelsk numrering); äfvensom s. k. förspinning ..... 1 kg. 27 öre
nr 12 och däröfver men under nr 23 ..... 1 kg. 30 öre
nr 23 och däröfver ..... 1 kg. 35 öre
två- eller flertrådigt, en gång tvinnadt:
oblekt och ofärgadt:
under nr 12, efter det enkla garnet räknadt ..... 1 kg. 17 öre
nr 12 och däröfver men under nr 23 ..... 1 kg. 20 öre
nr 23 och däröfver ..... 1 kg. 25 öre
blekt, färgadt eller tryckt:
under nr 12, efter det enkla garnet räknadt ..... 1 kg. 32 öre
nr 12 och däröfver men under nr 23 ..... 1 kg. 35 öre
nr 23 och däröfver ..... 1 kg. 40 öre

42:o.

Rubriken nr 465 i Kungl. Maj:ts förslag är af följande lydelse: **Bokbindarklot etc. Nr 465.**
Väfnader af bomull, äfven i förening med jute:

— —

bokbindarklot, klistrad, äfven i förening med papper, samt appreterad väf till adresslappar (s. k. labelklot) ..... 1 kg. 40 öre.

I motionen I: 63 af herr *Edvin Håkanson* har föreslagits, »att tullsatsen för bokbindarklot och labelklot i stället för i kungl. propositionen upptagna 40 öre må af Riksdagen bestämmas till 60 öre per kilogram, samt att omförmälda rubrik i tulltaxan till följd häraf gifves följande lydelse:

465. Bokbindarklot, klistrad, äfven i förening med papper, samt appreterad väf till adresslappar (s. k. labelklot) ..... 1 kg. 0.60 kr.»

Såsom i det af tulltaxekommittén afgifna betänkandet framhålles och af motionären ytterligare bekräftas, förefinnes för närvarande ingen tillverkning inom landet af s. k. bokbindarklot. En förhöjning i den föreslagna tullen å denna artikel skulle sålunda afse att bereda en, enligt uppgift, påtänkt inhemsk tillverkning skydd mot utländsk konkurrens. Då emellertid icke för utskottet kunnat förebringas någon närmare utredning vare sig om utsikterna för en dylik industris upptagande och möjlighet att bestå eller angående storleken af det skydd, som eventuellt borde beredas densamma, har utskottet icke kunnat tillstyrka motionärens yrkande, utan hemställer utskottet,

att Riksdagen ville, med afslag å förevarande motion nr I: 63, bifalla Kungl. Maj:ts proposition i hvad den rörer omförmälda rubrik nr 465.

43:o.

Spånadsvaror, tillklippta etc. Nr 511 och 512.

I rubrikerna nr 511 och 512 i det föreliggande taxeförslaget återfinnas följande bestämmelser:

511. Spånadsvaror, tillklippta, tillskurna eller utstansade men utan sömnadsarbete, ej särskildt nämnda: tullbehandlas lika med den spånadsvara, af hvilken de framställts, utan förhöjning.

512. Spånadsvaror, fållade eller kantade men utan annat sömnadsarbete, ej särskildt nämnda: tullbehandlas lika med den spånadsvara, af hvilken de framställts, med tillägg af 10 procent af tullbeloppet.

Anm. Till fållade och kantade varor utan annat sömnadsarbete hänföras äfven sådana, som i omedelbart sammanhang med fållen hafva en enkel hålsöm.

I två särskilda motioner af enahanda lydelse, den ena, nr 64 inom Första kammaren, af herr *Edvin Håkanson*, och den andra, nr 251 inom Andra kammaren, af herr *Lundgren* i Göteborg, har hemställts, »att Riksdagen med afslag å kungl. propositionens lydelse för rubrik nr 511 måtte fastslå, att i densamma åsyftade varor beläggas med samma tull som den spånadsvara, hvarur de äro klippta, med tillägg af 20 procent, samt att som följd häraf åt nämnda rubrik gifves lydelsen:

511. Spånadsvaror, tillklippta, tillskurna eller utstansade men utan sömnadsarbete, ej särskildt nämnda: tullbehandlas lika med den spånadsvara, hvaraf de framställts, med tillägg af 20 procent af tullbeloppet».

De skäl, som af motionärerna anförts för att spånadsvaror, tillklippta, tillskurna eller utstansade, men utan sömnadsarbete, böra draga högre tull än den vara, af hvilken de framställts, finner utskottet beaktansvärda. Det torde nämligen icke kunna bestridas, att åsättandet af samma tull å förenämnda, i viss grad bearbetade varor, som å själfva väfnaden i någon mån innebär en orättvisa emot den, som utför hela den ytterligare bearbetningen af väfnaden inom landet, i förhållande till den, som endast vidare bearbetar de i rubriken nr 511 omförmälda, i utlandet redan förarbetade artiklarna, enär den senare icke behöfver erlägga tull för den del af väfnaden, som bortfaller vid tillklippningen. Detta förhållande kan icke blott komma att menligt inverka på den egentliga konfektionsindustrien inom landet utan kan äfven verka inskränkande på väfveriernas afsättningsmöjligheter.

Till afhjälpande af den sålunda påvisade olägenheten anser utskottet, i likhet med motionärerna, att tullen för de i rubriken nr 511 upptagna artiklarna bör utgå med en viss procentuell förhöjning af tullen å den spånadsvara, af hvilken artiklarna i fråga framställts. De af utskottet i ämnet inhämtade upplysningarna lämna emellertid icke stöd för att en dylik förhöjning bör bestämmas till den storlek, som af motionärerna föreslagits, utan har denna förhöjning ansetts böra begränsas till 10 procent af den spånadsvaran åsatta tullen, i likhet med hvad för de till nästföljande rubrik nr 512 hänförda artiklarna finnes föreslaget; och synas sålunda dessa begge rubriker lämpligen kunna sammanslås. Då det emellertid ej synes skäligt, att den sålunda ifrågasatta procentuella förhöjningen utgår för sådana artiklar, vid hvilkas tillklippning eller tillskärning intet affall uppstår, torde ett stadgande i detta syfte böra inflyta i en anmärkning till rubrikerna.

Med stöd af hvad sålunda anförts, tillåter sig utskottet hemställa,

att Riksdagen ville i anledning af motionerna I : 64 och II : 251 besluta, att de i rubrikerna nr 511 och 512 i förslaget upptagna bestämmelserna skola i taxan erhålla följande förändrade lydelse:

Spånadsvaror, tillklippta, tillskurna eller utstansade men utan sömnadsarbete, ej särskildt nämnda; äfvensom spånadsvaror, fållade eller kantade men utan annat sömnadsarbete, ej särskildt nämnda: tullbehandlas lika med den spånadsvara, af hvilken de framställts, med tillägg af 10 procent af tullbeloppet.

Anm. 1. Till fållade och kantade varor utan annat sömnadsarbete hänföras äfven sådana, som i omedelbart sammanhang med fållen hafva en enkel hålsöm.

Anm. 2. Sådana tillklippta eller tillskurna spånadsvaror, vid hvilkas tillklippning eller tillskärning tydligen intet affall uppstått, tullbehandlas lika med den väfnad, hvaraf de framställts, *utan* förhöjning.

44:o.

Väskor etc. Nr 521.

Rubrikerna nr 521 och 522 i Kungl. Maj:ts förslag lyda sålunda:

	Väskor, vägande per stycke netto högst 0.5 kg., portföljer, etuier och askar, fodral, ej särskildt nämnda, portmonnäer, penningbörsar, plånböcker samt necessärer, med eller utan inredning:	
521.	klädda med siden eller bestående af hel- eller halfsiden	1 kg. 4 kr.
522.	andra slag	1 kg. 1 kr. 50 öre.

Med den lydelse, som gifvits åt rubriken 521, skulle, såsom äfven af tulltaxekommittén afsetts och i motsats mot nu gällande tullbehandlingspraxis, med den högre tullsatsen komma att beläggas äfven sådana väskor och andra hit hänförliga artiklar, hvilka, utan att i öfrigt bestå af siden eller halfsiden, äro försedda med foder af dylik vara. Enligt utskottets mening torde emellertid sistnämnda artiklars värde endast i jämförelsevis ringa grad förhöjas genom det insatta siden- eller halfsidenfodret. I följd häraf har utskottet icke ansett fodrets beskaffenhet

böra inverka på tullbehandlingen; och har i anslutning härtill en jämkning af bestämmelserna i rubriken nr 521 funnits påkallad.

Med stöd af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att rubriken nr 521 i Kungl. Maj:ts förslag må erhålla följande förändrade lydelse:

Väskor — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — —
utvändigt klädda med eller bestående af hel- eller halfsiden 1 kg. 4 kr.

45:o.

Beträffande hattar innehåller taxeförslaget följande bestämmelser: **Hattar af hårfilt etc. Nr 579—584.**

Hattar, färdiga eller halffärdiga:

574.	fruntimmers-, monterade med blommor eller plymer	1 st.	4 kr.
	andra slag:		
	af vara, i hvilken silke ingår:		
575.	ogarnerade	1 st.	1 kr. 50 öre
576.	garnerade	1 st.	2 kr.
577.	monterade	1 st.	2 kr. 50 öre
578.	af oljad väfnad, s. k. sydvästar	1 st.	40 öre
	af hårfilt:		
579.	ogarnerade	1 st.	75 öre
580.	garnerade	1 st.	1 kr.
581.	monterade	1 st.	1 kr. 50 öre
	af annat ämne, ullfilthattar härunder inbegripna:		
582.	ogarnerade, äfvensom mössor, sydda af till rubrik nr 570 hänförliga flätor, samt s. k. filtstumpar, alla slag	1 st.	60 öre
583.	garnerade	1 st.	75 öre
584.	monterade	1 st.	1 kr. 50 öre.

Anm. till nr 575—584. Såsom *garnerade* anses hattar, som äro försedda med foder (dock icke af papper) svettrem, kantband eller andra enkla,

fastsydda tillbehör, eller som hafva ett kring kullen slätt anbragt band eller snöre, äfven om bandet eller snöret är knutet eller sydt till en enkel rosett, men som sakna annan utstyrsel. *Ogarnerade* äro hattar, på hvilka icke nedlagts annat arbete än som fordras för att gifva hatten dess form, för att fästa öfvertyget på hattstommen eller förse brättet med fåll.

Mot dessa bestämmelser, som synts utskottet mer än nödigt specialiserade, har utskottet funnit erinringar böra göras i nedannämnda afseenden.

Med hänsyn till den tillverkning af hårfilthattar, som i mindre omfattning lärer hafva upptagits vid en inhemsk fabrik, och i betraktande af dessa hattars högre värde har Kungl. Maj:t i likhet med tulltaxekommittén föreslagit höjning af nu gällande tullsatser för ogarnerade och garnerade hattar af hårfilt, hvilka för närvarande draga tull med respektive 50 och 75 öre per stycke. Emellertid lärer, enligt hvad för utskottet uppgifvits, af dessa hattar, som numera användas äfven af den mindre köpstarka befolkningen, finnas jämväl sådana, som i pris ej afsevärdt öfverstiga ullfilthattar; och det vill synas, som om de tullsatser, som föreslagits för hattar af annat ämne, borde utgöra ett fullt tillfredsställande skydd äfven för den inhemska tillverkningen af hårfilthattar.

De under rubrikerna nr 581 och 584 upptagna monterade hattarna draga för närvarande — om man bortser från de med spetsar monterade fruntimmershattarna, hvilka utgöra en jämförelsevis obetydlig importartikel — tull med 75 öre per kilogram, hvilken tullsatts med hänsyn till dessa hattars i allmänhet enkla beskaffenhet utskottet anser böra utan förhöjning bibehållas.

Med stöd af hvad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att i stället för rubrikerna nr 579—584 i förslaget må i taxan upptagas följande bestämmelser:

af annat ämne:

ogarnerade, äfvensom mössor, sydda af till rubrik nr 570 hänförliga flätor, samt s. k. filtstumpar, alla slag	1 st. 60 öre
andra slag	1 st. 75 öre

46:o.

Rubrikerna nr 640—642 i det af Kungl. Maj:t framlagda förslaget äro af följande lydelse: **Fönsterglas. Nr 640—642.**

Fönsterglas, äfven färgadt, samt spegelglas:
ofolieradt: utan slipning eller etsning, i plana skifvor med en sammanlagd längd och bredd:

640.	af mindre än 135 cm.	1 kg. 6 öre
641.	af 135 intill 245 cm.	1 kg. 9 öre
642.	af 245 cm. eller däröfver	1 kg. 12 öre

Anmärkningar till nr 640—642.

1. Vid tullbehandling af glas, som icke har rätvinklig, fyrhörnig form, beräknas summan af största höjden och största bredden motsvara sammanlagda längden och bredden.
2. Afdrag i vikten medgifves icke för emballaget.

I motionen I: 61 har herr *Larsson* hemställt, »att Riksdagen gör den ändring i Kungl. Maj:ts nåd. proposition nr 69 rörande tullsatsen å importeradt fönsterglas, äfven färgadt, samt spegelglas, ofolieradt, utan slipning eller etsning, i plana skifvor med en sammanlagd längd och bredd af mindre än 135 cm., rubr. 640, att tullsatsen höjes från 6 till 7 öre per kilogram».

Såsom skäl för yrkandet om förhöjning af den föreslagna tullsatsen å sistberörda slag af glas har framhållits, hurusom driften vid de svenska fönsterglasbruken under de senare åren, till förfång såväl för ifrågavarande industri som dess arbetarstam, måst afsevärdt inskränkas, och detta oaktadt en alltjämt stegrad import förekomme. Vidare har påvisats, att det ekonomiska resultatet vid de glasbruk, som ej haft att tillgodogöra sig frukterna af annan, mera lönande rörelse, varit synnerligen nedslående, ehuru fönsterglasindustrien i vårt land i tekniskt hänseende kunde mäta sig med den utländska. För utskottet har slutligen framhållits, att med afseende å glas af mindre dimensioner, beträffande hvilket glas konkurrensen med utlandets produktionsöfverskott vore mest kännbar, den inhemska industrien genom de af Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelserna skulle i tullskyddshänseende kunna blifva sämre ställd än för närvarande, om nämligen till varans

förpackning komme att, såsom lätt kunde ske, användas lättare emballage än det nu brukliga.

Då de skäl, som sålunda anförts för den ifrågasatta tullförhöjningen synas äga berättigande, anser utskottet att, i öfverensstämmelse med hvad motionären påyrkat, tullsatsen i rubriken nr 640 bör sättas till 7 öre per kilogram, och hemställer förty utskottet,

att Riksdagen, i anledning af motionen I: 61, ville besluta, att tullsatsen i förslagets rubrik nr 640 skall i taxan bestämmas till 7 öre per kilogram.

47:o.

Flaskor och burkar med slipade kanter etc. Nr 652.

Rubriken nr 652 i Kungl. Maj:ts förslag är af följande lydelse:

Flaskor och burkar:

— —

652. med slipade kanter eller bottnar eller med inborrade, oslipade eller slipade proppar men i öfrigt helt oslipade och utan målning, förgyllning eller eljest annan dekorering än sådan, som kan åstadkommas genom gravyr i formen ..... 1 kg. 18 öre.

Såsom af tulltaxekommittén uppgifves, torde medelvärdet af de till ofvanstående rubrik hänförliga artiklarna utgöra omkring 1 krona per kilogram. Den nuvarande tullen utgår i allmänhet med 10 öre per kilogram. Då utskottet icke kunnat finna, att den inhemska tillverkningen af ifrågavarande artiklar, som enligt hvad för utskottet uppgifvits, är af betydande omfattning, är i behof af en så ansenlig höjning af gällande tullskydd som den nu föreslagna, och med hänsyn därtill, att dessa artiklar äro föremål för vidsträckt användning inom åtskilliga industrier, exempelvis vid kemisk-tekniska fabriker, har utskottet ansett, att tullsatsen lämpligen icke bör sättas högre än till 15 öre per kilogram. På grund häraf hemställer utskottet,

att tullsatsen för rubriken nr 652 i förslaget, må i taxan bestämmas till 15 öre per kilogram.

48:o.

Den i Kungl. Maj:ts förslag upptagna rubriken nr 664 har följande lydelse: Tackjärn. Nr 664.

664. Tackjärn, spegeljärn, manganjärn, kromjärn, wolframjärn, molybdenjärn och andra icke smidbara, ej särskildt nämnda slag af järn och järnlegeringar..... — *fria.*

I två särskilda motioner af enahanda lydelse, den ena nr I : 60 af herr *Carlberg* och den andra nr II : 240 af herr *Svensson* i Skyllberg, har, bland annat, framställts yrkande därom, »att å tackjärn sättes en tull af 1 krona 40 öre pr 100 kilogram».

De skäl, som från olika sidor kunna framföras i denna viktiga tullfråga, hafva blifvit så fullständigt behandlade och belysta i de betänkanden och uttalanden, som ligga till grund för det framlagda förslaget, och i förevarande motioner med bilagor, att det icke är utskottet möjligt att afvinna frågan några nya synpunkter. Utskottet har därför ansett sig kunna i hufvudsak inskränka sig till att angifva den mening, hvartill utskottet efter granskning af de framförda skälen kommit; och vill utskottet i sådant afseende uttala, att utskottet funnit de skäl, som åberopats till förmån för bibehållande åtminstone tills vidare af tullfrihet för tackjärn, mest vägande. Utskottet, som är af den uppfattningen, att en tull särskildt af så genomgripande betydelse som den här ifrågasatta icke bör införas utan att nyttan och effektiviteten däraf kunna med relativ säkerhet påvisas, har nämligen icke blifvit öfvertygadt om, att en tackjärnstull skulle under nuvarande förhållanden vara i stånd att så godt som nyskapa en konkurrenskraftig inhemsk tillverkning af kokstackjärn. I detta afseende vill utskottet särskildt framhålla hvad statsrådet och chefen för finansdepartementet anfört vid frågans föredragning inför Kungl. Maj:t, då han, efter att hafva redogjort för de beräkningar, järnkontoret uppgjort rörande tillverkningens ekonomiska bärighet, påvisar den ringa vinstmarginal, som skulle uppkomma för tillverkaren, och huru lätt densamma skulle genom åtgärder från den utländska konkurrentens sida kunna bortelimineras. Upplysningar, som lämnats utskottet, hafva bekräftat denna uppfattning; och den något högre tull, man enligt motionärernas förslag skulle räkna med, torde icke nämnvärdt kunna förändra det påvisade förhållandet, synnerligast om man betänker, att förenämnda beräkningar grunda sig på ett tackjärnspris af 52 kronor per ton, samt tillika erinrar därom,

att, enligt hvad för utskottet upplysts, engelskt tackjärn kunnat under åren 1908 och 1909 köpas vid svensk hamn till ett pris af resp. 50 kronor 20 öre och 50 kronor per ton.

På grund af hvad sålunda anförts hemställer utskottet,

att Riksdagen må, med afslag å förevarande motioner I : 60 och II : 240 i hvad de afse tull å tackjärn, godkänna rubriken nr 664 i Kungl. Maj:ts förslag oförändrad.

49:o.

Gjutna rör. Nr 668—670. Järnvägsskenor. Nr 680 och 681. Varmvalsadt järn. Nr 684 och 685. Smidbara rör. Nr 711 och 712.

I tulltaxekommitténs betänkande framhålles, att utvecklingen af en inhemsk koksjärnsindustri borde uppmuntras och underlättas genom lämpliga tullsatser för denna industris artiklar; och i anslutning härtill föreslår kommittén införande af tull å järnvägs- och spårvägsskenor samt en betydande skärpning af tullbestämmelserna för gjutna rör äfvensom för hörn-, balk- och annat fasonjärn. I detta sammanhang må ock erinras därom, att kommittén föreslår höjning af tullen å rör af smidbart järn. Kungl. Maj:ts förslag i motsvarande delar afviker icke från kommitténs förslag.

Det vore utan tvifvel till stort gagn för vårt land, om en koksjärnsindustri i större skala kunde komma till stånd och om landets behof af nyssnämnda artiklar kunde till hufvudsaklig del tillgodoses genom inhemsk tillverkning; men härför möta stora svårigheter, och det torde vara mer än tvifvelaktigt, om dessa svårigheter låta sig öfvervinnas genom höjda tullar. Med hänsyn härtill och då ett fördyrande genom tullar af för skilda ändamål så viktiga artiklar som de här ifrågavarande synts utskottet betänkligt, har utskottet i allmänhet icke kunnat förorda frångående af nu bestående tullförhållanden. Utskottet har dock ansett, att bearbetade rör och därmed likställda artiklar böra draga något högre tull — i flertalet fall 1 krona per 100 kilogram — än icke bearbetade, hvarförutom ett särskildt skydd af 3 kronor per 100 kilogram synts böra tillerkännas den industri, som verkställer emaljering af icke smidbara rör och rördelar.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

a) att rubrikerna nr 668—670 med tillhörande anmärkningar i Kungl. Maj:ts förslag må i taxan erhålla följande förändrade lydelse:

	Rör och rördelar af icke smidbart gjutgods:	
	icke bearbetade:	
668.	af 145 mm. invändig diameter eller däröfver	*fria*
669.	af mindre än 145 mm. invändig diameter, härunder inbegripna utan afseende å diametern alla ogängade och i öfrigt oarbetade muffar, flänsar, proppar och hufvar	100 kg. 1 kr. 50 öre
670.	bearbetade, härunder äfven inbegripna gängade rördelar, äfvensom brandposter, tackjärnsbrunnar och sifoner samt slussventiler till rör, hänförliga till nr 668	100 kg. 2 kr. 50 öre

Anmärkningar till nr 668—670.

1. För emaljerade rör och rördelar utgår en tilläggstull af 3 kr. per 100 kg.
2. Diametern å muffrör mätes ej å muffens insida utan å rörets.
3. Till rördelar hänföras vinkelrör, T-rör, korsrör och andra på liknande sätt formade rör, äfvensom muffar, flänsar, proppar och hufvar.
4. Slussventiler till rör, hänförliga till nr 669, tullbehandlas som armatur.
5. Plansvarfning af flänsar å rör föranledar ej, att rören anses såsom bearbetade.

Se för öfrigt anmärkningarna till Afd. XII A;

b) att i stället för rubrikerna nr 680 och 681 i förslaget må i taxan upptagas en så lydande rubrik:

Järnvägs- och spårvägsskenor	*fria;*

c) att i stället för rubrikerna nr 684 och 685 jämte anmärkning må i taxan upptagas så lydande bestämmelser:

Balk-, hörn- och annat varmvalsadt järn, ej särskildt nämndt:	
vägande 60 kilogram eller däröfver per löpande meter	*fria.*
vägande mindre än 60 men ej mindre än 20 kilogram per löpande meter	100 kg. 1 kr. 50 öre
af mindre vikt per löpande meter, s. k. valstråd härunder inbegripen	100 kg. 2 kr. 50 öre
Anm. Är till denna rubrik hänförligt järn öfverdraget med tenn, zink eller bly eller med legeringar af dessa metaller, förhöjes tullen med 15 procent;	

d) att tullsatsen för rubriken nr 711 i förslaget må bestämmas till 4 kronor per 100 kilogram; samt

e) att tullsatsen för rubriken nr 712 i förslaget må bestämmas till 5 kronor per 100 kilogram.

50:o.

Kulor. Nr 676. Särskildt inkommande blanka, härdade kulor af järn hafva upptagits i rubriken nr 676 i Kungl. Maj:ts förslag med en tullsats af 1 krona per kilogram. Den nuvarande tullen å dessa artiklar utgår i allmänhet med 50 öre per kilogram. Enligt hvad utskottet inhämtat, lärer den ifrågasatta högre tullen motsvara 27—50 procent af varans värde. Någon inhemsk tillverkning af artikeln i fråga förekommer icke. Däremot finner densamma stor användning vid framställandet inom landet af vissa mycket viktiga fabrikat, särskildt kullager, hvilka på senare tiden blifvit föremål för en blomstrande inhemsk tillverkning. Med hänsyn till hvad sålunda blifvit upplyst, har utskottet ansett någon höjning af nuvarande tullsats icke böra ifrågakomma; och hemställer förty utskottet,

att tullsatsen för rubriken nr 676 i Kungl. Maj:ts förslag må bestämmas till 50 öre per kilogram.

51:o.

Rubrikerna nr 682 och 683 i Kungl. Maj:ts förslag hafva följande lydelse: **Stänger etc. Nr 682 och 683.**

682. Stänger, bearbetade, synbarligen afsedda till betongarbeten ..... 100 kg. 3 kr. 50 öre

683. Stänger med olika hårdhetsgrader i tvärsektion (compoundstål), härunder inbegripna äfven vridna eller på annat sätt fasonerade (s. k. pansarskenor för kassahvalf); äfvensom varmvalsadt järn i stänger med invalsade mönster eller eljest genom varmvalsning åstadkommen olika storlek eller form å tvärsektion .... 100 kg. 5 kr.

Anm. Stämplar, varumärken och dylika beteckningar göra ej varan hänförlig till denna rubrik.

I fråga om compoundstål uppgifver tulltaxekommittén, att priset under senare tid sjunkit ända ned till 35 kronor per 100 kilogram. En tullsats, motsvarande 10 procent af värdet, synes utskottet fullt tillräcklig för dessa, endast i ringa grad bearbetade artiklar, äfvensom för öfriga i rubriken nr 683 upptagna artiklar. Denna rubrik torde förty lämpligen kunna sammanslås med rubriken nr 682; och hemställer utskottet,

att tullsatsen för de i förslagets rubrik nr 683 upptagna artiklar må bestämmas till 3 kronor 50 öre per 100 kilogram samt att samma artiklar må öfverflyttas till förslagets rubrik nr 682, som jämte tillhörande aumärkning i följd däraf erhåller följande förändrade lydelse:

Stänger, bearbetade, synbarligen afsedda till betongarbeten; stänger med olika hårdhetsgrader i tvärsektion (compoundstål), härunder inbegripna äfven vridna eller på annat sätt fasonerade (s. k. pansarskenor för kassahvalf); äfvensom varmvalsadt järn i stänger med invalsade mönster eller eljest

genom varmvalsning åstadkommen olika storlek eller form å tvärsektion ..... 100 kg. 3 kr. 50 öre.

Anm. Stämplar, varumärken och dylika beteckningar göra ej varan hänförlig till denna rubrik.

52:o.

Verktygsstål. Nr 687.

Rubriken nr 687 i Kungl. Maj:ts förslag är af följande lydelse:

Verktygsstål, i stänger, smidt, annat än snabbsvarfstål; äfvensom annat smidt järn, i stänger 100 kg. 15 kr.

De under ofvanstående rubrik upptagna artiklarna draga för närvarande en tull af 2 kronor 50 öre per 100 kilogram. Med hänsyn därtill att desamma utgöra viktiga halffabrikat för flera industrier, torde en så betydande tullförhöjning, som af Kungl. Maj:t föreslagits, möta betänkligheter. Då en tull af 7 kronor 50 öre per 100 kilogram synes böra medföra tillräckligt skydd för den inhemska järntillverkningen, hemställer utskottet,

att tullsatsen för rubriken nr 687 i Kungl. Maj:ts förslag må bestämmas till 7 kronor 50 öre per 100 kilogram.

53:o.

Kallvalsadt järn etc. Nr 688—692, 713 och 714 samt 717—722.

Den gren af järnindustrien, som sysselsätter sig med framställandet af kallarbetade järnvaror, synes enligt Kungl. Maj:ts förslag hafva i allmänhet tillmätts ett något högre skydd, än som enligt utskottets mening torde vara erforderligt. Det må nämligen icke förglömmas, att denna industri med sitt nuvarande, i regeln afsevärdt lägre skydd nått en god utveckling. Det synes då, särskildt i betraktande däraf att kallarbetade järnprodukter äro viktiga förbrukningsartiklar inom flere industrier, icke vara tillrådligt, att alltför mycket höja tullskyddet; och enligt hvad utskottet inhämtat anses äfven af fackmän en reduktion af vissa tullsatser kunna utan olägenhet för tillverkningen vidtagas. Utskottet anser sig sålunda böra förorda nedsättning af tullsatserna i förslagets rubriker nr 688—692, 713 och 714 samt 717—722; och hemställer utskottet,

att tullsatserna för nedannämnda rubriker i förslaget må bestämmas till följande belopp, nämligen:

a)	för	rubrik	nr	688,	till	5	kr.	per	100	kg.
b)	»	»	»	689,	»	6	»	»	100	»
c)	»	»	»	690,	»	8	»	»	100	»
d)	»	»	»	691,	»	4	»	»	100	»
e)	»	»	»	692,	»	8	»	»	100	»
f)	»	»	»	713,	»	6	»	»	100	»
g)	»	»	»	714,	»	8	»	»	100	»
h)	»	»	»	717,	»	5	»	»	100	»
i)	»	»	»	718,	»	6	»	»	100	»
k)	»	»	»	719,	»	8	»	»	100	»
l)	»	»	»	720,	»	5	»	»	100	»
m)	»	»	»	721,	»	7	»	»	100	» samt
n)	»	»	»	722,	»	10	»	»	100	».

54:o.

Beträffande plåtar af järn innehåller det föreliggande förslaget följande bestämmelser: **Plåtar af järn. Nr 693—703.**

Plåtar, klippta eller oklippta:

utan slipning eller polering och utan öfverdrag af annan metall eller annan ytbetäckning, andra än kallvalsade, äfven om de äro korrugerade eller hafva å ena sidan invalsade mönster:

693. af 3 mm. tjocklek eller däröfver ..... 100 kg. 3: 50

694. af mindre än 3 mm. men icke under 0.6 mm. tjocklek ..... 100 kg. 4: 50

695. af mindre än 0.6 mm. tjocklek; äfvensom plåtar, alla slag, med olika hårdhetsgrader i tvärsektion (compound-stålplåtar) ..... 100 kg. 5: —

slipade, försedda med blank oxidfri yta (kallvalsade) eller med matt oxidfri yta (betade) eller med speglande oxidhinna (s. k. glansplåt), polerade, målade, förnissade, förnick-

lade, lackerade, emaljerade, brunerade eller mönsterpressade:

696. af 3 mm. tjocklek eller däröfver ..... 100 kg. 6: —

697. af 0.25 mm. intill 3 mm. tjocklek; äfvensom kallvalsad plåt af mindre tjocklek än 0.25 mm. ..... 100 kg. 7: —

698. af mindre tjocklek än 0.25 mm., andra än kallvalsade ..... *fria.*

Anmärkningar till nr 696—698.

1. Till kallvalsade plåtar hänföras äfven sådana, som efter kallvalsningen genom glödgning erhållit en med tunn oxidhinna försedd yta.
2. Oljebestrykning, synbarligen endast afsedd att skydda plåten mot rost, anses icke såsom målning eller fernissning.
3. De mönster*pressade* plåtarna förete, i motsats till plåtar med *invalsade* mönster, mönstret motsvarande upphöjningar eller fördjupningar å baksidan.

699. med tenn, bly eller en legering af dessa båda metaller öfverdragna ..... *fria.*

700. med oädla metaller, andra än i nr 696—699 nämnda, eller deras legeringar öfverdragna äfven om de äro korrugerade ..... 100 kg. 7: —

Anmärkningar till nr 693—700.

1. Ej rätvinklig, här förut nämnd, klippt plåt af mindre än 7 mm. tjocklek drager en tullförhöjning af 15 procent.
2. Ur plåt klippta strimlor (band) draga, oafsedt bredden, den för plåten bestämda tull.

böjda och med kanterna hopsvetsade; äfvensom perforerade:

701. af 3 mm. tjocklek eller däröfver ..... 100 kg. 8: —

702. af mindre än 3 mm. men ej mindre än 1.6 mm. tjocklek ..... 100 kg. 10: —

703. af mindre än 1.6 mm. tjocklek ..... 100 kg. 15: —

Anm. till nr 701—703. Plåtar, böjda till rör och med kanterna hopsvetsade, tullbehandlas såsom rör, försåvidt den inre diametern icke öfverstiger 250 mm.

Med afseende å dessa rubriker har utskottet velat göra följande erinringar.

Beträffande svartplåt af mindre tjocklek än 0.3 millimeter, hvilken vara för närvarande ej lärer vara föremål för tillverkning här i landet, har upplysts, att sådan plåt börjat finna allt större användning inom bleckemballageindustrien i stället för den dyrare förtenta plåten. Den lärer användas i sådana fall, då det endast är fråga om rostskydd, hvarvid plåten öfverdrages med aluminiumbrons och fernissa. Det har vidare framhållits, att det för den inhemska fabrikationen af bleckemballage vore angeläget, att ifrågavarande halffabrikat ej onödigtvis fördyrades.

För närvarande lärer inom landet ej tillverkas järnplåt af mindre tjocklek än 0.35 millimeter; och hänsynen till den inhemska plåtfabrikationen torde icke kräfva, att tull bibehålles för plåtar af mindre än 0.3 millimeters tjocklek. Det ofvan framhållna önskemålet lärer sålunda kunna tillgodoses genom att tullfrihet medgifves för svartplåt af sistberörda slag; och synes fördenskull den för rubriken nr 695 föreslagna tullsatsen af 5 kronor per 100 kilogram böra inskränkas att gälla, förutom compoundstålplåtar, allenast plåtar af mindre än 0.6 men icke mindre än 0.3 millimeters tjocklek.

Enligt gällande tulltaxa åtnjuta alla med rent eller blyhaltigt tenn öfverdragna järnplåtar tullfrihet, hvaremot med rent eller tennhaltigt bly öfverdragna järnplåtar af $^1/_4$ millimeters tjocklek och däröfver draga tull. På grund, bland annat, af svårigheten att vid tullbehandlingen skilja emellan med tennhaltigt bly och med blyhaltigt tenn öfverdragna plåtar har Kungl. Maj:t i enlighet med tulltaxekommitténs förslag likställt ifrågavarande slag af plåtar och upptagit desamma med tullfrihet.

För utskottet har emellertid påvisats, att, om järnplåtar, öfverdragna med rent eller tennhaltigt bly, gjordes tullfria, detta lätt kunde leda därhän, att det skydd, man afsett att bereda tunnplåtstillverkningen, i afsevärd grad eluderades, enär det med hänsyn till den förblyade plåtens mera rostskyddande egenskap skulle ställa sig ekonomiskt fördelaktigare att i fråga om plåtslagararbeten till husbyggnader använda förblyad plåt i stället för annan järnplåt. Vanlig järnplåt kunde nämligen i utlandet förses med blyöfverdrag för en kostnad af omkring 4 à 5 kronor per 100 kilogram eller ungefärligen samma belopp, hvarmed tullen å tunnare svartplåt enligt förslaget skall utgå.

Då utskottet ej kunnat underkänna betydelsen af det påvisade förhållandet, synes den i rubriken nr 699 medgifna tullfriheten böra inskränkas att gälla endast med tenn eller blyhaltigt tenn öfverdragen järnplåt.

På grund af hvad sålunda anförts hemställer utskottet,

att Riksdagen må godkänna de i förslaget upptagna rubrikerna nr 693—703 jämte anmärkningar med ändring dock i så måtto, att

a) i stället för rubriken nr 695 må upptagas följande rubriker:

af mindre än 0.6 mm. men icke mindre än 0.3 mm. tjocklek; äfvensom plåtar, alla slag, med olika hårdhetsgrader i tvärsektion (compoundstålplåtar) ..... 100 kg. 5 kr.

af mindre än 0.3 mm. tjocklek *fria*

samt

b) rubriken nr 699 må erhålla följande förändrade lydelse:

med rent eller blyhaltigt tenn öfverdragna ..... *fria.*

55:o.

Muffar, flänsar, proppar etc. Nr 715.

Taxeförslagets rubrik nr 715 har följande lydelse:

715. Muffar, flänsar, proppar, hufvar, vinkelrör, T-rör, korsrör och andra på liknande sätt formade rördelar, allt försåvidt de äro framställda af smidbart gods; äfvensom cylindrar för förtätade gaser ..... 100 kg. 15 kr.

Enär, enligt hvad som upplysts, medelvärdet å här ifrågavarande rördelar — hvilka utgöra den största under denna rubrik fallande importartikeln — ej lärer uppgå till högre belopp än 60 à 70 kronor per 100 kilogram och då inhemsk tillverkning under nu gällande tullskydd af 4 kronor per 100 kilogram kunnat med framgång upptagas, torde en tullförhöjning till 10 kronor få anses tillfyllest; och hemställer utskottet förty,

att tullsatsen för rubriken nr 715 må fastställas till 10 kronor per 100 kilogram.

56:o.

Rälsspik etc. Nr 734 o. 735.

Rubrikerna nr 734 och 735 i Kungl. Maj:ts förslag hafva följande lydelse:

734. Rälsspik, vägande per stycke netto 250 gram eller däröfver; äfvensom spett ..... 100 kg. 3 kr.

735. Rälsspik, vägande per stycke netto mindre än 250 gram ..... 100 kg. 4 kr. 50 öre.

Den i ofvanstående rubriker upptagna artikeln rälsspik drager för närvarande oafsedt styckvikten en enhetlig tull af 2 kronor 50 öre per 100 kilogram. Utskottet har visserligen icke haft något att erinra mot en höjning af den för artikeln i fråga nu gällande tullen, men utskottet har å andra sidan icke kunnat finna tillräckliga skäl vara förebragta för en uppdelning i tullbehandlingshänseende af denna artikel med ytterligare förhöjd tullsats för rälsspik, vägande per stycke netto mindre än 250 gram. Utskottet har därför ansett sig böra förorda, att all rälsspik åsättes en tull af 3 kronor per 100 kilogram.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

att i stället för ifrågavarande rubriker nr 734 och 735 i Kungl. Maj:ts förslag må i taxan upptagas en så lydande rubrik:

Rälsspik, äfvensom spett 100 kg. 3 kr.

57:o.

Bottenplåtar etc. Nr 745 och 746.

Rubrikerna nr 745 och 746 i Kungl. Maj:ts förslag äro af följande lydelse:

745. Bottenplåtar, syllar, skarfjärn, räls- och mellanklotsar, spårramar och stödskenor, rundjärnsstag och omkastare till spårväxlar, mellanstag (förbindningsjärn), klämplattor, skenskor samt andra, ej särskildt nämnda delar till spåranordningar; äfvensom spårramar för flyttbara järnvägar ..... 100 kg. 2 kr. 50 öre.

746. Spårväxlar, spårkorsningar, fjäder- och växeltungor, vändskifvor, äfven gjutna, samt delar därtill; äfvensom skarf- och syllbultar med muttrar ..... 100 kg. 6 kr.

Af de till rubriken nr 745 hänförliga artiklarna åtnjuta bottenplåtar, syllar, skarfjärn, räls- och mellanklotsar, spårramar och stödskenor till spåranordningar äfvensom spårramar för flyttbara järnvägar för närvarande tullfrihet. De i rubriken nr 746 upptagna artiklarna spårväxlar, spårkorsningar samt fjäder- och växeltungor äro jämväl, alldenstund de tullbehandlas som järnvägsskenor, tullfria. Då utskottet beslutat förorda tullfrihet för järnvägsskenor, torde däraf följa, att äfven för nu uppräknade artiklar, som lämpligen kunna sammanföras i en rubrik, tullfrihet bör blifva rådande.

Beträffande öfriga i rubriken nr 745 upptagna artiklar, nämligen rundjärnsstag och omkastare till spårväxlar, mellanstag (förbindningsjärn), klämplattor, skenskor samt andra ej särskildt nämnda delar till spåranordningar, har utskottet ansett, att desamma lämpligen böra jämte de till rubriken nr 746 hänförliga artiklarna vändskifvor, äfven gjutna, samt delar därtill, upptagas i en gemensam rubrik, enär dessa artiklar, enligt hvad som uppgifvits, icke torde förete någon mera afsevärd skiljaktighet i värde. Då genomsnittspriset å nu ifrågavarande artiklar, hvilka samtliga nu draga tull med 10 procent af värdet, i allmänhet icke torde öfverstiga 40 kronor per 100 kilogram, har en tullsats af 4 kronor per 100 kilogram synts utskottet väl afvägd.

För skarf- och syllbultar med muttrar har däremot den i förslaget upptagna tullsatsen af 6 kronor per 100 kilogram funnits lämplig, men hafva desamma, af praktiska skäl, ansetts böra öfverflyttas till förslagets rubrik nr 736.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

a) att rubrikerna nr 745 och 746 i Kungl. Maj:ts förslag må erhålla följande förändrade lydelse:

Bottenplåtar, syllar, skarfjärn, räls- och mellanklotsar, spårramar och stödskenor, spårväxlar, spårkorsningar, fjäder- och växeltungor; äfvensom spårramar till flyttbara järnvägar *fria.*

Rundjärnsstag och omkastare till spårväxlar, mellanstag (förbindningsjärn), klämplattor, skenskor, vändskifvor, äfven gjutna, och delar därtill, samt andra, ej särskildt nämnda delar till spåranordningar ..... 100 kg. 4 kr.

samt

b) att rubriken nr 736 i förslaget må erhålla följande förändrade lydelse:

Träskrufvar; äfvensom andra gängade eller ogängade skrufvar, bultar och muttrar, vägande per stycke netto högst 5 kg., samt mutterbrickor och nitar (naglar):

af 12 mm. eller däröfver i diameter; äfvensom, oafsedt dimensionen, för järnvägs- och spårvägsskenor afsedda skarf- och syllbultar med muttrar ..... 100 kg. 6 kr.

58:o.

Vid behandlingen af ett flertal i Kungl. Maj:ts förslag upptagna rubriker, omfattande verktyg och därmed jämförliga artiklar, har utskottet trott sig finna de af tulltaxekommittén anförda prisuppgifterna beträffande en del i rubrikerna upptagna artiklar afse högre kvaliteter, än som kunna anses motsvara genomsnittskvalitén af importerad vara, hvarjämte utskottet iakttagit, att kommittén i åtskilliga fall, utan angifvande af skäl för tullförhöjning, föreslagit högre tullsatser, än som motsvara 10 procent af värdet, sådant detsamma för kommittén uppgifvits. Då utskottet är af den meningen, att tullarna för nu ifrågavarande artiklar ungefär böra motsvara nuvarande värdetull, uträknad efter de grunder, utskottet förut i detta betänkande angifvit, har utskottet ansett en nedsättning af de föreslagna tullsatserna för ett flertal verktyg och desamma närstående artiklar erforderlig, i sammanhang hvarmed artikeln filklofvar synts böra öfverflyttas från rubriken nr 779 till rubriken nr 777. I anslutning härtill hemställer utskottet, **Verktyg. Nr 760 m. fl.**

a) att tullsatsen för rubriken nr 760 i förslaget må bestämmas till 25 öre per kilogram;

b) att tullsatsen för rubriken nr 764 i förslaget må bestämmas till 20 öre per kilogram;

c) att tullsatsen för rubriken nr 766 i förslaget må bestämmas till 75 öre per kilogram;

d) att tullsatsen för rubriken nr 773 i förslaget må bestämmas till 10 öre per kilogram;

e) att tullsatsen för rubriken nr 774 i förslaget må bestämmas till 20 öre per kilogram;

f) att tullsatsen för rubriken nr 776 i förslaget må bestämmas till 30 öre per kilogram;

g) att rubriken nr 777 i förslaget må erhålla följande förändrade lydelse:

Tänger, alla slag, af mer än 16 cm. längd samt färdigarbetade lösa skänklar därtill; äfvensom skiftnycklar, skruftvingar, filklofvar och fästklofvar samt delar därtill	1 kg. 20 öre;

h) att tullsatsen för rubriken nr 778 i förslaget må bestämmas till 75 öre per kilogram; samt

i) att rubriken nr 779 i förslaget må erhålla följande förändrade lydelse:

Cirklar af järn; hyfveljärn, ej särskildt nämnda, svarfjärn, huggjärn, håljärn, stämjärn och bettlar; skridskor och rullskor samt delar därtill; korkskrufvar med eller utan skaft; äfvensom andra korkutdragare och delar därtill	1 kg. 45 öre.

59:o.

Skräddarsaxar. Nr 792.

Den till rubriken nr 792 i förslaget fogade anmärkningen beträffande skräddarsaxar är af följande lydelse:

Anm. Till skräddarsaxar hänföras saxar af minst 30 cm. längd med ena öglan så formad, att den lämnar plats för handens alla fingrar utom tummen.

För utskottet har påvisats lämpligheten däraf, att den angifna längdbestämningen sättes något lägre, än som föreslagits, enär i handeln förekomma skräddarsaxar med en längd af endast 25 centimeter. Med hänsyn härtill och då den inhemska tillverkningen icke lärer röna olägenhet af en dylik jämkning, får utskottet hemställa,

att ifrågavarande anmärkning i förslaget må erhålla följande förändrade lydelse:

Anm. Till skräddarsaxar hänföras saxar af minst 25 cm. längd med ena öglan så formad, att den lämnar plats för handens alla fingrar utom tummen.

60:o.

Kardbeslag. Nr 797.

Särskildt inkommande kardbeslag hafva upptagits i förslagets rubrik nr 797 med en tullsats af 25 öre per kilogram. Såsom af tulltaxekommitténs betänkande framgår och jämväl vid ärendets behandling inom utskottet bekräftats, förekommer ingen inhemsk tillverkning af denna artikel, och lärer någon dylik icke heller vara att förvänta. På grund häraf och då ifrågavarande artikel är af stor betydelse, bland annat för den mindre industrien inom spinnerifacket, synes densamma lämpligen böra komma i åtnjutande af tullfrihet; och hemställer alltså utskottet,

att för artikeln *kardbeslag* måtte stadgas tullfrihet.

61:o.

Spindlar till spinnerimaskiner. Nr 798.

Rubriken nr 798 i Kungl. Maj:ts förslag lyder sålunda:

798. Spindlar till spinnerimaskiner ..... 1 kg. 10 öre.

Till förtydligande däraf, att med förestående bestämmelse icke afses spindlar, inkommande samtidigt med en spinnerimaskin och tillhörande densamma, utan allenast särskildt inkommande spindlar, har ett tillägg synts lämpligt; och hemställer utskottet förty,

att rubriken nr 798 i förslaget må erhålla följande förändrade lydelse:

Spindlar, särskildt inkommande, till spinnerimaskiner ..... 1 kg. 10 öre.

62:o.

Nålar etc. Nr 799—801.

Rubrikerna nr 799—801 i Kungl. Maj:ts förslag hafva följande lydelse:

799. Symaskinsnålar ..... 1 kg. 5 kr.

800. Synålar, stoppnålar och stickmaskinsnålar; äfvensom virknålar, sylar, ritspetsar samt s. k. modellborrar, med eller utan skaft ..... 1 kg. 2 kr.

801. Hårnålar ..... 1 kg. 40 öre.

Enligt gällande taxa draga symaskinsnålar och synålar, hvartill jämväl stoppnålar hänföras, en tull af 30 öre per kilogram. Stickmaskinsnålar och sylar draga för närvarande tull med 10 procent af värdet. Virknålar rubriceras som andra, ej specificerade järnvaror, och hårnålar äro, såsom hänförliga till nålar, andra slag, åsatta en tull af 40 öre per kilogram. Genom traktaten med Tyskland blef tullen å synålar och symaskinsnålar nedsatt från 40 till 30 öre per kilogram.

Såsom tulltaxekommittén i sitt betänkande framhåller, förekommer ingen inhemsk tillverkning af nu ifrågavarande slag af nålar med undantag dock af hårnålar, som i afsevärd mängd tillverkas inom landet. Med hänsyn härtill och till dessa artiklars stora betydelse såsom konsumtionsartiklar, har utskottet icke ansett sig kunna förorda förslaget oförändradt. Utskottet har i stället funnit sig böra föreslå, att symaskinsnålar, synålar, stoppnålar och stickmaskinsnålar samt andra, ej särskildt nämnda nålar måtte, i likhet med hvad för hårnålar föreslagits, åsättas en tull af 40 öre per kilogram eller samma tullsats, som, enligt hvad nyss nämnts, före svensk-tyska handelstraktatens ikraftträdande gällde beträffande synålar och symaskinsnålar.

I anslutning härtill, hemställer utskottet,

att i stället för ifrågavarande rubriker nr 799—801 må i taxan upptagas två så lydande rubriker:

Virknålar, sylar, ritspetsar och s. k. modellborrar, med eller utan skaft 1 kg. 2 kr.

Nålar, ej särskildt nämnda, stickmaskinsnålar härunder inbegripna ..... 1 kg. 40 öre.

63:o.

Rubrikerna nr 805 och 806 i Kungl. Maj:ts förslag hafva följande lydelse: **Lås etc. Nr 805 och 806.**

805. Dörrlås och möbellås, helt och hållet af järn, med eller utan tillhörande nycklar; äfvensom dörrstängare, icke förnicklade eller lackerade och icke försedda med yttre anordning af annan metall än järn ..... 1 kg. 30 öre.

806. Dörrlås och möbellås till någon del af annan oädel metall än järn samt hänglås, kappsäckslås och andra, ej särskildt nämnda lås, alla med eller utan tillhörande nycklar; kassa- eller förvaringsfack samt skåp för nycklar till kassahvalf, kassaskåp eller kassafack; äfvensom dörrstängare, ej särskildt nämnda ..... 1 kg. 50 öre.

För utskottet har blifvit upplyst, att med afseende å hänglås och därmed likställda lås äger samma förhållande rum, som tulltaxekommittén vid sin utredning kunnat konstatera beträffande exempelvis arbeten af koppar och dess legeringar, nämligen att det i allmänhet är varor af högre kvalitet, som förses med ytbetäckning, medan däremot simplare artiklar oftast sakna ytbetäckning. Då härtill kommer, att hänglås utan ytbetäckning lära kunna betinga så lågt pris som 80 öre, per kilogram räknadt, synes under den för rubriken nr 805 föreslagna tullsatsen, 30 öre per kilogram, böra upptagas alla vanliga lås utan ytbetäckning.

Beträffande dörr- och möbellås, bestående till någon mindre väsentlig del af annan oädel metall än järn, har för utskottet påvisats, att den

föreslagna tullsatsen vore oskäligt hög i förhållande till varuvärdet, och synes därför sådan sammansättning ej böra föranleda tillämpandet af den högre tullsatsen.

Utskottet får på grund af hvad sålunda anförts hemställa,

att rubrikerna nr 805 och 806 i förslaget må erhålla följande förändrade lydelse:

805.	Dörr- och möbellås, hänglås, kappsäckslås och andra dylika lås af järn, äfven i förening med annan oädel metall, utan lackering eller annan ytbetäckning, alla med eller utan tillhörande nycklar; äfvensom dörrstängare, icke förnicklade eller lackerade och icke försedda med yttre anordning af annan metall än järn.....	1 kg. 30 öre.
806.	Lås, ej till nästföregående rubrik hänförliga, af järn, äfven i förening med annan oädel metall, alla med eller utan tillhörande nycklar; kassa- eller förvaringsfack samt skåp för nycklar till kassahvalf, kassaskåp eller kassafack; äfvensom dörrstängare, ej särskildt nämnda	1 kg. 50 öre.

64:o.

Järnskrot. Nr 818.

Rubriken nr 818 i Kungl. Maj:ts förslag är af följande lydelse:

818. Tackjärnsskrot; äfvensom smidbart skrot ..... — *fria.*

I två likalydande motioner, den ena nr I: 60 af herr *Carlberg* och den andra nr II: 240 af herr *Svensson* i Skyllberg, har bland annat, yrkats, »att å tackjärnsskrot sättes en tull af 1 krona pr 100 kilogram».

Då utskottet icke ansett sig kunna förorda af motionärerna föreslagen tull å tackjärn, lärer ej heller tackjärnsskrot böra åsättas tull.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen ville, med afslag å förevarande motioner I: 60 och II: 240 i hvad de afse tull å tackjärnsskrot, godkänna rubriken nr 818 i Kungl. Maj:ts förslag oförändrad.

65:o.

Elektriska ledningskablar m. m. Nr 857 och 858.

Rubrikerna nr 857 och 858 i Kungl. Maj:ts förslag äro af följande lydelse:

Koppar — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — —

tråd:

— — — — — — — — — — — — — — —

försedd med mantel af bly eller annan metall, med eller utan armering, äfven i förening med annat material; äfvensom med dylik mantel försedda elektriska ledningskablar eller linor, med eller utan armering:

857. af högst 25 mm. diameter ..... 1 kg. 12 öre
858. af större diameter ..... 1 kg. 10 öre.

Anm. Diametern mätes från ytterkant till ytterkant på manteln.

Med hänsyn till de betydande industriella förbrukningsintressen, som beröras af här föreslagna tullar å de elektriska ledningskablarna, har utskottet ansett sig böra tillse, huruvida icke en lindring af de föreslagna bestämmelserna vore möjlig; och har utskottet därvid funnit, att en jämkning af diametergränsen utan olägenhet kan ske, så att den högre tullsatsen endast skulle komma att drabba artiklar af högst 15 millimeters diameter.

Utskottet hemställer förty,

att i rubriken nr 857 i förslaget uttrycket »25 mm.» må utbytas mot uttrycket »15 mm.».

66:o.

Fiskkrokar. Nr 899 och 900.

De i Kungl. Maj:ts förslag upptagna rubrikerna nr 899 och 900 äro af följande lydelse:

Fiskkrokar:

899. med konstgjordt bete, drag och svirflar härunder inbegripna; äfvensom fiskkrokar, försedda med tafs ..... 1 kg. 2 kr.

900. andra slag ..... 1 kg. 60 öre.

Då de i förevarande rubriker upptagna artiklarna, såsom af tulltaxekommitténs betänkande framgår, äga ett i hög grad växlande värde, har det synts utskottet lämpligt, att desamma, hvilka nu draga 10 procents värdetull, fortfarande finge bibehållas vid denna tull. Vid det förhållande, att vissa andra fiskredskap i förslagets rubrik nr 1270 upptagits med sistnämnda tull, har det tillika ansetts enklast att till sistnämnda rubrik hänföra jämväl fiskkrokar.

På grund häraf hemställer utskottet,

att Riksdagen ville besluta, att tullen för de i förevarande rubriker nr 899 och 900 upptagna artiklar bestämmes till 10 procent af varornas värde samt att samma artiklar öfverflyttas till förslagets rubrik nr 1270, som i följd däraf erhåller följande förändrade lydelse:

Fiskkrokar, drag och svirflar härunder inbegripna; äfvensom metspön och metrefvar, monterade, flöten, sänken och andra dylika till fiskredskap synbarligen afsedda, ej särskildt nämnda artiklar ..... 100 *kr.* 10 kr.

67:o.

Den öfvergång från värde- till vikttullar, som Kungl. Maj:t i anslutning till hvad tulltaxekommittén förordat, i afsevärd utsträckning föreslagit, har sin största betydelse beträffande tulltaxeförslagets trettonde grupp, företrädesvis omfattande maskiner och apparater samt vissa delar därtill. **Maskiner.**

Erkännas måste visserligen, att de här ofvan omförmälda skälen för värdetullens utbyte mot vikttull göra sig gällande icke minst i fråga om hithörande artiklar och, såsom jämväl förut i detta betänkande erinrats, har Riksdagen med full insikt om dessa olägenheter år 1906 uttalat sig för öfvergång till vikttullsystemet samt begärt framläggande för Riksdagen af förslag i sådant syfte.

Förbises kan emellertid å andra sidan icke, att stora svårigheter möta vid en sådan öfvergång. Redan tulltaxekommittén, har i sitt betänkande påvisat desamma, ehuru kommittén icke ansett dem vara så tungt vägande, att de borde föranleda värdetullens bibehållande utom i vissa fall. Svårigheterna hafva sedermera särskildt från tullverkets sida med stor skärpa framhållits och detta torde vara ganska naturligt. Trots alla de olägenheter i andra hänseenden, som äro förenade med värdeförtullningen, har densamma uppenbarligen den förtjänsten, att den medgifver en jämförelsevis snabb tullbehandling och är föga besvärande för tullmyndigheterna. Helt annorlunda med viktförtullningen, som vållar tidsutdräkt och jämväl ställer helt andra anspråk på tulltjänstemännen beträffande både insikter och arbete. Därtill kommer utan tvifvel ock, att man inför en sådan nyhet som den ifrågavarande måste räkna med en viss betänksamhet hos en tjänstemannakår, känd för så stor samvetsgrannhet som tullverkets.

Enligt utskottets förmenande kan det dock icke vara annat än en tidsfråga, när de med värdeförtullning i fråga om maskiner förenade olägenheter, hvilka i de allra flesta nyare tulltaxor föranledt öfvergång till vikttull, äfven hos oss måste framtvinga en sådan reform. Och för denna kan knappast någon tidpunkt vara lämpligare än den närvarande, då med den osedvanligt långa tid, som kommer att förflyta, innan de nya bestämmelserna kunna träda i kraft, ett vida längre rådrum än eljest kan lämnas till förberedelser för dessa bestämmelsers tillämpning. Förbises böra icke heller de stora olägenheterna af ett sådant förhållande, som för närvarande råder, då genom traktaten med Tyskland hela den omfattande grupp af varuslag, som falla under gällande tull-

taxas, en gemensam värdetullsats upptagande rubrik »Maskiner, redskap och verktyg, ej specificerade» är bunden. Också fann sig år 1906 dåvarande chefen för finansdepartementet föranlåten, att vid framhållandet af de brister i vår tulltaxa, som framträdt vid traktatsunderhandlingarna, bland andra varuslag särskildt framhålla maskiner, för hvilken grupp sålunda enligt departementschefens framställning jämväl kräfdes en helt annan specialisering, något som uppenbarligen jämväl måste i större eller mindre utsträckning medföra öfvergång till vikttullar.

Om sålunda utskottet icke allenast måst principiellt ansluta sig till värdetullens utbytande mot vikttull inom maskingruppen utan jämväl funnit sig böra förorda denna princips tillämpning i förslaget, har det dock å andra sidan synts utskottet nödigt att i möjligaste mån jämväl skänka beaktande åt svårigheterna vid öfvergång till det nya systemet och, med bibehållande tills vidare af värdetullen i öfrigt, för närvarande förorda öfvergång till vikttull endast där sådant kan anses mest oundgängligt; och detta torde särskildt gälla elektriska maskiner, landtbruksmaskiner samt metall- och träbearbetningsmaskiner äfvensom ångpannor. Hvad åter ett flertal andra maskiner beträffar, däribland företrädesvis sådana, som icke föras på lager för försäljning utan vanligen gå från tillverkaren direkt till den industriidkare, som skall använda dem, synes för desamma värdetull utan större olägenhet kunna åtminstone tillsvidare bibehållas. Också har, på sätt nedan vidare omförmäles, och af där ytterligare angifna skäl, utskottet i åtskilliga fall funnit den föreslagna vikttullen kunna utbytas mot värdetull.

Redan här må emellertid framhållas, att utskottet hyser den uppfattning, att en tillfredsställande affattning af denna del af tulltaxan icke kan ernås annorledes än genom någon tids tillämpning af de bestämmelser, som nu kunna varda antagna, samt därefter följande omarbetning af bestämmelserna i fråga på grund af då vunnen erfarenhet. Med hänsyn härtill lika väl som för säkerställande af maskinindustriens intressen under denna försökstid anser utskottet en kombinering af värde- och vikttull i den riktning, Kungl. Maj:ts förslag innefattar — i det undersökning i hvarje fall skall ske, att vikttullen ej understiger vissa procent af värdet — ganska lämplig. Maskintillverkarna tillförsäkras ock därigenom, att äfven om vid blifvande traktatsunderhandlingar jämkning skulle ifrågasättas i vikttullarna, ifrågavarande tillverkning beträffande alla sina af jämkningen berörda produkter kan påräkna ett bestämdt minimiskydd; och den fortsatta värdedeklareringen vid tullbehandlingen lämnar tillfälle att konstatera, huru vikttullarna motsvara förut gällande värdetull. Utskottet kan dock icke i allo an-

sluta sig till Kungl. Maj:ts förslag i förevarande afseende. Enligt detta förslag skulle nämligen tullbeloppet ej få understiga nuvarande värdetull; och ett så högt minimibelopp anser utskottet vara mindre lämpligt, då därigenom endast tullförhöjningar skulle inträda men inga tullnedsättningar. Med hänsyn härtill har utskottet funnit det vara riktigare, att minimitullen bestämmes åtskilligt lägre än nu gällande tull. Med den provisoriska karaktären af det förslag, som nu kan varda antaget, är äfvenledes den bestämmelsen väl förenlig, att vid viktgruppsindelning tullen i intet fall skall utgå med lägre belopp än för högst tullbeskattade varor i närmast lägre viktgruppen.

På sätt framhålles i departementschefens anförande till statsrådsprotokollet, har inom tullverket en utredning varit igångsatt rörande maskintullförslagets tillämplighet, och har resultatet af denna utredning — innefattad i en vid detta betänkande såsom bilaga fogad (bilaga I) skrifvelse från generaltullstyrelsen till chefen för finansdepartementet — sedermera öfverlämnats till bevillningsutskottet.

Beträffande denna utredning anför generaltullstyrelsen, att af vissa skäl erforderliga uppgifter ej kunnat erhållas beträffande hela maskinimporten under den tid, försökstullbehandlingen pågått, samt att, såväl på grund häraf som med hänsyn till den jämförelsevis korta tidsperiod, uppgifterna omfattade, det ej kunnat undvikas, att uppgifter saknades eller vore otillräckliga beträffande åtskilliga artiklar, men att i stort sedt det införskaffade materialet torde kunna anses lämna ett godt stöd för bedömandet af de för denna varugrupp föreslagna tullsatser, jämförda med nu utgående tull.

Med ledning af detta material har utskottet ansett sig böra föreslå åtskilliga jämkningar i Kungl. Maj:ts förslag i syfte dels att nedbringa åtskilliga vikttullsatser dels ock att i vidsträcktare omfattning än enligt förslaget bibehålla värdetullar. Med de ändringar, som i sistberörda hänseende vidtagits, skulle — utan att de eljest vanliga olägenheterna af värdetull här torde kunna antagas alltför starkt framträda — vinnas, i vissa fall att alltför växlande varuvärden icke behöfde inpressas under en gemensam vikttullsats, och i andra fall att svårigheter vid tullbehandlingen komme att undvikas.

Uppenbart är emellertid, att äfven innan de nya maskintullarna hunnit att under ett eller annat år tillämpas och man därmed vunnit erfarenhet nog för deras mera definitiva reviderande, det borde vara möjligt att i någon mån redan vid tiden för deras trädande i kraft kunna bättre än nu öfverskåda, hvilka jämkningar däri, som kunna

tarfvas. För sådant ändamål torde emellertid behöfvas, att de redan inom tullverket i sådant hänseende igångsatta undersökningarna fortsättas, hvarom utskottet därför anser framställning böra göras hos Kungl. Maj:t.

Ångöfverhettare. Anm. till nr 919—924.

Enligt den till nr 919—924 i föreliggande förslag fogade anmärkningen skola ångöfverhettare tullbehandlas såsom rör, bearbetade, at smidbart järn.

Då emellertid ångöfverhettare till väsentlig del kunna bestå äfven af annat än själfva rörsystemet, såsom af s. k. ånglådor m. m., och sådana delars hänförande till rubrikerna för bearbetade rör, om de olika delarna inkomma hvar för sig, ej torde vara fullt lämpligt, synes en jämkning af bestämmelsen i fråga vara af nöden; och hemställer utskottet,

a) att Riksdagen må besluta, att förevarande anmärkning till rubrikerna nr 919—924 i förslaget skall erhålla följande förändrade lydelse:

Anm. till nr 919—924. Består varan hufvudsakligen af annat ämne än smidbart järn, förtullas densamma, såvidt annorlunda ej är särskildt bestämdt, efter hvad för hufvudbeståndsdelen är stadgadt. Ångöfverhettare tullbehandlas, om de inkomma sammansatta, såsom rör, bearbetade, af smidbart järn. Inkomma de i söndertaget skick, tullbehandlas de olika delarna hvar för sig efter beskaffenheten.

Rökgasförvärmare. Nr 928.

För rökgasförvärmare (economisers), hela eller i delar, har i rubriken nr 928 i förslaget upptagits en tullsats af 5 kronor per 100 kilogram.

Enligt utskottet lämnade uppgifter torde värdet å ifrågavarande artikel vanligen utgöra omkring 21 kronor per 100 kilogram; och har vid sådant förhållande utskottet funnit en tullsats af 2 kronor 50 öre per 100 kilogram vara lämpligare afvägd än den af Kungl. Maj:t föreslagna.

På grund häraf hemställer utskottet,

b) att tullsatsen för rubriken nr 928 i förslaget må bestämmas till 2 kronor 50 öre per 100 kilogram.

Ångturbiner, ångmaskiner, ånglokomobiler etc. Nr 932—941.

Rubrikerna nr 932—941 i Kungl. Maj:ts förslag hafva följande lydelse:

Ångturbiner samt särskildt inkommande inre roterande delar därtill:

932.	vägande per stycke netto högst 100 kg.	100 kg.	75 kr.
933.	vägande per stycke netto mer än 100 kg. men ej mer än 1,000 kg.	100 kg.	50 kr.
934.	vägande per stycke netto mer än 1,000 kg. men ej mer än 5,000 kg.	100 kg.	30 kr.
935.	vägande per stycke netto mer än 5,000 kg.	100 kg.	20 kr.

Ångmaskiner, ej särskildt nämnda:

936.	vägande per stycke netto högst 100 kg.	100 kg.	50 kr.
937.	vägande per stycke netto mer än 100 kg. men ej mer än 500 kg.	100 kg.	35 kr.
938.	vägande per stycke netto mer än 500 kg. men ej mer än 2,500 kg.	100 kg.	20 kr.
939.	vägande per stycke netto mer än 2,500 kg. men ej mer än 10,000 kg.	100 kg.	16 kr.
940.	vägande per stycke netto mer än 10,000 kg.	100 kg.	10 kr.
941.	Ånglokomobiler, afsedda att transporteras på hjul; äfvensom landsvägslokomotiv och ångvältar	100 kg.	9 kr.

Anm. Andra ånglokomobiler tullbehandlas såsom ångmaskiner.

I förevarande rubriker upptagna maskiner synas böra bibehållas vid gällande värdetull, och hemställer alltså utskottet,

c) att rubrikerna nr 932—941 med tillhörande anmärkning må ur förslaget utgå samt de i samma rubriker upptagna artiklar hänföras till rubriken nr 1013 med en tullsats af 10 procent af värdet.

Vattenturbiner etc. Nr 946 och 947.

I afseende å vattenturbiner, löphjul därtill och vattenhjul innehåller Kungl. Maj:ts förslag följande bestämmelser:

Vattenturbiner och särskildt inkommande löphjul därtill samt vattenhjul:

946.	vägande per stycke netto högst 1,000 kg.	100 kg.	15 kr.
947.	af större vikt	100 kg.	10 kr.

Med hänsyn därtill att de slag af vattenturbiner, som företrädesvis lära vara föremål för import, äro mycket stora och svårhandterliga

pjäser, torde för här ifrågavarande artiklar värdetull lämpligen böra bibehållas, i följd hvaraf utskottet hemställer,

d) att rubrikerna nr 946 och 947 må ur förslaget utgå samt de i samma rubriker upptagna artiklar hänföras till rubriken nr 1013 med en tullsats af 10 procent af värdet.

Anm. till nr 932—947.

I Kungl. Maj:ts förslag finnes efter rubriken nr 947 intagen följande anmärkning:

Anm. till nr 932—947. Svänghjul till de i dessa rubriker afsedda maskiner skola, försåvidt de ej äro fastsittande vid maskinen, förtullas särskildt för sig och inberäknas ej i maskinens vikt vid dess hänförande under viss viktgrupp.

Ifrågavarande bestämmelse, som enligt utskottets förslag skulle komma att hänföra sig allenast till motorer, synes till underlättande af tullbehandlingen böra jämkas därhän, att lösa svänghjul till sådana motorer, som draga värdetull, jämväl blifva underkastade värdetull.

Med anledning häraf hemställer utskottet,

e) att ifrågavarande anmärkning må erhålla följande förändrade lydelse:

Anm. Svänghjul till motorer skola, försåvidt de ej äro fastsittande vid maskinen, ej inberäknas i maskinens vikt vid dess hänförande under viss viktgrupp. Sådana svänghjul förtullas, därest maskinen är underkastad vikttull, särskildt för sig.

Pumpar etc. Nr 948—958.

I fråga om pumpar m. fl. här nedan angifna artiklar upptager Kungl. Maj:ts förslag under rubrikerna nr 948—958 följande bestämmelser:

»Centrifugal- och rotationspumpar samt fläktar, ventilatorer och roterande blåsmaskiner; äfvensom yttre omhöljen och inre roterande delar till sådana maskiner:

948.	vägande per stycke netto högst 150 kg.	100 kg. 30 kr.
949.	vägande per stycke netto mer än 150 kg. men ej mer än 1,000 kg.	100 kg. 15 kr.
950.	vägande per stycke netto mer än 1,000 kg.	100 kg. 10 kr.

Anm. Fläktar, fast förenade med elektriska motorer, draga den för dessa senare bestämda tull.

Andra maskindrifna pumpar af järn eller annan metall, ångpumpar och hydrauliska pumpar härunder inbegripna; äfvensom kompressorer samt blås- och kylmaskiner, ej särskildt nämnda:

951.	vägande per stycke netto högst 100 kg.	100 kg. 40 kr.
952.	vägande per stycke netto mer än 100 kg. men ej mer än 1,000 kg.	100 kg. 20 kr.
953.	vägande per stycke netto mer än 1,000 kg. men ej mer än 5,000 kg.	100 kg. 15 kr.
954.	vägande per stycke netto mer än 5,000 kg. och ej hänförliga till nästföljande rubrik	100 kg. 10 kr.

Anm. till nr 948—954. Pumpar, tydligen afsedda att användas som sprutor, hänföras till sprutor.

955.	Kompressorer och kylmaskiner, vägande per stycke netto mer än 10,000 kg.	100 kg. 6 kr. 50 öre
	Sprutor, brand- och trädgårds-:	
956.	för maskinkraft	100 kg. 50 kr.
	andra slag:	
957.	vägande per stycke netto mer än 50 kg.	100 kg. 30 kr.
958.	af mindre vikt; äfvensom sug-, lyft- och tryckpumpar för handkraft	100 kg. 20 kr.

Anm. Sprutor, andra än brand- och trädgårds-, tullbehandlas som det ämne, arbetadt, hvaraf de bestå.»

Det stora flertalet af dessa artiklar har vid den undersökning, som inom tullverket föranstaltats, visat sig vara till värdet synnerligen växlande. Såsom exempel må anföras de olika pris, per 100 kilogram räknadt, som vissa till rubriken nr 948 hänförliga artiklar kunna betinga, nämligen centrifugal- och rotationspumpar 32—380 kronor, fläktar 59—300 kronor, ventilatorer 58—335 kronor och roterande blåsmaskiner 123—594 kronor.

Äfven beträffande andra till dessa rubriker hänförliga artiklar kunna afsevärda prisväxlingar påvisas. Redan af denna anledning har utskottet funnit värdetull för dessa rubriker vara att föredraga framför vikttull. Därtill kommer, att särskiljandet af vissa här angifna varuslag, såsom pumpar och sprutor, möter stora tulltekniska svårigheter. Då slutligen behofvet af öfvergång till vikttull beträffande

här ifrågavarande artiklar ej torde hafva gjort sig särskildt kännbart, får utskottet hemställa,

f) att rubrikerna nr 948—958 jämte anmärkningen till nr 948—954 må ur förslaget utgå samt de i förstnämnda rubriker upptagna artiklar hänföras till rubrik nr 1013 med en tullsats af 10 procent af värdet äfvensom att anmärkningen rörande tullbehandlingen af fläktar, fast förenade med elektriska motorer, må öfverflyttas till sistnämnda rubrik.

Ugnar för industriella ändamål etc. Nr 959 och 960.

Beträffande ugnar för industriella ändamål finnas i rubrikerna nr 959 och 960 i Kungl. Maj:ts förslag följande bestämmelser:

	Ugnar för industriella ändamål, såsom kolning, torkning, rostning, bränning, härdning, vällning, smältning och bakning:	
959.	fasta ugnar utan rörelsemekanism	100 kg. 4 kr. 50 öre
960.	andra slag; äfvensom smidesässjor och blåsbälgar	100 kg. 6 kr.

Med afseende å dessa artiklar gifver den inom tullverket föranstaltade undersökningen vid handen, att fasta ugnar utan rörelsemekanism icke stå lägre i pris, efter viktenhet räknadt, än de i den senare rubriken upptagna. Medelvärdet af de under den tidsperiod, undersökningen omfattat, importerade ugnarna har nämligen utgjort för de till rubrik 959 hänförliga 107 kronor och för de i rubrik 960 upptagna 77 kronor, allt per 100 kilogram räknadt.

Då dessa siffror tyda på, att de i förstnämnda rubrik upptagna ugnarna ej böra åsättas lägre tull än öfriga ugnar, synas rubrikerna lämpligen böra sammanslås.

Utskottet får sålunda hemställa,

g) att, i stället för rubrikerna nr 959 och 960 i Kungl. Maj:ts förslag, i taxan må upptagas en så lydande rubrik:

Ugnar för industriella ändamål, såsom kolning, torkning, rostning, bränning, härdning, vällning, smältning och bakning; äfvensom smidesässjor och blåsbälgar	100 kg. 6 kr.

Rubriken nr 961 i Kungl. Maj:ts förslag har följande lydelse:

Maskiner för malning eller sönderdelning etc. Nr 961.

Maskiner, ej särskildt nämnda, för malning eller sönderdelning, såsom tuggare, med eller utan underrede, kul- och rörkvarnar, stampverk och pendelkvarnar, kollergångar, desintegratorer, desaggregatorer, valskvarnar, valsstolar för oljeslageri-, stärkelse-, choklad- och dylika industrier, potatisrifnings- och torfrifningsmaskiner, rotfruktskärare, roterande krossare (äfven sädes- och oljekakskrossare) samt gröpkvarnar, hackelsemaskiner och andra för fodervarors sönderdelning afsedda maskiner; äfvensom maskiner för blandning af betong, lera, sand eller dylikt ..... 100 kg. 6 kr.

Med hänsyn till de praktiska svårigheter, som skulle blifva förenade med tillämpningen af vikttull för flertalet i denna rubrik upptagna maskiner, och då bibehållandet af värdetull här ej torde möta större betänkligheter, synes en förändring af förslaget i denna riktning böra vidtagas. Dock torde potatisrifnings- och torfrifningsmaskiner, rotfruktskärare, roterande krossare (äfven sädes- och oljekakskrossare) samt gröpkvarnar, hackelsemaskiner och andra för fodervarors sönderdelning afsedda maskiner, hvilka såväl till beskaffenhet som värde äro likställda med de i rubriken nr 994 upptagna artiklar, lämpligen kunna inrymmas i denna senare rubrik.

I anslutning till hvad sålunda anförts hemställer utskottet,

h) dels att förevarande rubrik nr 961 må ur förslaget utgå;

dels att maskiner, ej särskildt nämnda, för malning eller sönderdelning, såsom tuggare, med eller utan underrede, kul- och rörkvarnar, stampverk och pendelkvarnar, kollergångar, desintegratorer, desaggregatorer, valskvarnar, valsstolar för oljeslageri-, stärkelse-, choklad- och dylika industrier äfvensom maskiner för blandning af betong, lera, sand eller dylikt må upptagas i rubriken nr 1013 med en tull af 10 procent af värdet;

dels och att potatisrifnings- och torfrifningsmaskiner, rotfruktskärare, roterande krossare (äfven sädes- och oljekakskrossare) samt gröpkvarnar, hackelse-

maskiner och andra för fodervarors sönderdelning afsedda maskiner må upptagas i rubriken nr 994 med tull af 7 kronor per 100 kilogram, hvilken senare rubrik i följd däraf erhåller följande förändrade lydelse:

Plogar, äfven ångplogar, årder och alfluckrare; harfvar och andra harfliknande åkerbruksredskap; skörde- och slåttermaskiner; hästräfsor, hövändare, ogräsrensare, hästhackor och andra för sådd eller skörd afsedda, ej särskildt nämnda apparater; harpor, kastmaskiner, triörer, sädessorterare och andra, ej särskildt nämnda för sortering, rening och rensning af säd, frö eller andra frukter afsedda apparater; potatisrifnings- och torfrifningsmaskiner, rotfruktskärare, roterande krossare (äfven sädes- och oljekakskrossare) samt gröpkvarnar, hackelsemaskiner och andra för fodervarors sönderdelning afsedda maskiner; äfvensom halmelevatorer och andra stackningsmaskiner	100 kg.	7 kr.

Anm. (Lika med förslaget.)

Hissmaskinerier etc. Nr 968 och 969.

Rubrikerna nr 968 och 969 i förslaget innehålla följande bestämmelser:

	Hissmaskinerier, ej till nästföregående rubrik hänförliga, samt lyftkranar, vinschar och spel:		
968.	afsedda att drifvas med handkraft	100 kg.	6 kr.
969.	andra slag	100 kg.	8 „

Af enahanda skäl, som föranledt utskottet att förorda bibehållande af värdetull för vissa i rubriken nr 961 upptagna maskiner, får utskottet hemställa,

i) att förevarande rubriker nr 968 och 969 må ur förslaget utgå samt de i samma rubriker upptagna artiklar öfverflyttas till rubriken nr 1013 med en tullsats af 10 procent af värdet.

Då någon anledning ej synes förefinnas att i särskild rubrik upptaga ångmudderverk, hemställer utskottet, *Ångmudderverk. Nr 971.*

k) att rubriken nr 971 må ur förslaget utgå och ångmudderverk upptagas i rubriken nr 1013.

Beträffande vissa slag af metallbearbetningsmaskiner finnes i rubrikerna nr 973—978 i Kungl. Maj:ts förslag följande stadgadt: *Metallbearbetningsmaskiner. Nr 973—978.*

	Borrmaskiner, vägande per stycke netto mer än 500 kilogram, samt svarfvar, fräs-, hyfvel-, gäng- och slipmaskiner för bearbetning af metaller, maskiner, afsedda att skära metaller, dock ej klippmaskiner; äfvensom särskildt inkommande dockor (spindel-, pinol- och stöd-) samt supporter, växellådor och indelningsapparater:		
973.	vägande per stycke netto högst 250 kilogram	100 kg.	30 kr.
974.	vägande per stycke netto mer än 250 kilogram men ej mer än 1,000 kilogram	100 kg.	22 „
975.	vägande per stycke netto mer än 1,000 kilogram men ej mer än 2,000 kilogram	100 kg.	16 „
976.	vägande per stycke netto mer än 2,000 kilogram men ej mer än 5,000 kilogram	100 kg.	11 „
977.	vägande per stycke netto mer än 5,000 kilogram men ej mer än 10,000 kilogram	100 kg.	8 „
978.	vägande per stycke netto mer än 10,000 kilogram	100 kg.	5 „

Med afseende å öfverrubrikens formulering synes den erinran kunna göras, att äfven borrmaskiner, svarfvar, fräs-, hyfvel- och gängmaskiner i viss mening hafva till uppgift att skära metaller, med anledning hvaraf en jämkning i rubrikens affattning lärer vara påkallad.

Enligt utskottet tillhandakomna uppgifter synes medelvärdet å åtskilliga af nu ifrågavarande maskiner kunna sättas afsevärdt lägre, än man med ledning af de upplysningar, tulltaxekommittén inhämtat, kunnat

antaga. Så har medelvärdet, per 100 kilogram räknadt, beträffande dessa maskiner befunnits utgöra:

å maskiner,	hänförliga	till	rubriken	nr	973,	191 kr.
»	»	»	»	»	» 974,	138 »
»	»	»	»	»	» 975,	124 »
»	»	»	»	»	» 976,	98 »

Af dessa uppgifter synes framgå, att de föreslagna tullsatserna för nyssnämnda rubriker utan olägenhet för den inhemska industrien böra kunna något sänkas.

I anslutning till hvad sålunda anförts får utskottet hemställa,

l) att förevarande rubriker nr 973—978 må godkännas med de ändringar dock, att efter orden »slipmaskiner för bearbetning af metaller,» inskjutes ordet »andra» samt att tullsatserna för rubrikerna nr 973—976 bestämmas till nedan angifna belopp, nämligen

för	rubriken	nr	973	till	25 kr.
»	»	»	974	»	18 »
»	»	»	975	»	14 »
»	»	»	976	»	10 »

För trämasseindustrien afsedda maskiner etc. Nr 984.

I rubriken nr 984 upptager det föreliggande förslaget följande bestämmelse:

För trämasseindustrien afsedda bark-, klyf- och huggmaskiner samt slipverk; raffinörer, holländare och garnityr till sådana samt defibrörer; torkcylindrar och pressvalsar med stativ för textil- eller pappersindustrien samt kalandrar, äfven hydrauliska, oafsedt för hvilken industri de äro afsedda; äfvensom manglar	100 kg. 7 kr.

Hvad särskildt den sistnämnda artikeln beträffar, kan utskottet med hänsyn till dess jämförelsevis låga värde, som i medeltal lärer uppgå till endast omkring 24 kronor per 100 kg., ej förorda så hög tullsats, som här föreslagits.

Med afseende å öfriga i denna rubrik upptagna, företrädesvis för trämasseindustrien afsedda maskiner anser utskottet, hufvudsakligen af enahanda skäl, som vid rubriken nr 961 anförts, värdetull böra bibehållas;

och hemställer utskottet, då anledning ej synes föreligga att i särskild rubrik upptaga artikeln manglar,

m) att förevarande rubrik nr 984 må ur förslaget utgå och i densamma upptagna artiklar öfverföras till rubriken nr 1013 med en tullsats af 10 procent afvärdet.

Iläggningsmaskiner. Nr 986.

Beträffande iläggningsmaskiner, hvilka i Kungl. Maj:ts förslag finnas upptagna i rubriken nr 986 med en tullsats af 12 kronor per 100 kilogram, har för utskottet upplysts, att den föreslagna vikttullsatsen innebure en afsevärd nedsättning af nu gällande tull för en artikel, som är föremål för inhemsk tillverkning. Då på grund häraf deras upptagande i förevarande rubrik ej kan förordas och då utskottet funnit värdetull kunna för dylika maskiner utan olägenhet bibehållas, får utskottet hemställa,

n) att artikeln iläggningsmaskiner må ur rubriken nr 986 i förslaget utgå och att ifrågavarande maskiner må upptagas under rubriken nr 1013 med en tullsats af 10 procent af värdet.

Tvättmaskiner. Nr 987.

I förslagets rubrik nr 987 upptagas maskiner för tvättning af linne och andra klädespersedlar med en tullsats af 10 kronor för 100 kilogram.

Enär dessa maskiner ej torde få anses vara af den betydelse, att de förtjäna upptagas under särskild rubrik, och nu gällande värdetulls bibehållande för desamma ej synes medföra nämnvärd olägenhet, hemställer utskottet,

o) att ifrågavarande rubrik nr 987 må ur förslaget utgå samt att maskiner för tvättning af linne och andra klädespersedlar må upptagas i rubriken nr 1013 med en tullsats af 10 procent af värdet.

Delar till skörde- och slåtter-maskiner. Nr 995 och 996.

Beträffande delar, ej särskildt nämnda, till skörde- och slåtter-maskiner innehåller taxeförslagets rubriker nr 995 och 996 följande bestämmelser:

Delar, ej särskildt nämnda, till skörde- och slåttermaskiner:

995. vägande per stycke netto högst 5 kg. ..... 100 kg. 18 kr.
996. af högre vikt ..... 100 kg. 12 kr.

Utskottet har inhämtat, att utrönandet vid tullbehandlingen af de olika delarnas nettovikt per stycke skulle komma att möta praktiska svårigheter samt att priset å mer eller mindre tunga dylika delar i allmänhet icke vore per viktenhet så synnerligen växlande. Med hänsyn härtill och då medelvärdet å hithörande vanligen förekommande artiklar lärer uppgå till 87 öre per kilogram har utskottet funnit en enhetlig tullsats af 12 kronor per 100 kilogram för samtliga ifrågavarande maskindelar kunna utan olägenhet fastställas; och får utskottet sålunda hemställa,

p) att i stället för de i förslaget intagna rubrikerna nr 995 och 996 må i taxan intagas en så lydande rubrik:
Delar, ej särskildt nämnda, till skörde- och slåttermaskiner ..... 100 kg. 12 kr.

Centrifuger etc. Nr 1002.

Rubriken nr 1002 i det föreliggande förslaget innehåller följande bestämmelse:

1002. Centrifuger, alla slag, ej särskildt nämnda; äfvensom mjölkkylare, mjölkförvärmare, pastörer, kärnor, smörältningsmaskiner, ostpressar, ostkvarnar och andra, ej särskildt nämnda maskiner och apparater för mejerihandtering och margarintillverkning ..... 100 kg. 10 kr.

För dessa artiklar, som betinga ganska växlande pris, torde värdetullen kunna bibehållas utan afsevärd olägenhet. Med anledning häraf hemställer utskottet,

q) att rubriken nr 1002 må ur förslaget utgå samt att i densamma upptagna artiklar i stället må inrymmas i rubriken nr 1013 med en tullsats af 10 procent af värdet.

Rubrikerna nr 1003—1008 i förslaget äro af följande lydelse:

Lokomotiv, järnvägs- och spårvägsvagnar etc. Nr 1003—1008.

	Lokomotiv samt järnvägs- och spårvägsvagnar i förening med motorer, äfven elektriska, eller i förening med ångmaskiner:	
1003.	vägande per stycke högst 12,000 kg.	100 kg. 18 kr.
1004.	vägande per stycke mer än 12,000 kg. men ej mer än 20,000 kg.	100 kg. 16 kr.
1005.	vägande per stycke mer än 20,000 kg.	100 kg. 14 kr.
1006.	Tendrar	100 kg. 12 kr.
	Järnvägs- och spårvägsvagnar utan motorer:	
1007.	personvagnar; äfvensom postvagnar	100 kg. 15 kr.
1008.	godsvagnar alla slag; äfvensom boggier och underreden, med eller utan tillbehör	100 kg. 8 kr.

Hvad beträffar lokomotiv, hafva upplysningar, som meddelats utskottet, gifvit vid handen, att de föreslagna tullsatserna skulle afsevärdt öfverstiga nu gällande värdetull.

Med hänsyn härtill och då svårigheter torde möta att väga särskildt de större lokomotiven, finner utskottet det vara lämpligare, om värdetull för denna artikel bibehålles.

Jämväl i fråga om järnvägs- och spårvägsvagnar i förening med motorer eller ångmaskiner synas öfvervägande skäl tala för värdetullens bibehållande. Utskottet har vidare funnit, att samtliga järnvägs- och spårvägsvagnar med större skäl hafva sin plats under afdelningen XIII C för fartyg och fordon än i afdelningen för maskiner, och torde de följaktligen böra öfverföras till förstnämnda afdelning C, där de hithörande vagnar, som skulle draga värdetull, lämpligen kunna upptagas i rubriken nr 1069.

Lokomotiv åter torde böra bibehållas i denna afdelning.

Hvad slutligen angår boggier och underreden, finner utskottet dessa böra upptagas i sammanhang med öfriga till järnvägsmateriel hörande artiklar, som återfinnas i afdelning XII A för järn och järnvaror, där de torde kunna inrymmas i rubriken nr 748.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer utskottet,

r) att förevarande rubriker nr 1003—1008 må ur förslaget utgå;

samt att i stället för sagda rubriker

dels må på nu ifrågavarande ställe i taxan intagas en så lydande rubrik:

Lokomotiv, äfven elektriska ..... 100 *kr.* 10 kr;

dels må med en tullsats af 15 procent af värdet i förslagets rubrik nr 1069 upptagas järnvägs- och spårvägsvagnar i förening med motorer eller ångmaskiner, hvarvid sistnämnda rubrik erhåller följande förändrade lydelse:

Järnvägs- och spårvägsvagnar i förening med motorer eller ångmaskiner; åkdon och fordon, ej särskildt nämnda, äfven med motor försedda, samt underreden därtill; äfvensom med gummiringar försedda hjul till sådana åkdon eller fordon ..... 100 *kr.* 15 kr;

dels må upptagas i afdelning XIII C järnvägs- och spårvägsvagnar utan motorer samt tendrar, hvarvid därstädes närmast efter rubriken nr 1068 införas tre så lydande rubriker:

Järnvägs- och spårvägsvagnar utan motorer:
personvagnar; äfvensom postvagnar 100 kg. 15 kr.
godsvagnar, alla slag ..... 100 kg. 8 kr.
Tendrar ..... 100 kg. 12 kr.;

dels och må till rubriken nr 748 öfverflyttas boggier och underreden, med eller utan tillbehör, hvarvid denna rubrik erhåller följande förändrade lydelse:

Andra, ej särskildt nämnda delar och tillbehör till signalsäkerhets-, växelförreglings- och vägbomsanordningar; äfvensom till järnvägs- och spårvägsvagnar hörande boggier och underreden, med eller utan tillbehör ..... 100 kg. 8 kr.

Axlar etc. till järnvägs- och spårvägsmateriel. Nr 1009—1012.

I rubrikerna nr 1009—1012 af föreliggande taxeförslag finnas inrymda följande bestämmelser:

Till järnvägs- och spårvägsmateriel afsedda:
axlar, raka:
1009. icke bearbetade ..... 100 kg. 6 kr.
1010. bearbetade ..... 100 kg. 7 kr.
1011. hjul, lösa, ej bearbetade; äfvensom hjulringar ..... 100 kg. 6 kr.

1012. hjulsatser, bearbetade lösa hjul; äfvensom fjädrar, buffertar och delar därtill samt draginrättningar och koppelanordningar ..... 100 kg. 7 kr.

Då, på sätt af utskottets yttrande vid rubrikerna nr 1003—1008 framgår, utskottet föreslagit att till hufvudsaklig del i andra afdelningar af taxan upptaga rullande järnvägs- och spårvägsmateriel, torde ej finnas skäl att i denna afdelning bibehålla nu ifrågavarande artiklar, utan synas desamma lämpligare böra inrymmas i afdelningen för järn och järnvaror.

På grund häraf hemställer utskottet,

s) att förevarande rubriker nr 1009—1012 må ur förslaget utgå och att i stället må närmast efter förslagets rubrik nr 748 intagas fyra så lydande rubriker:

Till järnvägs- och spårvägsmateriell afsedda:

axlar raka:

icke bearbetade ..... 100 kg. 6 kr.

bearbetade ..... 100 kg. 7 »

hjul, lösa, ej bearbetade; äfvensom hjulringar ..... 100 kg. 6 »

hjulsatser, bearbetade lösa hjul; äfvensom fjädrar, buffertar och delar därtill samt draginrättningar och koppelanordningar ..... 100 kg. 7 kr.

Maskiner, ej särskildt nämnda. Nr 1013.

I anslutning till hvad utskottet här ofvan vid rubrikerna nr 932—941, 946 och 947, 948—958, 961, 968 och 969, 971, 984, 986, 987 och 1002 anfört och under förutsättning af bifall till hvad därstädes föreslagits beträffande åtskilliga maskiners upptagande i rubriken nr 1013 hemställes,

t) att rubriken nr 1013 må erhålla följande förändrade lydelse:

För trämasseindustrien afsedda bark-, klyf- och huggmaskiner samt slipverk; raffinörer, holländare och garnityr till sådana samt defibrörer; torkcylindrar och pressvalsar med stativ för textil- eller pappersindustrien samt kalandrar, äfven hydrauliska, oafsedt för hvilken industri de äro afsedda; pappers-,

papp-, tork- och våtmaskiner med sibcylindrar eller viror; fals- och häftmaskiner för bokbinderi- och pappersindustierna, kuvert- och påsmaskiner, bestryknings-, bronserings- och klistringsmaskiner, kartong- och kartonnagemaskiner, fuktmaskiner, skär- och rullmaskiner; maskiner för tillverkning af tändsticksaskar samt för sådana eller andra dylika askars hopskjutning, etikettering, plåning och fyllning; ramiläggnings- och ramurtagningsmaskiner för tändstickstillverkningen; kard- och ruggmaskiner, väfstolar; valkmaskiner; cigarrettmaskiner, kapsylmaskiner, kaffe-, kakao- och maltrostningsmaskiner; maltvändare; hissmaskinerier, ej till annan rubrik hänförliga, samt lyftkranar, vinschar och spel; ångmudderverk; ångturbiner samt särskildt inkommande inre roterande delar därtill, ångmaskiner och ånglokomobiler; landsvägslokomotiv och ångvältar; vattenturbiner och särskildt inkommande löphjul därtill samt vattenhjul; pumpar, alla slag, fläktar, ventilatorer, kompressorer, blås- och kylmaskiner, samt yttre omhöljen och inre roterande delar till dessa maskiner; brand- och trädgårdssprutor, maskiner för blandning af betong, lera, sand eller dylikt; maskiner, ej särskildt nämnda, för malning eller sönderdelning, såsom tuggare, med eller utan underrede, kul- och rörkvarnar, stampverk och pendelkvarnar, kollergångar, desintegratorer, desaggregatorer, valskvarnar, valsstolar för oljeslageri-, stärkelse-, choklad- och dylika industrier; mjölkkylare, mjölkförvärmare, pastörer, kärnor, smörältningsmaskiner, ostpressar och ostkvarnar; centrifuger, ej särskildt nämnda, maskiner för tvättning af linne och andra klädespersedlar; manglar; iläggningsmaskiner för tryckpressar; apparater (cylinder- och kolonn-) för tillverkning af kolsyrade drycker, tapp- ock korkningsmaskiner för mineralvattenfabrikationen, med eller utan saftpumpar, eller för bryggerier; materialprofningsmaskiner; pneumatiska maskiner, alla slag; skrif- och räknemaskiner, kassakontrollapparater; axelkopp-

lingar, fasta eller rörliga; sil- och siktapparater, massafångare, urvattnare, sibcylindrar samt perforerade eller annorledes med hål försedda eller med duk beklädda cylindrar för sil-, sikt- eller sorteringsmaskiner; regulatorer till vattenturbiner; maskiner för tvättning af potatis eller sockerbetor samt lyfthjul till sådana maskiner; filterpressar; omröringsapparater för kokare och behållare; bromsapparater, luft-, vacuum- eller ång-, till järnvägs- eller spårvägsvagnar; äfvensom andra ej särskildt nämnda maskiner och apparater samt pneumatiska verktyg ..... 100 *kr.* 10 kr.

Anm. Fläktar, fast förenade med elektriska motorer, draga den för dessa senare bestämda tull.

Armatur. Nr 1035—1037.

Beträffande armatur innehåller förslagets rubriker nr 1035—1037 följande bestämmelser:

Armatur, ej särskildt nämnd, till maskiner, apparater och rörledningar, lös eller särskildt inkommande, såsom ventiler och kranar, ånghvisslor, smörjapparater, afskiljare och afledare för kondensationsvatten eller olja, pulsometrar och vädurar, centrifugalregulatorer och blandningsapparater för badinrättningar; äfvensom injektorer och ejektorer:

1035. af järn, vägande per stycke netto högst 5 kg.; äfvensom till hufvudsaklig del af annan metall, oafsedt vikten ..... 100 kg. 50 kr.

andra slag:

1036. vägande per stycke netto mer än 5 kg. men ej mer än 50 kg. ..... 100 kg. 15 kr.

1037. vägande per stycke netto mer än 50 kg. 100 kg. 10 kr.

Ehuru denna del af förslaget i sin föreliggande form erbjuder den tulltekniska fördel, att tulltjänstemannen beträffande armatur med en nettovikt per stycke af högst 5 kilogram ej skulle ställas inför nödvändigheten att konstatera, huruvida varan till hufvudsaklig del består af järn eller af annan metall, synes dock befogad hänsyn till varuvärdet göra det nödvändigt att offra denna fördel. Af den utredning, som stått utskottet till buds, synes nämligen framgå, att sådan lättare armatur,

som består af järn, har så lågt värde, att den ej lämpligen kan åsättas lika hög vikttullsats som motsvarande armatur af annan metall. Så lärer exempelvis för kranar af järn, hänförliga till rubriken nr 1035, medelvärdet utgöra 97 kronor per 100 kilogram och för andra dithörande artiklar af järn hafva uppgifvits så låga värden som 65, 76 och 93 kronor per 100 kilogram. Ehuruväl medelvärdet kan sättas afsevärdt högre än ofvan angifna siffror utvisa, lärer dock för armatur, till hufvudsaklig del bestående af järn och vägande per stycke netto högst 5 kilogram, en högre tull än 25 kronor per 100 kilogram icke lämpligen böra fastställas.

Utskottet, som alltså funnit sig böra förorda en uppdelning, som medgifver tullsatsernas bättre afpassande efter armaturens olika värde, får i sådant hänseende hemställa,

u) att i stället för rubrikerna nr 1035—1037 i förslaget må upptagas följande bestämmelser:

Armatur, ej särskildt nämnd, till maskiner, apparater och rörledningar, lös eller särskildt inkommande, såsom ventiler och kranar, ånghvisslor, smörjapparater, afskiljare och afledare för kondensationsvatten eller olja, pulsometrar och vädurar, centrifugalregulatorer och blandningsapparater för badinrättningar; äfvensom injektorer och ejektorer:	
till hufvudsaklig del af järn:	
vägande per stycke netto högst 5 kg.	100 kg. 25 kr.
vägande per stycke netto mer än 5 kg. men ej mer än 50 kg.	100 kg. 15 kr.
vägande per stycke netto mer än 50 kg.	100 kg. 10 kr.
andra slag	100 kg. 50 kr.

Anmärkningar till nr 1035—1037 (lika med förslaget).

Anm. 6 till Afd. XIII A. Anm. till nr 1038—1043.

I anslutning till hvad utskottet här ofvan anfört med afseende å lämpligheten af en reduktion af de föreslagna minimibelopp, hvarmed de ifrågasatta vikttullsatserna å maskiner skola utgå, och då utskottet

anser, att berörda belopp bör fastställas för icke elektriska maskiner och apparater samt delar däraf till 5 procent och för elektriska maskiner samt delar däraf till 10 procent af värdet, får utskottet hemställa,

v) att anmärkning 6 till Afd. XIII A i förslaget må erhålla följande lydelse:

6. För sådana maskiner och apparater samt delar däraf, för hvilka tullen utgår efter vikt, skall tullbeloppet i hvarje fall motsvara minst 5 procent af varans värde.

För maskiner och apparater samt delar däraf, för hvilka olika tullsatser äro stadgade allt efter olika vikt per stycke, må tullen i intet fall utgå med lägre belopp än för högst tullbeskattade varor i närmast lägre viktgrupp;

samt

x) att anmärkningen till nr 1038—1043 i förslaget må erhålla följande lydelse:

Anm. till nr 1038—1043. För de i dessa rubriker upptagna maskiner och delar däraf skall tullen i hvarje fall motsvara minst 10 procent af varans värde och må i intet fall utgå med lägre belopp än för högst tullbeskattade varor i närmast lägre viktgrupp.

I motionen II: 246 har herr *Broström* yrkat, bland annat, »att Riksdagen måtte besluta:

att den i Kungl. Maj:ts proposition nr 69 under nr 1062 föreslagna tullen å fartyg och båtar, med eller utan tillbehör, af järn med nettodräktighet af 40 registerton eller därunder måtte träda i kraft från och med dag, som af Kungl. Maj:t bestämmes.»

Öfver ifrågavarande yrkande kommer utskottet i annat sammanhang att afgifva yttrande, hvilket utskottet härigenom får för Riksdagen

y) anmäla.

Under åberopande af hvad utskottet här ofvan anfört rörande behofvet af en undersökning rörande maskintullförslagets verkningar i tillämpningen, får utskottet hemställa,

z) att Riksdagen måtte besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta

inom tullverket igångsätta erforderlig undersökning rörande verkningarna af de bestämmelser om viktrullar å maskiner, som af Riksdagen antagits, samt, för den händelse denna undersökning gifver vid handen, att jämkningar i nämnda bestämmelser äro af nöden, om möjligt förelägga nästkommande års Riksdag däraf påkalladt förslag.

68:o.

Rubrikerna nr 1070—1078 i det af Kungl. Maj:t framlagda förslaget innehålla följande bestämmelser:

1070.	Mineraloljor, nativa eller råa, äfvensom renade, såsom lysoljor, smörjoljor, petroleumbensin och gasolin; paraffin, rå eller renad, jordvax (ozokerit) samt ceresin	— *fria.*
1071.	Vaselin, äfven konstgjord, maskin- och vagnssmörja, samt andra smörjmedel, ej särskildt nämnda, i hvilka fett eller olja ingår, emballagets vikt inberäknad	1 kg. 2 öre
1072.	Hartsoljor	— *fria.*
	Vegetabiliska, feta oljor:	
	linolja:	
1073.	rå; äfvensom linoljesyra	1 kg. 7 öre
1074.	kokt; tullbehandlas som oljefernissa;	
1075.	rof- och rapsoljor; äfvensom rof- och rapsoljesyror	1 kg. 7 öre
	oliv- eller bomolja, jordnöt- eller arachidolja, sesamolja och bomullsfröolja:	
1076.	på fat, större eller mindre	— *fria.*
1077.	på andra kärl, kärlens vikt inberäknad	1 kg. 5 öre

Anm. Oljor, utgörande blandning utaf någon af de i rubrikerna nr 1076 och 1077 afsedda feta oljor samt mineralolja, tullbehandlas såsom mineraloljor.

1078. andra slag, ej till annan rubrik hänförliga, såsom ricinolja, hampolja och majsolja ..... — *fria.*

I motionen I : 56 yrkar herr *Stendahl*, »att Riksdagen ville för sin del besluta,

att smörjoljor, blandade af vegetabiliskt eller animaliskt fett eller olja, intill 30 viktprocent, med mineralolja:

på fat, större eller mindre, åsättas en tull per 1 kilogram 2 öre

på andra kärl, kärlens vikt inberäknad ..... per 1 kilogram 5 öre;

att smörjoljor, blandade af vegetabiliskt eller animaliskt fett eller olja, öfver 30 viktprocent, med mineralolja:

åsättas en tull ..... per 1 kilogram 7 öre;

att i rubriken 1070 efter ordet »smörjoljor» införes ordet »oblandade»; samt

att efter rubriken 1077 anmärkningen: 'Oljor, utgörande blandning utaf någon af de i rubrikerna nr 1076 och 1077 afsedda feta oljor samt mineralolja, tullbehandlas såsom mineraloljor' bortfaller.»

Ett härmed likartadt yrkande göres af herr *Fürst* i motion II : 237, hvari hemställes, »att Riksdagen ville besluta,

1. att tulltaxan uti punkterna 1070 och 1071 måtte få följande ändrade lydelse:

1070. Mineraloljor, nativa eller råa äfvensom renare, såsom lysoljor, oblandade smörjoljor, petroleumbensin och gasolin; parafin, rå eller renad, jordvax (ozokerit) samt ceresin ..... — *fria.*

1071. a. Vaselin, äfven konstgjord, maskin- och vagnssmörja, samt andra smörjmedel, ej särskildt nämnda, i hvilka fett eller olja ingår, emballagets vikt inberäknad ..... 1 kg. 2 öre

b. blandade smörjoljor med under 30 procent fetthalt på fat större eller mindre, emballagets vikt inberäknad ..... 1 kg. 2 öre

c. blandade smörjoljor med under 30 procent fetthalt på andra kärl, kärlens vikt inberäknad ..... 1 kg. 5 öre

d. blandade smörjoljor med öfver 30 procent fetthalt på fat eller andra kärl, emballagets vikt inberäknad ..... 1 kg. 7 öre

Anm. Olja anses som blandad, när analys utvisar minst 2 procent fett (räknadt som oljesyre-glycerin).

2. samt att, som följd häraf, den under punkt 1077 befintliga anmärkningen lydande:

'*Anm.* Oljor, utgörande blandning utaf någon af de i rubrikerna nr 1076 och 1077 afsedda feta oljor samt mineralolja, tullbehandlas som mineralolja'.

må utgå.»

Såsom af motionerna framgår, sammanfalla motionärernas yrkanden däruti, att smörjoljor på fat, innehållande intill (under) 30 procent fetthalt, skulle åsättas en tull af 2 öre per kilogram; dock att enligt den senare motionen emballagets vikt skulle inberäknas.

På grund af svårigheten att utröna, huruvida den i blandningar af mineraloljor med fet olja ingående feta oljan utgöres af rof- eller rapsolja, som för närvarande drager tull med 7 öre per kilogram, eller af olja utaf tullfri beskaffenhet, hvilken svårighet gjort sig än mera kännbar, om, förutom förstnämnda slag af olja, äfven ingått annan fet olja, torde vid tullbehandlingen dylika blandningar i regel hittills hafva fått tullfritt införas.

Enligt hvad som upplysts, är det företrädesvis rof- och rapsolja, som användes såsom tillsats i smörjoljor, därvid dylik fet olja ingår i blandningen till högst 30 och i allmänhet ej öfver 20 procent af varans volym. Såsom medeltal lärer man kunna räkna med en fetthalt af 15 procent.

De, som här i landet sysselsätta sig med blandning af dylika smörjoljor, hafva sålunda att för ingredienserna till 100 kilogram smörjolja antingen erlägga en tull af i medeltal 1 krona 5 öre och högst 2 kronor 10 öre eller använda med motsvarande belopp tullskyddad inhemsk vara. Hittills tillämpad tullbehandlingspraxis för ifrågavarande smörjoljor innebär alltså en premiering af de utländska oljefirmorna på de inhemska oljehandlarnas bekostnad.

Då sålunda utskottet i likhet med motionärerna finner nu gällande tullbestämmelser i berörda afseende otillfredsställande, kan utskottet dock ej i allo ansluta sig till motionärernas uppfattning beträffande lämpligaste sättet för afhjälpande af det rådande missförhållandet. Utskottet är visserligen ense med motionärerna i det afseendet, att ifrågavarande blandningar böra tullbeläggas, oafsedt huruvida den ingående feta oljan är af tullfri eller tullpliktig beskaffenhet, då enligt ett i bilagan II till detta betänkande återgifvet utlåtande af professorn vid tekniska högskolan Peter Klason en undersökning af arten af den i blandningen ingående feta oljan är absolut omöjlig från tullteknisk synpunkt, men utskottet kan ej förorda det af motionärerna framställda förslaget angående fastställandet af en gräns vid 30 procents fetthalt.

Funnes en sådan gräns fastställd, skulle nämligen hvarje inkommande sändning behöfva underkastas en — såsom af ofvanberörda utlåtande framgår — omständlig kvantitativ analys, som gifvetvis ej kunde utföras inom tullverket. Öfverhufvud torde med afseende å hvad ofvan anförts angående de gränser, inom hvilka fetthalten varierar, någon särskild gränsbestämning ej erfordras. Den mindre sannolika möjligheten, att smörjoljor af afsevärdt högre fetthalt än de i handeln vanligen förekommande skulle komma att importeras för att sedermera före försäljningen tillsättas med något ytterligare kvantum mineraloljor, lärer erforderligen kunna förebyggas genom bestämmelsernas affattande i den form, att dylika blandningar, *hufvudsakligen* bestående af fet olja, komme att oafsedt sin beskaffenhet i öfrigt draga den för rof- och rapsolja gällande tullen.

Beträffande det för vanligen förekommande blandade smörjoljor erforderliga tullskyddets storlek anser utskottet, att en tullsats af 2 öre per kilogram bör vara fullt tillfredsställande, då detta belopp ungefärligen motsvarar tullen för den i smörjolja förekommande högsta kvantitet tullpliktig olja. Det torde icke vara erforderligt att bereda blandningsproceduren, som lärer kräfva endast obetydlig kostnad, något särskildt skydd.

I och med fastställandet af en tullsats af 2 öre per kilogram för vanliga blandade smörjoljor, vinnes äfven den fördel i tullteknisk hänseende, att deras särskiljande från maskin- och vagnsmörja endast har statistiskt intresse.

Beträffande öfriga i förevarande rubriker upptagna bestämmelser har utskottet endast den erinran att göra, att sojaolja, hvilken artikel på senare tid vunnit afsevärd användning inom landet, synes böra uppräknas bland de i rubriken nr 1078 upptagna exemplen.

I enlighet med hvad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att Riksdagen, i anledning af förevarande motioner I : 56 och II : 237, ville besluta, att förslagets rubriker nr 1070—1078 skola i taxan erhålla följande förändrade lydelse:

1070. Mineraloljor, nativa eller råa, äfvensom renade, såsom lysoljor, smörjoljor, petroleumbensin och gasolin; paraffin, rå eller renad, jordvax (ozokerit) samt ceresin ..... — *fria.*

1071. Vaselin, äfven konstgjord, maskin- och vagnsmörja, smörjoljor, utgörande en blandning af fet olja och mineralolja, för så vidt den senare är hufvudbeståndsdelen; äfvensom andra smörjmedel, ej särskildt nämnda, i hvilka fett eller olja ingår, emballagets vikt inberäknad ... 1 kg. 2 öre.

Anm. Smörjoljor, utgörande en blandning af fet olja och mineralolja, skola, om de hufvudsakligen bestå af fet olja, tullbehandlas såsom rof- och rapsoljor.

1072. Hartsoljor ..... — *fria.*

Vegetabiliska, feta oljor:

linolja:

1073. rå; äfvensom linoljesyra ..... 1 kg. 7 öre.

1074. kokt: tullbehandlas som oljefernissa;

1075. rof- och rapsoljor; äfvensom rof- och rapsoljesyror..... 1 kg. 7 öre.

oliv- eller bomolja, jordnöt- eller arachidolja, sesamolja och bomullsfröolja:

1076. på fat, större eller mindre — *fria.*

1077. på andra kärl, kärlens vikt inberäknad..... 1 kg. 5 öre.

1078. andra slag, ej till annan rubrik hänförliga, såsom ricinolja, hampolja, majsolja och sojaolja ..... — *fria.*

69:o.

Oljefernissa etc. Nr 1089.

Rubriken nr 1089 i Kungl. Maj:ts förslag är af följande lydelse:

Fernissa:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — —

olje-, blekt linolja samt s. k. standolja härunder inbegripna ..... 1 kg. 15 öre.

Enligt bestämmelse i förslagets rubrik nr 1074 skall kokt linolja tullbehandlas såsom oljefernissa och sålunda, i likhet med öfriga, under ofvanstående rubrik upptagna artiklar, draga en tull af 15 öre per kilogram. För rå linolja upptages i Kungl. Maj:ts förslag i rubriken nr 1073 en tullsats af 7 öre per kilogram, och den beredning, som den kokta linoljan blifvit underkastad, skulle alltså åtnjuta skydd med 8 öre per kilogram. Enligt hvad utskottet inhämtat, lärer emellertid förenämnda beredning vara en jämförelsevis enkel procedur, som icke lärer betinga högre kostnad än 1 à 2 öre per kilogram. Med hänsyn härtill och då ifrågavarande artikel utgör den viktigaste af de varor, som skulle draga den i ofvannämnda rubrik nr 1089 föreslagna tullen, har utskottet ansett sig böra för denna rubrik förorda en något lägre tullsats eller 10 öre per kilogram.

På grund häraf hemställer utskottet,

att tullsatsen för rubriken nr 1089 må bestämmas till 10 öre per kilogram.

70:o.

Ljus. Nr 1092 och 1093.

Rubrikerna nr 1092 och 1093 i Kungl. Maj:ts förslag äro af följande lydelse:

Ljus:

1092.	julgransljus, färgade eller ornerade ljus samt vaxljus	1 kg. 25 öre
1093.	andra slag	1 kg. 12 öre.

Anm. till nr 1092 och 1093. Afdrag i vikten medgifves ej för askar, papper och dylikt omslag.

Enligt nu gällande bestämmelser draga alla slag af ljus, med undantag af talgljus, tull med 12 öre per kilogram. Såsom af tulltaxekommitténs betänkande framgår, hade kommittén med hänsyn därtill, att de i ofvanstående rubrik nr 1092 upptagna ljusen, särskildt de s. k. julgransljusen, vore föremål för en icke obetydlig import, ansett sig böra för desamma föreslå högre tull än för öfriga hithörande artiklar. Utskottet har emellertid inhämtat, att den inhemska tillverkningen af dessa till högre tull föreslagna ljus under de senaste åren visat glädjande framsteg och lyckats att i stor omfattning å den inhemska marknaden undanträngа det utländska fabrikatet. På grund häraf har

utskottet ansett, att en gemensam tullsats af 12 öre per kilogram för alla slag af ljus skulle innebära ett fullt tillräckligt skydd för den inhemska tillverkningen af dessa artiklar; och får utskottet hemställa,

att i stället för rubrikerna nr 1092 och 1093 i Kungl. Maj:ts förslag må upptagas en så lydande bestämmelse:

Ljus, alla slag ..... 1 kg. 12 öre.

Anm. Afdrag i vikten medgifves ej för askar, papper och dylikt omslag.

71:o.

Saltsyra. Nr 1102.

Rubriken nr 1102 i Kungl. Maj:ts förslag är af följande lydelse:

1102. Saltsyra (klorvätesyra); äfvensom fluorvätesyra och fluorammonium ..... — *fria.*

Af nämnda artiklar åtnjuter saltsyra äfven för närvarande tullfrihet. Enligt utskottets mening föreligger emellertid skäl att vidtaga en ändring i detta afseende. Det har nämligen för utskottet blifvit upplyst, att tillverkning af saltsyra på senare tid upptagits inom landet och att denna fabrikation för sin vidare utveckling vore väl i behof af något tullskydd, helst som den tullbelagda artikeln svafvelsyra vore ett viktigt beredningsämne vid framställningen af saltsyra. Med hänsyn till hvad sålunda blifvit upplyst har utskottet ansett det vara skäligt, att saltsyra finge draga samma tull som svafvelsyra; och hemställer alltså utskottet,

att i stället för rubriken nr 1102 må i taxan intagas två så lydande rubriker:

Saltsyra (klorvätesyra)..... 100 kg. 60 öre.
Fluorvätesyra och fluorammonium — *fria.*

72:o.

Kaustikt kali etc. Nr 1114.

Den i Kungl. Maj:ts förslag förekommande rubriken nr 1114 har följande lydelse:

Kaustikt kali (kalihydrat) och kaustikt natron (kaustik soda, natronhydrat), fasta eller flytande ..... 100 kg. 2 kr. 50 öre.

I motionen II: 234 af herr *Wilson* har yrkats, »att Riksdagen med afslag på Kungl. Maj:ts framställning i punkten 1,114 af ofvannämnda proposition ville besluta, att nämnda punkt måtte erhålla följande lydelse: Kaustikt kali (kalihydrat) och kaustikt natron (kaustik soda, natronhydrat) fasta eller flytande — — — — — — — — — — — — — — fria.»

För ett effektivt utnyttjande af vårt lands rika vattenkraftstillgångar är enligt utskottets mening en kraftig utveckling af vår kemiska storindustri särdeles önskvärd. Till de produkter, hvilkas framställande därvid i främsta rummet torde kunna komma i fråga, äro att räkna de under ofvanstående rubrik upptagna artiklarna. En mindre sådan tillverkning förefinnes redan inom landet, men densamma torde, åtminstone under nuvarande förhållanden, icke kunna utveckla sig utan lämpligt tullskydd. I de främmande länder, hvarest kemisk storindustri skapats, har man ock i främsta rummet sökt främja alkaliindustrien.

För de inhemska konsumenterna vore det ock, efter hvad utskottet trott sig finna, en fördel, om inhemsk tillverkning af ifrågavarande artiklar komme till stånd, så till vida som den kunde väntas verka reglerande på priset, hvilket nu bestämmes af trustartade sammanslutningar bland de utländska tillverkarna.

Med häusyn härtill och då förbrukarna af dessa artiklar åtnjuta skäligt skydd för sin tillverkning, hemställer utskottet

att Riksdagen ville, med afslag å förevarande motion II: 234, godkänna förslagets rubrik nr 1114 oförändrad.

73:o.

Klorkalk. Nr 1117.

För artikeln klorkalk har under rubriken nr 1117 i Kungl. Maj:ts förslag upptagits en tullsats af 1 krona per 100 kilogram.

I motionen I: 66 har herr *Larsson* hemställt, »att Riksdagen må besluta, att den föreslagna tullen å klorkalk ej må bifallas».

Såsom af tulltaxekommittén framhålles, utgör klorkalk en af den elektrokemiska industriens mera betydande produkter, på grund hvaraf det för denna industris utveckling torde vara af stor betydelse att kunna med ekonomisk fördel tillverka och afyttra klorkalk. Artikeln i fråga erhålles såsom en biprodukt vid framställning af kaustika alkalier; och torde utskottet i detta sammanhang få hänvisa till de skäl, som under punkt 72:o här ofvan från utskottets sida anförts mot tullfrihet för sistnämnda artiklar, hvilka skäl till stor del äga tillämpning jämväl beträffande frågan

om tull å klorkalk. Då härtill kommer, att, enligt utskottet lämnade upplysningar, de flesta trämassefabriker inom landet med fördel torde kunna begagna sig af elektrisk blekning, i händelse klorkalkens pris skulle afsevärdt stegras, och då den inhemska pappersindustrien på annat sätt tillgodosetts i Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag, har utskottet icke kunnat finna de af motionären anförda skälen vara af den betydelse, att de kunna motivera tullfrihet å förevarande artikel.

Med stöd häraf hemställer utskottet,

att Riksdagen ville, med afslag å motionen I : 66, godkänna rubriken nr 1117 i Kungl. Maj:ts förslag oförändrad.

74:o.

Berlinerblått. Nr 1156.

För berlinerblått upptages i Kungl. Maj:ts förslag i rubriken nr 1156 en tullsats af 15 öre per kilogram. Varan åtnjuter för närvarande tullfrihet.

Då några mera vägande skäl icke synas kunna anföras för tullbeläggande af ifrågavarande mycket obetydliga artikel, torde tullfrihet för densamma böra bibehållas, vid hvilket förhållande ett specificerande af artikeln icke lärer vara af nöden, alldenstund den, utan att särskildt stadgande därom upptages, blir hänförlig till de tullfria mineralfärgerna i förslagets rubrik nr 1157.

På grund häraf hemställer utskottet,

att rubriken nr 1156 må ur förslaget utgå.

75:o.

Extrakter af vegetabiliska färgningsämnen. Nr 1166 och 1167.

Rubrikerna nr 1166 och 1167 i Kungl. Maj:ts förslag lyda sålunda:

Extrakter af vegetabiliska färgningsämnen, flytande eller fasta:

1166.	blåträ-, kreuzbär-, kvärcitron-, gulträ- och rödträextrakter	— *fria.*
1167.	andra slag	1 kg. 2 öre.

Beträffande de till rubriken nr 1167 hänförliga extrakterna anför tulltaxekommittén bland annat, att för dessa samma tull torde böra

ifrågakomma, som kan varda åsatt garfextrakter, enär någon bestämd gräns icke låter sig uppdraga mellan dessa båda varuslag.

Då utskottet af skäl, som här nedan vid punkten 78:o anföras, ansett tullfrihet böra bibehållas för garfextrakter, lärer jämväl för här ifrågavarande färgextrakter tullfrihet böra stadgas. Vid sådant förhållande torde särskilda rubriker ej få anses erforderliga för extrakter af vegetabiliska färgningsämnen, utan synas desamma lämpligen kunna upptagas i rubriken nr 1165.

Utskottet får sålunda hemställa,

att rubrikerna nr 1166 och 1167 må ur förslaget utgå samt att i samma rubriker upptagna artiklar må öfverflyttas till förslagets rubrik nr 1165, som i följd däraf erhåller följande förändrade lydelse:

Färgträ, samt andra till färgning användbara växter och växtdelar, ej till annan rubrik hänförliga, hela eller i stycken, raspade, malna eller på annat sätt sönderdelade; äfvensom extrakter af vegetabiliska färgningsämnen, flytande eller fasta	— *fria.*

76:o.

Rubriken nr 1170 i Kungl. Maj:ts förslag har följande lydelse: **Lackfärger. Nr 1170.**

1170. Lackfärger, torra eller i degform, ej särskildt nämnda	1 kg. 7 öre

Anm. Med lackfärger afses sådana i vatten olösliga färger, som framställas genom att med lerjord eller andra ämnen utfälla vegetabiliska eller animaliska färger eller tjärfärger.

Den under ofvanstående rubrik upptagna artikeln lackfärger är enligt gällande bestämmelser tullfri. Med hänsyn därtill, att den föreslagna tullen otvifvelaktigt komme att kännbart drabba särskildt den inhemska tapetindustrien, har utskottet funnit sig icke kunna tillstyrka, att färgerna i fråga, hvilkas tillverkning inom landet torde vara rätt obetydlig, beläggas med tull.

På grund häraf, och då lackfärger, om särskild bestämmelse om dem ej upptages, blifva hänförliga till rubriken nr 1178, för hvilken föreslagits tullfrihet, får utskottet hemställa,

att rubriken nr 1170 med tillhörande anmärkning må ur förslaget utgå.

77:o.

Hemfärger etc. Nr 1171.

Då af tulltaxekommitténs motivering synes framgå, att med den för s. k. hemfärger i rubriken nr 1171 föreslagna tullsatsen ej afsetts någon förhöjning af nu gällande tull — 15 procent af värdet — och då, enligt hvad för utskottet uppgifvits, en tullsats af 15 öre per kilogram bättre motsvarar nu utgående tull än den i förslaget upptagna tullsatsen, synes densamma böra nedbringas till nyssnämnda belopp.

Utskottet hemställer alltså,

att tullsatsen i rubriken nr 1171 i förslaget må bestämmas till 15 öre per kilogram.

78:o.

Garfämnesextrakter. Nr 1215.

För garfämnesextrakter, hvilka för närvarande åtnjuta tullfrihet, är i föreliggande taxeförslag upptagen en tullsats af 2 öre per kilogram.

Importen af denna artikel utgjorde under år 1907 något mer än 6 miljoner och under år 1908 omkring 4.2 miljoner kilogram. Att med hänsyn till den tillverkning af garfämnesextrakter ur granbark, som på senare tiden uppstått här i landet och hvilken tillverkning äfven utan tullskydd synes äga goda förutsättningar för en framgångsrik verksamhet, tullbelägga ett för garfveriindustrien så viktigt förbrukningsämne som garfämnesextrakter, hvaraf ett flertal icke kunna erhållas inom landet, kan utskottet ej tillråda, utan synas garfämnesextrakter fortfarande böra åtnjuta tullfrihet. Artikeln i fråga torde lämpligen kunna upptagas i rubriken nr 1214 bland öfriga vegetabiliska garfningsämnen.

Med stöd af hvad sålunda anförts hemställer utskottet,

att för artikeln garfämnesextrakter, flytande eller fasta, må stadgas tullfrihet samt att artikeln i fråga

upptages i rubriken nr 1214, som i följd häraf erhåller följande förändrade lydelse:

Vegetabiliska garfningsämnen såsom ekbark, garfskidor (myrobalaner) och kvebrachoträ, hela eller i stycken, raspade, malna eller på annat sätt sönderdelade, samt garfämnesextrakter, flytande eller fasta; äfvensom galläpplen ..... — *fria.*

79:o.

Den i Kungl. Maj:ts förslag upptagna rubriken nr 1227 har följande lydelse: Östlöpe. Nr 1227.

Östlöpe, flytande eller i form af pulver eller tabletter 1 kg. 15 öre.

För ifrågavarande artikel, som nu drager tull med 15 procent af värdet, torde ej finnas skäl att höja tullsatsen. Med hänsyn härtill och då för utskottet upplysts, att medelpriset på fullgod vara utgör omkring 80 öre per kilogram, anser utskottet en tull af 12 öre per kilogram vara lämplig och hemställer förty,

att tullsatsen i förslagets rubrik nr 1227 må bestämmas till 12 öre per kilogram.

80:o.

Utskottet hemställer, Kemiskt-tekniska preparat. Nr 1232.

att den i Kungl. Maj:ts förslag upptagna rubriken nr 1232, så lydande:

Kemiskt-tekniska preparat, ej särskildt nämnda ..... 100 *kr.* 15 kr.

må godkännas.

81:o.

Vågar. Nr 1255.

Rubriken nr 1255 i Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag är af följande innehåll:

Vågar:

— —

1255. decimal-, gods-, bagage-, person-, kran- och kreatursvågar; vagnsvågar, vägande per stycke högst 500 kg., samt vågar, ej särskildt nämnda; äfvensom vågbalanser af järn ..... 1 kg. 20 öre

Såsom af tulltaxekommitténs betänkande framgår, skulle den föreslagna tullsatsen af 20 öre per kilogram för de under rubriken i fråga upptagna decimalvågarna motsvara 15 till 30 procent af värdet. En tullsats af 15 öre per kilogram för decimalvågar, hvilka hufvudsakligen bestå af trä och järn, har synts utskottet lämpligare afvägd med hänsyn till dessa artiklars prisläge, och då, enligt kommitténs utsago, den föreslagna högre tullsatsen i fråga om sådana vågar icke torde äga någon egentlig betydelse, hemställer utskottet,

att decimalvågar, bestående hufvudsakligen af trä och järn, må i särskild rubrik upptagas med en tullsats af 15 öre per kilogram, samt att, i anslutning härtill, förslagets rubrik nr 1255 erhåller följande förändrade lydelse:

Vågar:

— —

gods-, bagage-, person-, kran- och kreatursvågar; vagnsvågar, vägande per stycke högst 500 kg. samt vågar, ej särskildt nämnda; äfvensom vågbalanser af järn ..... 1 kg. 20 öre

82:o.

Tarataríffen.

I fråga om tarabestämmelserna i det framlagda förslaget har föredragande departementschefen enligt ofvan omförmälda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Kommittén har förutsatt, att specificerade tarasatser skulle införas i själfva taxan, i eller under de särskilda rubrikerna, hvarförutom kommittén gifvit tillkänna, att förslag till tarasatser icke kunnat af kommittén utarbetas, enär tarasatserna måste grundas på utredning, som erfordrade omständliga vägningar i tullpackhusen af inkommande varuförsändelser med hänsyn tagen till den i taxeförslaget genomförda specialiseringen.

Den 27 sistlidne maj anbefallde Kungl. Maj:t generaltullstyrelsen att i anledning af tulltaxekommitténs förslag till ny tulltaxa efter verkställd utredning upprätta och senast den 15 påföljande november till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till tarasatser. Till åtlydnad häraf har generaltullstyrelsen, på sätt jag förut nämnt, den 9 i sistnämnda månad inkommit med dylikt förslag och därvid tillika anfört, att endast genom upprepade undersökningar och vägningar i tullpackhusen af de olika varuslagen kunde lämpliga och väl afpassade tarasatser utrönas, med anledning hvaraf styrelsen från tulldirektörerna i Göteborg och Malmö samt packhusinspektionen i Stockholm infordrat yttranden och förslag. Då emellertid tiden för utförande af sådana undersökningar varit allt för kort och då på grund af särskilda omständigheter importen den tid, undersökningen omfattat, varit särdeles obetydlig, hade vederbörande i allmänhet endast kunnat grunda sina förslag på de tarasatser, som vore upptagna i nu gällande tariff. Dessutom hade emellertid föreslagits vissa ändringar, bland hvilka märktes nedsättning i taran på honung i fat samt, hvad beträffade svafvelsyra i damejeanne, i korg och packning, höjning i nu gällande tarasats på grund af ändring i emballagebestämmelserna, hvarjämte föreslagits särskilda tarasatser å vissa varor, som nu antingen åtnjöte tullfrihet eller droge tull efter vissa procent af värdet, men enligt kommitténs förslag skulle tullbehandlas efter vikt.

På sätt af generaltullstyrelsens yttrande framgår, har en mera genomgående utredning rörande tarasatserna icke kunnat erhållas, och, enligt hvad jag inhämtat, lärer en grundligare undersökning icke med fördel kunna anställas förr än i sammanhang med tillämpningen af den nya taxan. Det torde alltså vara riktigast att till en senare tidpunkt uppskjuta denna undersökning. De bestämmelser rörande de speciella tarasatserna, som nu i enlighet med generaltullstyrelsens förslag torde böra fastställas, lära emellertid sålunda erhålla en i viss mån provisorisk karaktär, och vid sådant förhållande synas de mig icke lämpligen böra i taxan inarbetas, utan torde de få upptagas i en särskild tariff, som bifogas tulltaxan.»

Då de ändringar, som af Riksdagen kunna blifva beslutade i det framlagda taxeförslaget, tilläfventyrs kunna påkalla jämkningar i tarataríffen, och då det icke är af nöden, att en dylik tariff redan nu fastställes för en taxa, som är afsedd att träda i kraft först den 1 december 1911, anser utskottet det icke vara lämpligt, att tarataríffen nu antages, utan torde Riksdagen böra hos Kungl. Maj:t göra framställning därom, att Kungl. Maj:t efter utredning rörande de förändringar i tarataríffen, som på grund af Riksdagens beslut med afseende å tulltaxan eller eljest påkallas, måtte till nästkommande års Riksdag framlägga förnyadt förslag till tarataríff.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition i hvad den innehåller förslag till tarataríff ansetts icke böra godkännas, ville besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t efter den utredning, som kan finnas påkallad, till nästkommande års Riksdag framlägga förnyadt förslag till tarataríff.

83:o.

Tulltaxeunderrättelserna. § 3.

Första stycket i § 3 af Kungl. Maj:ts förslag till tulltaxeunderrättelser är af följande lydelse:

»Där tullsats är bestämd till vissa procent af varans värde, beräknas detta för inkommen oskadad vara lika med varans marknadspris, sådant detta vid tiden för varans skeppning ställde sig å inköpsplatsen eller, i fråga om inkommen ej inköpt vara, å afsändningsplatsen, med tillägg i hvilketdera fallet som helst af emballagets värde jämte assurans, frakt, och annan därå använd kostnad, intill dess varan anländt, därest den fraktats med fartyg, till hamn, dit den är destinerad eller hvarest den för vidare befordran till destinationsorten ur fartyget lossas, och, därest den fraktats på annat sätt, till första svenska tullplats. För vara, som lidit afsevärd skada, beräknas allenast det lägre värde, varan vid förtullningstillfället befinnes äga å förtullningsplatsen».

Vid behandlingen inom utskottet af ifrågavarande författningsrum har anmärkts, att, med den affattning detsamma enligt Kungl. Maj:ts förslag äger, vissa olägenheter kunna uppstå för den inhemske köparen vid afslutandet af leveransaftal rörande artiklar, hvilkas värde i någon mera afsevärd mån fluktuerar. Det kan nämligen ofta nog hända, att varans marknadspris vid varans skeppning är ett helt annat än det vid tiden för inköpet gällande priset. Särskildt kan detta väntas blifva fallet, då aftalet gäller leverans först efter en viss längre tid framåt. Det kunde alltså blifva förenadt med stora svårigheter, att vid afslutandet af dylika leveransaffärer uppgöra en tillförlitlig kalkyl öfver det pris, i hvilket den inköpta varan, med inberäknande af belöpande tullafgift, skulle komma att stå köparen vid leveransens emottagande.

Med hänsyn till dessa förhållanden torde en mindre ändring af förevarande bestämmelser böra verkställas; och lärer den anmärkta olägenheten kunna förebyggas, om värdet å inköpt vara beräknas efter varans marknadspris å inköpsplatsen vid tiden för varans inköp i stället för vid tiden för dess skeppning.

På grund häraf hemställer utskottet,

att första stycket i § 3 af förslaget till tulltaxeunderrättelser må erhålla följande förändrade lydelse:

Där tullsats är bestämd till vissa procent af varans värde, beräknas detta för inkommen oskadad vara lika med varans marknadspris, sådant detta vid tiden för varans inköp ställde sig å inköpsplatsen eller, i fråga om inkommen ej inköpt vara, sådant priset vid tiden för varans skeppning ställde sig å afsändningsplatsen, med tillägg i hvilketdera fallet som helst af emballagets värde jämte assurans, frakt och annan därå använd kostnad, intill dess varan anländt, därest den fraktats med fartyg, till hamn, dit den är destinerad eller hvarest den för vidare befordran till destinationsorten ur fartyget lossas, och, därest den fraktats på annat sätt, till första svenska tullplats. För vara, som lidit afsevärd skada, beräknas allenast det lägre värde, varan vid förtullningstillfället befinnes äga å förtullningsplatsen.

84:o.

Tulltaxe-underrättelserna. § 6.

§ 6 af det i Kungl. Maj:ts förevarande proposition framlagda förslaget till tulltaxeunderrättelser har följande lydelse:

»De närmare föreskrifter angående tulltaxans tillämpning, hvilka, utöfver hvad i denna författning stadgas, kunna finnas erforderliga, meddelas af Konungen.»

Motsvarande paragraf i det af tulltaxekommittén framlagda författningsförslaget innehöll bestämmelsen, att ifrågavarande föreskrifter skulle meddelas af Konungen, i den mån de icke blefve upptagna uti offentlig, i enahanda ordning som tulltaxan beslutad förteckning å varor, hänförliga under tulltaxans rubriker.

Såsom framgår af hvad chefen för finansdepartementet i sitt anförande till statsrådsprotokollet uttalat rörande tulltaxekommitténs förslag i denna del, är hufvudsakliga skälet därtill, att kommitténs förslag i fråga om sättet för utfärdandet af den s. k. varuförteckningen, icke vunnit Kungl. Maj:ts gillande, att söka däri, att Kungl. Maj:t icke ansett Riksdagen böra betungas med fastställandet af denna varuförteckning och beslut om ändringar däri. Utskottet, som förutsätter, att, äfven om varuförteckningens utgifvande anförtros åt underordnad administrativ myndighet, däraf icke är att befara något åsidosättande af den bevillningsrätt, som tillkommer Riksdagen allena, har förty ej funnit anledning till erinran i ämnet utan hemställer,

att förevarande § 6 i förslaget till tulltaxeunderrättelser må af Riksdagen godkännas.

85:o.

Under erinran, att utskottet här ofvan förklarat sig skola framdeles afgifva utlåtande rörande *dels* den i § 14 mom. 1 af förslaget till tulltaxeförordning upptagna bestämmelsen om tullrestitution vid utförsel af brändt eller rostadt, icke malet kaffe *dels och* tulltaxeförslagets rubriker nr 156 och 157 för kaffe och kaffesurrogat,

får utskottet, som vid de öfriga bestämmelser i Kungl. Maj:ts förevarande förslag till förordning med tulltaxa för inkommande varor,

hvilka ej blifvit här förut särskildt omförmälda, icke haft något att anmärka, hemställa,

att samtliga dessa bestämmelser må af Riksdagen godkännas.

86:o.

Kungl. Maj:t har i nu ifrågavarande proposition föreslagit, att det propositionen bilagda förslaget till förordning med tulltaxa för inkommande varor skall tillämpas från och med den 1 december 1911.

Mot hvad sålunda föreslagits har utskottet intet att erinra; och hemställer utskottet,

att Riksdagen måtte bifalla hvad Kungl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit.

87:o.

För underlättande af tulltaxans begagnande synes densamma böra, på sätt förhållandet är med det nu föreliggande förslaget, åtföljas af ett alfabetiskt register; och torde Riksdagen böra göra framställning hos Kungl. Maj:t angående bifogande af sådant register.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen ville besluta, att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta den förordning med tulltaxa för inkommande varor, som på grund af Riksdagens nu fattade beslut kommer att af Kungl. Maj:t utfärdas, åtföljas af ett alfabetiskt register till tulltaxan.

88:o.

Slutligen hemställer utskottet,

a) att motionen II : 248 af herr *Eriksson* i Grängesberg m. fl. i hvad den afser begäran om utredning

rörande tullsystemets verkningar och plan för det statsfinansiella anordnandet af detta systems delvisa aflösande icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda; samt

b) att genom hvad utskottet här ofvan i detta betänkande hemställt måtte få anses besvarade:

dels nyssnämnda motion II : 248 i hvad den afser afslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 69,

dels samma motion i hvad den afser borttagande eller nedsättande af tullen å för margarinindustrien behöfliga råämnen eller halffabrikat,

dels ock motionen I : 60 af herr *Carlberg* och motionen II : 240 af herr *Svensson* i Skyllberg i hvad dessa motioner afse tullarna å gjutgods- och mekaniska verkstadsindustriens fabrikat.

Stockholm den 12 maj 1910.

På bevillningsutskottets vägnar:

ALEXIS HAMMARSTRÖM.

Reservationer:

Vid punkten 1:o *(§ 2 tulltaxeförordningen):*

af herrar *Bromée* i Billsta och *Röing*, hvilka ansett, att bestämmelserna i § 2 af Kungl. Maj:ts förslag till tulltaxeförordning bort helt och hållet ur förslaget utgå; samt

af herr *Branting*, som anfört:

»Då det synes mig högeligen tvifvelaktigt, huruvida Riksdagen kan så länge § 60 regeringsformen står orubbad, till Kungl. Maj:ts delegera någon del af sin ensamrätt att bestämma öfver tullbevillningen;

då en rätt för Kungl. Maj:t att under viss förutsättning utan Riksdagens hörande öppna tullkrig med annat land icke gärna lärer af en ansvarsmedveten regering tagas i anspråk, utan hellre i fall af allvarsam konflikt utvägen af en urtima Riksdag väljes, hvadan medgifvandet af en sådan rätt ur denna synpunkt knappast kan vara af något verkligt behof påkalladt;

då slutligen i alla händelser en utvidgning af den verkställande maktens befogenhet på ett område, där hittills Riksdagen allena bestämt, äfven om vissa praktiska skäl kunde åberopas för en förändring, dock efter min mening bör anstå till dess att säkerhet vunnits för att hvarje regering i strid mot den tydligt tillkännagifna viljan hos nationens och den folkvalda kammarens flertal blifvit äfven i vårt land en omöjlighet;

så har jag för min del hvarken kunnat biträda regeringsförslagets § 2 eller den modifikation af densamma, som utskottet här framlagt».

Vid punkten 9:o *(Fläsk)* af herrar *Bromée* i Billsta, *Kvarnzelius* och *Eriksson* i Grängesberg, som inom utskottet yrkat att rubrik nr 56 i Kungl. Maj:ts förslag till ny tulltaxa måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Fläsk:

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

56. andra slag ..... fritt.

Vid punkten 11:o a), d) och e) *(Spannmål)* af herr *Eriksson* i Grängesberg, som anfört:

»Något yrkande om samtliga lifsmedelstullars omedelbara upphäfvande har icke vid denna riksdag framkommit. Däremot har i motion nr 248 i Andra kammaren föreslagits nedsättning af tullen å *spannmål* samt tullfrihet å majs, fläsk och margarin.

Samtliga dessa yrkanden har utskottet afstyrkt.

I motiveringen för afslagsyrkandet har utskottet sökt bemöta motionärernas jämförelse mellan jordbrukets utveckling i Sverge och Danmark. Utskottet anser bland annat, att förhållandena i vårt och detta land icke äro likartade. Därom kan ju råda olika meningar, men det synes dock som om de ingalunda kunna vara så olika som utskottet antyder.

Motionärernas utredning om jordbrukets utveckling i de båda länderna är icke — däri har utskottet rätt — så omfattande som varit önskligt. Men motionärerna ha aldrig angifvit, att utredningen varit fullständig, utan själfva kräft en allsidig utredning om hithörande spörsmål.

Genom att angifva den i Danmark vid skilda tider med säd och hvete besådda arealens storlek söker utskottet bevisa, att sädesodlingen där är i sin helhet stillastående och hveteodlingen stadd i tillbakagång.

En jämförelse mellan dessa af utskottet ur den danska statistiken hämtade sifferuppgifter och i vår statistik lämnade motsvarande visar emellertid, att förhållandet hos oss icke är afsevärdt gynnsammare. Väl har den med höstsäd besådda arealen något ökats under tullperioden, då den 1888 utgjorde 898,808 tunnland och 1907 479,699 hektar, men hela den med säd odlade arealen är väsentligen densamma nu som då. Den utgjorde 1888 3,280,292 tunnland och 1907 1,695,548 hektar.

En jämförelse mellan vår och Danmarks skörd af höstsäd i förhållande till importen ger ingalunda vid handen att detta lands jordbrukare glömt sädesodlingen trots att de icke ha tullskydd. År 1908 beräknades hveteskörden i vårt land till 2,445,011 hektoliter, hvilket efter en medelvikt af 78 kilogram per hektoliter blir 190,7 miljoner kilogram. Vår import samma år uppgick till 206,8 miljoner kilogram hvete och 10,7 miljoner kilogram hvetemjöl. Tillsammans 217,5 miljoner kilogram. Samma år beräknades Danmarks hveteskörd till 1,093,676 Td. hvilket efter en medelvikt af 215 Pd. pr Td. blir 235,1 miljoner Pd. Samma år inporterades till förbrukning inom landet 195,6 miljoner Pd. hvete och 78,5 miljoner Pd. hvetemjöl, tillsammans 274,1 miljoner Pd.

1908 beräknades Sveriges rågskörd till 8,558,572 hektoliter med en medelvikt af 71 kilogram per hektoliter = 607,6 miljoner kilogram. Samma år importerades 54,4 miljoner kilogram råg och 4,3 kilogram rågmjöl, 58,7 miljoner kilogram tillsammans. I Danmark beräknades rågskörden till 4,855,861 Td., hvilket efter en medelvikt af 205 Pd. per Td. blir 995,4 miljoner Pd. Importen var 229,7 miljoner Pd. råg och 23,3 miljoner Pd. rågmjöl, sammanlagt 253 miljoner Pd.

Sålunda importerades af Sveriges hela årskonsumtion af hvete 54 procent mot i Danmark 55 procent, och af vårt lands rågkonsumtion 9 procent mot i det senare landet 20 procent.

Dessa siffror ange att Danmark, i trots af den storartade utvecklingen af boskapsskötseln och den kolossala exporten af förädlade landtmannaprodukter samt i saknad af spannmålstullar ändå inom landet kan fylla större delen af befolkningens behof efter brödsäd, föga mindre än hos oss. Det synes mig då obestridligt att Danmarks jordbruk äfven ur denna synpunkt reder sig godt utan lifsmedelstullar, och jag kan icke finna, att förhållandena äro så olika där och hos oss, att de motivera bibehållandet af våra höga tullsatser.

Som utskottet framhåller är allmänt erkändt, att lifsmedelstullarne icke ensamma äro anledningen till de i vårt land rådande höga lefnadskostnader. Flera faktorer samverka härvidlag. Men detta förhållande kan väl icke utgöra något skäl för att bibehålla en och en mycket viktig faktor till detta onda. Jag kan dock icke förbise, att spannmålstullarne ha ett visst samband med öfriga skyddstullar, och anser mig därför, för närvarande, icke kunna yrka på deras fullständiga upphäfvande. Men synes mig goda skäl föreligga för deras nedsättande till de belopp, som i förutnämnda motion angifvits.

Våra svenska småbrukare kunna svårligen ur de oftast magra tegarna utvinna, hvad som är nödvändigt för familjens existens. De måste ha någon binäring som stöder jordbruket. Danmarks småbrukare ha visat vägen, de ha slagit sig på fjäderfäskötsel och svinuppfödning. Exemplet manar till efterföljd. Men de svenska småbrukarne sakna hvad de danska ha, möjligheten att tullfritt importera *majs*. Detta framhöll jordbruksministern redan 1903 i en kungl. proposition, hvari föreslogs majstullens borttagande. I det öfver tulltaxekommitténs förslag af ämbetsverken gemensamt afgifna utlåtandet, har kommerskollegium för sin del erinrat om denna proposition och på de i propositionen angifna skälen föreslagit, att majsen nu borde bli tullfri. Utskottets påpekande af att en tullnedsättning vidtogs 1907 och att importen 1909 var mindre

än 1908 anser jag icke vara några afgörande skäl för afslag å motionärernas yrkande.

Tullfrihet å detta foderämne torde väl icke ensamt vara den hjälp det mindre jordbruket behöfver. Stora svårigheter möta att i vårt glest befolkade land kunna sända förädlade landtmannaprodukter i småpartier till goda afsättningsorter eller exporthamnar.

Äfven på detta område ha de danska småbönderna gått före. De ha förstått att göra sig starka genom obrottslig sammanhållning och kooperativt samarbete. Ett helt nät af mejeri-, slakteri-, utsädes- och landtmannaföreningar af skilda slag öfverspänna hela landet.

På samma sätt måste Sveriges landtmän inrätta sig. En liflig rörelse pågår äfven för åstadkommande af liknande sammanslutningar. Det synes mig som om statsmakten härvid icke bör vara endast en likgiltig åskådare. Många af dessa föreningar kunna behöfva ekonomisk hjälp genom lån eller på annat sätt. En mejeriförening är nödvändig på en ort. Befolkningen består af småbönder. Deras jord är förut hårdt skuldsatt, de förmå icke skaffa pengar till företaget. Här synes det mig vara statens plikt att träda stödjande till genom att lämna under vissa år räntefritt lån eller ock lån mot mycket låg ränta.

Det nuvarande tullskyddssystemet är till uppenbar skada för småbrukarne, deras odling af höstsäd öfverstiger sällan det egna behofvet. Hvad de behöfva är icke tull å spannmål utan tullfrihet å foderämnen och möjlighet att till någorlunda skäligt pris kunna afyttra gårdens ladugårdsprodukter.

På grund af hvad sålunda anförts, får jag hemställa,

att följande rubriker i Kungl. Maj:ts förslag måtte erhålla följande förändrade lydelse:

	Spannmål:	
	omalen:	
74.	Råg, hvete och korn; äfvensom ärter och bönor, tjänliga till människoföda	100 kg. 2 kr. 50 öre.
77.	Majs	*fri.*
	malen:	
79.	Mjöl och gryn, alla slag: äfvensom mjöl af arrowrot och andra vegetabilier, ej till annan rubrik hänförligt	100 kg. 4 kr. 30 öre.»

Vid punkten 20:o *(Margarin m. m.)* af herr *Eriksson* i Grängesberg, som yttrat:

»Margarin är ett af den fattigare befolkningens förnämsta födoämnen. Enligt en af mig verkställd undersökning konsumerade en enda medelstor arbetarefamilj i Dalarne år 1908 icke mindre än 78.5 kilogram margarin.

När fabrikanterna inom en industri äro sammanslutna i en trust eller ring kunna de praktiskt taget utnyttja hela tullskyddet och att margarinringens medlemmar bilda något undantag från denna regel kan väl icke på allvar ifrågasättas. Tullbelastningen kan därför för denna enda familj beräknas uppgå till 14 à 15 kronor per år.

Då denna industri efter min uppfattning bör kunna reda sig utan tullskydd, anser jag goda skäl föreligga för yrkande på margarintullens borttagande.

I den kungl. propositionen har den nuvarande tullsatsen blifvit nedsatt med 5 öre per kilogram, från 20 till 15 öre per kilogram.

Jag kan icke finna denna nedsättning tillräcklig utan anser, som jag förut anfört och på de grunder, som i motion II 248 anförts, att margarintullen bör fullständigt borttagas. Som en konsekvens häraf bör följa yrkande på tullfrihet å det för margarinindustriens viktiga råämnet ister och å halffabrikatet oleomargarin samt å konstister.

Jag hemställer alltså,

att följande rubriker i Kungl. Maj:ts proposition måtte erhålla följande förändrade lydelse:

57. Ister ..... *fritt.*
61. Oleomargarin ..... *fri.*
Smör:
140. konstgjordt (margarin) ..... *fritt.*
141. Flott (smult) ..... *fritt.*»

Vid punkten 30:o *(Läder)* af herr *Hammarström*, som anfört:

»Den inhemska ofvanlädersberedningen kan icke uppvisa närmelsevis så gynnsamt resultat som sulläderstillverkningen. Framstegen under senaste decenniet äro till och med jämförelsevis föga betydande. Importen af ofvanläder är däremot ansenlig, representerande ett årligt värde af

mer än 5 miljoner kronor, och till största delen förskrifvande sig från Tyskland. Vår export af oberedda hudar är å andra sidan mycket afsevärd. Inom garfverinäringens område borde sålunda finnas möjligheter för förädling af svensk råvara i vida större utsträckning än för närvarande.

I tulltaxekommitténs betänkande framhålles, att nu gällande tullsats för ofvanläder så småningom kommit att innefatta ett vida mindre effektivt skydd, än som vid dess åsättande år 1897 tydligen afsågs. Ofvanlädersberedningen, vid hvilken på 1890-talet ännu vegetabiliska garfningsämnen kommit till användning, hade nämligen under senare tid i stor utsträckning öfvergått till s. k. mineralgarfning; och vid denna erhölles ett läder, så betydligt lättare än det efter äldre metoder garfvade, att enligt meddelade uppgifter detsamma stundom icke hade mer än hälften så hög specifik vikt som detta sistnämnda. Denna förändring i garfningsmetod måste gifvetvis föranleda, att, om skyddet för ofvanlädersberedningen skulle bibehållas så, som år 1897 afsetts, den nuvarande tullen i motsvarande mån höjdes. Såsom af betänkandet vidare framgår, är det med afseende å skinn, vägande mellan 1 och 2 kilogram per stycke i hel hud, som de svenska garfverierna företrädesvis behöfva ett bättre skydd, och vid förhandlingarna inom kommittén hade importörer nödgats medgifva, att skäl förefunnes för viktgränsens bestämmande till 2 kilogram, på sätt äger rum i Norge, där dylika skinn af 1—2 kilograms vikt äro underkastade en minimaltullsats af 1 krona per kilogram.

Under sådana omständigheter, som nu anförts, har jag icke kunnat biträda utskottets ändringsförslag i afseende å viktgränsen i förslagets rubrik nr 198, utan hemställer,

att, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag i denna del, sagda gräns må bestämmas till 2.5 kilogram.»

Vid punkten 48:o *(Tackjärn)* och punkten 64:o *(Tackjärnsskrot)*:

af herrar *Edvin Håkanson, Åkerberg*, *Almström*, *Edvard Bohnstedt*, *Lyckholm* och *Jeansson* i Kalmar mot motiveringen;

Vid punkten 49:o *(Järnvägsskenor m. m.)* af herr *Hammarström*, som anfört:

»I den allmänna motiveringen för föreslagna ändringar i afseende å järntullarna erinrar tulltaxekommittén om och belyser med siffror järnindustriens nuvarande ståndpunkt inom landet samt yttrar därefter bland annat följande:

'Kommittén har emellertid vid siffrornas granskning icke kunnat undgå att fästa sig vid den lucka i tillverkningen, som bildas därigenom, att en så stor varugrupp som järnvägsskenor, hörn-, balk- och annat fasonjärn samt dylikt gods nu icke i nämnvärd grad tillverkas inom landet. Anledningen till den bristande företagsamheten på detta område är den redan angifna, nämligen att den svenska träkolstillverkningen är för dyrbar för att komma till användning vid framställning af dylika varor, som i stället böra tillverkas med fossilt bränsle; och kommittén har vid sådant förhållande icke kunnat undgå att taga i allvarligt öfvervägande, huruvida icke utvecklingen af en koksjärnindustri inom landet borde uppmuntras och underlättas genom lämpliga tullsatser för hithörande artiklar. En sådan industri har först under de senare åren börjat allvarsamt påtänkas i vårt land. En koksjärnindustri fordrar nämligen mycket stora kapitalanläggningar, om man vill arbeta under förhållanden, hvilka något så när motsvara de utländska; och den inhemska förbrukningen har ur denna synpunkt icke ansetts tillräckligt stor för att uppbära en dylik industri. Emellertid har förbrukningen inom landet af järnvägsskenor, balkar och dylika artiklar numera ökats så, att den snart nog torde kunna beräknas årligen till mer än 100 tusen ton, en siffra, som till och med redan nu ett år öfverskridits. Redan detta förhållande har bragt frågan i ett annat läge. Men äfven andra omständigheter hafva medverkat till, att planerna på en inhemsk koksjärnindustri i senare tid tagit allt fastare form.

Järnverksägare hafva börjat inse, att om man önskar en utveckling af landets järnindustri, kunna icke alla trängas på de gamla vägarna, utan erfordras, att man sprider sig öfver nya fält. Träkolstillverkningen begränsas mer och mer, isynnerhet sedan sågverksägarna börjat använda sågningsaffallet för tillverkning af cellulosa; och man börjar känna vådan af att göra sig helt och hållet beroende af träkolet. Man beaktar ock, att icke blott järnvägsskenor och balkar utan äfven åtskilligt annat gods, såsom en del plåt, spantjärn och handelsjärn m. m., icke kräfver högre kvalitet, än att det mycket väl kan tillverkas af koksjärn. Slutligen har äfven en annan faktor inom järnindustrien utvecklat sig så, att den bidragit till den antydda benägenheten att slå in på nya vägar. Kraftfrågan, är nämligen numera icke lika tungt vägande för ett järnverk som förut. Räcker icke vattenfallet hemma vid bruket till, så hämtar

man kraft medelst elektrisk öfverföring från ett annat fall. Man har också lärt sig att bättre tillvarataga den kraft, som finnes vid bruket. Man utnyttjar den från masugnarna bortgående gasen, hvilken lämnar ett godt bränsle för ångpannor eller, ännu bättre, kan användas till gasmotorer, som antingen direkt lämna kraft eller ock generera elektrisk sådan.

Den stämning, som sålunda förefinnes för upptagande af en inhemsk koksjärnindustri, synes värd all skälig uppmuntran. Föremål, som icke kräfva starkare material, blifva i hvarje fall, tillverkade af koksjärn, billigare, än om de skola framställas af träkolsjärn, och hitförande af fossilt bränsle kommer dessutom, rent nationalekonomiskt sedt, att medföra den fördel, att vårt dyrbara träkolsbränsle, som är så nödvändigt för Sveriges egentliga järntillverkning, kvalitetstillverkningen, icke behöfver tagas i anspråk för en del enkla ändamål, hvartill användning af träkol aldrig skulle ifrågasättas i andra länder.

Emellertid kan en koksjärnindustri här i landet icke gärna tänkas komma till stånd, med mindre den erhåller ett efter omständigheterna afpassadt skydd för sina produkter, hvilka otvifvelaktigt måste komma att ställa sig dyrare i tillverkningen än alstren af utlandets massproduktion, som dessutom oftast har fördelen af att äga bränslet lätt tillgängligt.

De utländska tillverkare, som nu förse vårt land med koksjärnindustriens alster, lära icke heller godvilligt afstå från den svenska marknaden; och det torde icke blifva så synnerligen lätt att konkurrera med de trust- och kartellartade sammanslutningar, hvilka i stor utsträckning förefinnas inom den utländska järnindustrien, och hvilka delvis lära vara af internationell karaktär. Enligt hvad för kommittén uppgifvits, inträffar esomoftast, att dessa sammanslutningar åsätta sina varor högre pris vid försäljning till länder, som icke hafva egen tillverkning af sådana varor, och som på grund af bristande tullskydd icke heller äga möjlighet att upptaga en dylik fabrikation.

Vid öfvervägande af nu anförda omständigheter, hvilka blifvit af sakkunniga med mycken styrka inför kommittén framhållna, har kommittén däri funnit fullgiltig anledning att föreslå dels i viss mån förhöjda tullsatser för vissa gröfre järnvaror, dels ock en måttlig tull å andra dylika artiklar, hvilka hittills varit tullfria.'

Med afseende å sålunda berörda förhållanden och under hänvisning till den speciella motivering, som kommittén anfört vid rubrikerna för järnvägsskenor och för fasonjärn (sid. 622 och följande samt sid. 625 i kommitténs betänkande) anser jag mig böra hemställa,

att järnvägs- och spårvägsskenor likasom ock varmvalsadt järn, ej särskildt nämndt, af den beskaffenhet, som omförmäles i rubriken nr 685 af Kungl. Maj:ts förslag till tulltaxa, måtte åsättas de af Kungl. Maj:t föreslagna tullsatser.»

Vid punkten 67:o *(Maskiner m. m.)* af herr *Boman*, som, med instämmande af herr *K. G. Karlsson*, anfört:

»Mot utskottets principiella uttalande om vikttullars företräde framför värdetullar får jag anmäla min afvikande mening. De olägenheter, som utan tvifvel i vissa afseenden följa med värdetullar, anser jag ha blifvit öfverskattade. Då det gäller sådana varor som maskiner, torde det äfven med en mycket långt drifven specialisering vara omöjligt finna lyckligt afvägda tullsatser utgående efter viktenhet. Riktigheten af denna min uppfattning synes mig till fullo bestyrkas af den sammanställning öfver maskinimporten under tiden 15 oktober 1909—15 januari 1910, som afgifvits af kungl. generaltullstyrelsen (bil. I). De däri förekommande uppgifter angående de af Kungl. Maj:t föreslagna tullsatsers förhållande till varuvärdet ha ock föranledt utskottet att föreslå bibehållande af nuvarande värdetullar för flera rubriker, där den kungl. propositionen föreslagit vikttullar, och att hemställa om fortsatta undersökningar inom tullverket angående de fall, där framtida jämkningar i nu föreslagna tullsatser torde blifva erforderliga. Enligt min mening hade det varit lyckligare, om resultatet af dessa fortsatta undersökningar först förelegat, innan Riksdagen gått att fatta beslut om ändringar i nuvarande förhållanden. Jag hyser nämligen den uppfattning, att i så fall nuvarande värdetullar för flertalet rubriker under maskingruppen fått kvarstå. Härigenom hade såväl statsverket som städer med tullkammare kunnat besparas de icke obetydliga kostnader, som ökad personal och erforderliga anordningar för vägning af vissa tunga maskiner komma att betinga, liksom ock den trafikerande allmänheten kunnat befrias från onödiga omkostnader och det fördröjande af tullbehandlingen, som säkerligen blir en följd af det nya systemet vid tullberäkningen.

Då jag hyser den bästa förhoppning, att kommande Riksdagar skola besluta ändring, där sådan visar sig behöflig, har jag nu icke antecknat reservation vid särskilda rubriker under grupperna XIII A och B.»

Vid punkten 72:o *(Kaustikt kali m. m.)* af herr *Röing*, hvilken, med instämmande af herrar *K. G. Karlsson*, *Bromée* i Billsta, *Kvarnzelius* och *Eriksson* i Grängesberg, anfört:

»De under förslagets rubrik nr 1114 upptagna, nu tullfria artiklarna kaustikt kali och kaustikt natron äro föremål för vidsträckt användning inom ett flertal viktiga inhemska industrier, framför allt vid tillverkningen af tvål och såpa. Kaustikt natron lärer icke tillverkas inom landet. Däremot är kaustikt kali föremål för inhemsk tillverkning, ehuru i mindre skala, men denna omständighet torde, enligt min uppfattning, med hänsyn till artikelns stora betydelse för andra inhemska industrier, icke böra föranleda densammas åsättande af tull.

Med hänsyn till hvad sålunda anförts, hemställes,

att Riksdagen ville, med bifall till motionen II : 234, bestämma, att de under förlagets rubrik nr 1114 upptagna artiklarna skola åtnjuta tullfrihet.»

Vid punkten 73:o *(Klorkalk)* af herr *Röing*, hvilken, med instämmande af herrar *K. G. Karlsson*, *Bromée* i Billsta, *Kvarnzelius* och *Eriksson* i Grängesberg, yttrat:

»Under hänvisning till de skäl, som i motionen I : 66 anförts mot den i Kungl. Maj:ts förslag upptagna tullen å klorkalk, får jag hemställa,

att Riksdagen ville, med bifall till ifrågavarande motion I : 66, besluta, att artikeln klorkalk skall åtnjuta tullfrihet».

Vid punkten 80:o *(Kemiskt-tekniska preparat)* af herr *Röing*, hvilken, med instämmande af herrar *K. G. Karlsson*, *Bromée* i Billsta, *Kvarnzelius* och *Eriksson* i Grängesberg, anfört:

»I en vid tulltaxekommitténs betänkande fogad reservation har en af kommitténs ledamöter, med instämmande af en annan kommittéledamot, anfört följande:

'Jag anser, att kemiskt-tekniska preparat, ej särskildt nämnda (rubr. nr 1219), böra draga tull med högst 10 procent af värdet i stället för af kommitténs flertal föreslagna 15 procent.

Hufvudparten af nämnda varor tillverkas dels för industriell konsumtion, dels för hushållsbehof och därmed likartade ändamål. Beträffande de sistnämnda torde med visshet kunna sägas, att reklamen för och utstyrseln af artiklarna inverka vida mer på afsättningen än saluprisets ändring med några procent, hvarför tullsatsens belopp är af relativt liten betydelse för de svenska tillverkarna. Tullbeskattning å kemisk-tekniska preparat för industriell konsumtion torde böra ifrågakomma blott då den fördel, som därmed gifves en viss industrigren, ej till fullo motväges af därmed förenade nackdelar för landets industri i öfrigt.

I föreliggande fall synes mig erfarenheten visa, att med teknikens utveckling oupphörligt nya preparat komma till användning inom industrien — ej minst vår exportindustri — i hvarje särskildt fall visserligen ej till så betydande mängd, att däraf kan beräknas att nytt initiativ till förändring i tulltaxan framkallas, men tillsammans af afsevärd ekonomisk betydelse. Hvilket stort antal varor man därvid har att räkna med framgår ej minst vid ett studium af prejudikatsamlingarna rörande kemiska preparats tullbehandling, hvarvid äfven blir tydligt, att, i trots af den i taxeförslaget genomförda specificeringen af dessa artiklar, ifrågavarande rubrik därstädes ej kommer att väsentligt skilja sig från motsvarande i hittills gällande taxa hvad beträffar antalet därunder fallande varor. Värdeskillnaden å importen under respektive rubriker blir visserligen afsevärdt större, än hvad antalet olika varor under hvardera ger vid handen, men med säkerhet dock ej så betydande, att icke tullbeskattningen å den nya rubriken, hvars importbelopp sålunda ej torde böra skattas under några hundratusental kronor, kommer att rätt kännbart drabba industrien i dess helhet.

Å andra sidan synes mig framgå af det material, som stått till kommitténs förfogande för bedömande af den kemiska industriens förutsättningar i vårt land, att dessa för den tid, som här kan afses, hänvisa på en utveckling af tillverkningen af de i förslaget särskildt specificerade, relativt stora förbrukningsartiklarna, men ej på fabrikation af ett flertal olikartade preparat af hvart för sig relativt ringa användning, för hvilka vårt land ej erbjuder tillräcklig hemmarknad och exportmöjlighet ej heller föreligger, enär hufvudkonsumtionen torde ligga i de stora industristaterna, som redan, ofta därjämte under tullskydd, själfva tillverka sitt behof af sagda artiklar.

I föreliggande fall torde alltså konsumentintresset väga mer än

producenternas och på grund däraf tullsatsen åtminstone ej sättas högre än de 10 procent af värdet, hvartill skyddet begränsats för exempelvis hufvuddelen af vår maskinindustri, där på analogt sätt industriella intressen stå emot hvarandra i afseende på tullskyddet. Därjämte torde ej böra förbises, att i fråga om kemiskt-tekniska preparat värdet af nedlagdt arbete, som den föreslagna tullsatsen ju i första hand afser att skydda, i regel utgör ojämförligt mindre del af totalvärdet än vid maskinindustriens produkter.'

Af i hufvudsak enahanda skäl, som i denna reservation anförts för en tull af endast 10 procent af värdet å de i förslagets rubrik nr 1232 upptagna kemiskt-tekniska preparat, ej särskildt nämnda, får jag hemställa,

att tullsatsen för rubriken nr 1232 i Kungl. Maj:ts förslag må bestämmas till 10 procent af värdet.»

Vid punkten 88:o *a)* af herr *Branting*, som yttrat:

»Det tillvägagångssätt beträffande tulltaxeförslagets behandling, som i den af herr B. Eriksson m. fl. väckta motionen i första hand föreslogs — hela sakens återförvisande till ny handläggning efter företagen allsidig utredning af tullsystemets verkningar — har icke i Riksdagen vunnit tillräckligt understöd att kunna numera fullföljas. Förvisso ha olägenheterna af en så omfattande frågas brådstörtade behandling mycket tydligt framträdt. Men Riksdagen har bifallit Kungl. Maj:ts hemställan att förlänga den tyska handelstraktaten blott till 1 december 1911, och i bevillningsutskottet inriktades därefter arbetet på en detaljgranskning af detta tulltaxeförslag, som skall ligga till grund för de afsedda, omedelbart förestående förhandlingarna med Tyskland. Syftet med denna granskning var från frihandelsvänligt håll att i möjligaste mån ur förslaget utmönstra de tullförhöjningar, som vidtagits så att säga vid sidan af tulltaxans karaktär af utgångspunkt för traktatsförhandlingar.

I denna situation ha vårt partis representanter i utskottet ansett sig handla riktigast genom att förena sig i dessa frihandelsvänliga sträfvanden att borttaga en rad i Kungl. Maj:ts förslag vidtagna tullförhöjningar. Dessa sträfvanden ha också, särskildt beträffande den viktiga järngruppen, slutligen i icke ringa utsträckning krönts med en

viss framgång. På samma gång ha själffallet våra meningar framförts och vidhållits beträffande lifsmedelstullarna.

Men om vi sålunda, i det läge frågan nu kommit, icke kunna påyrka afslag på utskottets hemställan i dess helhet — hvilket ju skulle innebära, att våra blifvande traktatsförhandlare blott skulle ha vår nuvarande, i tekniskt afseende delvis gammalmodiga tulltaxa att kunna stödja sig på vid uppgörandet om gåfvor och gengåfvor — så måste vi däremot bestämt fasthålla, att landets hela ställning kräfver den nya, möjligast allsidiga utredning rörande tullsystemets verkningar, särskildt med hänsyn till lifsmedelstullarnas följder, som varit den bärande grundtanken i vår motion att söka få till stånd.

Utskottet, som med skärpa vänder sig mot denna utrednings sammanbindande med nu föreliggande traktatsrevision, hvilken efter dess mening med rätta begränsats väsentligen till en modärnisering på den gamla grunden, nödgas också i samma andedrag själf medgifva, att »en sådan undersökning i och för sig» väl må anses vara af stort intresse. De enda omdömen utskottet i öfrigt faller om en sådan utredning gå ut på att den måste bli »lika tidskräfvande som svår att utföra, för så vidt den skulle kunna blifva af fullt objektiv beskaffenhet». Utan att underskatta de svårigheter, som enligt sakens natur en dylik undersökning måste erbjuda, kan jag dock omöjligen tillmäta dessa betänkligheter någon afgörande vikt gentemot de skäl, som af motionärerna anförts för dess behöflighet.

Genom bland annat en rad jämförelser med förhållandena på olika områden i frihandelslandet Danmark och hos oss är i motionen styrkt, att tullsystemet i Sverige ingalunda medfört det öfverlägsna uppsving, som dess lofprisare berömma det för, att vi tvärtom på viktiga områden blifvit betänkligt efter och att de gyllne löften, som vid tullarnas införande ställdes i utsikt, i mångt och mycket blifvit en illusion. Därför har också, särskildt på senare år, ute i landet ett allmänt missnöje gjort sig starkt gällande mot hela det system, i hvars hägn Sverige blifvit ett bland Europas allra dyraste länder att lefva i. Särskildt lifsmedelstullarna måste bidraga att nedtrycka de arbetande klassernas lefnadsställning, utan att med den utveckling, som det modärna jordbruket tagit, påkallas af något intresse hos det stora flertalet jordbrukare. För vår alltmera betydelsefulla industri, särskildt exportindustrien, utgöra dessa tullar ett hämmande band, på samma gång hela tullsystemet påskyndar och ofta direkt framdrifver uppkomsten af trust- och ringbildningar med en monopolställning, som kastar öfver ända

alla gamla föreställningar om varuprisens reglerande genom fri konkurrens och utlämnar hela befolkningen till skattskyldighet åt ett nytt storkapitalistiskt feodalvälde. Det ligger i öppen dag, hur starkt tullsystemet inverkar äfven på alla dessa nyare företeelser inom vårt näringslif. Redan med hänsyn till dessa så djupgående omdaningar är en undersökning sådan vi förordat af verkligt behof påkallad. Och slutligen må också erinras om den sida af den stora frågan, som i motionen berörts med orden: »Där staten genom högre tullar lämnar understöd åt en industrigren, bör den också anse som sin plikt att vidtaga sådana åtgärder, att den icke som nu enbart hjälper kapitalet till stora vinster, utan fastmera tryggar åt arbetarne deras berättigade andel i den sålunda ökade merafkastningen». Nyss har i Australien det därvarande arbetarepartiet öfvertagit statens ledning på programmet bland annat af hvad som där kallas »ny-protektionism» och hvars grundtanke är, att tullskydd blott kommer de industriidkare till del, hvilka uppfylla vissa betingelser i afseende på att bereda arbetarne en anständig lefnadsstandard.

För alla dessa ingripande spörsmål, hvilka tulltaxekommittén — därtill delvis föranledd af sin instruktion — så godt som fullständigt lämnat å sido, är det som motionen i här omhandlade del påkallar utredning. Man skall frivilligt sluta ögonen för att icke se, att missnöjet med sakernas nuvarande ordning äfven i fråga om vårt tullsystem är i starkt stigande. De samhällslager, som enligt sakens natur hårdast känna tullsystemets tryck, skola snart i större omfattning än hittills inverka på Riksdagens sammansättning och taga del i ledningen af landets öden. Det är äfven med hänsyn härtill endast klok förtänksamhet att så fort ske kan låta den utredning börja, som bör, äfven efter den i motionen uttryckta mening, föregå de ingripande förändringar i vårt tullsystem, som kunna finnas med hänsyn till *allas* bästa, af förhållandena påkallas.

Jag tillåter mig därför hemställa,

att Riksdagen, med afslag å utskottets hemställan i punkt 88:o a) måtte besluta:

att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta skyndsamt verkställa en möjligast allsidig utredning rörande tullsystemets verkningar samt lämpligheten af dess afskrifning eller modifiering, hvarvid särskildt bör beaktas, i hvad mån lifsmedelstullarna till skada för befolkningens breda

lager och till förfång för vårt lands konkurrenskraft på världsmarknaden verka till fördyring af lefnadskostnaderna, samt för Riksdagen framlägga de förslag denna utredning må föranleda; samt

att likaledes hos Kungl. Maj:t anhålla, att i samband med denna utredning måtte uppgöras en plan för att, dels genom besparingar och dels genom beredande af andra inkomstkällor för staten, ordna frågans statsfinansiella sida, därest Riksdagen finner sig böra, sedan utredningen föreligger, besluta lifsmedelstullarnas fullständiga afskaffande samt däremot svarande, eljest påkalladt borttagande af eller nedsättning i öfriga tullsatser.»

Härjämte har reservation mot vissa delar af motiveringen anförts

dels af herrar *K. G. Karlsson*, *Bromée* i Billsta, *Branting*, friherre *Bonde*, *Kvarnzelius*, *Röing* och *Eriksson* i Grängesberg;

dels ock af herrar *Jesperson* och *Vennersten*.

Slutligen hafva herrar friherre *Trolle*, friherre *C. J. Beck-Friis*, *Wester* och *Branting* begärt få antecknadt, att de icke deltagit i den slutliga behandlingen, herrar friherre *Trolle*, friherre *Beck-Friis* och *Wester* af detta betänkande samt herr *Branting* af de delar af samma betänkande, som röra förslaget till tulltaxa.

BILAGOR.

Bilaga I.

Till Herr Statsrådet och chefen för Kungl. Finansdepartementet.

Sedan generaltullstyrelsen, för erhållande af en i möjligaste mån tillförlitlig utredning angående tillämpningen af tulltaxekommitténs förslag till rubriker och tullsatser beträffande maskiner, redskap och apparater samt delar därtill, i rundskrifvelse den 5 oktober sistlidet år anmodat samtliga tullförvaltningar i riket att från och med den 15 i samma månad vid tullbehandlingen af ofvannämnda artiklar enligt gällande taxa föra särskilda anteckningar med iakttagande af de i förenämnda kommittés taxeförslag upptagna bestämmelser, och de sålunda införskaffade uppgifterna angående införseln af ifrågavarande artiklar under tiden från och med den 15 oktober 1909 till och med den 14 januari 1910 för ernående af större öfverskådlighet sammanställts enligt taxeförslagets rubriker, får styrelsen, med öfverlämnande af denna sammanställning, Bil. A, äran anföra följande.

Styrelsen, som i ofvan berörda rundskrifvelse framhållit vikten af att det införväntade materialet för bedömande af denna del af taxeförslaget måtte blifva så tillförlitligt och uttömmande som möjligt, har ansett sig böra på samma gång fästa uppmärksamheten därå, att genom den föreslagna åtgärden icke några som helst kostnader måtte åsamkas varuemottagaren samt att tullbehandlingen ej heller i mera afsevärd grad finge fördröjas. Till följd häraf hafva uppgifter ej kunnat erhållas beträffande hela maskinimporten under den tid, försökstullbehandlingen pågått, enär, då viktuppgifter saknats, viktens utrönande genom vägning endast förekommit beträffande mindre artiklar, under det att med afseende å större maskiner möjlighet härför varit utesluten redan på grund af bristande våganordningar och, då för de olika artiklarnas klassificering enligt taxeförslaget erforderliga upplysningar angående art och användning, värde m. m. ej kunnat vinnas af tillgängliga handlingar eller genom upplysning af varuemottagaren, tiden sällan medgifvit införskaffandet af sådana upplysningar, om eljest sakkunnigt biträde härtill kunnat erhållas på platsen.

Den omständigheten, att vikt och värde ej angifvits särskildt för de till olika rubriker hänförliga artiklarna, har utgjort ett ofta förekommande hinder för användandet af de inkomna uppgifterna vid jämförelsen af de föreslagna tullsatserna med nu gällande. Så hafva t. ex. vid införseln af öfverdelar och ställningar till symaskiner, rubr. 977 och 978, vikt- och värdeuppgifter ofta ej kunnat erhållas för hvart och ett särskildt slag af ifrågavarande maskindelar.

Då därjämte vissa slags maskiner antingen mera sällan eller företrädesvis vid annan tid på året förekomma till import, har det ej kunnat undvikas, att uppgifter saknas eller äro otillräckliga beträffande åtskilliga artiklar.

I stort sedt torde emellertid det införskaffade materialet, som berör artiklar med ett sammanlagdt deklareradt värde af 1,848,307 kronor, kunna anses lämna ett godt stöd för bedömande af de för denna varugrupp föreslagna tullsatser, jämförda med nu utgående tull.

Det af ämbetsverken framställda och af Kungl. Maj:t omfattade förslaget, att tullen för vissa maskiner och apparater samt delar däraf alltid skall utgå med minst det belopp, som kommer att falla å den högst tullbeskattade i närmast lägre viktgrupp, samt att vikttullen i hvarje fall skall motsvara minst viss procent af varuvärdet, hvilket förslag afser att undanröja de olägenheter, som en minskning af nu gällande tullskydd för vissa här ifrågavarande artiklar skulle medföra för den inhemska industrien, innebär gifvetvis en förskjutning uppåt af det skydd, kommittén ansett böra ifrågakomma.

En utredning angående omfattningen af denna höjning af tullskyddet hade otvifvelaktigt varit af intresse men har på den tid, som stått till buds, ej medhunnits, enär en sådan utredning kräfver särskild behandling af materialet och för öfrigt torde, hvad beträffar verkningarna af den sistberörda bestämmelsen, sammanställningen i sin föreliggande form lämna en tämligen klar föreställning härom.

I nära samband med det sålunda föreslagna fastställandet af ett visst minimiskydd står frågan om möjligheten och lämpligheten af åtgärders vidtagande i motsatt riktning, på det att vikttullsatserna i vissa fall ej måtte verka alltför betungande, och får styrelsen, som, med hänsyn till vanskligheten af ett kombineradt vikt- och värdetullsystem för samma slags artiklar, anser förslaget i förstberörda afseende vara att betrakta som en nödfallsåtgärd, som man, med bibehållande af det föreslagna vikttullsystemet för maskiner, nödgats tillgripa, förorda, att *de lättnader* för importen, som böra ifrågakomma, måtte beredas, icke genom en mot nyssberörda förslag svarande bestämmelse om den utgå-

ende tullens begränsning till belopp, motsvarande högst viss procent af varuvärdet, utan genom sänkning af respektive tullsatser, där så kan anses af behofvet påkalladt, och tillåter sig styrelsen, med afseende å de möjligheter till tullnedsättningar, som kunna förefinnas, hänvisa till nyssberörda sammanställning, Bil. A.

Med afseende å den gjorda sammanställningen af de inkomna uppgifterna må anföras, att man därvid sökt, med iakttagande af den i taxeförslaget gjorda indelningen, erhålla en såvidt möjligt tillförlitlig uppgift angående medelvärdet per viktenhet räknadt, såsom detta vid tullbehandlingen deklareras, för de inom hvarje rubrik förekommande slag af artiklar, beträffande hvilka upplysning kunnat vinnas, och har härvid medelvärdet beräknats med hänsyn till de kvantiteter, hvarmed de olikvärdiga artiklarna ingå i den totala viktsumman. Därjämte har angifvits det högsta och lägsta deklarerade värde, per viktenhet räknadt, samt huruvida den till värdet betydligaste införseln af de olika artiklarna förskrifver sig från Tyska riket, Storbritannien, Nordamerikas Förenta stater eller från andra länder.

Ehuru afsikten med de infordrade uppgifterna närmast varit att belysa, förutom den tulltekniska sidan, frågan angående tullsatsernas storlek för sådana till grupp XIII hänförliga artiklar, hvilka, nu dragande värdetull, af kommittén upptagits med vikttullsatser, har dock ansetts vara af ett visst intresse att erhålla utredning bland annat beträffande textilindustriens maskiner, rubr. 1002, samt angående visst slags glödlampor (metalltrådslampor) rubr. 1034.

Särskild uppmärksamhet har ägnats åt tarans förhållande till bruttovikten. Härvid har det visat sig, att tillförlitlig utredning kunnat vinnas endast beträffande sådant emballage, som utgjorts af lådor. Med afseende å emballage, bestående af s. k. häckar, har däremot utredningsmaterialet varit mera bristfälligt, enär olika uppfattning synes hafva gjort sig gällande angående omfattningen af detta begrepp.

Den högsta och lägsta förekommande taraprocenten för de olika artiklarna har angifvits i Bil. A., hvarjämte särskild förteckning, Bil. B., upprättats angående samtliga förekommande fall, då uppgifter beträffande tarans (lådornas) vikt förekommit, och har lådornas bruttovikt i hvarje särskildt fall angifvits.

Om sålunda de vid tullbehandlingen förda anteckningarna kunna hafva ett visst värde för en jämförelse mellan de föreslagna tullsatserna och nu utgående tull, åtminstone beträffande vissa artiklar, samt för bedömandet af en legal taraprocents verkningar, så har det erhållna materialet däremot ej varit ägnadt att i afsevärd mån belysa med för-

slagets XIII:de grupp sammanhörande frågor af mera tullteknisk art, hvadan styrelsen anmodat cheferna för tullförvaltningarna i riket att meddela, hvad vid förslagets tillämpning under den gångna tiden synts vara att erinra i sistberörda afseende, antingen beträffande gruppen i dess helhet eller rörande vissa rubriker.

I de inkomna yttrandena, hvilka jämte en kort sammanfattning, Bil. C., härmed bifogas, har styrelsen funnit sina i ämbetsverkens gemensamma underdåniga utlåtande öfver kommittéförslaget uttalade betänkligheter med afseende å tillämpandet af vikttullar å här ifrågavarande artiklar i den utsträckning och med den specialisering förslaget angifver ytterligare bekräftade, och gäller detta särskildt de större tullplatserna, där maskinimporten är mera omfattande och sålunda större erfarenhet under försökstiden kunnat vinnas.

Stockholm den 30 mars 1910.

STAFFAN CEDERSCHIÖLD.

S. E. Widén.

Bilaga A.

Sammanställning

af

till generaltullstyrelsen från rikets tullförvaltningar inkomna

uppgifter

angående importerade maskiner, apparater och redskap samt delar därtill m. m., uppställda i enlighet med tulltaxekommitténs förslag till rubriker för ifrågavarande artiklar.

Uppgifterna hafva afseende å importen under tidsperioden
15 oktober 1909—15 januari 1910.

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 100 kg.
		100 kg.			
908	Förvärmare	30: —	250	331	132
910	Roterande kokare (lim-)	8: —	148	681	460
911	Ångpannor	9: —	4,236	3,558	84
912	D:o	6: —	13,200	16,097	122
	Cylindrar för bryggerier		3,400	3,712	109
	Galvaniseringspannor		3,160	1,293	41
	Spannmålstorkare		26,500	9,639	36
	Gasreningsapparater		5,420	3,298	61
	Summa		51,680	34,039	66
913	Ångpannor	8: —	12,413	4,920	40
914	Arbeten af valsad järnplåt till behållare	6: —	13,337	2,134	16
915	Ångpanneeldstäder	8: —	20,590	10,579	51
	Ångpannegaflar		1,144	210	19
	Gallowaytuber		2,230	1,275	57
	Summa		23,964	12,064	50
916	Rökgasförvärmare (economisers)	5: —	135,710	27,969	21
917	Kondensorer utan tuber	8: —	108	100	93
919	Kondensorer med tuber af annan metall	25: —	9,784	11,355	116
925	Ångmaskiner ej särskildt nämnda: vägande per stycke netto mer än 100 kg. men ej mer än 500 kg.	35: —	168	372	222
929	Ånglokomobiler på hjul	9: —	24,400	20,388	84

Högsta värde per 100 kg.	Lägsta värde per 100 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af			Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor		Anmärkningar.
		medelvärdet.	högsta värdet.	lägsta värdet.		lägsta.	högsta.	
—	—	22.7	—	—	Tyska riket	—	—	En sändning.
—	—	1.7	—	—	— » —	—	—	En sändning, som ej torde kunna anses typisk.
101	77	10.7	8.9	11.7	Storbritannien	—	—	Två stycken.
128	49	4.9	4.7	12.2	— » —	—	—	Två stycken.
—	—	5.5	—	—	— » —	—	—	En sändning.
—	—	14.6	—	—	— » —	—	—	— » —
—	—	16.7	—	—	— » —	—	—	— » —
—	—	9.8	—	—	— » —	—	—	— » —
		9.1						
—	—	20	—	—				— » —
56	15	37.5	10.7	40	Tyska riket	—	—	Häri ingå 12,972 kg. med ett värde af 1,931 kr. Huruvida varan möjligen bort hänföras till annan rubrik eller om eljest något misstag kan föreligga, har ej kunnat utrönas.
81	22	15.7	9.9	36.4	Storbritannien	—	—	
—	—	42.1	—	—	Tyska riket	—	—	En sändning.
71	52	14	11.3	15.4	— » —	—	—	
		16						
53	20	23.8	9.4	25	Storbritannien	—	—	
100	85	8.6	8	9.4	Tyska riket	—	—	Två sändningar.
—	—	21.6	—	—	Nordamerikas Förenta Stater	10	—	En sändning.
—	—	15.8	—	—	Tyska riket	—	—	En maskin.
—	—	10.7	—	—	— » —	—	—	En sändning.

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 100 kg.
		100 kr.			
	Gas-, fotogen-, bensin- samt andra förbrännings- och explosionsmotorer, äfvensom varmluftsmotorer:				
930	vägande per stycke netto högst 500 kg.:	10: —			
	Gasmotorer		159	393	247
	Fotogenmotorer		1,040	1,920	185
	Bensinmotorer		2,817	16,058	570
	Summa		4,016	18,371	457
		100 kg.			
931	vägande per stycke netto mer än 500 kg. men ej mer än 1,500 kg.:	25: —			
	Gasmotorer		1,625	2,219	137
	Fotogenmotorer		800	1,177	147
	Bensinmotorer		3,140	16,481	525
	Summa		5,565	19,877	357
932	vägande per stycke netto mer än 1,500 kg. men ej mer än 5,000 kg.:	15: —			
	Gasmotorer		5,802	4,556	79
	Fotogenmotorer		2,000	1,350	68
	Summa		7,802	5,906	76
933	vägande per stycke netto mer än 5,000 kg.:	10: —			
	Gasmotorer		54,587	49,992	92
	Bensinmotorer		6,230	5,880	94
	Summa		60,817	55,872	92
935	Löphjul för vattenturbiner	10: —	4,400	2,028	46
	Centrifugal- och rotationspumpar samt fläktar, ventilatorer och roterande blåsmaskiner; äfvensom yttre omhöljen och inre roterande delar till sådana maskiner:				
936	vägande per stycke netto högst 150 kg.:	30: —			

Högsta värde per 100 kg.	Lägsta värde per 100 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af medelvärdet.	Föreslagna tullsatsen i procent af högsta värdet.	Föreslagna tullsatsen i procent af lägsta värdet.	Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor lägsta.	Taraprocent för lådor högsta.	Anmärkningar.
324	226	10	10	10	Tyska riket	29	41	Två sändningar.
316	130	10	10	10	— » —	12	—	
1,773	200	10	10	10	— » —	16	44	
151	113	18.2	16.6	22.1	— » —	—	—	Två sändningar.
—	—	17	—	—	— » —	—	—	En sändning.
707	105	4.8	3.5	23.8	— » —	18	25	Två sändningar.
		7						
101	61	19	14.9	24.6	Storbritannien	—	—	
—	—	22.1	—	—	Andra länder	—	—	En sändning.
		19.7						
102	50	10.9	9.8	20	Tyska riket	—	—	
—	—	10.6	—	—	Nordamerikas Förenta Stater	20	68	En maskin. Taraprocenten specifikt angifven för hvarje kolly.
		10.9						
—	—	21.7	—	—	Andra länder	—	—	En sändning.

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 100 kg.
		100 kg.			
	Centrifugal- och rotationspumpar		884	1,540	174
	Fläktar		1,092	1,796	164
	Ventilatorer		1,066	1,316	123
	Roterande blåsmaskiner		102	201	197
	Roterande inre delar		126	512	406
	Summa		3,270	5,365	164
937	vägande per stycke netto mer än 150 kg. men ej mer än 1,000 kg.:	15: —			
	Centrifugal- och rotationspumpar		3,426	4,285	125
	Fläktar		5,260	5,181	98
	Ventilatorer		2,079	1,663	80
	Roterande blåsmaskiner		606	988	163
	Summa		11,371	12,117	107
938	vägande per stycke netto mer än 1,000 kg.:	10: —			
	Centrifugal- och rotationspumpar		1,183	760	64
	Fläktar		1,400	5,012	358
	Ventilatorer		5,663	6,266	111
	Summa		8,246	12,038	146
	Andra maskindrifna pumpar: Kompressorer samt blås och kylmaskiner, ej särskildt nämnda:				
939	vägande per stycke netto högst 100 kg.:	40: —			
	Pumpar		2,694	6,471	240
	Blåsmaskiner		58	190	328
	Summa		2,752	6,661	242
940	vägande per stycke netto mer än 100 kg. men ej mer än 1,000 kg.:	20: —			
	Pumpar		10,080	14,742	146
	Kompressorer		260	727	280
	Summa		10,340	15,469	150

Högsta värde per 100 kg.	Lägsta värde per 100 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af medelvärdet.	högtsa värdet.	lägsta värdet.	Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor lägsta.	högsta.	Anmärkningar.
380	32	17.2	7.9	93.8	Tyska riket	15	34	
300	59	18.3	10	50.8	Storbritannien	24	—	
335	58	24.4	9	51.7	Tyska riket	17	67	
594	123	15.2	5.1	24.4	— » —	—	—	
458	364	7.4	6.6	8.2	— » —	38	—	
		18.3						
151	107	12	9.9	14	Andra länder	13	16	
211	62	15.3	7.1	24.2	Tyska riket	—	—	
129	49	18.8	11.6	30.6	— » —	14	—	
247	123	9.2	6.1	12.2	— » —	18	—	
		14						
—	—	15.6	—	—	Nordamerikas Förenta Stater	—	—	En sändning.
—	—	2.8	—	—	Storbritannien	—	—	En sändning. Den maskin, som uppgiften afser lärer ej kunna anses typisk.
113	108	9	8.8	9.3	Tyska riket	—	—	Två sändningar.
		6.8						
436	84	16.7	9.2	47.6	Nordamerikas Förenta Stater	10	45	
—	—	12.2	—	—	Tyska riket	—	—	En sändning.
		16.5						
557	70	13.7	3.6	28.6	Andra länder	6	33	
338	230	7.1	5.9	8.7	Storbritannien	26	—	Två stycken,
		13.3						

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 100 kg.
		100 kg.			
941	vägande per stycke netto mer än 1,000 kg. men ej mer än 5,000 kg.: Pumpar	15: —	12,466	11,708	94
943	Kompressorer (per styck netto mer än 10,000 kg.)	6: 50	26,905	23,157	86
946	Sprutor, brand- och trädgårds-, andra slag	20: —	123	447	363
	Sug-. luft- och tryckpumpar för handkraft		23,193	19,172	83
	Summa		23,316	19,619	84
	Ugnar för industriella ändamål:				
947	fasta ugnar utan rörelsemekanism	4: 50	1,660	1,781	107
948	andra slag	6: —	3,771	2,888	77
	Smidesässjor		3,984	1,305	33
	Blåsbäljar		136	122	90
	Summa		7,891	4,315	55
949	Valskvarnar och valsstolar	6: —	32,355	20,032	62
	Rotfruktskärare		1,070	455	43
	Sädeskrossare		9,187	7,218	79
	Oljekakskrossare		8,273	4,155	50
	Andra roterande krossare		221	253	114
	Gröpkvarnar		9,831	5,649	57
	Hackelsemaskiner		2,442	942	39
	Andra maskiner för malning eller sönderdelning		6,863	5,237	76
	Maskiner för blandning af betong, lera, sand el. dyl.		8,411	8,326	99
	Summa		78,653	52,267	66
	Valsverk för metallindustrien, ånghammare:				
950	för hand- eller fotkraft	7: —			

Högsta värde per 100 kg.	Lägsta värde per 100 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af			Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor		Anmärkningar.
		medel-värdet.	högsta värdet.	lägsta värdet.		lägsta.	högsta.	
152	35	16	9.9	42.9	Tyska riket	14	—	Däraf en vägande 5,000 kg. värd 1,766 kr.
—	—	7.6	—	—	Storbritannien	14	—	En kompressor.
567	222	5.5	3.5	9	Tyska riket	—	—	Torde ej kunna anses typiska.
608	28	24.1	3.3	71.4	— » —	19	43	
		23.8						
131	82	4.2	3.4	5.5	Storbritannien	26	—	
94	67	7.8	6.4	9	Andra länder	—	—	
471	28	18. 2	1.3	21.4	Tyska riket	30	—	Högsta värdet å en guldsmedsässja.
148	66	6.7	4.1	9.1	Andra länder	—	—	Två sändningar.
		10.9						
84	46	9.7	7.1	13	Tyska riket	7	—	
70	36	14	8.6	16.7	Storbritannien	—	—	
101	40	7.6	5.9	15	Tyska riket	13	14	
241	25	12	2.5	24	Storbritannien	17	27	
140	96	5.3	4.3	6.3	Tyska riket	—	—	
78	34	10.5	7.7	17.6	Storbritannien	15	—	
72	20	15.4	8.3	30	Andra länder	—	—	
274	48	7.9	2.2	12.5	Tyska riket	14	43	
110	89	6.1	5.5	6.7	— » —	—	—	
		9.1						

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 100 kg.
		100 kg.			
	Valsverk		141	354	251
	Nitningsmaskiner		30	162	540
	Pressmaskiner		3,690	2,384	65
	Stansmaskiner		2,255	1,583	70
	Klippmaskiner		2,157	1,844	85
	Bockningsmaskiner		1,202	616	51
	Pressar ej särskildt nämnda		1,741	1,914	110
	Plåtslageri-, kopparslageri- och bleckslagerimaskiner		2,487	2,707	109
	Formmaskiner		708	556	79
	Delningsmaskiner		1,666	1,183	71
	Knådningsmaskiner		80	175	219
	Summa		16,157	13,478	83
	andra slag:				
951	vägande per stycke netto högst 1,000 kg:	10: —			
	Nitningsmaskin		314	99	31
	Tråddragningsmaskin		564	730	129
	Spik- »		1,930	720	37
	Press- »		674	620	92
	Stans- »		3,400	3,326	98
	Klippmaskin		1,077	2,142	199
	Bockningsmaskin		1,369	934	68
	Pressar, ej särskildt nämnda		972	779	80
	Plåtslagerimaskiner		992	885	89
	Form- »		467	786	168
	Delnings- »		881	1,068	121
	Knådnings- »		1,425	1,260	88
	Summa		14,065	13,349	95
952	vägande per stycke netto mer än 1,000 kg. men ej mer än 5,000 kg.:	8: —			
	Valsverk		2,864	3,202	112
	Spik- maskiner		2,347	1,115	47
	Press- »		10,236	8,362	82
	Transport		15,447	12,679	

Högsta värde per 100 kg.	Lägsta värde per 100 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af medelvärdet.	Föreslagna tullsatsen i procent af högsta värdet.	Föreslagna tullsatsen i procent af lägsta värdet.	Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor. lägsta.	Taraprocent för lådor. högsta.	Anmärkningar.
—	—	2.8			Tyska riket			Ett guldvalsverk.
—	—	1.3			— » —			Två stycken; lära ej kunna anses typiska.
141	48	10.8	4.7	14.6	— » —			
182	50	10	3.8	14	— » —	19	—	
119	58	8.2	5.9	12.1	— » —	24	28	
294	38	13.7	2.4	18.4	— » —	39	—	
450	67	6.4	1.6	10.4	— » —	10	28	
306	67	6.4	2.3	10.4	— » —	19	29	
323	36	8.9	2.2	19.4	— » —	24	31	
333	46	9.9	2.1	15.2	— » —			
—	—	3.3	—	—	— » —	23	—	En sändning.
		8.4						
—	—	32.3	—	—	— » —	—	—	En sändning.
—	—	7.8	—	—	— » —	27	—	Två maskiner af samma slag.
—	—	27	—	—	Andra länder	—	—	— » —
128	78	10.9	7.8	12.8	Tyska riket	10	25	
600	41	10.2	1.7	24.4	— » —	15	30	
234	63	5	4.3	15.9	Stobritannien	21	25	Två stycken.
1,050	40	14.7	0.95	25	Tyska riket	11	—	
199	61	12.5	5	16.4	— » —	10	16	
215	71	11.2	4.7	14.1	— » —	—	—	
204	104	6	4.9	9.6	— » —	20	22	
261	87	8.3	3.8	11.5	— » —	—	—	Två sändningar.
94	83	11.4	10.6	12	— » —	29	—	— » —
		10.5						
—	—	7.1	—	—	— » —	—	—	Ett silfvervalsverk.
—	—	17	—	—	Andra länder	—	—	En sändning.
92	64	9.8	8.7	12.5	Tyska riket	12	—	

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 100 kg.
		100 kg.			
	Transport		15,447	12,679	
	Stansmaskiner		1,500	878	59
	Klipp- »		2,825	2,051	73
	Riktningsmaskiner		2,491	2,386	95
	Pressar, ej särskildt nämnda		28,800	19,976	69
	Plåtslageri- och blecksslageri-maskiner		4,759	2,710	57
	Formmaskiner		3,036	4,352	143
	Summa		58,858	45,032	77
953	vägande per stycke netto mer än 5,000 kg.:	4: —			
	Valsverk		35,117	17,459	50
	Lufthammare		5,041	2,265	45
	Klippmaskiner		6,550	3,598	55
	Pressar, ej särskildt nämnda		27,156	35,442	131
	Summa		73,864	58,764	80
955	Lyftblock	12: —	2,645	2,093	79
	Blockvagnar		662	591	89
	Summa		3,307	2,684	81
	Hissmaskinerier, ej till nästföregående rubrik hänförliga, samt lyftkranar, vinschar och spel:				
956	afsedda att drifvas med handkraft:	6: —			
	Hissmaskiner		1,499	1,195	80
	Lyftkranar		850	265	31
	Vinschar		2,208	994	45
	Summa		4,557	2,454	54
957	andra slag:	8: —			
	Hissmaskinerier		52,959	35,770	68
	Lyftkranar		95,045	57,229	60
	Vinschar		8,417	3,101	37
	Spel		10,583	5,504	52
	Summa		167,004	101,604	61

Högsta värde per 100 kg.	Lägsta värde per 100 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af medelvärdet.	Föreslagna tullsatsen i procent af högsta värdet.	Föreslagna tullsatsen i procent af lägsta värdet.	Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor lägsta.	Taraprocent för lådor högsta.	Anmärkningar.
—	—	13.6	—	—	Storbritannien	—	—	En sändning.
—	—	11	—	—	Tyska riket	—	—	— » —
—	—	8.4	—	—	— » —	12	—	— » —
92	50	11.6	8.7	16	— » —	26	—	Två sändningar.
63	53	14	12.7	15.1	— » —	7	—	
204	47	5.6	3.9	17	Nordamerikas Förenta stater	—	—	Två maskiner.
		10.4	—	—				
68	17	8	5.9	23.5	Storbritannien	—	—	Två stycken.
—	—	8.9	—	—	Tyska riket	—	—	Ett stycke.
—	—	7.3	—	—	Storbritannien	—	—	Ett stycke.
138	102	3.1	2.9	3.9	Tyska riket	—	—	Två stycken.
—	—	5	—	—				
145	42	15.2	8.3	28.6	Storbritannien	24	—	
116	63	13.5	10.3	19	Tyska riket	—	—	
—	—	14.8	—	—				
98	78	7.5	6.1	7.7	Andra länder	—	—	
86	27	19.4	7	22.2	— » —	—	—	Två stycken.
114	24	13.3	5.3	25	Tyska riket	13	—	
—	—	11.1	—	—				
180	34	11.8	4.4	23.5	— » —	22	—	
—	—	13.3	—	—	Nordamerikas Förenta stater	—	—	En ånglyftkran för malmlastning.
48	35	21.6	16.7	22.9	Storbritannien	—	—	
192	29	15.4	4.2	27.6	— » —	—	—	
—	—	13.1	—	—				

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 100 kg.
		100 kg.			
958	Transportörer		9,877	11,054	112
959	Borrmaskiner för metaller, försåvidt de väga per stycke netto högst 500 kg.	7: —	7,939	8,135	102
	Svarfvar; fräs-, hyfvel-, gäng- och slipmaskiner:				
960	vägande per stycke netto högst 250 kg.:	30: —			
	Svarfvar		1,746	2,463	141
	Hyfvelmaskiner		508	758	149
	Gängmaskiner		121	499	412
	Slipmaskiner		2,248	3,431	152
	Växellådor		430	2,520	581
	Summa		5,053	9,671	191
961	vägande per stycke netto mer än 250 kg. men ej mer än 1,000 kg.:	22: —			
	Svarfvar		14,909	14,280	96
	Fräsmaskiner		2,553	5,532	217
	Hyfvelmaskiner		1,245	1,225	98
	Gängmaskiner		3,051	4,717	155
	Slipmaskiner		2,168	3,201	148
	Borrmaskiner		6,046	6,237	103
	Andra maskiner, afsedda att skära metaller		3,524	11,183	317
	Summa		33,496	46,375	138
962	vägande per stycke netto mer än 1,000 kg. men ej mer än 2,000 kg.:	16: —			
	Svarfvar		7,817	6,160	80
	Fräsmaskiner		5,583	8,585	154
	Hyfvelmaskiner		1,203	1,057	88
	Gängmaskiner		3,655	7,141	195
	Slipmaskiner		10,299	13,339	130
	Borrmaskiner		1,150	510	44
	Summa		29,707	36,792	124

Högsta värde per 100 kg.	Lägsta värde per 100 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af			Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor		Anmärkningar.
		medelvärdet.	högsta värdet.	lägsta värdet.		lägsta.	högsta.	
169	84	—	—	—	Tyska riket	—	—	Förtullas enl. taxeförslaget efter de särskilda delarna.
1,128	44	6.9	0.6	15.9	— » —	13	47	
380	86	21.3	7.9	34.9	Storbritannien	20	34	
306	133	20.1	9.8	22.6	Tyska riket	20	25	
1,833	90	7.3	1.6	33.3	— » —	—	—	
323	73	19.7	9.3	41.1	— » —	24	69	
—	—	5.2	—	—	— » —	25	—	En sändning.
		15.7						
208	57	22.9	10.6	38.6	— » —	9	28	
757	89	10.1	2.9	24.7	Storbritannien	7	15	
112	93	22.4	19.6	23.7	Tyska riket	19	—	Två sändningar.
315	112	14.2	7	19.6	— » —	10	19	
339	24	14.9	6.5	91.7	Nordamerikas Förenta stater	27	—	
145	61	21.4	15.2	36.1	— » —	16	21	
392	87	6.9	5.6	25.3	— » —	17	25	
		15.9					—	
128	62	20	12.5	25.8	Tyska riket	13	—	
192	91	10.4	8.3	17.6	— » —	14	22	
—	—	18.2	—	—	— » —	18	—	Ett stycke.
307	125	8.2	5.2	12.8	Storbritannien	9	18	
233	74	12.3	6.9	21.6	Nordamerikas Förenta Stater			
—	—	36.4	—	—	Tyska riket	—	—	— » —
		12.9						

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 100 kg.
		100 kg.			
963	vägande per stycke netto mer än 2,000 kg. men ej mer än 5,000 kg.:	11: —			
	Svarfvar		2,359	2,893	123
	Hyfvelmaskiner		6,034	3,336	55
	Borrmaskiner		5,220	7,254	138
	Summa		13,613	13,483	98
964	vägande per stycke netto mer än 5,000 kg. men ej mer än 10,000 kg.:	8: —			
	Slipmaskiner		6,065	3,765	62
	Borrmaskiner		11,525	9,769	85
	Summa		17,590	13,534	77
965	vägande per stycke netto mer än 10,000 kg.:	5: —			
	Svarfvar		126,036	45,390	36
	Slipmaskiner		12,069	9,870	82
	Summa		138,105	55,260	40
967	Sågmaskin för fotkraft	10: —	28	36	129
	Svarfvar samt fräs-, hyfvel-, såg-, borr- och stämmaskiner, afsedda för bearbetning af trä — — — — —:				
969	vägande per stycke netto mer än 250 kg. men ej mer än 5,000 kg.:	12: —			
	Svarfvar		370	916	248
	Fräsmaskiner		1,900	2,913	153
	Andra, ej särskildt nämnda		1,728	2,544	147
	Summa		3,998	6,373	159
971	Pappersmaskiner	10: —	3,564	3,923	110
972	Barkmaskiner	7: —	3,165	2,707	86
	Holländare		24,149	16,073	67
	Torkcylindrar		3,690	8,182	222
	Transport		31,004	26,962	

Högsta värde per 100 kg.	Lägsta värde per 100 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af medelvärdet.	Föreslagna tullsatsen i procent af högsta värdet.	Föreslagna tullsatsen i procent af lägsta värdet.	Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor lägsta.	Taraprocent för lådor högsta.	Anmärkningar.
—	—	8.9	—	—	Tyska riket	11	—	
66	45	20	16.7	24.4	— » —	16	—	
197	98	8	5.6	11.2	— » —	7	12	
		11.2						
—	—	12.9	—	—	Nordamerikas Förenta stater	—	—	
—	—	9.4	—	—	Tyska riket	—	—	Två stycken.
		10.4						
—	—	13.9	—	—	Tyska riket	—	—	1 st. karusellsvarf.
—	—	6.1	—	—	— » —	—	—	
		12.5						
—	—	7.8	—	—	— » —	30	—	Ett stycke.
—	—	4.8	—	—	— » —	25	—	En sändning.
169	133	7.8	7.1	9	— » —	9	—	Två sändningar.
193	134	8.2	6.2	9	Storbritannien	14	22	— » —
		7.5						
190	89	9.1	5.3	11.2	Andra länder	—	—	— » —
—	—	8.1	—	—	Tyska riket	—	—	En sändning.
84	51	10.4	8.3	13.7	— » —	—	—	Två sändningar.
—	—	3.2	—	—	— » —	25	—	En sändning; af stål.

Taxeförslagets rubriknummer	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 100 kg.
		100 kg.			
	Transport		31,004	26,962	
	Kalandrar		1,028	1,350	131
	Manglar		94,636	23,079	24
	Summa		126,668	51,391	41
974	Digelpressar	12: —	11,618	16,070	139
	Korrekturpressar		1,206	1,168	97
	Summa		12,824	17,238	134
975	Maskiner för tvättning af linne och andra klädespersedlar	10: —	2,565	3,262	127
976	Symaskiner	20: —	45,672	53,660	117
	d:o för motordrift		95	1,227	1,292
	Stickmaskiner		2,983	11,560	388
	Nåtlingsmaskiner		1,342	2,764	206
	Summa		50,092	69,211	138
977	Symaskiner för handkraft	40: —	104	418	402
	Stickmaskiner för handkraft		2,878	9,848	342
	Öfverdelar till symaskiner		21,557	59,707	277
	Delar till öfverdelar för sy-, stick- eller nåtlingsmaskiner		1,069	3,731	351
	Summa		25,608	73,704	288
978	Ställningar för sy-, stick- och nåttlingsmaskiner samt delar därtill af järn	8: —	21,758	7,601	35
979	Maskiner för fyllning af tändsticksaskar	30: —	1,075	2,550	237

Högsta värde per 100 kg.	Lägsta värde per 100 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af medelvärdet.	Föreslagna tullsatsen i procent af högsta värdet.	Föreslagna tullsatsen i procent af lägsta värdet.	Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor lägsta.	Taraprocent för lådor högsta.	Anmärkningar.
—	—	5.3	—	—	Tyska riket	—	—	En sändning.
76	20	29.2	9.2	35	Storbritannien	—	—	Med afseende å medelvärdet torde manglarnes inverkan härå böra beaktas.
		17.1	—	—				
196	84	8.6	6.1	14.3	Tyska riket	13	38	
120	89	12.4	10	13.5	— » —	16	38	
		9						
145	50	7.9	6.9	20	— » —	10	28	
853	80	17.1	2.3	25	— » —	19	32	
1,340	1,269	1.5	1.5	1.6	— » —	—	—	Att döma af det höga värdet å dessa maskiner, synes motorns värde hafva inberäknats, hvilket dock ej framgår af uppgifterna.
1,151	218	5.2	1.7	9.2	— » —	22	46	
1,900	113	9.7	1.1	17.7	Andra länder	13	33	
		14.5						
833	200	10	4.8	20	Nordamerikas Förenta Stater	50	—	
2,565	146	11.7	1.6	27.4	Tyska riket	19	46	
737	166	14.4	5.4	24.1	Nordamerikas Förenta Stater	18	55	
17,300	132	11.4	0.2	30.3	Tyska riket	27	43	
		13.9						
200	17	22.9	4	47.1	Nordamerikas Förenta Stater	15	41	
—	—	12.7	—	—	Tyska riket	—	—	En sändning.

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 100 kg.
		100 kg.			
	Kaffe- och köttkvarnar:				
981	vägande per stycke netto högst 15 kg:	18: —			
	Kaffekvarnar		932	940	101
	Köttkvarnar		861	635	74
	Vridmaskiner		6,551	7,112	109
	Fruktskalningsmaskiner		36	68	189
	Andra dylika: maskiner		416	468	113
	Summa		8,796	9,223	105
982	af större vikt:	12: —			
	Kaffekvarnar		1,925	2,852	148
	Köttkvarnar		7,843	6,899	88
	Köttskärningsmaskiner		4,930	11,163	226
	Kötthacknings- »		2,115	1,819	86
	Korfstoppnings- »		1,366	910	67
	Andra dylika maskiner		3,505	4,054	116
	Vridmaskiner		460	652	141
	Summa		22,144	28,349	128
983	Tappningsmaskiner	22: —	351	1,420	404
	Korknings- »		2,908	4,049	139
	Summa		3,259	5,469	168
984	Hästhackor	5: —	265	143	54
	Sladdar		90	55	61
	Summa		355	198	56
985	Plogar	7: —	186,779	87,333	47
	Alfluckrare		104	42	40
	Harfvar och harfliknande åkerbruksredskap		603	382	63
	Slåttermaskiner		885	312	35
	Hästräfsor		1,694	502	30
	Transport		190,065	88,571	

Högsta värde per 100 kg.	Lägsta värde per 100 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af			Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor		Anmärkningar.
		medelvärdet.	högsta värdet.	lägsta värdet.		lägsta.	högsta.	
133	82	17.8	13.5	22	Nordamerikas Förenta Stater	29	—	
89	72	24.3	20.2	25	Tyska riket	27	—	
120	82	16.5	15	22	Nordamerikas Förenta Stater	22	25	
—	—	9.5	—	—	— » —	—	—	En sändning.
533	86	15.9	3.4	20.9	Tyska riket	23	—	
		17.1						
239	89	8.1	5	13.5	Andra länder	35	—	
151	48	13.6	7.9	25	Tyska riket	—	—	
300	85	5.3	4	14.1	— » —	17	25	
102	77	14	11.8	15.6	— » —	—	—	
80	54	17.9	15	22.2	— » —	—	—	
222	27	10.3	5.4	44.4	— » —	13	35	
—	—	8.5	—	—	— » —	8	—	En sändning.
		9.4						
536	250	5.4	4.1	8.8	— » —	27	45	
366	82	15.8	6	26.8	— » —	22	38	
		13.1						
—	—	9.3	—	—	Andra länder	—	—	En sändning.
—	—	8.2	—	—	Tyska riket	—	—	— » —
		8.9						
403	43	14.9	1.7	16.3	Nordamerikas Förenta Stater	11	18	Det högre värdet afser ångplogar.
—	—	17.5	—	—	Tyska riket	—	—	En sändning.
88	47	11.1	8	14.9	Andra länder	—	—	
40	30	20	17.5	23.3	Nordamerikas Förenta Stater	—	—	
—	—	23.3	—	—	— » —	—	—	Två sändningar med samma värde.

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 100 kg.
		100 kg.			
	Transport		190.065	88,571	
	Hövändare		262	107	41
	Harpor		326	302	93
	Triörer		8,173	8,052	99
	Sädessorterare och andra — — för sortering:		38,995	33,847	87
	Halmelevatorer		6,400	4,667	73
	Summa		244,221	135,546	56
986	Tröskverk	8: —	3,480	1,715	50
	Halm- och höpressar		37,137	18,106	49
	Såningsmaskiner		11,395	6,412	56
	Gödselspridare		34,640	14,120	41
	Summa		86.652	40,353	47
988	Mjölkseparatorer } för hand- eller	25: —	64	320	500
	Mjölkcentrifuger } fotkraft.		230	582	253
	Summa		294	902	307
989	Delar (mantlar) till kulor till separatorer	150: —	1.007	1,666	165
991	Centrifuger, ej särskildt nämnda	10: —	11,619	7,860	68
	Mjölkkylare		316	1,108	351
	Pastörer		1.227	2,061	168
	Kärnor		4,219	4,482	106
	Smörältningsmaskin		8	10	125
	Apparater för margarintillverkning		3,185	2,998	94
	Summa		20,574	18,519	90
	Lokomotiv samt järnvägs- och spårvägsvagnar i förening med motorer:				
992	vägande per stycke högst 12,000 kg:	18: —			
	Lokomotiv		6,306	7,860	125
993	vägande per stycke mer än 12,000 kg. men ej mer än 20,000 kg:	16: —			
	Lokomotiv		19,333	11,809	61

Högsta värde per 100 kg.	Lägsta värde per 100 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af medelvärdet.	Föreslagna tullsatsen i procent af högsta värdet.	Föreslagna tullsatsen i procent af lägsta värdet.	Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor lägsta.	Taraprocent för lådor högsta.	Anmärkningar.
—	—	17.1	—	—	Andra länder	—	—	En sändning.
—	—	7.5	—	—	Tyska riket	—	—	— » —
270	75	7.1	2.6	9.3	— » —	23	49	
198	48	8	3.5	14.6	— » —	28	—	
119	60	9.6	5.9	11.7	Storbritannien	—	—	Två sändningar.
		12.5						
82	49	16	9.8	16.3	— » —	—	—	Två sändningar.
82	33	16.3	9.8	24.2	— » —	—	—	
—	—	14.3	—	—	Andra länder	—	—	En sändning.
49	39	19.5	16.3	20.5	Nordamerikas Förenta Stater	—	—	
		17						
625	368	5	4	6.8	Tyska riket	36	40	
—	—	9.9	—	—	Andra länder	18	—	— » —
		8.1						
166	165	90.9	90.4	90.9	Tyska riket	15	18	Två sändningar.
86	56	14.7	11.6	17.9	— » —	—	—	
407	300	2.8	2.5	3.3	Andra länder	50	65	
228	60	6	4.4	16.7	— » —	23	32	
175	70	9.4	5.7	14.3	Tyska riket	28	44	
—	—	8	—	—	Andra länder	—	—	Ett stycke.
145	53	10.6	6.9	18.9	Tyska riket	10	—	
		11.1						
—	—	14.4	—	—	— » —	—	—	— » —
—	—	26.2	—	—	— » —	—	—	Ett elektriskt lokomotiv.

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 100 kg.
		100 kg.			
997	Godsvagnar	8: —	2,947	1,559	53
	underreden		16,064	3,327	21
	Summa		19,011	4,886	26
999	Spårvagnsaxlar, bearbetade	7: —	2,452	430	18
1001	Hjulsatser	7: —	220	65	30
		100 kr.			
1002	Kardmaskiner	10: —	58,924	37,600	64
	Rugg- »		7,165	7,763	108
	Väfstolar		132,321	81,806	61
	Valkmaskiner		5,894	2,194	37
	Andra för textilindustrien		37,172	37,037	100
	Summa		241,476	165,700	68
		100 kg.			
	Särskildt inkommande bearbetade cylindrar — — —				
1003	vägande per st. netto högst 100 kg.	55: —	11	151	1,373
1005	» » » » mer än 200 »	16: —	1,610	2,826	176
	Särskildt inkommande bearbetade kolfvar — — —				
1006	vägande per st. netto högst 25 kg.	55: —	30	100	333
	Vefaxlar och vefstakar — — —				
1009	blanksvarfvade	10: —	1,379	1,319	96
1010	andra	6: —	8,863	3,768	43
1011	Valsar till sädes- och oljekakskrossar	15: —	8,605	4,223	50
	Malskifvor till gröpkranar		739	745	101
	Summa		9,344	4,968	53
	Valsar och valscylindrar:				
1012	icke bearbetade	2: 50	1,225	240	20

Högsta värde per 100 kg.	Lägsta värde per 100 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af			Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor		Anmärkningar.
		medel-värdet.	högsta värdet.	lägsta värdet.		lägsta	högsta.	
59	52	15.1	13.6	15.4	Tyska riket	—	—	Två sändningar.
22	19	38.1	36.4	42.1	— » —	—	—	— » —
		30.8						
—	—	38.9	—	—	Andra länder	—	—	En sändning.
—	—	23.3	—	—	Tyska riket	—	—	— » —
110	27	10	10	10	Storbritannien	10	24	
223	73	10	10	10	Andra länder	22	—	
191	33	10	10	10	Tyska riket	19	30	
—	—	10	10	10	— » —	—	—	En sändning.
202,000	33	10	10	10	— » —	16	79	
—	—	4	—	—	Andra länder	—	—	Ett stycke.
—	—	9.1	—	—	Storbritannien	—	—	En sändning.
—	—	16.5	—	—	— » —	—	—	— » —
280	78	10.4	3.6	12.8	Andra länder	11	25	
70	24	14	8.6	25	Tyska riket	—	—	
245	42	30	4.6	34.9	— » —	—	—	
323	43	14.9	6.1	35.7	— » —	9	20	
		28.3						
—	—	12.5	—	—	— » —	—	—	— » —

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 100 kg.
		100 kg.			
	bearbetade:				
1013	med öfverdrag af kautschuk; äfvensom af järn i förening med annan oädel metall	10: —	3,300	3,991	121
1014	andra slag	8: —	14,401	17,769	123
	Transmissioner — — — — — —				
1015	vägande per st. netto högst 500 kg.:	6: —			
	Lager och lagerboxar		1,184	2,194	185
	Fasta axelkopplingar		238	1,058	444
	Svänghjul (utan regulator)		1,828	1,016	56
	Rem- och linskifvor		4,969	3,241	65
	Kuggväxlar med oarbetade kuggar		3,079	1,324	43
	Andra		16,706	6,814	41
	Summa		28,004	15,647	56
1016	af större vikt	4: —	1,825	1,221	67
	Rull- och kullager:				
1017	vägande per stycke netto högst 1 kg.	200: —	1	47	4,700
1018	vägande per stycke netto mer än 1 kg. men ej mer än 15 kg.	40: —	13	71	546
	Axelkopplingar, rörliga — — — —				
1020	vägande per stycke netto högst 500 kg.	12: —			
	Axelkopplingar		1,107	1,272	115
	Kugghjul		4,146	5,653	136
	Summa		5,253	6,925	132
1021	af större vikt (kugghjul)	9: —	1,692	938	55
	Armatur, ej särskildt nämnd:				
1022	af järn, vägande per stycke netto högst 5 kg.; äfvensom till hufvudsaklig del af annan metall, oafsedt vikten:	50: —			

Högsta värde per 100 kg.	Lägsta värde per 100 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af			Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor		Anmärkningar.
		medelvärdet.	högsta värdet.	lägsta värdet.		lägsta.	högsta.	
1,635	81	8.3	0.6	12.3	Storbritannien	15	39	
7,222	24	6.5	0.1	33.3	Tyska riket	6	29	
1,600	34	3.2	0.4	17.6	— » —	—	—	
834	62	1.4	0.7	9.7	— » —	—	—	Två sändningar.
148	47	10.7	4.1	12.8	— » —	—	—	— » —
415	42	9.2	1.4	14.3	Nordamerikas Förenta stater	15	38	
181	29	14	3.3	20.7	Tyska riket	22	28	
307	29	14.6	2	20.7	Andra länder	17	—	
		10.7						
76	60	6	5.3	6.7	Tyska riket	6	21	Två sändningar.
—	—	4.3	—	—	Andra länder	—	—	En sändning.
1,594	155	7.3	2.5	25.8	Tyska riket	—	—	
497	89	10.4	2.4	13.5	Andra länder	11	—	
2,727	50	8.8	0.4	24	Tyska riket	12	29	
		9.1						
68	45	16.4	13.2	20	— » —	—	—	Två sändningar.

Taxeförslagsrubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 100 kg.
		100 kg.			
	Ventiler och kranar:				
	af hufvudsakligen mässing		888	3,680	414
	af järn		868	844	97
	Smörjkoppar		868	1,168	135
	Andra smörjapparater		1,046	3,269	313
	Afledare för kondensionsvatten		701	847	121
	Blandningsapparater		16	92	575
	Injektorer		111	640	582
	Annan		143	964	674
	Summa		4,641	11,504	248
	andra slag:				
1023	vägande per stycke netto mer än 5 kg. men ej mer än 50 kg.:	15:—			
	Ventiler och kranar		9,100	5,790	64
	Smörjapparater		110	599	545
	Afledare för kondensionsvatten		1,240	1,561	126
	Centrifugalregulatorer		437	1,081	247
	Injektorer, ejektorer		324	1,624	501
	Annan		941	647	69
	Summa		12,152	11,302	93
1023	Regulatorer till vattenturbiner		893	2,150	241
1024	vägande per stycke netto mer än 50 kg.:	10:—			
	Ventiler		17,901	6,415	36
	Annan		6,835	2,064	30
	Summa		24,736	8,479	34
	Elektriska maskiner:				
1025	vägande per stycke netto högst 50 kg.:	70:—			
	Generatorer		117	1,503	1,285
	Motorer		3,666	13,754	375
	Transformatorer		2,730	8,056	295
	Dynamo		786	2,815	358
	Summa		7,299	26,128	358

Högsta värde per 100 kg.	Lägsta värde per 100 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af medelvärdet.	Föreslagna tullsatsen i procent af högsta värdet.	Föreslagna tullsatsen i procent af lägsta värdet.	Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor lägsta.	Taraprocent för lådor högsta.	Anmärkningar.
1,633	148	12.1	3.1	33.8	Andra länder	17	52	
555	45	51.5	9	111	Storbritannien	—	—	
1,057	65	37	4.7	76.9	Tyska riket	12	—	
1,833	93	16	2.7	53.8	— » —	13	25	
993	76	41.3	5	65.8	— » —	13	—	
—	—	8.7	—	—	— » —	63	—	En sändning.
1,150	470	8.6	4.3	10.6	— » —	18	23	
1,714	55	7.4	2.9	90.9	— » —	—	—	
		20.2						
466	38	23.4	3.2	39.5	Tyska riket	22	42	
571	497	2.8	2.6	3	— » —	—	—	Två sändningar.
280	75	11.9	5.4	20	— » —	13	23	
508	204	6.1	3	7.4	— » —	19	47	
832	305	3	1.8	4.9	Storbritannien	20	34	
582	40	21.7	2.6	37.5	Tyska riket	20	—	
		16.1						
—	—	6.2	—	—	Andra länder	—	—	Enligt ämbetsverkens förslag till N:r 1002.
121	19	27.8	8.3	52.6	Tyska riket	18	21	
107	25	33.3	9.3	40	Andra länder	—	—	
		29.4						
3,083	510	5.4	2.3	13.7	Tyska riket	26	47	
1,704	118	18.7	4.1	59.3	— » —	18	70	
625	170	23.7	11.2	41.2	— » —	21	51	
1,789	141	19.6	3.9	49.6	— » —	53	—	
		19.6						

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kr.	Värde kr.	Medelvärde per 100 kg.
		100 kg.			
1026	vägande per stycke netto mer än 50 kg. men ej mer än 100 kg.:	50: —			
	Motorer		3,708	7,809	211
	Transformatorer		258	813	321
	Dynamo		175	286	163
	Summa		4,141	8,908	215
1027	vägande per stycke netto mer än 100 kg. men ej mer än 500 kg.:	35: —			
	Generatorer		300	825	275
	Motorer		5,683	11,532	203
	Transformatorer		1,432	1,873	131
	Dynamo		3,998	5,188	129
	Summa		11,413	19,418	170
1028	vägande per stycke netto mer än 500 kg. men ej mer än 3,000 kg.:	25: —			
	Motorer		4,377	5,767	132
	Transformatorer		5,607	7,924	141
	Dynamo		1,400	1,465	105
	Fläktar, fast förenade med motorer		4,025	9,761	243
	Summa		15,409	24,917	162
1029	vägande per stycke netto mer än 3,000 kg.:	18: —			
	Transformatorer		23,115	21,706	94
	Dynamo		5,336	6,983	131
	Summa		28,451	28,689	101
1030	Magnetspolar	105: —	583	2,274	390
	Ackumulatorer:				
1031	Omonterade element	10: —	85,859	66,786	78
1032	Helt eller delvis monterade element	32: —	252	703	279
	Glödlampor:	*1 kg.*			*per 1 kg.*
1034	Metalltrådslampor	7: 50	1,490	30,135	21: 23

Högsta värde per 100 kg.	Lägsta värde per 100 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af medelvärdet.	högsta värdet.	lägsta värdet.	Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor lägsta.	högsta.	Anmärkningar.
368	134	23.7	13.6	37.3	Tyska riket	14	34	
352	236	15.6	14.2	21.2	— » —	22	27	
166	160	30.7	30.1	31.3	— » —	22	—	Två stycken.
		23.3						
—	—	12.7	—	—	— » —	18	—	En sändning.
419	127	17.2	8.4	27.6	— » —	16	31	
203	91	26.7	17.2	38.5	— » —	18	29	
271	68	27.1	12.9	51.5	— » —	17	28	
		20.6						
181	88	18.9	13.8	28.4	— » —	16	28	
265	97	17.7	9.4	25.8	Andra länder	16	23	
110	101	23.8	22.7	24.8	Tyska riket	—	—	Två sändningar.
—	—	10.3	—	—	Storbritannien	—	—	En sändning.
		15.4						
95	93	19.1	18.9	19.4	Tyska riket	—	—	Två sändningar.
—	—	13.7	—	—	— » —	12	—	En sändning.
		17.8						
2,250	382	26.9	4.7	27.5	— » —	—	—	Samtliga med en nettovikt af mindre än 50 kg. per stycke.
288	31	12.8	3.5	32.3	— » —	9	29	
824	200	11.5	3.9	16	— » —	27	48	
per 1 kg.	*per 1 kg.*							
290.57	7.74	35.3	2.3	96.9	— » —			

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 1 kg.
		1 kg.			
	Ej särskildt nämnda, lösa delar till maskiner, redskap och apparater samt hänförliga till nedan angifna rubriker:				*1 kg.*
	Plåt- och bleckvaror, ej särskildt nämnda:				
696	emaljerade, förnicklade, förkopprade, förmässingade, bronserade eller lackerade	—: 50	380	264	—: 69
	andra slag:				
	vägande per stycke netto 20 kg. eller däröfver:				
697	pressade, svetsade eller förzinkade	—: 08	800	380	—: 48
698	andra slag	—: 06	50	51	1: 02
699	Vägande per stycke netto mindre än 20 kg. men ej mindre än 1 kg.	—: 15	166	121	—: 73
700	vägande per stycke netto mindre än 1 kg.	—: 20	2,134	1,883	—: 88
	Icke smidbart gjutgods och varor däraf, ej särskildt nämnda:				
	icke bearbetade:				
809	vägande per stycke netto mindre än 100 kg. men ej mindre än 25 kg.	—: 04	1,005	389	—: 38
810	vägande per stycke netto mindre än 25 kg., men ej mindre än 3 kg.	—: 06	233	108	—: 46
811	vägande per stycke netto mindre än 3 kg. men ej mindre än 0.5 kg.	—: 10	68	105	1: 54
812	vägande per stycke netto mindre än 0.5 kg.	—: 12	6	15	2: 50
	bearbetade:				
813	vägande per stycke netto 100 kg. eller däröfver	—: 04	18,387	8,335	—: 45

Högsta värde per 1 kg.	Lägsta värde per 1 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af			Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor		Anmärkningar.
		medelvärdet.	högsta värdet.	lägsta värdet.		lägsta.	högsta.	
—	—	72.5	—	—	Tyska riket	—	—	En sändning garnbommar.
—	—	16.7	—	—	— » —	—	—	— » —
—	—	5.9	—	—	Storbritannien	38	—	En sändning bleckcylindrar till spinnerimaskin.
—: 94	—: 54	20.5	16	27.8	Tyska riket	—	—	
1: 35	—: 60	22.7	14.8	33.3	— » —	14	20	
—: 63	—: 28	10.5	6.3	14.3	— » —	21	—	
1: —	—: 30	13	6	20	Storbritannien	—	—	
1: 69	1: 11	6.5	5.9	9	— » —	—	—	
—	—	4.8	—	—	Tyska riket	—	—	En sändning.
1: 18	—: 28	8.9	3.4	14.3	— » —	—	—	

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 1 kg.
		1 kg.			
814	vägande per stycke netto mindre än 100 kg., men ej mindre än 25 kg.	—: 08	6,741	2,391	—: 35
815	vägande per stycke netto mindre än 25 kg., men ej mindre än 3 kg.	—: 12	1,929	2,351	1: 22
816	vägande per stycke netto mindre än 3 kg., men ej mindre än 0.5 kg.	—: 15	435	1,105	2: 54
817	vägande per stycke netto mindre än 0.5 kg.	—: 20	4,352	3,077	—: 71
	Smidbart gjutgods och andra varor af smidbart järn, ej särskildt nämnda: icke bearbetade:				
820	vägande per stycke netto mindre än 100 kg., men ej mindre än 25 kg.	—: 06	30	136	4: 53
821	vägande per stycke netto mindre än 25 kg., men ej mindre än 3 kg.	—: 08	100	69	—: 69
822	vägande per stycke netto mindre än 3 kg., men ej mindre än 0.5 kg.	—: 10	457	980	2: 14

Högsta värde per 1 kg.	Lägsta värde per 1 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af			Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor		Anmärkningar.
		medelvärdet.	högsta värdet.	lägsta värdet.		lägsta.	högsta.	
1: 55	—: 34	22.9	5.2	23.5	Tyska riket	30	—	Medelvärdet bestämmes här hufvudsakl. af 6,401 kg. delar till elektriska motorer värda 2,124 kr. Frånräknas dessa, utgör medelvärdet per kg. 79 öre.
13: 11	—: 33	9.8	0.9	36.4	— » —	15	35	
35: —	—: 40	5.9	0.43	37.5	— » —	21	22	Det relativt höga medelvärdet förklaras däraf, att importen utgjorts af mindre partier med höga värden.
68: —	—: 61	28.2	0.29	32.8	— » —	16	—	Hufvudsakliga importen utgöres af 4,168 kg. delar till tröskverk och värda 2,550 kr. Frånräknas detta parti, utgör medelvärdet per kg. kr. 2: 86.
—	—	1.3	—	—	— » —	21	—	En sändning.
—	—	11.6	—	—	Storbritannien	26	—	— » —
6: 13	1: 06	4.7	1.6	9.4	Andra länder	25	—	Två sändningar.

Taxeförslagets rubriknummer.	Varuslag.	I taxeförslaget upptagen tullsats, kr.	Nettovikt kg.	Värde kr.	Medelvärde per 1 kg.
		1 kg.			
823	vägande per stycke netto mindre än 0.5 kg.	—: 12	4,365	1,406	—: 32
	bearbetade:				
825	vägande per stycke netto mindre än 1,000 kg. men ej mindre än 100 kg.	—: 06	1,554	1,469	—: 95
826	vägande per stycke netto mindre än 100 kg. men ej mindre än 25 kg.	—: 10	2,338	2,904	1: 24
827	vägande per stycke netto mindre än 25 kg. men ej mindre än 3 kg.	—: 12	23,792	8,031	—: 34
828	vägande per stycke netto mindre än 3 kg. men ej mindre än 0.5 kg.	—: 15	17,384	9,619	—: 55
829	vägande per stycke netto mindre än 0.5 kg.	—: 20	22,940	19,794	—: 86

Högsta värde per 1 kg.	Lägsta värde per 1 kg.	Föreslagna tullsatsen i procent af			Hufvudsakliga importen från:	Taraprocent för lådor		Anmärkningar.
		medelvärdet.	högsta värdet.	lägsta värdet.		lägsta.	högsta.	
9: 07	—: 24	37.5	1.3	50	Nordamerikas Förenta Stater	11	17	Hufvudsakliga importen utgöres af 4,202 kg. delar till slåtter- och skördemaskiner och med ett deklareradt värde af 1,116 kr., motsvarande 27 öre per kg. Frånräknas dessa, utgör medelvärdet per kg. kr. 1: 79.
1: 71	—: 76	6.3	3.5	7.9	Tyska riket	17	19	
5: 46	—: 38	8.1	1.8	2.3	— » —	13	39	
9: 63	—: 17	35.3	1.2	70.5	Nordamerikas Förenta Stater	13	36	Häraf 21.007 kg. delar till slåtter- och skördemaskiner med ett deklareradt värde af 3.476 kr., motsvarande 17 öre per kg. Frånräknas dessa, utgör medelvärdet per kg. kr. 1: 64.
128: —	—: 22	27.3	0.1	68.2	— » —	11	44	Häraf 15,174 kg. delar till slåtter- och skördemaskiner med ett deklareradt värde af 3,408 kr., motsvarande 22 öre per kg. Frånräknas dessa, utgör medelvärdet per kg. kr. 2: 81.
150: —	—: 35	23.3	0.1	57.1	— » —	10	33	Häraf 17,914 kg. delar till slåtter- och skördemaskiner med ett deklareradt värde af 9,456 kr., motsvarande 53 öre per kg. Frånräknas dessa, utgör medelvärdet per kg. kr. 2: 06.

Bilaga C.

Sammanfattning

af till generaltullstyrelsen från rikets tullförvaltningar inkomna yttranden angående Grupp XIII i tulltaxekommitténs förslag.

Tullkammaren i Charlottenberg.

Det har visat sig synnerligen svårt att afgöra, huruvida en maskinsändning utgjorts af hel maskin eller delar. Detta gäller särskildt maskiner för pappersindustrien, hvilka införas öfver tullkammaren i ganska stor myckenhet.

Önskvärdt att å fakturan eller eljest brutto- och nettovikten å hvarje maskin angifves, alldenstund ofta oöfverstigliga hinder möta att vid tullbehandlingen af större maskiner utröna nettovikten.

Tullkammaren i Eskilstuna.

Tullbehandlingen af maskiner i enlighet med förslaget har ej mött oöfvervinneliga svårigheter, hvadan gjorda erfarenheter ej föranleda annan invändning än den, att vägningen af tunga maskiner kommer att blifva mycket tidsödande och kräfva en del särskilda föranstaltningar.

Tullkammaren i Falkenberg.

Förordar tillägg till Anm. 4 till Afd. XIII A af innehåll, att maskindelar, sammansatta af ämnen, som draga olika tull, skola beläggas med värdetull, om hufvudbeståndsdelen ej kan med säkerhet bestämmas.

Tullkammaren i Falun.

Då tullkammaren endast haft ett knapphändigt material för bedömande af förslaget, inskränker sig tullkammaren till att påpeka en del olägenheter, som medfölja en omläggning till vikttull å maskiner i stället för värdetull. Sålunda framhålles:

1:o) Svårigheten att, åtminstone å de mindre tullplatserna, ernå en tillförlitlig viktbestämning å tyngre pjäser. Detta förhållande anser tullkammaren ingalunda i hvarje fall afhjälpt med stadgandet i Anm. 5 till Afd. XIII A.

2:o) Svårigheten att i hvarje fall rätt specialisera inkommande maskingods, särskildt då ett maskineris olika delar införas på olika tider och tilläfventyrs öfver skilda förtullningsorter.

3:o) att i många fall tidsutdräkt och dryga arbetskostnader för lossning och viktbestämning komma att drabba varuägarne.

Packhusinspektionen i Göteborg.

Då det visat sig möta betydande svårighet att under grupp XIII återfinna och på rätta ställen inrangera det inkommande maskingodset härstädes, och vid en verklig förtullning enligt gruppens många olika, oftast på de mest invecklade fackuppgifter uppdragna specifikationer det säkerligen skulle visa sig omöjligt fullt korrekt tillämpa detta taxeförslag,

då medgifvande uti anmärkningen 5 till afdelningen A (sid. 132), att vikten å inkommande maskiner, som icke kunna hvar för sig vägas, eller för hvilkas uppvägning vågattiralj af erforderlig storlek saknas, må på annat sätt utrönas, med all sannolikhet kommer att blifva hufvudregel i stället för undantag, enär anskaffandet af så dyrbara viktanordningar förslaget förutsätter knappast torde kunna åläggas de i allmänhet hårdt skuldsatta stadssamhällena på importplatserna,

då således fakturauppgifter å vikten på dessa maskindelar komma att i stor utsträckning läggas till grund för tullafgiftens beräknande, samt ändamålet med vikttullars införande å maskingods i stället för värdetullar, eller att slippa anlitandet af fakturauppgifter, således visar sig icke med det nya förslaget kunna ernås, och i allt fall värdetullar vid 5 maskinrubriker (af de 18 värdetullsrubriker hela taxan upptager) ej kunnat undvikas,

då de utvägar först torde böra utnyttjas, som stå till buds för att i de allra flesta fall skydda statsverket mot någon afsevärd förlust genom för låga värdedeklarationer eller fakturauppgifter: såsom lagbestämmelser om obligatorisk skyldighet för importören att vid förtullningstillfället afgifva af fakturautställaren på heder och tro, medelst hans eller firmans namnunderskrift bestyrkt värdeuppgift å den inkomna varan samt högt bötesansvar i händelse importören beträdes med afgifvande af för låga värdeuppgifter,

får packhusinspektionen vördsammast och på det lifligaste tillstyrka, att såsom regel värdetullar å maskingods i allmänhet bibehållas i den under utarbetande varande nya tulltaxan, samt att den största möjliga förenkling i taxans uppställning, såväl rörande den nu omhandlade varugruppen XIII som rörande taxan i dess helhet, måtte varda genomförd: allt till möjliggörande af att på ett för statsverket betryggande sätt utan alltför svåra olägenheter för trafiken verkställa den på tulltaxan hvilande skattläggningen i och för upphämtande af vår största statsinkomst.

Tjänstemän vid inspektionen, hvilka omhänderhaft maskinförtullningarna.

Framhålla bland annat önskvärdheten af en omredigering af vissa rubriker för vinnande af större öfverskådlighet.

Anm. till nr 920—935 bör ej gälla nr 930, enär värdet af svänghjulet i vanliga fall ej specifikt upptages i fakturan.

Då halmelevatorer upptagits i rubrik 985, bör uppmärksamheten fästas härå vid rubrik 958.

Med hänsyn till det olika sätt, hvarpå maskiner och maskindelar inpackas, kommer en legal tara ej att blifva till stort gagn, enär man under alla förhållanden torde bli tvungen att i stor utsträckning uppacka lådorna.

Ur tullteknisk synpunkt är svårigheten att tillämpa denna grupp af taxeförslaget ägnad att ingifva allvarliga betänkligheter.

Tullkammaren i Halmstad.

Svårigheter hafva under försökstiden visat sig dels vid afgörandet, huruvida lösa maskindelar borde tullbehandlas såsom sådana eller tillsammans såsom hel maskin, dels vid maskinernas klassificering eller vid utrönandet af maskindelars hufvudbeståndsdel.

Uttalar vissa önskemål med afseende å tillämpningen af förslaget.

Tullkammaren framställer därjämte följande detaljanmärkningar:

Tullen å hushållsmanglar (rubrik 972) skulle enligt förslaget utgå med cirka 34 procent af värdet.

Särskild rubrik hade måhända efter rubrikerna 699 och 700 bort upptagas för spolpipor af järnbleck, hvilka utgöra en stor importartikel.

Då i rubrikerna 744 och 745 äro upptagna fyra slags delar till plogar, hemställes, huruvida ej öfriga delar, såsom plogskär, förplogshållare och förplogshjul, bort upptagas under någon af dessa rubriker.

Under rubrik 1002 borde upptagas ytterligare exempel, såsom rundstickningsmaskiner m. fl.

Tullkammaren i Haparanda.

I mindre samhällen torde svårighet uppstå att utröna vikten hos tyngre maskiner.

Tullkammaren i Hälsingborg.

Uttalar sig för fördelen af att den nya taxan komme att åtföljas af illustrationer och beskrifningar å vissa maskiner och delar därtill samt att s. k. kranvågar måtte få användas vid vägning af maskiner.

Tullkammaren i Jönköping.

Uttalar betänkligheter med afseende å nettoviktens utrönande å större maskiner och framhåller den tidsutdräkt som blir en följd af vikttullsystemet.

Tullkammaren i Kalmar.

Instämmer i bifogadt yttrande från den tjänsteman, som handlagt tullbehandlingsgöromålen, och hvari framhålles, att ett fullt likformigt tillämpande af rubrikerna i Grupp XIII förutsätter hos tulltjänstemännen en nära nog fullständig sakkunskap inom hela maskinindustrien, en sakkunskap, som under de närmaste åren svårligen lär kunna vinnas.

Tullkammaren i Karlshamn.

Har icke någon annan erinran att göra mot förslagets grupp XIII än beträffande svårigheterna vid vägning af större maskiner och kostnaderna för anskaffande af särskild vågattiralj.

Tullkammaren i Karlskrona.

Berör vid förslagets tillämpning gjorda iakttagelser.

Beträffande anm. till nr 908—915 i hvad den rör ångöfverhettare har tullkammaren funnit att sådana kunna bestå af andra järnvaror än rör. Sålunda bestodo tvenne tullbehandlade ångöfverhettare af 2,112 kilogram rör, 8 stycken så kallade ånglådor vägande 1,841 kilogram, 14 stycken järnvaror af icke smidbart gjutgods, rubrik 814, 602 kilogram, tillbehör och armatur 294 kilogram förutom 293 kilogram tegel. De båda apparaternas sammanlagda värde utgjorde 3,935 kronor.

Vid tillämpning af rubrikerna 1015, 1016 och 1020, 1021 har iakttagits, att lager af fosforbrons eller s. k. legerad hvitmetall, som nu dragit tull med respektive 40 kronor och 8 kronor 30 öre, enligt förslaget draga en tull af 1 krona 50 öre samt 44 öre.

Då maskindelar skola tullbehandlas såsom det ämne arbetadt, hvaraf de bestå, hvarigenom tullbeloppet blir lågt i förhållande till varans värde, befaras, att maskiner komma att införas så, att finare bearbetade delar sändas särskildt för sig och draga tull efter beståndsdelen samt gröfre och billigare delar såsom maskiner särskildt för sig.

Tullkammaren i Karlstad.

Framhåller bland annat vanskligheten, särskildt för de mindre tullkamrarna, att erhålla tillförlitliga uppgifter å tyngre maskiners vikt.

Tullkammaren i Lidköping.

Yttrar sig angående de resurser tullkammaren har tillgängliga för att tillämpa de föreslagna vikttullsatserna å maskiner etc. Enär å järnvägen endast kunna forslas pjäser af högst 10 tons vikt måste tyngre föremål fraktas kanalvägen. Tullkammaren redogör för tillvägagångssättet vid lossningen af så tunga föremål, men betecknar som omöjligt att väga desamma. Vikttullar å maskiner medföra sålunda stora kostnader för anskaffandet af vågattiralj.

Tullkammaren i Lund.

Uttalar betänkligheter rörande utrönandet af tyngre maskiners nettovikt.

Packhusinspektionen i Malmö.

Då maskiner i allmänhet ej inkomma ihopsatta utan i delar, ofta förpackade i halm och lådor — någon gång i tillödda plåtlådor, omslutna af ytterlådor af trä —

blir det ofta omöjligt att, äfven om ritningar, specifikationer af delar med flera dylika hjälpmedel företes, kontrollera, om möjligen väsentliga delar fattas i maskineriet eller om öfverflödiga delar finnas medsända, som böra förtullas särskildt. En mera ingående granskning blir lätt tidsödande och riskabel vid återinpackning af ömtåliga delar, hvaremot en mera ytlig sådan gör tjänstemannen alltför beroende af importörens ärlighet.

En svår och särdeles ömtålig omständighet blir frågan om tareringen och anser inspektionen i det närmaste omöjligt att fastställa en viss taraprocent.

Hvad särskildt Malmö beträffar med dess egenskap af en af Sveriges största transithamnar, hvarest förtullning ofta verkställes af maskiner, destinerade till industriorter, där tullkammare ej finnes, kommer vid tullbehandlingen af maskiner att uppstå svårigheter med maskinernas identifiering och att vållas tidsutdräkt för inskaffande af ritningar och dylikt eller tillkallande af sakkunniga biträden och med tidsutdräkten följa vagnshyror, bevakningspenningar samt — missnöje och klagomål.

Tillkallande af sakkunniga har hittills i Malmö mött stora svårigheter och till och med någon gång visat sig omöjligt.

Vägningen, särskildt af tyngre maskiner, kommer att förorsaka stora svårigheter.

Vinsten med det nya förslaget synes skäligen problematisk, då man fortfarande blir beroende af afsändarens och emottagarens ärlighet vid lämnadet af uppgifter, som det vid tullbehandlingen blir nödvändigt att ofta nog taga i anspråk.

Den erfarenheten kan fullt konstateras, att proceduren vid maskinförtullningarna, åtminstone de första åren, kommer att blifva högst betydligt mera tidsödande än hvad den hittills varit.

Såsom nödvändiga förutsättningar för förslagets tillämpning framhålles:

skyldighet för varuägaren att lämna uppgift under edlig förpliktelse om namn och art af importerad maskin, apparat eller del däraf med sträng straffpåföljd för lämnade oriktiga uppgifter; samt

utarbetande af handböcker till ledning vid tullbehandlingen.

Tullkammaren i Norrköping.

De maskiner, som vid tullkammaren tullbehandlats under den tid uppgifter härifrån enligt styrelsens skrifvelse lämnats, hafva hufvudsakligen utgjorts af sådana, som tillhöra textilindustrien samt skörde- och slåttermaskindelar, äfvensom sy- och stickmaskiner. Beträffande de förstnämnda, som oftast inkomma hela, har intet anmärkningsvärdt varit att erinra, då nu gällande tullsats för dem blefve oförändrad. Med afseende på den rätt betydande importen af delar till skörde- och slåttermaskiner, hvilken i synnerhet ägt rum från Nordamerika till en och samma emottagare, så har tullbehandlingen däraf, enligt taxeförslaget, i betydlig mån underlättats dels genom en noggrann specifikation med viktuppgifter å företedda fakturor öfver de olika delarna, dels ock därigenom, att samma slags delar i stor utsträckning förpackats i samma kolli. Några särskilda svårigheter i tullteknisk hänseende hafva de tjänstemän härstädes, hvilka förrättat tullbehandlingarna i detta fall — liksom ock i fråga om öfriga under bemälda tidsperiod här verkställda maskinförtullningar — icke haft att anmäla. Men en tydlig sak torde vara, att förhållandena ju måste ställa sig annorlunda, när vid en blifvande definitiv tillämpning af den föreslagna tulltaxan specifikation och viktuppgifter å fakturor och konosse-

ment icke i samma mån som nu kunna läggas till grund för tullbehandlingen, utan i stället uppackning och sortering blifva nödvändiga. Och en dylik uppackning och sortering af maskingods i smådelar torde i många fall, på grund af de olika viktgrupperna, komma att förorsaka tidsutdräkt, likasom återinpackning af godset i fullt oskadadt skick antagligen ibland kan komma att möta svårigheter.

Tullkammaren i Nyköping.

I allmänhet har icke visat sig någon svårighet att enligt taxeförslaget tullbehandla vid tullkammaren till import förekommande maskiner.

Ångpannors vikt har dock ej kunnat utrönas genom vägning.

Tullkammaren i Oskarshamn.

Det har visat sig mycket svårt och tidsödande att klassificera maskiner efter taxeförslaget samt bestämma deras nettovikt.

Packhusinspektionen i Stockholm.

Inspektionen anser grupp XIII i tulltaxeförslaget så specialiserad och invecklad, att den är ägnad ej blott att i hög grad försena och försvåra utan äfven att emellanåt så godt som omöjliggöra tullbehandlingen, och hyser inspektionen, ej minst med hänsyn till de svårigheter och hinder, som ofta måste möta för godsets uppvägning, mycken tvekan därom, att bestämmelserna i ifrågavarande grupp skola kunna på ett någorlunda tillfredsställande sätt tillämpas.

Att vid förtullningen af maskiner och därvid på grund af styrelsens skrifvelse förda anteckningar ej gjorts andra eller flera erinringar i tullteknisk afseende än de, som förekommit, synes inspektionen ej vara af någon egentlig betydelse i fråga om förslagets tillämplighet i realiteten, enär man nu ej vägt eller uppackat godset utan endast lagt faktura, specifikation och konossement eller i öfrigt af vederbörande varuemottagare meddelade upplysningar till grund för bemälda anteckningar.

Tullkammaren i Söderhamn.

Meddelar att statens järnvägar i Söderhamn äga för vägning af tullgods två passande vågar, hvardera justerad för trettio tons vikt. Har i tullteknisk hänseende intet att erinra mot förslaget.

Tullkammaren i Södertälje.

Har funnit taxeförslaget beträffande maskingruppen mindre praktiskt, enär tullbehandlingen enligt detsamma kommer att vålla stor tidsutdräkt.

Tullkammaren i Trelleborg.

Den långt gående specialiseringen reducerar i väsentlig mån vikttullsystemets påstådda förträfflighet och stora företräden.

Misstag rörande maskinens art och användning kan lätt begås, helst i de fall, då tillförlitliga upplysningar ej stått tulltjänstemannen till buds.

Tillämpningen af förslaget ställer sig särskildt svår vid gränstullkamrarna, där varuägare eller sakkunnigt ombud icke är närvarande vid förtullningen.

Tullkammaren framhåller nödvändigheten af deklarationsskyldighet vid effektivt verkande straffpåföljd, därest uppgifterna befinnas oriktiga eller vilseledande.

Trots deklarerad vikt blir det dock nödvändigt att kontrollväga maskinerna, hvilket med hänsyn till erforderliga våganordningar och behofvet af packhuslokalernas utvidgning blifver mycket betungande.

Vanskligheterna af en öfvergång till vikttullsatser i den stora utsträckning, förslaget innebär, äro alltför uppenbara, för att ej frågan om uppnåendet af en effektiv kontroll vid värdeförtullningar — det såväl ur tullteknisk synpunkt som i beskattningshänseende lämpligaste förfaringssättet — ännu en gång må komma under utredning och pröfning.

Tullkammaren redogör för det tidsödande och utrymmesinkräktande arbete, som blir förenadt med tillämpningen af förslaget och anför bland annat:

»Hade de män, som i sista hand afgöra om rikets tullsatser, varit i tillfälle att för en enda gång handlägga en dylik eller liknande tullbehandling, så skulle all vidare diskussion om de olika tullsystemens företräden och nackdelar blifva hastigt gjord öfverflödig, ty då skulle, redan innan förrättningen vore halfgjord, domen, grundad på praktiska skäl, öfver maskintullarna i dess föreslagna utsträckning vara enhälligt fälld.»

Vidare framhålles de afsevärdt ökade kostnaderna såväl för statsverket som för importören.

Vid försökstillämpningen har villrådighet ofta uppstått vid utrönandet af hufvudbeståndsdelen (exempelvis beträffande armatur).

Tullkammaren gör slutligen jämförelser mellan skälen för och emot värdetullsystemet och kommer till det resultat att värdetullar böra bibehållas med införande af effektiva kontrollbestämmelser.

Tullkammaren i Vadstena.

Tullbehandlingen enligt förslaget af en apparat, inkommen i två kolly med en bruttovikt af 118 kilogram hade kräft en tid af två dagar.

Tullkammaren äger ej tillgång till lämpliga vågar.

Beträffande specialiseringen anser tullkammaren, att, då nutidens kraf på ej mindre snabb expedition än äfven på förminskande af omkostnaderna alltmer är i stigande, de föreskrifter och bestämmelser, som rymmas under grupp XIII icke kunna på ett tillfredsställande sätt tillämpas.

Tullkammaren i Västervik.

Med hänsyn till den vidlyftiga specialiseringen i förslaget och omöjligheten för tullpersonalen att kunna identifiera alla slags maskiner och maskindelar, hvartill kommer svårigheten att i vissa fall genom vägning bestämma nettovikten, blefve säkerligen tullbehandlingen af ifrågavarande varor förenad med synnerligen stora olägenheter, om vederbörande tullmyndighet icke hade att tillgripa utvägen att infordra skriftlig deklaration angående berörda förhållanden.

Ansvarsbestämmelser för svikligt förfarande vid afgifvande af nämnda deklaration förutsättas.

Tullkammaren i Västerås.

Beträffande mycket tunga maskiner synes omöjligt att utröna vikten genom vägning, då inom samhället ej finnes attiralj att väga pjäser af större vikt än 16 ton.

Inkomma olika delar till samma maskin med olika lägenheter, yppar sig svårighet afgöra, huruvida de olika sändningarna höra tillsammans.

Då å platsen maskiner importeras hufvudsakligen endast till därvarande industriella företag, skulle tullkammaren, om mått och igenkänningstecken, fullständig beskrifning och ritning öfver delarna aflämnades, efter maskinernas uppsättning kunna öfvertyga sig om delarnas samhörighet.

Fastställande af taraprocent synes i hög grad önskligt.

Tullkammaren i Åhus.

På grund af bristande erfarenhet anser sig tullkammaren ej befogad göra erinringar mot förslaget i tullteknisk hänseende, hvaremot tullkammaren — äfven med fästadt afseende å hvad som i motiveringen till tulltaxeförslaget anförts — anser sig böra nämna, det tullkammaren funnit anmärkningsvärdt, att hvarken den betydande textilmaskingruppen spinnerimaskiner eller formar af metall särskildt upptagits i taxeförslaget.

Tullkammaren i Örebro.

Anför exempel på de olika verkningar i tullbeskattningshänseende taxeförslaget skulle medföra i jämförelse med nu gällande tulltaxa. Beträffande de maskiner och maskindelar, som importerats vid tullkammaren har visat sig, att triörer samt delar till skomakerimaskiner skulle enligt förslaget blifva lägre tullbeskattade, medan däremot för symaskiner skulle inträda tullförhöjning.

Beträffande tillämpningen af taxeförslaget torde vid Örebro tullkammare icke uppstå stora svårigheter.

Tullkammaren i Örnsköldsvik.

Lämpligheten af vikttullars införande synes tullkammaren fullständigt utredd i kommitté förslagets allmänna öfversikt, men anser tullkammaren, då specialiseringen ställer stora kraf på tjänstemännen, det vara af största vikt, att de lättnader för tullbehandlingen, som kommittén ifrågasatt — särskild instruktion för tulltjänstemannen samt skyldighet för varuägaren att afgifva uppgifter angående en införd maskins benämning och användning med mera — i såväl ena som andra afseendet genomföras.

Beträffande rubrik 977, öfverdelar till sy- och stickmaskiner, har tullkammaren gjort den iakttagelsen, att förslaget innebär en förhöjning med 40 procent af nu utgående tull.

Tullkamrarna i Lysekil, Marstrand, Ronneby, Sölvesborg, Uppsala, Varberg, Visby och Ystad.

Hafva intet att erinra beträffande förslaget.

Tullkamrarna i Hudiksvall, Härnösand, Linköping, Luleå, Piteå, Skellefteå och Umeå.

Hafva ej heller något att erinra beträffande förslaget och anföra såsom skäl härtill, att importen till de respektive platserna varit alltför obetydlig för att tullkamrarna under den tid, som stått till buds, skulle kunna hafva bildat sig något omdöme om förslagets lämplighet.

Bilaga II.

Till Riksdagens bevillningsutskott.

Vördsamt yttrande rörande motionerna nr 56 och nr 237 vid innevarande års Riksdag.

I nämnda motioner ha herrar Stendahl och Fürst föreslagit vissa ändringar i tulltaxan för inkommande varor, i hvad denna stadgar rörande tullbehandlingen af smörjoljor, som utgöra en blandning af mineralisk olja och vegetabiliskt eller animaliskt fett eller olja.

Båda motionärernas förslag gå ut på, att en smörjolja af ofvan angifven sammansättning skall draga en tull af två öre, ifall den innehåller under 30 procent eller, som det heter i den andra motionen, intill 30 viktsprocent fetthalt, men 7 öre om fetthalten ligger öfver 30 procent.

Det är naturligtvis riktigt, som båda motionärerna på af dem angifna grunder framhålla, att om man vill sätta tullen på blandade smörjoljor till under 7 öre pr kilogram så måste man hafva en gräns, öfver hvilken den högre tullen åsättes, och jag har för min del intet att erinra vid den af dem föreslagna.

En följd af motionärernas förslag vore emellertid, att alla importerade oljor skulle underkastas en relativt omständlig kvantitativ analys, ty det finnes säkerligen ingen möjlighet att på annat sätt afgöra, om halten fet olja ligger öfver eller under gränsen. Detta synes mig vara en alldeles bestämd olägenhet af deras förslag, svår och dyrbar att öfvervinna.

Mot det andra af motionärernas förslag, att alla feta oljor inblandade i mineraloljor skola vid förtullning likställas med rofolja, torde

man däremot ej kunna göra någon befogad anmärkning, ty det torde vara ett faktum, att om man fäster sig samtidigt vid den smörjande förmågan och priset, så kan i själfva verket ingen annan olja förekomma i blandade smörjoljor än rofolja och tran. Tran och andra fiskoljor, de enda som med samfälldt afseende på både pris och smörjande förmåga kunna ersätta rofolja, torde emellertid sällan eller aldrig ingå i handelns blandade oljor. Förslaget skulle sålunda endast legalisera bestående faktiska förhållanden.

Såsom bifogade afskrift af ett af mig författadt yttrande till generaltullstyrelsen rörande tullbehandlingen af ett parti dylik blandad olja utvisar, kan man visserligen konstatera huruvida rofolja föreligger såsom enbar fet olja, men dels är en dylik undersökning enligt mitt förmenande alltför omständlig för att utföras annat än i sällsynta undantagsfall, dels blir äfven den af mig använda metoden osäker, ifall utom rofolja äfven andra feta oljor skulle förefinnas. Bibehållandet af status presens, såsom skett i Kungl. Maj:ts nådiga proposition, anser jag därför absolut omöjligt från tullteknisk synpunkt.

Det torde kunna ifrågasättas, huruvida ej nu gällande tull beträffande en blandning af rof- och mineralolja (linolja såsom en torkande olja kan ej gärna tänkas förekomma i smörjoljor) kunde befinnas fördelaktig att användas för alla blandade oljor. Man äger en enligt mitt förmenande tillräckligt enkel och absolut tillförligt metod att afgöra, huruvida en fet olja finnes i profvet, och det till och med i så ringa mängd som en half procent, och får jag härom hänvisa till mitt utlåtande till generaltullstyrelsen, äfvensom till efterföljande korta beskrifning. Däremot skall det alltid förblifva vanskligt och under omständigheter omöjligt att afgöra arten af den feta oljan.

Det är visserligen sant att med tullen 7 öre per kilogram ingen skulle med någon ekonomisk fördel kunna importera en dylik blandad olja, men jag kan för min del ej finna, att detta förhållande skulle i något fall medföra ett fördyrande af varan i högre grad än tullen å rofoljan med nödvändighet medför. Det synes nämligen vara klart, att importör vid sagda praxis alltid skall finna det ekonomiskt fördelaktigare att importera mineraloljan för sig och den feta oljan för sig.

Äfven den utländske tillverkaren och försäljaren af blandade smörjoljor synes mig ej heller med skäl kunna klaga öfver, att alla blandade oljor tullbehandlas såsom rofolja, ty själfva blandningen är en så enkel process, att den med största lätthet kan företagas inom andet för så vidt försäljaren där har upplag.

Endast i ett fall skulle konsument på så sätt blifva ofördelak-

tigare ställd än enligt motionärernas förslag, om han nämligen vill direkt från utlandet importera en blandad olja. Emellertid har såväl tulltaxekommittén som båda motionärerna framhållit på af dem anförda grunder det önskvärda i att blandningen utföres inom landet.

Af hvad nu är anfördt framgår, att det i herr Fürsts motion gjorda tillägget »olja anses såsom blandad, när analys utvisar minst 2 procent fett», skulle vid användande af den af mig såsom fastställd föreslagna undersökningsmetoden utgå. Enligt denna metod upphettas cirka 3 kubikcentimeter af profvet i ett glasrör med några bitar fast natronhydrat, därigenom att glasröret nedsättes i ett kärl med smält paraffin som i 15 minuter upphettas till en temperatur af 230—250°. Om inom en timme efter kallnandet profvet gelatinerar, så att röret kan omvändas, utan att innehållet helt och hållet eller till någon del rinner ut, så innehåller profvet otvifvelaktigt en fet olja. Profvet är känsligt redan för $^1/_2$ procent däraf. Reaktionen beror på att den feta oljan vid sagda operation förtvålas, och är det tvålen som gelatinerar lösningen.

Ofvannämnda prof är, så vidt jag kunnat finna, det enda säkra. Den af mig från bevillningsutskottet delgifna metoden att uppvärma oljan med en sodalösning, då vattnet skulle långsammare skilja sig från den uppkomna emulsionen, om fet olja var närvarande, har jag sorgfälligt pröfvat med 8 prof af olika mineralsmörjoljor på så sätt, att mineraloljan dels pröfvats ensam, dels efter tillsättning af olika mängder rofolja.

Vid tillsats af dels 10 procent, dels 20 procent rofolja kunde jag emellertid ingalunda finna denna profmetod bekräftad, utan än utföll profvet i enlighet därmed, än och lika ofta alldeles omvändt. Tydligt är ock att, ifall den feta oljan ökar viscositeten, bör den ock förlänga emulsionstiden, eljest tvärtom.

Den handskrifna på tyska affattade »Festsetzung der Verseifungszahl» är en afskrift från en tysk handbok (metodens äldre form) och den maskinskrifna likaledes på tyska affattade beskrifningen synes mig föga lämplig, alldenstund enligt densamma bestämmes mineraloljan till sin mängd, men däremot ej den feta oljan, hvilken ju är den, hvars halt man egentligen vill känna. Härtill kommer att metoden att direkt bestämma halten af fet olja är åtskilligt enklare. Petroleumeterns höggradiga eldfara gör äfven, att man ej utan i nödfall vill arbeta med densamma.

Att bestämma huruvida fet olja (rofolja) finnes närvarande på lukten synes mig ock tvifvelaktigt.

Den enda kvalitativa metod, som jag för min del kan ansvara för, är angifna upphettning med fast natronhydrat.

Man må erinra sig att nuvarande förhållanden, som med rätta af båda motionärerna framhållits såsom ogynnsamma, ha sin grund delvis däri, att enligt tulltaxan blandade oljor skola tullbehandlas olika allt efter arten af den feta oljan däri, äfvensom och icke minst i den omständigheten, att den tulltekniska undersökningen rörande konstaterandet af, huruvida fet olja förefinnes eller ej, tyckes hafva utförts enligt metoder som ej varit tillförlitliga, hvilket allt gjort, att importörernas varor blifvit på olika sätt bedömda, ett förhållande, som såsom bekant för all handel medför en betänklig störning, som kan ha en verklig demoralisation till följd.

På grund af hvad sålunda i ärendet blifvit anfördt får jag såsom min åsikt uttala:

1:o) att alla blandade oljor böra tullbehandlas lika, oberoende af arten af fet olja däri.

2:o) att tullen å sådan blandad smörjolja sättes lika med tullen för rofolja.

3:o) att förut angifna prof på närvaro af fet olja i smörjoljan fastställes såsom det enda giltiga.

Afskrift af ett af mig nedannämnda dag författadt yttrande till generaltullstyrelsen rörande tullbehandlingen af ett parti blandad olja bilägges.

Stockholm den 19 april 1910.

Peter Klason.

STOCKHOLM, ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1910.